

St. prp. nr. 47.

(1919)

Om godkjendelse av konvensjon mellom Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Utenriksdepartementets innstilling av 14de februar 1919, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av utenriksminister Ihlen.)

I henhold til bemyndigelse git ved kongelig resolusjon av 31te januar d. å. har dette departements chef den 5te februar d. a. undertegnet i Kristiania en konvensjon mellom Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning. Konvensjonen er på Sveriges vegne undertegnet av den svenske minister i Kristiania, friherre Ramel. Avtryk av dens norske og svenske tekst vedlegges denne indstilling (bilag 2). Samtidig vedlegges det foredrag av dette departement som ligger til grunn for den ovennevnte kongelige resolusjon og som gir endel nermere oplysninger om konvensjonen (bilag 1). Likeså vedlegges to oversiktskarter over de på konvensjonens kartbilag (jfr. dens § 201) avlagte grenser for de i konvensjonen omhandlede renbeitedistrikter og beiteområder (bilag 3).

Landbruksdepartementet har opplyst, at det — under forutsetning at konvensjonen blir godkjent — vil dra omsorg for, at der blir fremsat proposisjon til vedtagelse av de

lovbestemmelser som nødvendiggjøres ved konvensjonen og til ophevelse av de bestemmelser, som kommer i strid med den.

Konvensjonen skal ifølge sin § 204 ratifiseres såsnart ske kan, og ratifikasjonsdokumenterne utveksles senest 4 måneder etter undertegningens dato.

Konvensjonen bør innen ratifikasjon forelegges Stortinget til godkjendelse. Dette departement vil anbefale, at der beslutes fremsat proposisjon for Stortinget om en sådan godkjendelse.

I henhold til det anførte skal departementet

innstille:

At Deres Majestet vil bifalle og underskrive vedlagte utkast til proposisjon til

Stortinget

om godkjendelse av konvensjon undertegnet 5te februar 1919 mellom Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Bilag: 1. Bemyndigelse for Utenriksdepartementets chef til å undertegne konvensjonen. — 2. Konvensjon mellom Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning. — 3. To oversiktskarter over de i konvensjonen omhandlede renbeitedistrikter og beiteområder.

gjennomført ved 1919-02-14

S. M. prp. num 42.

1919

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Hans Majestet Kongens proposisjon til Stortinget om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

At Stortinget kanbydes til å fatte følgende
som beslutning:

Stortinget godkjender konvensjon, undertegnet 5te februar 1919, mellom Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Utenriksdepartementets innstilling i saken vedligger i avtrykk.

Gitt på Kristiania slott den 14de februar 1919.

Under Vår hånd og rikets segl.

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg,

For at konvensjonen skal kunne træde i kraft, må den godkjennes av Stortinget. Denne godkjendelse er ikke en del av et statsavtale, men en enkelt konvensjon. Denne godkjendelse er ikke en del av et statsavtale, men en enkelt konvensjon.

Denne godkjendelse er ikke en del av et statsavtale, men en enkelt konvensjon. Denne godkjendelse er ikke en del av et statsavtale, men en enkelt konvensjon.

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

Bilag I.

Om bemyndigelse for utenriksdepartementets chef til å undertegne konvensjon mellom Norge og Sverige angående flytlappernes adgang til renbeitning.

Utenriksdepartementets innstilling av 31te januar 1919, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av utenriksminister Ihlen.)

Ved kgl. resolusjon av 14de juni 1913 blev daværende stiftamtmand O. A. Blehr, riksadvokat P. Kjerschow og daværende amtmand Torvald Løchen opnevnt som delegerte fra Norge til at føre de forhandlinger med delegerte fra Sverige og avgi det forslag til bestemmelser, som omhandles i artikkel I i konvensjonen av 8de april 1913 angående innledning av forhandlinger mellom Norge og Sverige om flytlappenes ret til renbeite m. v. Som delegasjonens sekretær blev ved kgl. resolusjon av 25de juli s. a. opnevnt inspektøren for rendriften sogneprest N. K. Nissen. Fra svensk side blev som delegerte opnevnt fhv. justitieråd m. m. friherre Erik T. Marks von Württemberg, landshøvding m. m. Oscar F. von Sydow og jægermester m. m. Arvid Montell og som delegasjonens sekretær kancellisekretær Lennart Berglöf.

Delegasjonene, som i medhold av nevnte konvensjons artikkel I med begge regjeringers samtykke har latt anstille omfattende lokale undersøkelser, har — etter at ha forhandlet sig imellem — 21de desember 1918 avgit til sine regjeringer et forslag, hvorav avtryk vedligger, til overenskomst om bestemmelser angående de svenske flytlappers adgang til renbeitning i Norge og norske flytlappers adgang til renbeitning i Sverige.

Med forslaget fulgte som bilag ni (i forslagets § 201 nærmere angitte) karter over beiteområder m. v.

I den skrivelse av 31te januar d. a., hvormed den norske delegasjon oversendte avtryk av det felles forslag til konvensjon, uttaler delegasjonen:

«Efterat de norske og de svenska delegerte ved renbeiteforhandlingene nu har avsluttet sit arbeide, har den norske delegasjon herved den ære at overlevere til det kongelige departement det av begge delegationer i fællesskap utarbeidede forslag til konvention mellem Norge og Sverige angaaende flytlappenes adgang til renbeitning og tillater sig i den anledning at uttale følgende:

De norske og de svenska flytlappers adgang til med ren at overskride grænsen mellem de to riker er som bekjendt grundet paa den saakaldte første kodicil til grænsetraktaten av 7/18 oktober 1751. I § 10 i denne overenskomst heter det nemlig, at saasom lappene behøver begge rikers land, skal det efter gammel sædvane være dem tilladt høst og vaar at flytte med sine renhjorder over grænsen ind i det andet rike og betjene sig av land og vand til underhold for sine dyr og sig selv.

Ved artikkel 1 i konventionen av 26 oktober 1905 angaaende flytlappenes adgang til renbeitning m. m. er det fastslaat, at nævnte kodicil ikke ensidig kan opsiges.

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeiting.

av noget av rikene, idet begge riker av humanitære grunde har forpligget sig til vedblivende at taale, at hvert rikes flytlapper i den utstrækning, som fra gammel tid av har fundet sted, nyder de rettigheter i det andet rike, som omhandles i kodicillen.

Nævnte bestemmelse i kodicillen har imidlertid ikke været tilfredsstillende for ordningen av de retsforhold, som lappenes indflytning med renhjorder foranlediger. Kodicilleh indeholder visselig desuden adskillige bestemmelser om lappenes rettigheter og pligter under opholdet i det fremmede rike. Men disse bestemmelser er under de nuværende forhold litet tilfredsstillende. I den tid, som er hengaaet siden kodicillen blev til, har forholdene i de trakter, hvor lappene har pleiet at flytte ind, undergaat betydelige forandringer. Særlig har visse av de norske trakter, hvorom der her er tale og som i 1700-aarene var saa godt som ubeboede, nu utviklet sig til jordbruksdistrikter med sterk bebyggelse.

En nærmere avveien av retsforholdet mellem lappene og de fastboende maatte aabenbart under disse omstændigheter vise sig paakrævet. En mere detaljert ordning av forholdet har ogsaa allerede længe været gjennemført. Efter omfattende og langvarige forhandlinger, som tok sin begyndelse allerede i 1840-aarene, blev i 1883 i form av fælles lovgivning for de da forenede riker istandbragt en utførlig overenskomst om lappenes rettigheter og pligter under opholdet i det fremmede rike. Denne overenskomst blev vedtatt alene for et tidsrum av femten aar, hvorunder kodicillen ikke skulde gjælde. Efter saerskilte overenskomster blev dog nævnte femtenaarsperiode fra tid til anden forlænget. Saaledes blev det ved ovennævnte konvention av 26 oktober 1905 bestemt, at loven av 1883 med visse ved konventionen bestemte ændringer skulde gjælde til utgangen av aaret 1917, og i en 1907 vedtatt overenskomst blev det senere bestemt, at nævnte lov skal gjælde indtil juli 1920, da kodicillen trær i kraft, om ny overenskomst ikke inden den tid er indgaat.

I konventionen av 1905 var det i forbindelse med overenskomsten om forlænget gyldighet for loven av 1883 blit bestemt, at svenske lapper ikke skulde faa flytte med sine ren til Norge tidligere end den 15 juni, medmindre usædvanlige veirforhold nødvendiggjorde tidligere indflytning. For Troms fylkes vedkommende har denne bestemmelse dog ikke traadt i kraft, idet den ved overenskomst melleml rikene er blit suspenderet.

Ved konventionen av 1905 var der til-

like git Sverige adgang til at henskyte til en voldgiftsret spørsmålet om og i hvilken utstrækning det maatte være nødvendig for svenske lapper selv om ikke usædvanlige veirforhold foreligger at foreta indflytning i tiden mellem 1 mai og 15 juni. Efterat spørsmålet om saadan ændring av indflytningstiden var reist fra svensk side og adskillige fælles undersøkelser og forhandlinger hadde fundet sted i anledning herav i aarene 1907 og 1908, besluttet den svenske regering i begyndelsen af aaret 1909 at benytte sig av adgangen til at kræve voldgiftsavgjørelse. Efter nærmere forhandling herom kom man 29 mars 1909 overens om at henskyte til en voldgiftsret spørsmålet om og i hvilken utstrækning det maatte være nødvendig for de svenske lapper fra Kare-suando, Jukkasjärvi, Vilhelmina, Sorsele eller Tärna sogn selv om ikke usædvanlige veirforholde foreligger at foreta flytning til Norge før den 15 juni samt om og i hvilken utstrækning som følge herav ret til tidligere indflytning skulde tilkjendes lappene for det tidsrum, hvorunder loven av 1883 efter særskilt overenskomst vedblivende skulde gjælde. Voldgiftsretten besluttet 16 december 1909 at nedsætte en undersøkelseskommisjon bestaaende af norske, svenske og finske sakkynlige. Denne kommisjon skulde ved lokale undersøkelser i Kare-suando og Jukkasjärvi samt deler av Pajala sogn tilveiebringe en utredning av visse nærmere angivne spørsmål angaaende tilgangen paa renbeite m. m. og efter arbeidets avslutning avgi til voldgiftsretten en beretning om sine iagttagelser og om sin opfatning af forholdene. Mens kommissionen arbeidet skulde voldgiftsrettens behandling av saken hvile. Efter at kommissionen i 1910 og 1911 hadde utført de den paalagte undersøkelser, avgav den i 1912 en meget utførlig indberetning om sin virksomhet med uttalelse angaaende de spørsmål, voldgiftsretten hadde stillet til den. Inden voldgiftsretten atter traadte sammen, optok imidlertid begge regjeringer spørsmålet om indledning af forhandlinger angaaende en ny fuldstændig ordning av den norsk-svenske renbeitesak med det for øie, at den skulde avløse loven av 1883, naar dennes gyldighetsstid utløp. Den 8 april 1913 blev herom avsluttet en konvention, som blev ratificeret i Sverige den 9de og i Norge den 15de mai s. a. I henhold til denne konvention skulde der aapnes forhandlinger mellem rikene om revision av de om flytlappenes adgang til renbeitning gjældende bestemmelser med det for øie at fastsætte for en længere fremtid en for begge riker

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angaaende flytlappenes adgang til renbeitning.

tilfredsstillende ordning. I denne anledning skulde delegerte opnævnes fra begge sider og skulde disse efter overlægninger sig imellem avgj. forslag i saken til sine landes regjeringer. Voldgiftsrettens behandling av saken skulde hvile saalænge og de lapper fra Karesuando og Jukkasjärvi sogn, som hittil hadde flyttet til Troms fylke, skulde ha adgang til at flytte ind allerede 1 mai.

De i henhold til konventionen opnævnte delegerte holdt sit første møte i Stockholm i oktober og november 1913 og blev herunder enige om at foreslaa for sine landes regjeringer, at der skulde nedsættes en kommission af norske, svenske og finske sakkyndige, som skulde foreta lokale undersøkelser av renbeiteforholdene i Troms fylke. Dette forslag blev bifaldt. Og i 1914 og 1915 foretok derefter den nedsatte kommission de besluttede undersøkelser overensstemmende med program og instruktion, utarbeidet av de delegerte. Da undersøkelsesmaterialet var overordentlig omfattende, kunde kommissionen imidlertid ikke førend vaaren 1917 avgj. sin indberetning, og først sommeren samme år forelaa den i sin helhet færdigtrykt. De delegertes forhandlinger, som fortsattes i møter i Kristiania i februar 1914, i Stockholm i februar 1915, i Kristiania i oktober s. a., i Kjøbenhavn i juni og i september 1916 samt i Stockholm i december s. a., hadde i denne tid væsentlig kun kunnet gjælde visse spørsmål angaaende andre trakter end Troms fylke. Forhandlingene fortsattes derefter ved møter i Göteborg i juli, august og september 1917, i Kristiania i februar og mars 1918, i Stockholm i april, i Larvik i juni og juli, Kjøbenhavn i september, i Stockholm i oktober og november og i Kristiania i december s. a. Den 21. desember sidstleden blev forhandlingene avsluttet i Kristiania efter at enighet var opnaadd om et forslag til konvention. For dette forslags hovedindhold skal der her gives en kortfattet redegjørelse.

Man maa da til at begynne med fremholde at den foreslaede overenskomst ikke er tænkt at skulle gjælde for al fremtid, men i likhet med den i 1883 vedtagne alene for en viss periode. Den foreslaede konvention er tænkt at skulle gjælde i treti aar, men skal gjælde yderligere ti aar, om den ikke opsiges inden en viss tid forinden perioden utløper, og videre for ti aar ad gangen, om den ikke opsiges under en saadan tiaarsperiode. Naar konventionen ophører at gjælde, skal kodicillen og artikel 1 i konventionen av 1905 atter træde i kraft.

Den viktigste og paa samme tid ømtaa-

leligste del av spørsmålet er den, som angaar de svenske rents ophold i Troms fylke. I store deler av dette har jordbruksrådet tat et betydeligt opsving og fremkaldt en bebyggelse, som fremdeles synes at være i sterk utvikling. Paa den anden side foregaar svensk renbeitning i stor utstrækning i fylket. Saadan beitning finder sted fra begyndelsen af maj til slutningen af september, altsaa under den for jordbruksrådet viktigste del af aaret. Omend renhjordene under største delen av denne tid i almindelighed ikke holder sig nede i dalene, hvor jordbruksrådet foregaar, men paa de udyrkbare fjell, saa kan som erfaringen viser konflikter med jordbruksrådet ikke undgaaes, da renene i vaartiden, naar marken i fjellet er dækket af sne, søger sin føde i gaardenes umiddelbare nærhet og ogsaa længer utpaa sommeren under koldt og daarligt veir vil strømme ned mot skogbevoksede trakter for der at søke ly. Fra norsk synspunkt har man derfor ønsket i størst mulig utstrækning at forminske byrden ved den svenske renbeitning i fylket. Helt at avskaffe denne renbeitning lar sig efter svensk opfatning ikke gjøre, da det antages at de ren, det her gjælder, nemlig de som tilhører lapper i Karesuando sogn og Sarivuoma og Talma lappebyer i Jukkasjärvi sogn, ikke kan finde tilstrækkeligt beite i svenske trakter i nævnte måneder, hvorfor man paa svensk side ser sig nødsaget til i disse lappers interesse at gjøre gjældende, hvad kodicillen og konventionen av 1905 indeholder om ret til indflytning til Norge. Paa begge sider har man derimot fundet det berettiget at søke at utrede størrelsen af det renbelæg, som rationelt kan holdes i det svenske beiteomraade i den tid, senhøstes og om vinteren, da beitningen ute lukkende kan foregaa her, og paa grundlag herav at bestemme antallet af de ren, som maa faa adgang til at komme ind i Troms fylke. Man gik derunder ut fra den forudsætning, at om utredningen skulde komme til at vise, at den renmængde, som for nærværende føres ind i fylket, er større end de svenske beitemarker i længden kan underholde, vilde en forminsknings af renantallet være i begge rikers interesse.

Et holdepunkt for bedømmelsen av dette spørsmål bød de undersøkelser, som blev iverksat av ovennævnte i 1909 nedsatte kommission. Denne hadde efter sin instruktion at undersøke blandt andet hvor mange ren der fandtes beite til i hver undersøkt svensk trakt saavel i vaartiden — det for voldgiftssaken viktigste spørsmål — som høst og vinter. Kommissionen kom til

Om godkjendelse av konvensjonen med Sverige angående fylappenes adgang til renbeiting.

det resultat, at de undersøkte trakter hadde været og fremdeles var i væsentlig grad overbelastet. Renlaven, som i de undersøkte trakter utgjør det hovedsagelige beite og som kun langsomt vokser til igjen, var blitt haardt medtatt ved altfor sterk beitning. Det antal ren, som man uten at resikere, at beitemarkene skulle bli endnu daardigere, kunde la beite i heromhandlede trakter, var av kommissionen beregnet at være i heist væsentlig grad lavere end det nuværende.

Kommissionen fremholdt imidlertid tillike, at om nogen anordninger, som kommissionen hadde bragt paa bane, blev iverksat, skulle man kunne imotese en væsentlig forbedring av beitetilgangen for fremtiden.

Med utgangspunkt i kommissionens uttalelse er man under de nu avsluttede forhandlinger blit enige om at foreslaa, at antallet av de ren, som overhovedet faar komme ind i Troms fylke, sattes til 39 000, av hvilke man imidlertid har beregnet at 4 200 kommer til at beite i svenske grænsetrakter, som skal benyttes i forening med de tilstøtende norske distrikter. Den tid av aaret, hvori disse 39 000 ren skal ha adgang til at beite paa norsk grund, skal overensstemmende med konventionen av 1905 begynde 15 juni og slutte 30 september. I henhold til kommissionens uttalelse er man imidlertid blit enige om at la en del av renene komme ind allerede fra og med 1 mai. Antallet av disse er i forslaget sat til 16 000.

Den reduksjon av renbelægget i heromhandlede trakter, som paa grund herav blir nødvendig, har man paa svensk side tænkt sig at kunne istandbringe ved, overensstemmende med hvad en del av lappene i Kare-suando og Jukkasjärvi ønsker, at la et antal lapper og ren flytte fra disse trakter til sydligere områader i Norrbottens läns lappmarker, hovedsagelig i Jokkmokk og Arjeplog sogn, hvor der har vist sig at være plads for dem. I anledning herav er man paa den maate, som nedenfor nærmere skal omtales, blit enige om at foreslaa, at lapper fra Arjeplog sogn skal ha adgang til under en del av sommeren at la ren beite i et tilgrænsende norsk område, hvor svensk renbeiting ikke for nærværende finder sted.

Ved ordningen av den beiting, som efter hvad ovenfor er nævnt skal kunne finde sted i Troms fylke, har de delegerte hat at bygge paa resultatet av de undersøkelser, som er foretatt av den i 1913 nedsatte kommission. Disse undersøkelser omfattet største delen av det område paa fastlandet i Troms fylke, som for nærværende besøkes av svenske lapper med ren. Derimot gjaldt

undersøkelsene ikke de til dette fylke hørende øer Ringvass, Kvæs og Senjen, på hvilke svensk ren for nærværende beiter i et betydeligt antal vaar og sommer.

Undersøkelsene hadde bl. a. til formål at beregne, hvor stort antal ren kan finde beite i områdets forskjellige deler. Med utgangspunkt i kommissionens beregning frembød der sig flere muligheter for fordelingen av et renantal paa 39 000. En utvei, som allerede paa et langt tidligere tidspunkt hadde været paa tale og som man under den første forhandlinger har fundet fortjent til særskilt opmerksomhet, var at forlægge renene i størst mulig utstrækning til de østligere deler av fylket, hvor den norske stat eier et vidstrakt og sammenhængende landområde, hvori nogen bebyggelse neppe kan siges at findes. En saadan ordning, som tydeligvis er av interesse for Norge, har man samtidig anset for at være fordelagtig for lappene, forsaavidt som disse indenfor et saadant område kan opnaa en forholdsvis gunstig stilling. Det foreliggende forslag bygger paa denne opfatning. Det har ganske vist ikke været mulig at inskrænke den svenske renbeiting i fylket til nævnte, den norske stat tilhørende område, men i den utstrækning det efter kommissionens beregninger har lett sig gjøre, har man tænkt sig at ren skal forlægges til dette område. På den anden side indebærer forslaget, at lappene skal være fri for erstatningspligt for skade, som indenfor dette område voldes av deres ren. Alene for saadan skade, som er opstaat ved nogen laps forsætlige, retsstridige handling, og for skade, som ren har voldt barskogen efter 15 juni, skal erstatning betales.

Hvad angaar anbringelsen av den ren, som ikke rummes i heromhandlede østre område, har man efter indholdet av kommissionens uttalelse ikke engang behovet at ta hele den gjenværende del af undersøkelsesområdet i bruk for svensk renbeiting. Saavel øerne som visse av de undersøkte trakter skal frigjøres. Svensk renbeiting skal saaledes ikke finde sted paa visse av fylkets halvøer, nemlig Malangshalvøen, Lenvikhalvøen, Børtingen og Gielas, og heller ikke i visse indre deler av fylket, saasom traktene nærmest nordenfor Maalselven.

Beiteområdet har man inddelt i et stort antal renbeitedistrikter, særskilt for vaaren og særskilt for sommeren. Og for hvert saadant distrikt er paa grundlag av kommissionens uttalelse fastsat et høieste renantal, dog saaledes at dette maksimum for de beboede trakters vedkommende har kunnet

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

sættes adskillig under de tal, kommissionen fandt svarende til tilgangen paa beite.

Med hensyn til den svenske renbeitning i Nordland fylke gaar forslaget ut paa, at saadan beitning skal finde sted alene i maanedene juli og august og for visse trakter i fylkets sydlige del under nærmere angivne seks uker i nævnte maaneder.

Ved fastsættelsen av, hvilke omraader lappene skal ha adgang til at flytte til med ren, har man uten at gaa ind paa de i høi grad indviklede tvistespørsmaal av retslig og historisk art, som foreligger i denne sak, fundet at kunne foreslaa, at adgangen til indflytning væsentlig skal omfatte de trakter, hvor indflytning for nærværende finder sted. Visse avvikeler forekommer dog. Saaledes har man som allerede antydet fundet at burde aapne for beitning av ren fra Arjeplog et omraade i Saltdal og Mo herred — i forslaget kalt Lånsdalen renbeitedistrikt — hvortil indflytning ialfald i senere tid ikke har fundet sted, og hvor bebyggelse heller ikke findes. I fylkets sydligste del — i Søndre Helgeland — har man undtagt fra renbeitning et omraade i Hatfjelldal herred, utgjørende største del av det nuværende Hatfjelldalens renbeitedistrikt og nordre del av Susendalens renbeitedistrikt. Dette omraade, hvori en stadig fremadskridende opdyrkning foregaar og hvor renbeitningen gir anledning til stadig gjentagne konflikter og skadeserstatningskrav, har man fundet ikke at være egnet til renbeitning og at burde befries derfor i konventionstiden. Hvad angaar en del av Hatfjelldalens distrikt, har man dog ikke foreslaat dette iverksat førend aar 1926. Og paa svensk side har man tænkt sig, at den paa-budte avsparring skallettes ved opførelse av gjærde paa dertil egnede steder paa svensk grund. Paa den anden side skal i det for bebyggelse usikkrede, men for renbeitning velskikkede saakaldte Børgefjellsomraade i Søndre Helgeland de av lappene nu benyttede beitetrakter efter forslaget økes noget mot vest.

Ogsaa for Nordland fylke indeholder forslaget fastsættelse av et høieste renantal for hvert særskilt distrikt. Disse maksimumstal har man fastsat paa grundlag av specielt for anledningen iverksatte undersøkelser og indhentede oplysninger. I visse av distrikten — hovedsagelig de som ligger i Mo herred — skal likesom nu beiteadgang tilkomme alene de lapper, som har erholdt bygsel. Ved bortbygningen skal efter forslaget norsk og svensk myndighet samvirke paa nærmere angitt maate.

Foruten de trakter i fylket, hvortil indflytning kan finde sted, skal etter forslaget visse omraader staa aapne for beitning paa den maate, at lapper, som lar ren beite paa svensk side av grænsen, i juli og august kan uten indflytning la renene under tilstrækkelig bevogtning overskride riksgrænsen og opholde sig paa norsk side inden visse i forslaget angivne grænser, der dog kun omfat ter øde fjelltrakter langs riksgrænsen.

Saadanne omraader er foreslaat anordnet langs riksgrænsen paa samtlige de strækninger, hvor adgang til indflytning ikke findes, undtagen i den del av Hatfjelldal herred, som efter hvad netop er nævnt skal friges for renbeitning, samt paa en kortere strækning i Nordre Helgeland.

I Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark fylker skal, saaledes som det har været tilfælde siden indgaaelsen av konvenzionen av 1905, nogen indflytning ikke finde sted. Efter forslaget skal heller ikke nogen adgang til uten indflytning at overskride riksgrænsen tilkomme lappene, uten forsaavidt at lapper fra Frostvikens norra lappeby i Jämtlands län i juli og august skal ha adgang til saadan grænsebeitning i et nærmere angit omraade i Sipmekdalen i Grong herred i Nord-Trøndelag fylke.

Utover de nu i størst mulige korthet antydede bestemmelser om beiteomraader, renantal, beitetid og renbeitedistrikter indeholder forslaget ogsaa forøvrig utførlige forskrifter angaaende de svenske lappers retslige stilling m. h. t. renbeitning i Norge. Endel av disse bestemmelser skal nævnes her.

Adgang til at la ren beite i Norge skal tilkomme alene nomadiserende lap, hvorved forstaaes person av lappisk herkomst, som til stadighet personlig følger og bevogter sine ren og som ikke samtidig bruker, hvad man paa svensk betegner som hemman eller nybygge eller bistaar ved bruken av saadan eiendom. Lap fra Västerbottens län eller fra Frostvikens norra lappeby i Jämtlands län skal dog ha adgang til renbeitning, selv om han ved siden av rendriften driver jordbruk eller bistaar dermed, naar han personlig følger og bevogter sin ren under dens ophold i Norge.

De flytteveier, som lappene skal følge i de deler av Troms fylke, som ligger utenfor det østre omraade, er beskrevne og antydningsvis avlagt paa karter, hvorhos forøvrig adskillige regler angaaende flytningene saavel i Troms som i Nordland fylke er indtatt i forslaget.

Hvad angaar lappenes pligt til at erstatte skade, som voldes av ren, har man

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

optat i forslaget bestemmelser, som — bortsett fra ovennævnte regel om delvis skadeserstatningsfrihet i det østre omraade i Troms fylke — dels slutter sig til de nugjeldende og dels indeholder visse ændringer.

Med hensyn til behandlingen av spørsmålet om skadeserstatning er regler blit utarbeidet, som i flere henseender avviker fra de nugjeldende. Blandt avvikelsene maa nævnes bestemmelser, som gir de i Troms fylke indflyttende lapper en viss indflydelse paa valget av takstmænd, og forskrifter om dobbelt besigelse av skade i Troms fylke.

Videre findes forskrifter om lappenes pligt til at følge sine ren, om bevogtning av ren, om rentælling, om adgang til jagt og fiske, om forbud mot opførelse paa norsk grund av bygninger og gjærder eller at holde andre dyr end ren og hund samt i visse undtagelsestilfælde i det østre omraade i Troms fylke gjetter.

Hvad angaar lappenes adgang til at ta trævirke under opholdet i Norge har man utarbeidet detaljerte forskrifter, som tilsigter paa den ene side at beskytte skogen mot misbruk og paa den anden at tilgodese lappenes behov for brændsel og andet trævirke.

I denne sammenheng maa til slutning nævnes, at forslaget forutsætter, at visse foranstaltninger skal træffes for at lette lappenes flytninger og for at forebygge skade ved ren, særlig i Troms fylke. Saaledes skal — som regel paa den svenske stats bekostning — visse flytteveier forsynes med broer eller ledegjærder eller forbedres i andre henseender. Den svenske stat skal være berettiget til at la opføre adskillige spærregjærder, som tilsigter at hindre renenes fremtrængen. I de i Troms fylke utenfor det østre omraadet beliggende beitetrakter skal svensk myndighed under visse forudsætninger ha adgang til at forlange opført paa den svenske stats bekostning gjærder omkring slaatteland og sætervolder, som er utsat for skade ved ren.

Blandt forslagets bestemmelser om norske lappers adgang til renbeitning i Sverige merkes først en, som gjelder specielt de i Troms fylke hjemmehørende lapper. Disse skal efter forslaget i tiden fra og med oktober til og med april ha adgang til at la ren beite i de svenske områder, hvor svenske lapper fra Karesuando sogn eller fra Sari-vuoma eller Talma lappebyer i Jukkasjärvi sogn har adgang til at la ren beite. Det samlede antal av norske ren, som faar saadan adgang, maa dog ikke overstige 2000.

Fra Nordland fylke skal norske lapper i ovennævnte del av aaret ha adgang til at

flytte ind i de deler av Norrbottens og Västerbottens län, hvor andre svenske lapper end ovennævnte har adgang til at beite sin ren. Noget maksimumstal har man her ikke fundet det nødvendigt at fastsætte, da beitemarkene er saa vidstrakte og den norske reindrift, som det her gjelder, er saa litet betydelig.

Endelig skal lapper fra Nord-Trøndelag fylke ha adgang til i tiden fra og med 1. mai til og med 30. november at la ren i et antal, som ikke er nærmere bestemt, beite i en nærmere angitt del av Blåsjö renbeitessjö i Jämtlands län, hvorimot norske lapper forøvrig ikke skal ha adgang til renbeitning i nævnte län.

Med hensyn til de norske lappers rettigheter og pligter i Sverige har man ikke fundet det nødvendig at opta i forslaget likesaas utførlige bestemmelser som angaaende de svenske lappers retsforhold under opholdet i Norge. Man har i denne henseende fundet det tilstrækkelig i hovedsaken at henvise til de bestemmelser, som gjelder eller kommer til at gjelde for svenske lappers renbeitning. Visse detaljbestemmelser angaaende de norske lapper er imidlertid kommet ind i forslaget, saasom om rentælling i visse trakter, om anmeldelser, om formænds og næstformænds stilling, om man i fremtiden skulde komme til at beskikke saadanne, samt om adgang til jagt og fiske.

I en særskilt avdeling av forslaget har man samlet endel bestemmelser, som skal gjelde saavel for svensk renbeitning i Norge som for norsk renbeitning i Sverige.

Blandt disse merkes forskrifter om de fastboendes hunder, om offentlige tjenestemanns pligt til at paase konventionens bestemmelser overholdt og om den almindelige lovgivnings anvendelse paa lappene under deres ophold i det fremmede rike.

Et i denne avdeling behandlet spørsmål, som ikke tidligere har været gjenstand for gjensidige bestemmelser, er spørsmålet om smitsom sygdom blandt ren. Forslaget indeholder forskjellige bestemmelser, som tilsigter at forebygge, at smitten sprer sig fra det ene rike til det andet, hvorfor det foreslaaes, at forbud under visse omstændigheter skal kunne utfærdiges mot, at ren kommer ind, eller paalæg skal kunne gives om isolering av smittet renhjord eller om at den skal føres tilbage til sit hjemland.

Et andet viktig spørsmål, som er optat til behandling i denne del av forslaget, gjelder behandlingen av ren fra det ene rike, som opholder sig i det andet paa tid eller sted, hvor saadan beitning efter konventio-

Om godkjendelse av konvensjon med Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning.

nen ikke maa finde sted. Gjældende lovgivning indeholder ikke nogen bestemmelser herom og mangelen av saadan har medført store vanskeligheter og ulemper. De foreslaede bestemmelser gaar i hovedsaken ut paa, at underretning om renens indtrængen skal sendes gjennem offentlig myndighet i det rike, hvor renen opholder sig, til en bestemt person i det andet rike, som er bemyndiget til at motta saadan underretning, eller i visse tilfælder til formand i et renbeitedistrikt, at renen skal avhentes av eieren, hvorhos det er tillatt for private eller for offentlig myndighet i det fremmede rike at utdrive den, at offentlig myndighet, om renen endnu ikke inden fjorten dage efter underretningens avsendelse er ført bort fra utillett omraade, kan ta den i besiddelse, om nødvendig ved nedskyting, og sælge den levende eller død for eierens regning, at der for renens ophold i det fremmede rike skal erlägges en betaling av tyve øre pr. ren for den første dag og ti øre for hver av de følgende, at der desuden skal betales erstatning saavel for de utgifter, som renens ulovlige ophold i det fremmede rike har medført for offentlig myndighet eller for andre, som for skade, som den har voldt, samt at de beløp, som saaledes skal erlägges, skal utredes forskudsvis av offentlige midler ved offentlig myndighet i renens hjemland og senere kræves refundering af eieren. Fra nogen av disse bestemmelser er der dog gjort større eller mindre undtagelser.

Forslaget indeholder tillike bestemmelser om bøtestraf for undlatelse av at overholde forpligtelser, som efter forslaget paahviler lapper eller andre, samt bestemmelser om paatale og om fuldbyrdelse av straf.

Til slutningen indeholder forslaget en reservation om, at dets bestemmelser om lappenes rettigheter og forpligtelser ikke paa nogen av sidene maa paaberopees som præjudicerende for spørsmålet om den retslige stilling, som bør tilkomme lappene, naar konventionen har ophørt at gjælde. De delegerte har søkt at undgaa, at visse omtvistede og ømtaalelige retsspørsmål unødigtilspidses og at enes om en saadan ordning av den i kodicillen og i konventionen av 1905 erkjendte beiteadgang, som man fra et praktisk synspunkt kunde finde antagelig paa begge sider; men man har da tillike under disse omstændigheter fundet det hen-

sigtsmæssig at betone, at saadanne rets-spørsmål ikke paa nogen maate præjudiceres ved konventionen.»

Landbruksdepartementet har meddelt, at det anbefaler, at der indgås konvensjon overensstemmende med delegasjonenes nevnte forslag.

Utenriksdepartementet vil også for sit vedkommende anbefale, at der undertegnes en konvensjon mellem Norge og Sverige på grunnlag av forslaget og således som fremgår av vediggende på norsk og svensk affattet utkast med bilag som der har været forhandlet om mellem den norske og den svenske regjering. Bortset fra innledningen er dette utkast overensstemmende med delegasjonenes forslag med den forandring alene at den i slutningen av forslaget inneholdte reservasjon om, at dets bestemmelser om lappenes rettigheter og forpligtelser ikke på nogen av sidene må påberopes som præjudicerende for spørsmålet om den retslige stilling som bør tilkomme lappene, når konvensjonen har ophørt at gjelde, er optat i en egen § (§ 203), hvorhos der er tilføiet en ny § (§ 204) vedrørende ratifikasjon av konvensjonen.

Undertegningen er forutsat at skulle finde sted i Kristiania.

Såsnart konvensjonen er undertegnet, vil dette departement indgå med foredrag om at den forelegges Stortinget til godkjendelse.

I henhold til det anførte skal departementet

innstille:

At Utenriksdepartementets chef bemyndiges til at undertegne på Norges vegne en konvensjon mellem Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning overensstemmende med vediggende på norsk og svensk affattede utkast.

Konvention

mellem Norge og Sverige angaaende flyt- lappenes adgang til renbeitning.

Efterat det ved konvention av 8 april 1913, ratifisert i Norge 15 mai og i Sverige 9 mai samme aar, var blit bestemt blandt andet følgende:

»I henhold til art. 3 i konventionen av 26 oktober 1905 om flytlappenes ret til renbeite m. m. aapnes forhandlinger mellem Norge og Sverige om revision av de mellem rikene herom gjældende bestemmelser i det øiemed at fastsætte for en længere fremtid en for begge riker tilfredsstillende ordning; og de høie kontraherende parter forpligter sig til inden en maaned efter ratifikationen av nærværende avtale at utse tre delegerte fra hver side til efter forhandling sig imellem til sine regjeringer at avgå forslag til de bestemmelser, som bør bli gjeldende i emnet»,

og der fra begge sider var blit opnævnt delegerte, som — efter med begge regjeringers samtykke at ha latt anstille omfattende lokale undersøkelser og efter at ha forhandlet sig imellem — har avgått til sine regjeringer et forslag til overenskomst om bestemmelser angaaende svenske flytlappers adgang til renbeitning i Norge og norske flytlappers adgang til renbeitning i Sverige,

1—185090.

Konvention

mellan Sverige och Norge angående flyt- lapparnas rätt till renbetning.

Sedan genom en den 8 april 1913 avslutad konvention, som ratificerats i Sverige den 9 och i Norge den 15 maj samma år, överenskommits bland annat följande:

»I anslutning till art. 3 av konventionen den 26 oktober 1905 angående flytlapparnas rätt till renbete m. m. öppnas förhandlingar mellan Sverige och Norge om revision av de mellan rikena härutinman gällande bestämmelser, i syfte att för längre tid framåt fastställa en för bågge rikena tillfredsställande ordning; och förbinda sig de höga fördragsslutande parterna att inom en månad efter ratificerandet av detta åtal utse tre delegerade från vardera sidan att efter överläggning sinsemellan till sina regeringar avgiva förslag till de bestämmelser, som böra i ämnet bliva gällande»,

och delegerade från ömse sidor blivit utsedda, vilka — efter att med bågge regeringarnas samtycke hava låtit anställa omfattande lokala undersökningar och efter slutförande av sina inbördés förhandlingar — till sina regeringar ave givit ett förslag till överenskommelse om bestämmelser angående svenska flyt-

har Hans Majestæt Norges Konge og Hans Majestæt Kongen av Sverige besluttet at indgaa en konvention i emnet og i det øiemed opnævnt til sine befudmægtigede:

Hans Majestæt Norges Konge:

Sin utenriksminister Nils Claus Ihlen,

Hans Majestæt Kongen av Sverige:

Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majestæt Norges Konge friherre Sten Gustaf Fredrik Troil Ramel.

Efter at ha utvekslet sine fuldmagter, som blev fundet i god og behørig form, er disse befudmægtigede kommet overens om følgende konvention:

lappars rätt till renbetning i Norge och norska flyttlappars rätt till renbetning i Sverige,

hava Hans Maj:t Konungen av Sverige och Hans Maj:t Konungen av Norge beslutit att ingå en konvention i ämnet samt för sådant ändamål till Sine fullmäktige utsett:

Hans Maj:t Konungen av Sverige:

Sin envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire hos Hans Maj:t Konungen av Norge friherre Sten Gustaf Fredrik Troil Ramel,

Hans Maj:t Konungen av Norge:

Sin utrikesminister Nils Claus Ihlen.

Efter att hava meddelat varandra sina fullmakter, som befunnits i god och behørig form, hava dessa fullmäktige överenskommit om följande konvention:

FØRSTE AVDELING.

Svenske lappers adgang til renbeitning i Norge.

I. Troms fylke og visse tilgrænsende trakter.

Beiteomraadet i fylket.

§ 1.

I Troms fylke maa svensk renbeitning alene foregaa i et omraade med følgende grænser:

En ret linje fra riksros nr. 302 til Mandalselvens øverste kildesjø, derfra

FÖRSTA AVDELNINGEN.

Svenska lappars rätt till renbetning i Norge.

I. Troms fylke och vissa angränsande trakter.

Betesområdet i fylket.

1 §.

I Troms fylke må betning av svenska renar äga rum allenast inom ett område med följande gränser:

en rät linje från riksröset nr 302 till Mandalselvens översta källsjö, därifrån

nævnte elv til det sted, hvor denne skjæres av grænsen for det sammenhængende vegetationsfrie omraade (impedimentomraadet) omkring Mandalen, nævnte grænse paa vest siden av Mandalen indtil Kjerringdalselven, denne elv og Mandalselven indtil utløpet i Kaafjorden, videre Kaafjorden, Lyngenfjorden, Ulfsfjorden, Grøtsundet, Tromsøsundet og Balsfjorden indtil Høleelvens munding, videre denne elv og Storvandet til dettes søndre ende og derfra en ret linje til Lillevandets nordre ende, dette vand og bækken, som derfra rinder ut i Svensborgelven, denne elv, Fjeldfrøskvandet til dets østligste bugt en kilometer sørdenfor gaarden Østerli, laveste sänkning i Østerliskaret til Skarbækkens utløp i Tamokelven, denne elv til Maalselven, denne elv til Andselvens munding, denne elv og Andsvandet til dettes vestre ende, landeveien til gaarden Sæterli og videre den bæk, som rinder forbi nævnte gaard, frem til Tømmerelven, denne elv, Reisvandet, Reisenfjorden til Skøelvens munding, denne elv og Skøvandet, derfra Salangseidets laveste sänkning til Rørelvens sammenløp med Grønlielven, denne elv, Rørvandet (Røyrbakvatnet), Löksebotnelven, Löksefjorden, Salangen og Sagfjorden til Sagelvens munding, videre den nye landevei over Lavangseidet til Aa ved Lavangen, denne fjord, Astafjorden, Gratangen og Gratangsbøtn til Storelvens munding, denne elv og Mellemvaselven til Storvandet (Ørevand), dette vand til dets sydøstre bugt, derfra en ret linje til et punkt i grænsen mellem Nordland og Troms fylker, beliggende to kilometer vest for Ročmes top, nævnte fylkesgrænse til riksgrænsen ved riksros nr. 268 samt riksgrænsen til riksros nr. 302.

nämnda älvtill det ställe, där den skäres av gränsen för det sammanhängande vegetationsfria området (impedimentområdet) omkring Mandalen, sagda gräns i dess sträckning på västra sidan av Mandalen till Kjerringdalselven, denna älvtill Mandalselven till dess utlopp i Kaafjorden, vidare Kaafjorden, Lyngenfjorden, Ulfsfjorden, Grötsundet, Tromsösundet och Balsfjorden till Höleelvens mynning, vidare denna älvtill Storvandet till sjöns södra ända och därifrån en rät linje till Lillevandets norra ända, denna sjö och bäcken, som därifrån rinner till Svensborgelven, denna älvtill Fjeldfrøskvandet till dess östligaste bukt en kilometer söder om gården Østerli, längsta sträckningen i Østerliskaret till Skarbækkens utflöde i Tamokelven, denna älvtill Maalselven, denna älvtill Andselvens mynning, denna älvtill Andsvandet till dettas västra ända, landsvägen till gården Sæterli och vidare den bæk, som rinner förbi samma gård, fram till Tømmerelven, denna älvtill Reisvandet, Reisenfjorden till Skøelvens mynning, sagda älvtill Skøvandet, därifrån Salangseidets längsta sträckning till Rørelvens sammanflöde med Grønlielven, sistnämnda älvtill Rørvandet (Rørbakvatnet), Löksebotnelven, Löksefjorden, Salangen och Sagfjorden till Sagelvens mynning, vidare den nya landsvägen över Lavangseidet till Aa vid Lavangen, denna fjord, Astafjorden, Gratangen och Gratangsbøtn till Storelvens munding, denna älvtill Mellemvaselven till Storvandet (Ørevand), denna sjö till dess sydöstra bugt, därifrån en rät linje till en punkt på gränsen mellan Nordlands och Troms fylken, belägen två kilometer väster om Ročmes topp, nämnda fylkesgräns till riksgränsen vid riksrosen nr 268 samt riksgränsen till riksrosen nr 302.

Trakter, som skal benyttes i forbindelse med visse deler av beiteområdet i fylket.

§ 2.

I forbindelse med det i § 1 beskrevne beiteområade skal benyttes til renbeiting nedenfor anførte trakter paa sådan maate, som nærmere angives i § 4:

a. En trakt i Ankenes herred i Nordland fylke med følgende grænser:

Grænsen mellem Nordland og Troms fylker fra riksros nr. 268 til et punkt beliggende en kilometer østenfor Græsvatnets østre strand, derfra en ret linje til Bukkefjellets høieste top (1146), en linje ret mot syd tvers over Bukkedalen til fjeldstupet paa dalens søndre side, fjeldstupet vest- og sydover forbi Storebalaks top (763) til Lillebalaks top (572), derfra en ret linje over Nedre Jernvands sydvestre ende til Haugfjellets stup, derfra dette fjeldstup mot vest og Store Haugfjellets og Raubergets stup mot vest og syd og videre Trangdalsfjellets vestre, søndre og østre stup frem til vandet (433) straks nordvest for Norddalsbroen, derfra en ret linje til nordre ende av vandet (464) mellem Bjørnefjell station og Bjørnefjellet, dette vand til dets sydøstre ende, videre en ret linje til det punkt paa riksgrænsen, hvor denne skjæres av den bæk, som fra vest rinder ut i Vassijaure, samt riksgrænsen til riksros nr. 268.

b. En trakt i Ankenes herred med følgende grænser:

Rette linjer fra et punkt i grænsen mellem Nordland og Troms fylker, beliggende to kilometer vest for Ročmes top, til Ørnfjellets høieste top (676), over Læigasvatnet til utløpet av det tjern, som ligger umiddelbart østenfor nævnte vand, og til et punkt i nævnte fylkesgrænse, beliggende en kilometer vesten-

Trakter, som skola begagnas i samband med vissa delar av betesområdet i fylket.

2 §.

I samband med det i 1 § beskrivna betesområde skola, på sätt i 4 § närmare bestämmes, följande trakter begagnas till renbetning:

a) en trakt i Ankenes härad i Nordlands fylke med följande gränser:

gränsen mellan Nordlands och Troms fylken från riksrosset nr 268 till en punkt belägen en kilometer öster om Græsvatnets östra strand, därifrån en rät linje till Bukkefjellets högsta topp (1,146), en linje rakt i söder tvärs över Bukkedalen till fjällstupet på dalens södra sida, fjällstupet väster- och söderut förbi Storebalaks topp (763) till Lillebalaks topp (572), därifrån en rät linje över sydvästra ändan av Nedre Jernvand till Haugfjellets stup, därifrån detta fjällstup mot väster samt Store Haugfjellets och Raubergets stup mot väster och söder och vidare Trangdalsfjellets västra, södra och östra stup fram till den strax i nordväst om Norddalsbron belägna sjön (433), därifrån en rät linje till norra ändan av den mellan Bjørnefjells station och Bjørnefjellet belägna sjön (464), denna sjö till dess sydöstra ända, vidare en rät linje till den punkt på riksgränsen, där denna skjäres av den bäck som från väster infaller i Vassijaure samt riksgränsen till riksrosset nr 268;

b) en trakt i Ankenes härad med följande gränser:

räta linjer från en punkt på gränsen mellan Nordlands och Troms fylken, belägen två kilometer väster om Ročmes topp, till Ørnfjellets högsta topp (676), över Læigasvatnet till utloppet för den tjärn, som ligger omedelbart öster om nämnda sjö, och till en punkt på omförmålda fylkesgräns, belägen en kilometer

for Græsvatnets vestre strand, samt fylkesgrænsen til ovennævnte punkt to kilometer vest for Ročmes top.

c. En trakt i Karesuando sogn i Sverige, her benævnt Peldsa, med følgende grænser:

En ret linje fra riksros nr. 293 til Nirjijokks og Kummajokis sammenløp, derfra sidstnævnte elv og Kummajärvi til riksros nr. 289 og videre riksgrænsen til riksros nr. 293.

d. En trakt i Karesuando sogn, her benævnt Norra Salmijärvi, med følgende grænser:

Rostojaur fra riksros nr. 287 til utløpet av bækken fra Åmakvardo, derfra rette linjer til den med høidetallet 809,4 avmerkede fjeldtop, til det sted, hvor bækken fra den med høidetallet 883,3 betegnede indsø falder ut i Jukkijoki, og til Salmijokis østligste krok, videre sidstnævnte elv samt Ala Salmijärvi og Yli Salmijärvi til riksros nr. 285 og derfra riksgrænsen til riksros nr. 287.

e. En trakt i Karesuando sogn, her benævnt Södra Salmijärvi, med følgende grænser:

Yli Salmijärvi og Ala Salmijärvi fra riksros nr. 285 og Salmijoki til denne elvs sammenløp med Korvijoki, denne elv, Sinnukkalopol og Korvijärvi til riksros nr. 284 og derfra riksgrænsen til riksros nr. 285.

f. En trakt i Jukkasjärvi sogn i Sverige, her benævnt Torneträsk, med følgende grænser:

En ret linje fra riksros nr. 277 til Tuoptijokks utløp i Torneträsk, denne sjø til Pålnovikens inderste bugt og derfra en ret linje til riksros nr. 272 samt videre riksgrænsen til riksros nr. 277.

g. En trakt i Jukkasjärvi sogn, her benævnt Njuorajaure, med følgende grænser:

väster om Græsvatnets västra strand, samt fylkesgränsen till ovannämnda punkt två kilometer väster om Ročmes topp;

c) en trakt i Karesuando socken i Sverige, här benämnd Peldsa, med följande gränser:

en rät linje från riksröset n:r 293 till Nirjijokks och Kummajokis sammanflöde, därifrån sistnämnda älvd och Kummajärvi till riksröset n:r 289 samt vidare riksgränsen till riksröset n:r 293;

d) en trakt i Karesuando socken, här benämnd norra Salmijärvi, med följande gränser:

Rostojaur från riksröset n:r 287 till utloppet av den från Åmakvardo kommande bäcken, därifrån räta linjer till den med höjdsiffran 809,4 betecknade fjälltoppen, till den punkt, där den från sjön med höjdsiffran 883,3 rinnande bäcken utfaller i Jukkijoki, och till Salmijokis östligaste krök, vidare sistnämnda älvd samt Ala Salmijärvi och Yli Salmijärvi till riksröset n:r 285 samt därifrån riksgränsen till riksröset n:r 287;

e) en trakt i Karesuando socken, här benämnd södra Salmijärvi, med följande gränser:

Yli Salmijärvi och Ala Salmijärvi från riksröset n:r 285 samt Salmijoki till dess sammanflöde med Korvijoki, denna älvd, Sinnukkalopol och Korvijärvi till riksröset n:r 284 samt därifrån riksgränsen till riksröset n:r 285;

f) en trakt i Jukkasjärvi socken i Sverige, här benämnd Torneträsk, med följande gränser:

en rät linje från riksröset n:r 277 till Tuoptijokks utflöde i Torneträsk, denna sjö till Pålnovikens innersta bukt och därifrån en rät linje till riksröset n:r 272 samt vidare riksgränsen till riksröset n:r 277;

g) en trakt i Jukkasjärvi socken, här benämnd Njuorajaure, med följande gränser:

En ret linje fra riksros nr. 272 til Pålnovikens inderste bugt, videre Torne-träsk, Njuorajokk, Vuolle Njuorajaure og Paijeb Njuorajaure til riksgränsen to kilometer söder om riksros nr. 267 och derfra riksgränsen till riksros nr. 272.

Fra hvilke lappebyer indflytning kan foregaa.

§ 3.

Adgang til at indflytte med ren i de i §§ 1 og 2 nævnte områader tillkommer alene lapper fra Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma lappebyer.

Renantal. Beitetid. Renbeitedistrikter.

§ 4.

I ovennævnte beiteområder maa ikke komme ind flere end ialt 39 000 ren, heri ikke medregnet kalver, som fødes i indflytningsaaret. Av dette antal er 4 200 beregnet at kunne finde beite i de i § 2 litr. c—g nævnte områder i Sverige.

Av ovennævnte 39 000 ren kan 16 000 komme ind i de i § 1 og § 2 litr. a beskrevne områder i tiden fra og med 1 mai til og med 14 juni. De øvrige 23 000 ren maa ikke komme ind før den 15 juni. Samtlige ren maa være bortført fra norsk omraade før utgangen av september.

§ 5.

De i § 1 og § 2 litr. a og b beskrevne områder inddeltes i følgende renbeitedistrikter med grænser som nedenfor angives. I hvert distrikt maa ikke indkomme flere ren end i denne § anføres.

A. For vaartiden, som, hvor ikke andet angives, regnes fra og med 1 mai til og med 14 juni (vaardistrikter).

Helligskogen.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 302 til Mandalselvens øverste kildesjø,

en rät linje från riksrosset n:r 272 till Pålnovikens innersta bukt, vidare Torne-träsk, Njuorajokk, Vuolle Njuorajaure och Paijeb Njuorajaure till riksgränsen två kilometer söder om riksrosset n:r 267 och därifrån riksgränsen till riksrosset n:r 272.

Från vilka lappbyar inflytning kan försiggå.

3 §.

Rätt att inflytta med renar i de i 1 och 2 §§ beskrivna områden tillkommer allennast lappar från Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma och Talma lappbyar.

Renantal. Betestid. Renbetesdistrikt.

4 §.

I förenämnda betesområden må ej inkomma mera än sammanlagt 39,000 renar, häri icke inbegripna kalvar, som födas under inflytningsåret. Av detta antal beräknas 4,200 kunna finna bete i de i 2 § c)—g) omförmälda områden i Sverige.

Av nämnda 39,000 renar må 16,000 beta i de i 1 § och 2 § a) beskrivna områden under tiden från och med den 1 maj till och med den 14 juni. De övriga 23,000 må icke inkomma före den 15 juni. Samtliga renarna skola vara bortförda från norskt område före utgången av september.

5 §.

De i 1 § samt 2 § a) och b) beskrivna betesområden indelas i följande renbetesdistrikt med de gränser som nedan omförmälas. I varje särskilt distrikt må icke inkomma flera renar än i förevarande § angives.

A. För vårtiden, vilken, där ej annat särskilt stadgas, räknas från och med den 1 maj till och med den 14 juni (vårdistrikt).

Helligskogen.

Grænser: En rät linje från riksrosset n:r 302 till Mandalselvens översta käll-

derfra nævnte elv til det sted, hvor den skjæres av grænsen for det sammenhængende vegetationsfrie omraade (impedimentområdet) omkring Mandalen, nævnte grænse paa vestsiden av Mandalen indtil Kjerringdalselven, denne elv og Mandalselven indtil utløpet i Kaafjorden, videre denne fjord og Lyngenfjorden til Skibotnelvens munding, denne elv til munningen av Didnojokka, denne elv til dens utløp av Didnojavre, derfra en ret linje til riksros nr. 301 og riksgrænsen til riksros nr. 302.

Høieste renantal: 1 700.

Rieppe.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 301 til Didnojokkas utløp av Didnojavre, Didnojokka, Skibotnelven til Lavkkajokkas (Loakkajokkas) munding, denne elv og Lavkkajavre (Loakkajavre) til dettes sydvestre ende, derfra rette linjer til Reppovarres høieste top, Saloraššas høieste top og over Goallaroaivves top til riksgrænsen samt riksgrænsen til riksros nr. 301.

Høieste renantal: 700.

Horsnesfjellet.

Grænser: Rette linjer fra Nuorttavuovd-devarres (Nuortavuovddes) høieste top til Falsnesfjellets høieste top og til Storfjorden ved eiendomsgrænsen mellem g. nr. 46 Falsnes og g. nr. 47 Bentsjord, videre denne fjord til eiendomsgrænsen mellem g. nr. 51 Berg og g. nr. 52 Hatten og derfra rette linjer til Hattefjellets høieste top og til Nuorttavuovdde-varres høieste top.

Høieste renantal: 150.

Markusfjellet.

Grænser: Rette linjer fra riksgrænsen ved Goallaroaivve til Saloraššas høieste top, Reppovarres høieste top, Lavkkajavrres (Loakkajavrres) sydvestre ende, de

sjö, därifrån nämnda älv till det ställe, där den skäres av gränsen för det sammanhängande vegetationsfria området (impedimentområdet) omkring Mandalen, sagda gräns i dess sträckning på västra sidan av Mandalen till Kjerringdalselven, denna älv och Mandalselven till dess utlopp i Kaafjorden, vidare denna fjord och Lyngenfjorden till Skibotnelvens mynning, nämnda älv till mynningen av Didnojokka, denna älv till dess utlopp ur Didnojavre, därifrån en rät linje till riksröset n:r 301 samt riksgränsen till riksröset n:r 302.

Högsta renantal: 1,700.

Rieppe.

Gränser: En rät linje från riksröset n:r 301 till Didnojokkas utlopp ur Didnojavre, Didnojokka, Skibotnelven till Lavkkajokkas (Loakkajokkas) mynning, sistnämnda älv och Lavkkajavre (Loakkajavre) till dess sydvästra ända, därifrån räta linjer till Reppovarres högsta topp, Saloraššas högsta topp och över Goallaroaivves topp till riksgränsen samt denna gräns till riksröset n:r 301.

Högsta renantal: 700.

Horsnesfjellet.

Gränser: Räta linjer från Nuorttavuovddevarres (Nuortavuovddes) högsta topp till Falsnesfjellets högsta topp och till den punkt vid Storfjordens strand, där rågången mellan gårdarna n:r 46 Falsnes och n:r 47 Bentsjord stöter till fjorden, vidare denna fjord till rågången mellan gårdarna n:r 51 Berg och n:r 52 Hatten samt därifrån räta linjer till Hattefjellets högsta topp och Nuorttavuovddevarres högsta topp.

Högsta renantal: 150.

Markusfjellet.

Gränser: Räta linjer från riksgränsen vid Goallaroaivve till Saloraššas högsta topp, Reppovarres högsta topp, sydvästra ändan av Lavkkajavre (Loakkajavre),

høieste toppe på Vesegasvarre, Nuortavuovddevarre og Hattefjellet samt Storfjordens strand ved eiendomsgrænsen mellem g. nr. 51 Berg og g. nr. 52 Hatten, Storfjorden til munningen av Storfjordelven (Lyngselven, Signalelven), denne elv og Paraselven til det nederste af de to vand, hvorfra Paraselven kommer, derfra en ret linje til riksros nr. 293 på Gapovarre og riksgrænsen til Goallaroaivve.

Høieste renantal: 500.

Lynghsdalen.

Grænser: Storfjorden fra munningen av Storfjordelven til Lyngenfjorden, denne fjord til landeveien over Lyngseidet, denne vei til Kjoselvens krok, Kjoselven, Kjosen, Ulfssjorden, Sørfjorden til et punkt paa stranden under Skarvknausen en kilometer søndenfor gaarden Holmebugt, derfra en ret linje til Balgesvarres høieste top, videre grænsen mellem Sørfjord og Lyngen herreder til Biellogaisses høieste top, derfra rette linjer til Davgelækkes top og øvre ende av eiendomsgrænsen mellem gaardene Sommersæt og Mælen, denne grænse ned til Storfjordelven og denne elv til Storfjorden.

Høieste renantal: 350.

Rendalen.

Grænser: Lyngenfjorden nordover fra landeveien over Lyngseidet, Ulfssjorden, Kjosen, Kjoselven til dens krok ved ovennævnte landevei og denne vei til Lyngenfjorden.

Høieste renantal: 150.

Lakselvdalen.

Grænser: Eiendomsgrænsen mellem gaardene Sommersæt og Mælen fra Storfjordelven til dens endepunkt, derfra rette linjer til Davgelækkes top og Biellogaisses høieste top, videre grænsen mellem Sørfjord og Lyngen herreder til Balges-

högsta topparna på Vesegasvarre, Nuortavuovddevarre och Hattefjellet samt den punkt vid Storfjordens strand, där rågången mellan gårdarna n:r 51 Berg och n:r 52 Hatten stöter till densamma, Storfjorden till mynningen av Storfjordelven (Lyngselven, Signalelven), denna älvs och Paraselven till den nedersta av de två sjöar, från vilka sistnämnda älvs kommer, därifrån en rät linje till riksrosen n:r 293 på Gapovarre samt riksgränsen till Goallaroaivve.

Högsta renantal: 500.

Lynghsdalen.

Gränser: Storfjorden från mynningen av Storfjordelven till Lyngenfjorden, denna fjord till landsvägen över Lyngseidet, denna väg till Kjoselvens krök, Kjoselven, Kjosen, Ulfssjorden, Sörfjorden till en punkt på stranden under Skarvknausen en kilometer söder om gården Holmebugt, därifrån en rät linje till Balgesvarres högsta topp, vidare gränsen mellan Sörfjords och Lyngens härader till Biellogaisses högsta topp, därifrån räta linjer till Davgelækkes topp och øvre ändan av rågången mellan gårdarna Sommersæt och Mælen, nämnda rågång ned till Storfjordelven och denna älvs till Storfjorden.

Högsta renantal: 350.

Rendalen.

Gränser: Lyngenfjorden norrut från landsvägen över Lyngseidet, Ulfssjorden, Kjosen, Kjoselven till dess krök vid ovannämnda landsväg och denna väg till Lyngenfjorden.

Högsta renantal: 150.

Lakselvdalen.

Gränser: Rågången mellan gårdarna Sommersæt och Mælen från den punkt, där denna stöter till Storfjordelven, fram till dess ändpunkt, därifrån räta linjer till Davgelækkes topp och Biellogaisses högsta topp, vidare gränsen mellan Sörfjords

varres høieste top, derfra en ret linje til et punkt paa Sørfjordens strand under Skarvknausen en kilometersøendenfoggaarden Holmebugt, videre Sørfjorden og Sjøvasbotn, derfra en ret linje til Laksvandets østre ende, dette vand, Laksvandselven, Balsfjorden til Nordkjoselvens munding, denne elv til kroken mellom gaardene Elvekroknes og Øvergaard, derfra en ret linje til Balsfjordelvens tilløp ved Øvergaard, denne bæk, Balsfjordelven og Storfjordelven til eindomsgrænsen mellom Sommersæt og Mælen.

Høieste renantal: 200.

Andersdalen.

Grænser: Grænsen mellem Balsfjord og Sørfjord herredes fra det punkt, hvor denne grænse skjæres av en ret linje mellom Sjøvasbotn og Laksvandets østre ende, til Bjørnskartinden, derfra en ret linje til Divrrevarebækkens munding i Bjørnskarelven, denne elv til et punkt ret i vest for gaarden Storslaatten, derfra en ret linje til Ramfjordens nordligste bugt, denne fjord, Balsfjorden til Laksvandselvens munding, denne elv og Laksvandet samt den rette linje mellom Laksvandets østre ende og Sjøvasbotn indtil ovennævnte herredsgrense.

Høieste renantal: 250.

Tromsdalen.

Grænser: Ulfsfjorden fra Breivikelvens munding, Grøtsundet, Tromsøsundet, Balsfjorden, Ramfjorden til dennes nordligste bugt, derfra en ret linje til et punkt ved Bjørnskarelven ret i vest for gaarden Storslaatten, denne elv og Breivikelven til Ulfsfjorden.

Høieste renantal: 500.

Tamok.

Grænser: Paraselven fra det punkt, hvor den skjæres av en ret linje mellom toppen av Paras og Vasdalstindens høieste top, til dens sammenløp med Stor-

och Lyngens härader till Balgesvarres högsta topp, därifrån en rät linje till en punkt vid Sørfjordens strand under Skarvknausen en kilometer söder om gården Holmebugt, vidare Sørfjorden och Sjøvasbotn, därifrån en rät linje till Laksvandets östra ända, nämnda sjö, Laksvandselven, Balsfjorden till Nordkjoselvens mynning, denna älvtill dess krök mellan gårdena Elvekroknes och Øvergaard, därifrån en rät linje till Balsfjordelvens källbäck vid Øvergaard, denna bäck, Balsfjordelven och Storfjordelven till rågången mellan Sommersæt och Mælen.

Högsta renantal: 200.

Andersdalen.

Gränser: Gränsen mellan Balsfjords och Sørfjords härader från den punkt, där denna gräns skärs av en rät linje mellan Sjøvasbotn och Laksvandets östra ända, fram till Bjørnskartinden, därifrån en rät linje till Divrrevarebækkens utlopp i Bjørnskarelven, denna älvtill en punkt rakt väster om gården Storslaatten, därifrån en rät linje till Ramfjordens nordligaste bukt, nämnda fjord, Balsfjorden till Laksvandselvens mynning, denna älvtill Laksvandet samt den räta linjen mellan Laksvandets östra ända och Sjøvasbotn fram till omförmälda häradsgräns.

Högsta renantal: 250.

Tromsdalen.

Gränser: Ulfsfjorden från Breivikelvens mynning, Grøtsundet, Tromsøsundet, Balsfjorden, Ramfjorden till dess nordligaste bukt, därifrån en rät linje till en punkt i Bjørnskarelven rakt väster om gården Storslaatten, nämnda älvtill Breivikelven till Ulfsfjorden.

Högsta renantal: 500.

Tamok.

Gränser: Paraselven från den punkt, där denna skärs av en rät linje mellan toppen av Paras och Vasdalstindens högsta topp, fram till dess sammanflöde med

fjordelven, denne elv til Balsfjordelvens munding, denne elv og dens tilløp til Øvergaard paa Balsfjordeidet, derfra en ret linje til kroken i Nordkjøselven mellom Øvergaard og Elvekroknes, denne elv til Tamokvandet og dette vand til dets sørre ende, derfra en linje ret mot syd til Tamokelven, denne elv til Rostaelven, denne elv gjennem Lille Rostavand til Tverelvens munding, denne elv til det punkt, hvor den skjæres av en ret linje fra Vasdalstindens høieste top over høieste top paa Gallagaibbe (fjellet mellom Dopparčacca og Tvereldalen øverste del), videre denne rette linje til Vasdalstindens høieste top og derfra ovennævnte rette linje mellom denne top og toppen av Paras indtil Paraselven.

Høieste renantal: 150.

Dødesfjellet.

Grænser: Store Rostavand fra riksgrænsen til Rostaelvens utløp, derfra rette linjer til vandskillet i Aslakčacca, høieste top (det trigonometriske punkt) paa midtre Likkavarre og sørre ende av det i § 12 litr. b omhandlede gjærde i Rostadalen, dette gjærde til Rostaelven, denne elv gjennem Lille Rostavand til elvens sammenløp med Divielven, denne elv til Skakterelvens munding, denne elv og Čuolmajavrre til vandets sydøstre ende, derfra en ret linje til riksros nr. 285 og riksgrænsen til Store Rostavand.

Høieste renantal: 950.

Sarivoma.

Grænser: Sarivuomejokka fra riksgrænsen til Doarrojokkas (Multojokkas) munding, denne elv til linjen for det i § 12 litr. c omhandlede gjærde, som den svenske stat har adgang til at opføre fra Gaiccaluokta til Skakterkløften, denne gjærdelinje til Gaiccaluokta, denne bugt,

Storfjordelven, denna älv till Balsfjordelvens mynning, sistnämnda älv och dess källbäck till Øvergaard på Balsfjordeidet, därifrån en rät linje till Nordkjøselvens krök mellan Øvergaard och Elvekroknes, nämnda älv till Tamokvandet och denna sjö till dess södra ända, därifrån en linje rakt i söder till Tamokelven, denna älv till Rostaelven, denna älv genom Lille Rostavand till Tverelvens mynning, sistnämnda älv till den punkt, där den skäres av en rät linje från Vasdalstindens högsta topp över högsta toppen på Gallagaibbe (fjället mellan Dopparčacca och översta delen av Tvereldalen), vidare denna räta linje till Vasdalstindens högsta topp och därifrån ovannämnda räta linje mellan denna topp och toppen av Paras i dess sträckning till Paraselven.

Högsta renantal: 150.

Dödesfjellet.

Gränser: Store Rostavand från riksgränsen till Rostaelvens utflöde, därifrån räta linjer till vattendelaren i Aslakčacca, högsta toppen (den trigonometriska punkten) på mellersta Likkavarre och södra ändan av det i 12 § b) omförändra gärde i Rostadalen, detta gärde till Rostaelven, denna älv genom Lille Rostavand till älvens sammanflöde med Divielven, denna älv till Skakterelvens mynning, denna älv och Čuolmajavrre till sjöns sydöstra ända, därifrån en rät linje till riksrosen nr 285 samt riksgränsen till Store Rostavand.

Högsta renantal: 950.

Sarivoma.

Gränser: Sarivuomejokka från riksgränsen till Doarrojokkas (Multojokkas) mynning, sistnämnda älv till sträckningen för det i 12 § c) omförändra gärde som svenska staten äger uppföra från Gaiccaluokta till Skakterklyftan, nämnda gärdes sträckning till Gaiccaluokta, denna

Altevandet, Astojokka og Leinavandet til riksgrænsen samt riksgrænsen til Sarivuomejokka.

Høieste renantal: 2 000.

Anavasdalen.

Vaartiden regnes for dette distrikts vedkommende til og med 23 juni.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 285 til Čuolmajavrres sydøstre ende, dette vand og Skakterelen til dens utløp i Divielven, denne elv til Kuelvens munding, denne elv til Langfjelltindens top, derfra rette linjer til Coardajavrres søndre ende, Gævletgaisse (Maddanipas) høieste top, det lille vand omkring tre kilometer vestenfor Anavandene, hvorfra en bæk rinder mot nordost ned til Maddajokka, og Gaibajavrres (Gaibbejavrres) nordre ende, videre dette vand, Gaibajokka (Gaibbejokka) og Vuomajavrre (Vuobmasjavre) til dets østre ende, derfra en ret linje til Doarrojokkas (Multojokkas) øverste kildesjø, videre Doarrojokka til dens sammenløp med Sarivuomejokka, denne elv til riksgrænsen og riksgrænsen til riksros nr. 285.

Høieste renantal: 3000.

Desuden kan de ren, som er anmeldt til sommerdistriktet Dividalen, men ikke til vaardistriktet Anavasdalen, komme ind i sidstnævnte distrikt fra og med 15 juni.

Alappen.

Vaartiden regnes for dette distrikts vedkommende til og med 23 juni.

Grænser: Divielven fra Kuelvens munding til dens sammenløp med Rostaelsen, videre Maalselven til Kirkeselvens munding, denne elv og dens tilløp til utspringet i skaret mellem Gævletgaisse (Maddanipa) og Kirkestinden, derfra rette linjer til Gævletgaisse høieste top, Coardajavrres søndre ende og

vik, Altevandet, Astojokka och Leinavandet till riksgränsen samt denna gräns till Sarivuomejokka.

Högsta renantal: 2,000.

Anavasdalen.

Vårtiden räknas i fråga om detta distrikt till och med den 23 juni.

Gränser: En rät linje från riksrosset n:r 285 till Čuolmajavrres sydöstra ända, denna sjö och Skakterelen till dess utlopp i Divielven, denna älvd till Kuelvens mynning, denna älvd till Langfjelltindens topp, därifrån räta linjer till Coardajavrres södra ända, Gævletgaisse (Maddanipas) högsta topp, den lilla sjön omkring tre kilometer väster om Anavandene, från vilken en bäck mot nordost nedrinner i Maddajokka, och Gaibajavres (Gaibbejavrres) norra ända, vidare denna sjö, Gaibajokka (Gaibbejokka) och Vuomajavrre (Vuobmasjavre) till dess östra ända, därifrån en rät linje till Doarrojokkas (Multojokkas) översta källsjö, vidare Doarrojokka till dess sammanflöde med Sarivuomejokka, denna älvd till riksgränsen samt riksgränsen till riksrosset n:r 285.

Högsta renantal: 3,000.

Dessutom må de renar, som anmälts till sommardistriktet Dividalen men icke till vårdistriktet Anavasdalen, införas i sistnämnda distrikt från och med den 15 juni.

Alappen.

Vårtiden räknas i fråga om detta distrikt till och med den 23 juni.

Gränser: Divielven från Kuelvens mynning till dess sammanflöde med Rostaelsen, vidare Maalselven till Kirkeselvens mynning, denna älvd och dess tillflöde från passet mellan Gævletgaisse (Maddanipa) och Kirkestinden fram till samma tillflödes källa, därifrån räta linjer till Gævletgaisse högsta

Langfjelltindens top samt videre Ku-
elven til dens utløp i Divielven.

Høieste renantal: 450.

Kistefjellet.

Vaartiden regnes for dette distrikts vedkommende til og med 23 juni.

Grænser: Doarroyokka (Multojokka) fra det punkt, hvor denne elv skjæres av det i § 12 litr. c omhandlede gjærde, frem til dens øverste kildesjø, derfra en ret linje til Vuomajavrres østre ende, dette vand, Gaibajokka og Gaibajavrre til dettes nordre ende, derfra rette linjer til det lille vand omkring tre kilometer vestenfor Anavandene, hvorfra en bæk rinder mot nordost ned til Maddajokka, til Gævletgaisse (Maddanipas) høieste top og til utspringet av Kirkeselvens tilløp i skaret mellem nævnte fjelltop og Kirkestinden, derfra rette linjer til Jiednjaskuppejavvre, Njirpičokkas top og Fonn-
elvens utspring, denne elv til dens utløp i Paavemoelven, denne elv til Malmelvens munding, denne elv til dens utspring, derfra rette linjer til Bangklettens (Duolljegaisses) høieste top (Bangsbotten), dette fjells sydligste top og skjæringspunktet mellem Skindskarelven og skoggrænsen, videre nævnte elv og Straumsli-Tverelven til dens utløp i Barduelven, denne elv, Altevandet og Gaiccaluokta samt linjen for oven-
nævnte gjærde frem til Doarroyokka.

Høieste renantal: 500.

Desuten kan de ren, som er anmeldt til sommerdistriktet Altevand, men ikke til vaardistriktet Kistefjellet, komme ind i sidstnævnte distrikt fra og med 15 juni.

Istinderne.

Vaartiden regnes for dette distrikts vedkommende til og med 23 juni.

Grænser: Kirkeselvens tilløp fra ska-

topp, Čoardajavrres södra ända och Langfjelltindens topp samt vidare Kuelven till dess utlopp i Divielven.

Högsta renantal: 450.

Kistefjellet.

Vårtiden räknas i fråga om detta distrikt till och med den 23 juni.

Gränser: Doarroyokka (Multojokka) från den punkt, där denna älvs skäres av det i 12 § c) omförmälda gärde, fram till dess översta källsjö, därifrån en rät linje till Vuomajavrres östra ända, denna sjö, Gaibajokka och Gaibajavrre till dess norra ända, därifrån räta linjer till den lilla sjö omkring tre kilometer väster om Anavandene, från vilken en bäck mot nordost nedrinner i Maddajokka, till Gævletgaisse (Maddanipas) högsta topp och till källan för Kirkeselvens tillflöde från passet mellan nämnda fjälltopp och Kirkestinden, därifrån räta linjer till Jiednjaskuppejavvre Njirpičokkas topp och Fonnelsvens källa, denna älvs till dess utflöde i Paavemoelven, denna älvs till Malmelvens mynning, denna älvs till dess källa, därifrån räta linjer till Bangklettens (Duolljegaisses) högsta topp (Bangsbotten), samma fjälls sydligaste topp och skärningspunkten mellan Skindskarelven och skogsgränsen, vidare nämnda älvs och Straumsli-Tverelven till dess utlopp i Barduelven, denna elv, Altevandet och Gaiccaluokta samt sträckningen för ovan-nämnda gärde fram till Doarroyokka.

Högsta renantal: 500.

Dessutom må de renar, som anmälts till sommardistriktet Altevand men icke till vårdistriktet Kistefjellet, införas i sistnämnda distrikt från och med den 15 juni.

Istinderne.

Vårtiden räknas i fråga om detta distrikt till och med den 23 juni.

Gränser: Kirkeselvens tillflöde från

ret mellem Gævletgaisse (Maddanipa) og Kirkestinden indtil Kirkeselven, denne elv til dens utløp i Maalselven, denne elv til Barduelvens munding, denne elv til Straumsli-Tverelvens munding, denne elv til Skindskarelvens munding, denne elv til skoggrænsen, derfra rette linjer til Bangklettens (Duolljegaisses) sydligste top, samme fjells høieste top (Bangsbotten) og Malmelvens utspring, denne elv til dens utløp i Paavemoelven, denne elv til Fonnelsens munding, denne elv til dens utspring, derfra rette linjer til Njirpičokkas top, Jiednjaskuppejavrre og utspringet av Kirkeselvens tilløp i skaret mellem Gævletgaisse og Kirkestinden.

Høieste renantal: 800.

Hjerttinden.

Grænser: Barduelven fra Kobbrygelvens (Sæterelvens) munding til sammenløpet med Maalselven, denne elv til Andselvens munding, denne elv og Andsvandet til dettes vestre ende, landeveien til gaarden Sæterli og videre den bæk, som rinder forbi nævnte gaard, frem til Tømmerelven, denne elv, Reisvandet, Reisenfjorden til Skøelvens munding, denne elv og Skøvandet, derfra Salangs-eidets laveste sänkning til Rørelvens sammenløp med Grønlielven, denne elv, Rørvandet (Rørbakvatnet), Löksebotnelven, Löksefjorden, Salangen og Sagfjorden til Salangselvens munding, denne elv gjennem Nedrevandet og Ørevandet til gaarden Brandvoll, videre landeveien til broen over Kobbrygelven i nærheten av gaarden Lian og denne elv til dens sammenløp med Barduelven.

Høieste renantal: 800.

Jevnavandet.

Grænser: Leinavandet fra riksgrænsen til Astojokka, denne elv og Altevandet til mündingen av den bæk, som rinder gjennem dalen mellem Salvasskarfjellet

passet mellan Gævletgaisse (Maddanipa) och Kirkestinden fram till Kirkeselven, denna älvd till dess utflöde i Maalselven, denna älvd till Barduelvens mynning, denna älvd till Straumsli-Tverelvens mynning, denna älvd till Skindskarelvens mynning, denna älvd till skogsgränsen, därifrån räta linjer till Bangklettens (Duolljegaisses) sydligaste topp, samma fjälls högsta topp (Bangsbotten) och Malmelvens källa, denna älvd till dess utflöde i Paavemoelven, denna älvd till Fonnelsens mynning, denna älvd till dess källa, därifrån räta linjer till Njirpičokkas topp, Jiednjaskuppejavrre och källan för Kirkeselvens tillflöde från passet mellan Gævletgaisse och Kirkestinden.

Högsta renantal: 800.

Hjerttinden.

Gränser: Barduelven från Kobbrygelvens (Sæterelvens) mynning till dess sammanflöde med Maalselven, denna älvd till Andselvens mynning, denna älvd och Andsvandet till dess västra ända, landsvägen till gården Sæterli och vidare den bæk, som rinner förbi samma gård, fram till Tømmerelven, denna älvd, Reisvandet, Reisenfjorden till Skøelvens mynning, sagda älvd och Skøvandet, därifrån Salangs-eidets längsta sträckning till Rørelvens sammanflöde med Grønlielven, sist-nämnda älvd, Rørvandet (Rørbakvatnet), Löksebotnelven, Löksefjorden, Salangen och Sagfjorden till Salangselvens mynning, denna älvd genom Nedrevandet och Ørevandet till gården Brandvoll, vidare landsvägen till bron över Kobbrygelven i närlheten av gården Lian och denna älvd till dess sammanflöde med Barduelven.

Högsta renantal: 800.

Jevnavandet.

Gränser: Leinavandet från riksgränsen till Astojokka, denna älvd och Altevandet till mynningen av den bæk, som flyter genom dalen mellan Salvasskarfjellet och

og Kofjellet, denne bæk til skoggrænsen, denne skoggrænse til riksres nr. 275 og riksgrænsen til Leinavandet.

Høieste renantal: 900.

Liveltskaret.

Grænser: Sørdalselven fra Tverelvens munding vestenfor gaarden Tønset til dens sammenløp med Barduelven, denne elv til Kobbrygelvens munding, denne elv til broen i nærheten av gaarden Lian, videre landeveien til gaarden Brandvoll, derfra Salangselven til Budalselvens munding, denne elv til Doggejokkas munding, denne elv til vandskillet ved elvens utspring samt derfra rette linjer til Snehættens høieste top, Melhusklettens høieste top og Tverelvens munding i Sørdalselven.

Høieste renantal: 400.

Snørken.

Grænser: Salangselven fra gaarden Nordre Lund gjennem Ørvrevandet og Nedrevandet til Sagfjorden, denne fjord til Sagelvens munding, videre den nye landevei over Lavangseidet til Aa ved Lavangen, denne fjord til Spanselvens munding, denne elv til Bakdalsbækvens munding, denne bæk til Trosens sydøstligste top (høidepunkt 837 paa kartbladet Salangen) og derfra en ret linje til Salangselven ved gaarden Nordre Lund.

Høieste renantal: 550.

Stormyrbotn.

Grænser: Riksgrænsen fra riksres nr. 268 til stupene paa vestsiden av Stordalen, disse stup til Røddalselven ca. en kilometer ovenfor dens munding, denne elv til dens utløp i Stordalselven, denne elv til dens sammenløp med Budalselven, videre Salangselven til gaarden Nordre Lund, derfra en ret linje til Trosens sydøstligste top (høidepunkt 837 paa kartbladet Salangen), videre Bakdalsbækken til dens munding i Spans-

Kofjellet, nämnda bäck till skogsgränsen, sagda gräns till riksröset n:r 275 och riksgränsen till Leinavandet.

Högsta renantal: 900.

Liveltskaret.

Gränser: Sördalselven från Tverelvens mynning väster om gården Tönset till dess sammanflöde med Barduelven, denna älvd till Kobbrygelvens mynning, denna älvd till bron i närheten av gården Lian, vidare landsvägen till gården Brandvoll, därifrån Salangselven till mynningen av Budalselven, denna älvd till mynningen av Doggejokka, denna älvd till vattendelaren vid dess källa samt därifrån rät linjer till Snehættens högsta topp, Melhusklettens högsta topp och Tverelvens utlopp i Sørdalselven.

Högsta renantal: 400.

Snörken.

Gränser: Salangselven från gården Nordre Lund genom Örvrevandet och Nedrevandet till Sagfjorden, denna fjord till Sagelvens mynning, vidare den nya landsvägen över Lavangseidet till Aa vid Lavangen, denna fjord till Spanselvens mynning, denna älvd till Bakdalsbækvens mynning, denna bæk till Trosens sydöstligaste topp (höjdsiffran 837 på kartbladet Salangen) och därifrån en rät linje till Salangselven vid gården Nordre Lund.

Högsta renantal: 550.

Stormyrbotn.

Gränser: Riksgränsen från riksröset n:r 268 till fjällbranterna på Stordalens västra sida, dessa branter till Røddalselven omkring en kilometer ovanför dess mynning, denna älvd till dess utflöde i Stordalselven, denna älvd till dess sammanflöde med Budalselven, vidare Salangselven till gården Nordre Lund, därifrån en rät linje till Trosens sydöstligaste topp (höjdpunkten 837 på kartbladet Salangen), vidare Bakdalsbækken till

elven, denne elv til Middagselvens (Jalgisaidebækkens) munding, denne elv til vandskillet paa Fjordbotneidet, videre bækken ned til Gratangsbøtn, denne fjordbotn til Storelvens munding, denne elv og Mellemvaselven til Storvandet (Ørevand), dette vand til dets sydöstre bugt, derfra en ret linje til en punkt i gränsen mellom Nordland och Troms fylker, beliggende to kilometer vest for Ročmes top, og nævnte fylkesgrænse til riksros nr. 268.

Høieste renantal: 300.

Gratangen.

Grænser: Bækken, som fra Fjordbotneidet rinder ned til Gratangsbøtn, fra dens munding til vandskillet paa Fjordbotneidet, videre Middagselven til dens munding i Spanselven, denne elv til dens munding i Lavangen, denne fjord, Astafjorden, Gratangen og Gratangsbøtn til munningen av ovennævnte bæk fra Fjordbotneidet.

Høieste renantal: 400.

Harjangen.

Grænser: Grænsen mellem Nordland og Troms fylker fra riksros nr. 268 til et punkt beliggende en kilometer østenfor Græsvatnets østre strand, derfra en ret linje til Bukkefjellets høieste top (1 146), en linje ret mot syd tvers over Bukkedalen til fjellstupet paa dalens sørre side, fjellstupet vest- og sydover forbi Storebalaks top (763) til Lillebalaks top (572), derfra en ret linje over Nedre Jernvands sydvestre ende til Haugfjellets stup, derfra dette fjellstup mot vest og Store Haugfjellets og Raubergets stup mot vest og syd og videre Trangdalsfjellets vestre, sørre og østre stup frem til vandet (433) straks nordvest for Norddalsbroen, derfra en ret linje til nordre ende av vandet (464) mellem Bjørnefjell station og Bjørnefjellet, dette vand til

dess utflöde i Spanselven, denna älvtill Middagselvens (Jalgisaidebækkens) mynning, denna älvtill vattendelaren på Fjordbotneidet, vidare den bäck som nedrinner i Gratangsbøtn, denna senare till Storelvens mynning, denna älvtill Mellemvaselven till Storvandet (Örevand), denna sjö till dess sydöstra bukt, därifrån en rät linje till en punkt på gränsen mellan Nordlands och Troms fylken belägen två kilometer väster om Ročmes topp samt nämnda fylkesgräns till riksrosset n:r 268.

Högsta renantal: 300.

Gratangen.

Gränser: Den bäck, som från Fjordbotneidet nedrinner i Gratangsbøtn, från bækens mynning till vattendelaren på Fjordbotneidet, vidare Middagselven till dess utflöde i Spanselven, denna älvtill dess utflöde i Lavangen, denna fjord, Astafjorden, Gratangen och Gratangsbøtn till mynningen av ovannämnda bäck från Fjordbotneidet.

Högsta renantal: 400.

Harjangen.

Gränser: Gränsen mellan Nordlands och Troms fylken från riksrosset n:r 268 till en punkt belägen en kilometer öster om Græsvatnets östra strand, därifrån en rät linje till Bukkefjellets högsta topp (1,146), en linje rakt i söder tvärs över Bukkedalen till fjällstupet på dalens södra sida, fjällstupet väster- och söderut förbi Storebalaks topp (763) till Lillebalaks topp (572), därifrån en rät linje över sydvästra ändan av Nedre Jernvand till Haugfjellets stup, därifrån detta fjällstup mot väster samt Stora Haugfjellets och Raubergets stup mot väster och söder och vidare Trangdalsfjellets västra, södra och östra stup fram till den strax i nordväst om Norddalsbron belägna sjön (433), därifrån en rät linje till norra ändan av den mellan Björne-

dets sydøstre ende, videre en ret linje til det punkt paa riksgrænsen, hvor denne skjæres av den bæk, som fra vest rinder ut i Vassijaure, samt riksgrænsen til riksros nr. 268.

Høieste renantal: 300.

B. For sommertiden, som, hvor ikke andet angives, regnes fra og med 15 juni til og med 30 september (sommerdistrikter).

Nordnesset.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 302 til Mandalselvens øverste kildesjø, derfra nævnte elv til det sted, hvor den skjæres af grænsen for det sammenhængende vegetationsfrie omraade (impedimentområdet) omkring Mandalen, nævnte grænse paa vestsiden av Mandalen indtil Kjerringdalselven, sidstnævnte elv og Mandalselven indtil utløpet i Kaafjorden, videre denne fjord og Lyngenfjorden til Skibotnelvens munding, denne elv og Galggojavre til dette vands søndre ende, derfra en linje ret mot syd til riksgrænsen og riksgrænsen til riksros nr. 302.

Høieste renantal: 2 600.

Falsnesfjellet.

Grænser: En linje ret mot nord fra riksgrænsen til Galggojavrres søndre ende, dette vand og Skibotnelven til dens munding i Lyngenfjorden, denne fjord og Storfjorden til eiendomsgrænsen mellem g. nr. 51 Berg og g. nr. 52 Hatten, derfra rette linjer til de høieste topper paa Hattefjellet, Nuorttavuovddevarre og Vesegasvarre, til Lavkkajavrres sydvestre ende og videre til de høieste topper paa Reppovarre og Salorašša samt over Goallaroaivves top til riksgrænsen og

fjells station och Björnefjellet belägna sjön (464), denna sjö till dess sydöstra ända, vidare en rät linje till den punkt på riksgränsen, där denna skäres av den bæk som från väster infaller i Vassijaure, samt riksgränsen till riksröset n:r 268.

Högsta renantal: 300.

B. För sommartiden, vilken, där ej annat särskilt stadgas, räknas från och med den 15 juni till och med den 30 september (sommardistrikt).

Nordnesset.

Gränser: En rät linje från riksröset n:r 302 till Mandalselvens översta källsjö, därifrån nämnda älvd till det ställe, där den skäres av gränsen för det sammanhängande vegetationsfria området (impedimentområdet) omkring Mandalen, sagda gräns i dess sträckning på västra sidan av Mandalen till Kjerringdalselven, sistnämnda älvd och Mandalselven till dess utlopp i Kaafjorden, vidare denna fjord och Lyngenfjorden till Skibotnelvens mynning, nämnda älvd och Galggojavre till denna sjöns södra ända, därifrån en linje rakt i söder till riksgränsen samt riksgränsen till riksröset n:r 302.

Högsta renantal: 2,600.

Falsnesfjellet.

Gränser: En linje rakt mot norr från riksgränsen till Galggojavrres södra ända, denna sjö och Skibotnelven till dess utflöde i Lyngenfjorden, denna fjord och Storfjorden till rågången mellan gårdarna n:r 51 Berg och n:r 52 Hatten, därifrån räta linjer till högsta topparna på Hattefjellet, Nuorttavuovddevarre och Vesegasvarre, till Lavkkajavrres sydvästra ända och vidare till högsta topparna på Reppovarre och Salorašša samt över Goallaroaivves topp till riksgränsen och vidare

riksgrænsen til ovennævnte punkt ret syd for Galggojavrres søndre ende.

Høieste renantal: 900.

Markusfjellet.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Markusfjellet.

Høieste renantal: 1 600.

Lyngsdalen.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Lyngsdalen.

Høieste renantal: 1 200.

Rendalen.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Rendalen.

Høieste renantal: 550.

Lakselvdalen.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Lakselvdalen.

Høieste renantal: 1 050.

Stormheimen.

Grænser: Sjøvasbotn, Sørfjorden og Ulfsvjorden til Breivikelvens munding, denne elv og Bjørnskarelven til Divrrevarrebækens munding, derfra en ret linje til Bjørnskartinden, videre grænsen mellem Sørfjord og Balsfjord herredes til det punkt, hvor denne grænse skjæres av en ret linje mellem Laksvandets østre ende og Sjøvasbotn, samt denne linje til Sjøvasbotn.

Høieste renantal: 650.

Andersdalen.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Andersdalen.

Høieste renantal: 1 000.

Tromsdalen.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriket Tromsdalen.

Høieste renantal: 1 800.

Rosta.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 293 paa Gapovarre til det nederste av de to vand, hvorfra Paraselven kommer, denne elv til det punkt, hvor den skjæres av en ret linje mellom toppen av Paras

denna gräns till ovannämnda punkt rakt söder om Galggojavrres södra ända.

Högsta renantal: 900.

Markusfjellet.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Markusfjellet.

Högsta renantal: 1,600.

Lyngsdalen.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Lyngsdalen.

Högsta renantal: 1,200.

Rendalen.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Rendalen.

Högsta renantal: 550.

Lakselvdalen.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Lakselvdalen.

Högsta renantal: 1,050.

Stormheimen.

Gränser: Sjövasbotn, Sørfjorden och Ulfsvjorden till Breivikelvens mynning, denna älvd och Björnskarelven till Divrrevarrebækens mynning, därifrån en rät linje till Bjørnskartinden, vidare gränsen mellan Sørfjords och Balsfjords härader till den punkt, där denna gräns skäres av en rät linje mellan Laksvandets östra ända och Sjövasbotn, samt nämnda linje till Sjövasbotn.

Högsta renantal: 650.

Andersdalen.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Andersdalen.

Högsta renantal: 1,000.

Tromsdalen.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriket Tromsdalen.

Högsta renantal: 1,800.

Rosta.

Gränser: En rät linje från riksroset nr. 293 på Gapovarre till den nedersta av de två sjöar, från vilka Paraselven kommer, nämnda älvd till den punkt, där den skäres av en rät linje mellan

og Vasdalstindens høieste top, denne linje til sidstnævnte top, derfra en ret linje over Gallagaibbes høieste top til Tverelven, denne elv til dens munding i Rostaelven, denne elv til det i § 12 litr. b omhandlede gjærde i Rostadalen, dette gjærde til dets søndre ende, derfra rette linjer til høieste top (det trigonometriske punkt) paa midtre Likkavarre, vandskillet i Aslakčacca og Rostaelvens utløp av Store Rostavand, dette vand til riksgrænsen og riksgrænsen til riksøs nr. 293.

Distriktet utgjør i forbindelse med trakten Peldsa et fælles beiteomraade. Renbeitedistriktet er beregnet at kunne yde beite til 1 600 ren og den svenske trakt Peldsa til 400 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles omraade er 2 000.

Tamok.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriktet Tamok.

Høieste renantal: 1 500.

Marknes.

Grænser: Tamokvandet, Nordkjosen til dens utløp i Nordkjosen, Nordkjosen og Balsfjorden indtil Høleelvens munding, videre denne elv og Storvandet til dets østligste bugt en kilometer søndenfor gaarden Østerli, laveste sænkning i Østeriskaret til Skarbækken utløp i Tamokelven, denne elv til et punkt ret i syd for Tamokvandets østlige ende og derfra en ret linje til Tamokvandets østlige ende.

Høieste renantal: 600.

Dødesfjellet.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriktet Dødesfjellet.

toppen av Paras och Vasdalstindens högsta topp, denna linje till sistnämnda fjälltopp, därifrån en rät linje över Gallagaibbes högsta topp till Tverelven, denna älvd till dess utflöde i Rostaelven, denna älvd till det i 12 § b) omförmälda gärdet i Rostadalen, nämnda gärde till dess södra ända, därifrån räta linjer till högsta toppen (den trigonometriska punkten) på mellersta Likkavarre, vattendelaren i Aslakčacca och Rostaelvens utflöde ur Store Rostavand, denna sjö till riksgrænsen och denna gräns till riksøset nr 293.

Distriktet skall tillsammans med trakten Peldsa utgöra ett gemensamt betesområde. Betet har beräknats förslå, i distriktet till 1,600 renar och i Peldsa till 400 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma området utgör 2,000.

Tamok.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriktet Tamok.

Högsta renantal: 1,500.

Marknes.

Gränser: Tamokvandet, Nordkjoselven till dess utflöde i Nordkjosen, Nordkjosen och Balsfjorden till Höleelvens mynning, vidare denna älvd och Storvandet till sjöns södra ända och därifrån en rät linje till Lillevandets norra ända, denna sjö och bäcken, som därifrån rinner till Svensborgelven, denna älvd, Fjeldfröskvandet till dess östligaste bukt en kilometer söder om gården Österli, längsta sträckningen i Østeriskaret till Skarbækken utløp i Tamokälven, denna älvd till en punkt rakt söder om Tamokvandets södra ända och därifrån en rät linje till Tamokvandets södra ända.

Högsta renantal: 600.

Dödesfjellet.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriktet Dödesfjellet.

Distriktet utgjør i forbindelse med trakten Norra Salmijärvi et fælles beiteomraade. Renbeitedistriktet er beregnet at kunne yde beite til 2 500 ren og den svenska trakt Norra Salmijärvi till 300 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles omraade er 2 800.

Dividalen.

Sommertiden regnes for dette distrikts vedkommende fra og med 24 juni.

Grænser: En ret linje fra riksros nr. 285 til Čuolmajavrres sydøstre ende, dette vand og Skakterelven til dens utløp i Divielven, denne elv til dens sammenløp med Rostaelven, videre Maalselven til Kirkeselvens munding, denne elv og dens tilløp til utspringet i skaret mellem Gævletgaisse (Maddanipa) og Kirkestinden, derfra rette linjer til Gævletgaisse høieste top, det lille vand omkring tre kilometer vestenfor Anavandene, hvorfra en bæk rinder mot nordost ned til Maddajokka, og Gaibajavrres nordre ende, videre dette vand, Gaibajokka og Vuomajavrre til dets østre ende, derfra en ret linje til Doarroyokkas (Multojokkas) øverste kildesjø, videre Doarroyokka til dens sammenløp med Sarivuomejokka, denne elv til riksgrænsen og riksgrænsen til riksros nr. 285.

Distriktet utgjør i forbindelse med trakten Södra Salmijärvi et fælles beiteomraade. Renbeitedistriktet er beregnet at kunne yde beite for 5 200 ren og den svenska trakt Södra Salmijärvi till 300 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles omraade er 5 500.

Altevand.

Sommertiden regnes for dette distrikts vedkommende fra og med 24 juni.

Grænser: Doarroyokka (Multojokka) fra det punkt, hvor denne elv skjæres

Distriktet skall tillsammans med trakten norra Salmijärvi utgöra ett gemensamt betesområde. Betet har beräknats förslå, i distriktet till 2,500 renar och i norra Salmijärvi till 300 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma området utgör 2,800.

Dividalen.

Sommartiden räknas i fråga om detta distrikt från och med den 24 juni.

Gränser: en rät linje från riksrosset n:r 285 till Čuolmajavrres sydöstra ända, denna sjö och Skakterelven till dess utlopp i Divielven, denna älvd till dess sammanflöde med Rostaelven, vidare Maalselven till Kirkeselvens mynning, denna älvd och dess tillflöde från passet mellan Gævletgaisse (Maddanipa) och Kirkestinden fram till samma tillflödes källa, därifrån räta linjer till Gævletgaisse høgstas topp, den lilla sjö omkring tre kilometer väster om Anavandene, från vilken en bäck mot nordost nedrinner i Maddajokka, och Gaibajavrres norra ända, vidare denna sjö, Gaibajokka och Vuomajavrre till dess östra ända, därifrån en rät linje till Doarroyokkas (Multojokkas) översta källsjö, vidare Doarroyokka till dess sammanflöde med Sarivuomejokka, denna älvd till riksgränsen samt riksgränsen till riksrosset n:r 285.

Distriktet skall tillsammans med trakten södra Salmijärvi utgöra ett gemensamt betesområde. Betet har beräknats förslå, i distriktet till 5,200 renar och i södra Salmijärvi till 300 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma området utgör 5,500.

Altevand.

Sommartiden räknas i fråga om detta distrikt från och med den 24 juni.

Gränser: Doarroyokka (Multojokka) från den punkt, där denna älvd skäres av det

av det i § 12 litr. e omhandlede gjærde, frem til dens øverste kildesjø, derfra en ret linje til Vuomajavrres østre ende, dette vand, Gaibajokka og Gaibajavrre til dettes nordre ende, derfra rette linjer til det lille vand omkring tre kilometer vestenfor Anavandene, hvorfra en bæk rinder mot nordost ned til Maddajokka, til Gævletgaisses (Maddanipas) høieste top og til utspringet av Kirkeselvens tilløp i skaret mellem nævnte fjelltop og Kirkestinden, videre dette tilløp indtil Kirkeselven, denne elv til dens utløp i Maalselven, denne elv til Barduelvens munding, denne elv, Altevandet og Gaiccaluokta samt linjen for ovennævnte gjærde frem til Doarrojokka.

Høieste renantal: 4 200.

Hjerttinden.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriktet Hjerttinden.

Høieste renantal: 1 300.

Salvasskaret.

Grænser: Leinavandet fra riksgrænsen til Astojokka, denne elv, Altevandet og Barduelven til dens sammenløp med Sørdalselven, denne elv til riksros nr. 272 og riksgrænsen til Leinavandet.

Distriket utgjør i forbindelse med trakten Torneträsk et fælles beiteområade. Renbeitedistriket er beregnet at kunne yde beite til 3 900 ren og den svenske trakt Torneträsk til 2 500 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles områade er 6 400.

Liveltskaret.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriktet Liveltskaret.

Høieste renantal: 400.

Snørken.

Grænser: Samme grænser som for vaardistriktet Snørken.

Høieste renantal: 550.

i 12 § c) omförmälda gärde, fram till dess översta källsjö, därifrån en rät linje till Vuomajavrres östra ända, denna sjö, Gaibajokka och Gaibajavrre till dess norra ända, därifrån räta linjer till den lilla sjö omkring tre kilometer väster om Anavandene, från vilken en bäck mot nordost nedrinner i Maddajokka, till Gævletgaisses (Maddanipas) högsta topp och till källan för Kirkeselvens tillflöde från passet mellan nämnda fjälltopp och Kirkestinden, vidare detta tillflöde fram till Kirkeselven, denna älvd fram till dess utflöde i Maalselven, denna älvd till Barduelvens mynning, denna älvd, Altevandet och Gaiccaluokta samt sträckningen för ovan nämnda gärde fram till Doarrojokka.

Högsta renantal: 4,200.

Hjerttinden.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriktet Hjerttinden.

Högsta renantal: 1,300.

Salvasskaret.

Gränser: Leinavandet från riksgränsen till Astojokka, denna älvd, Altevandet och Barduelven till dess sammanflöde med Sördalselven, denna älvd till riksrosen nr. 272 och riksgränsen till Leinavandet.

Distriket skall tillsammans med trakten Torneträsk utgöra ett gemensamt betesområde. Betet har beräknats förslå, i distriket till 3,900 renar och i Torneträsk till 2,500 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma området utgör 6,400.

Liveltskaret.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriktet Liveltskaret.

Högsta renantal: 400.

Snörken.

Gränser: Samma gränser som för vårdistriktet Snørken.

Högsta renantal: 550.

Stordalen.

Grænser: Sørdalselven fra riksres nr. 272 til Tverelvens munding vestenfor gaarden Tønset, derfra rette linjer til de høieste toppe paa Melhuskletten og Snehætten samt til vandskillet ved Doggejokkas utspring, denne elv til sammenløpet med Budalselven, denne elv til dens sammenløp med Stordalselven, videre Salangselven til gaarden Nordre Lund, derfra en ret linje til Trosens sydøstligste top (høidepunkt 837 paa kartbladet Salangen), videre Bakdalsbækken til dens munding i Spanselven, denne elv til Middagselvens munding, denne elv til vandskillet paa Fjordbotneidet, videre bækken ned til Gratangsbotn, denne fjordbotn til Stor-elvens munding, denne elv og Mellem-vaselven til Storvandet (Ørevand), dette vand til dets sydøstre bugt, derfra en ret linje til et punkt i grænsen mellem Nordland og Troms fylker, beliggende to kilometer vest for Ročmes top, videre rette linjer til Ørnfjellets høieste top (676), over Læigasvatnet til utløpet av det tjern, som ligger umiddelbart østenfor nævnte vand, og til et punkt i oven-nævnte fylkesgrænse, beliggende en kilometer vestenfor Græsvatnets vestre strand, videre fylkesgrænsen til et punkt, beliggende en kilometer østenfor Græsvatnets østre strand, derfra en ret linje til Bukkefjellets høieste top (1146), en linje ret mot syd tvers over Bukkedalen til fjellstupet paa dalens sondre side, fjellstupet vest- og sydover forbi Storebalaks top (763) til Lillebalaks top (572), derfra en ret linje over Nedre Jernvands sydvestre ende til Haugfjellets stup, derfra dette fjellstup mot vest og Store Haugfjellets og Raubergets stup mot vest og syd og videre Trangdalsfjellets vestre, sondre og østre stup frem til vandet (433) straks nordvest for Nord-

Stordalen.

Gränser: Sördalselven från riksroset n:r 272 till Tverelvens mynning väster om gården Tönset, därifrån räta linjer till högsta topparna av Melhuskletten och Snehætten samt till vattendelaren vid Doggejokkas källa, denna älvtill dess sammanflöde med Budalselven, denna älvtill dess sammanflöde med Stordalselven, vidare Salangselven till gården Nordre Lund, därifrån en rät linje till Trosens sydöstligaste topp (höjdpunkten 837 på kartbladet Salangen), vidare Bakdalsbækken till dess utflöde i Spanselven, denna älvtill Middagselvens mynning, denna älvtill vattendelaren på Fjordbotneidet, vidare den bäck som nedrinner i Gratangsbotn, denna senare till Storelvens mynning, denna älvtill Mellemvaselven till Storvandet (Ørevand), denna sjö till dess sydöstra bukt, därifrån en rät linje till en punkt på gränsen mellan Nordlands och Troms fylken, belägen två kilometer väster om Ročmes topp, vidare räta linjer till Ørnfjellets högsta topp (676), över Læigasvatnet till utloppet för den tjärn, som ligger omedelbart öster om nämnda sjö, och till en punkt på omförmålda fylkesgräns, belägen en kilometer väster om Græsvatnets västra strand, vidare fylkesgränsen till en punkt, belägen en kilometer öster om Græsvatnets östra strand, därifrån en rät linje till Bukkefjellets högsta topp (1,146), en linje rakt i söder tvärs över Bukkedalen till fjällstupet på dalens södra sida, fjällstupet väster- och söderut förbi Storebalaks topp (763) till Lillebalaks topp (572), därifrån en rät linje över sydvästra ändan av nedre Jernvand till Haugfjellets stup, därifrån detta fjällstup mot väster samt Store Haugfjellets och Raubergets stup mot väster och söder och vidare Trangdalsfjellets västra, södra och östra stup fram

dalsbroen, derfra en ret linje til nordre ende av vandet (464) mellem Bjørnefjell station og Bjørnefjellet, dette vand til dets sydøstre ende, videre en ret linje til det punkt paa riksgrænsen, hvor denne skjæres av den bæk, som fra vest rinder ut i Vassijaure, samt riksgrænsen til riksros nr. 272.

Distriktet utgjør i forbindelse med trakten Njuorajaure et fælles beiteomraade. Renbeitedistriktet er beregnet at kunne yde beite til 1 700 ren og den svenske trakt Njuorajaure til 700 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles omraade er 2 400. De ren, som har beitet i vaardistriktet Gratangen, kan komme ind i sommerdistriket Stordalen allerede den 10 juni.

till den strax i nordväst om Norddalsbron belägna sjön (433), därifrån en rät linje till norra ändan av den mellan Björnefjells station och Björnefjellet belägna sjön (464), denna sjö till dess sydöstra ända, vidare en rät linje till den punkt på riksgränsen, där denna skäres av den bæk som från väster infaller i Vassijaure, samt riksgränsen till riksrosset n:r 272.

Distriktet skall tillsammans med trakten Njuorajaure utgöra ett gemensamt betesområde. Betet har beräknats förslå, i distriktet till 1,700 renar och i Njuorajaure till 700 renar, i följd varav sammalagda *högsta renantalet* för det gemensamma området utgör 2,400. De renar, som betat i vaardistriket Gratangen, må inkomma i sommaridistriket Stordalen redan den 10 juni.

§ 6.

I de i § 5 nævnte renbeitedistrikter har ikke andre lapper end svenske adgang til at la ren beite i tiden fra og med 1 mai til og med 30 september, uten forsaavidt fornødent er under tillatt gjennemflytning.

Rentællinger.

§ 7.

Mindst hvert tredie aar, saafremt veirforholdene ikke hindrer det, skal landshövdingen la foreta betryggende tælling av alle ren inden de omraader, som utgjør de nuværende lappbyer Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma.

Om tællingens resultater skal han snarest mulig meddele fylkesmanden opgave.

§. 8.

Til kontrol med, at ikke flere ren end tillatt kommer ind i Norge, har fyl-

6 §.

I de i 5 § nämnda renbetesdistrikt må under tiden från och med den 1 maj till och med den 30 september ej andra lappar än svenska äga rätt att låta renar beta i vidare mån än som kan erfordras under tillåten genomflyttning.

Renräkningar.

7 §.

Minst vart tredje år skall landshövdingen, så framtid ej väderleksförhållanden lägga hinder i vägen, låta verkställa tillförlitlig räkning av alla renar inom de områden som upptagas av de nuvarande lappbyarna Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma och Talma.

Om utgången av räkningen skall landshövdingen snarast möjligt lämna fylkesmannen meddelande.

8 §.

För tillsyn därå, att större antal renar än som är tillåtet icke inkommer i

kesimanden adgang til ved indflytningen over riksgränsen eller senere under flytningen paa norsk grund at la foreta tælling av de svenske ren, naar saadan kan foretages uten væsentlig ulempe for lapperne.

Renens eiere og vogtere er paa forlangende pligtige til at yde fornøden bistand ved tællingen.

Flytteveier.

§ 9.

Flytning med ren til og fra følgende renbeitedistrikter skal foregaa efter bestemte flytteveier. Disse er her nedenfor beskrevne. Bokstaver og siffer refererer sig til tilsvarende betegnelser paa to karter, som følger nærværende konvention (bilag nr. 4 og 6).

Hvor fylkesmanden finder det paakrævet, skal han efter overenskomst med landshövdingen bestemme flytteveienes nærmere beliggenhet og la dem opmerke eller oprydde.

A. Vaardistrikter.

Helligskogen.

Ingen bestemt flyttevei.

Hornsnesfjellet.

Fra det i § 85 beskrevne østre omraades grænse ned i Juovagge (C, 25 c).

Lyngsdalen.

Fra det østre omraades grænse enten i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sördalen (D^{II}) gjennem den ene eller den anden av disse daler, videre gjennem Kitdalen oppe i lien ovenfor gaardene Grönlien, Heggemoen og Olderkund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes, dog med adgang til at ta hvileplads paa Kitdalselvens nordside nær munningen (D^I, 35, 36

Norge, äger fylkesmannen befogenhet att låta vid inflytningen över riksgränsen eller senare under flytningen på norsk mark verkställa räkning av svenska renar, där sådan kan utan väsentlig olägenhet för lapparna hållas.

Renarnas ägare och vaktare äro på anfordran pliktiga att lämna nödigt binträde vid räkningen.

Flyttningvägar.

9 §.

Flytning med renar till och från följande renbetesdistrikt skall försiggå längs vissa flyttningvägar. Dessa äro här nedan beskrivna, varvid bokstäver och siffror hämföra sig till motsvarande beteckningar å två vid denna konvention fogade kartor (bilagorna n:r 4 och 6).

Där fylkesmannen så prövar erforderligt, må han efter överenskommelse med landshövdingen närmare bestämma flyttningvägs sträckning samt låta utmärka eller uppröja densamma.

A. Vårdistrikt.

Helligskogen.

Ingen bestämd flyttningväg.

Hornsnesfjellet.

Från det i 85 § beskrivna östra områdets gräns ned i Juovagge (C, 25 c).

Lyngsdalen.

Från östra områdets gräns *antingen* i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sördalen (D^{II}) genom endera av nämnda dalar, vidare genom Kitdalen uppe i liden ovanför gårdarna Grönlien, Heggemoen och Olderkund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes, dock med rätt att taga viloplats på Kitdalselvens norra sida nära mynningen (D^I, 35, 36 eller D^{II}, 35, 36), över Storfjord-

eller D^{II}, 35, 36), over Storfjordelven, over moen østenfor gaarden Mælen, videre op i lien mellem gaardene Mælen og Gjedsten frem til broen over Gievdnejokka (47, 50), derfra i lien ovenfor gaardene til fjellakslen ovenfor gaarden Sandøren, ned til munningen av elven fra Langdalen (Stallovagge), efter stranden forbi Elvevollen, op i lien mellom denne gaard og gaarden Skrevollen samt ovenfor gaardene til Stendalselven (elven som falder ut ved Sernes), over fjellplataaet østenom Ritavarre og Njallavarre frem til Lyngsdalen omtrent to kilometer ovenfor gaardene (51, 52, 62, 57), derfra enten til Ungajokka, over Ungačaeca til Kvalvikdalen och Goalssevagge (58) eller langs Lyngsdalen och fjordstranden till bunden av Pollen, efter landeveien forbi Mellemjord og op gjennem Kvalvikdalen til Goalssevagge (55, 55 a, 58), derfra gjennem Goalssevagge, over vandskillet til Røddalen, gjennem denne dal til Kjosen og langs stranden ut til Jøvikhalvøen (59).

Rendalen.

Samme vei som ovennævnte vei til distriktet Lyngsdalen indtil Lyngsdalen (57), [nemlig fra det østre omraades grænse enten i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sørdalen (D^{II}) gjennem den ene eller den anden av disse daler, videre gjennem Kitdalen oppe i lien ovenfor gaardene Grønlien, Heggemoen og Oldershund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes, dog med adgang til at ta hvileplass paa Kitdalselvens nordside nær munningen (D^I, 35, 36 eller D^{II}, 35, 36), over Storfjordelven, over moen østenfor gaarden Mælen, videre op i lien mellem gaardene Mælen og Gjedsten frem til broen over Gievdnejokka (47, 50), derfra i lien ovenfor gaardene til fjellakslen ovenfor gaarden Sandøren, ned

elven, over mon øster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram till bron över Gievdnejokka (47, 50), därifrån i liden ovanför gårdarna till »fjällakseln» ovanför gården Sandören, ned till mynningen av älven från Langdalen (Stallovagge), utefter stranden förbi Elvevollen, upp i liden mellan nämnda gård och gården Skrevollen samt ovanför gårdarna till Stendalselven (älven som utfaller vid Sernes), över fjällplatåen öster om Ritavarre och Njallavarre fram till Lyngsdalen omkring två kilometer ovanför gårdarna (51, 52, 62, 57), därifrån antingen till Ungajokka, över Ungačaeca till Kvalvikdalen och Goalssevagge (58) eller längs Lyngsdalen och fjordstranden till Pollens innersta del, efter landsvägen förbi Mellemjord och upp genom Kvalvikdalen till Goalssevagge (55, 55 a, 58), därifrån genom Goalssevagge, över vattendelaren till Röddalen, genom denna dal till Kjosen och längs stranden ut till Jøvikhalvön (59).

Rendalen.

Samma väg som ovan nämnda väg till distriktet Lyngsdalen fram till Lyngsdalen (57) [nämligen från östra områdets gräns antingen i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sørdalen (D^{II}) genom endera av nämnda dalar, vidare genom Kitdalen uppe i liden ovanför gårdarna Grönlien, Heggemoen och Oldershund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes, dock med rätt att taga viloplats på Kitdalselvens norra sida nära mynningen (D^I, 35, 36 eller D^{II}, 35, 36), över Storfjordelven, över mon øster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram till bron över Gievdnejokka (47, 50), därifrån i liden ovanför gårdarna till »fjällakseln» ovanför gården Sandören, ned till mynningen av älven från

til mundingen av elven fra Langdalen (Stallovagge), efter stranden forbi Ellevollen, op i lien mellem denne gaard og gaarden Skrevollen samt ovenfor gaardene til Stendalselven (elven som falder ut ved Selnes), over fjellplataaet østenom Ritavarre og Njallavarre frem til Lyngsdalen omtrent to kilometer ovenfor gaardene (51, 52, 62, 57)]; fra Lyngsdalen enten til Ungajokka, over Ungačacea til Kvalvikdalen, over Kvalvikelen, op paa Goalssevarres østre skraaning og ned til Lyngseidet paa dettes høieste punkt (58, 56) eller langs Lyngsdalen og fjordstranden til bunden av Pollen og efter landeveien til Lyngseidet (55, 55 a, 56), videre efter landeveien til Kjosen, denne fjords nordre strand, forbi Storsteinnes i lien nordost om gaardene, op langs Storsteinneselven og forbi Troldvandet til Jægervandet (64, 65, 67, 68).

Lakselvdalen.

a. Samme vei som ovennævnte vei til distriktet Lyngsdalen indtil broen over Gievdnejokka (50), [nemlig fra det østre omraades grænse enten i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sördalen (D^{II}) gjennem den ene eller den anden av disse daler, videre gjennem Kitdalen oppe i lien ovenfor gaardene Grönlien, Heggemoen og Olderlund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes, dog med adgang til at ta hvileplads paa Kitdalselvens nordside nær munding (D^I, 35, 36 eller D^{II}, 35, 36), over Storfjordelven, over moen østenfor gaarden Mælen, videre op i lien mellem gaardene Mælen og Gjedsten frem til broen over Gievdnejokka (47, 50)]; derfra gjennem Gievdnevagge og Gukkesvagge til Vela i dalens munding (60, 61, 73).

b. Fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vest-

Langdalen (Stallovagge), utefter stranden förbi Ellevollen, upp i liden mellan nämnda gård och gården Skrevollen samt ovanför gårdarna till Stendalselven (älven som utfaller vid Selnes), över fjällplatån öster om Ritavarre och Njallavarre fram till Lyngsdalen omkring två kilometer ovanför gårdarna (51, 52, 62, 57)]; från Lyngsdalen antingen till Ungajokka, över Ungačacea till Kvalvikdalen, över Kvalvikelen, upp på Goalssevarres östra sluttning och ned till Lyngseidet på dess högsta punkt (58, 56) eller längs Lyngsdalen och fjordstranden till Pollens innersta del samt efter landsvägen till Lyngseidet (55, 55 a, 56), vidare längs landsvägen till Kjosen, denna fjords norra strand, förbi Storsteinnes i liden nordost om gårdarna, upp längs Storsteinneselven och förbi Troldvandet till Jægervandet (64, 65, 67, 68).

Lakselvdalen.

a. Samma väg som ovan nämnda väg till distriktet Lyngsdalen fram till bron över Gievdnejokka (50) [nämligen från östra områdets gräns antingen i Gaskasuorgge (D^I) eller i Sördalen (D^{II}) genom endera av nämnda dalar, vidare genom Kitdalen uppe i liden ovanför gårdarna Grönlien, Heggemoen och Olderlund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes, dock med rätt att taga viloplats på Kitdalselvens norra sida nära mynningen (D^I, 35, 36 eller D^{II}, 35, 36), över Storfjordelven, över mon öster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram till bron över Gievdnejokka (47, 50)]; därifrån genom Gievdnevagge och Gukkesvagge till Vela i dalens mynning (60, 61, 73);

b. från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen

siden av dalen, gjennem Mortensdalen til Otertindens nordre skraaning, over Balsfjordeidet, gjennem Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), til Lago og til Lakselvdalens østside (111, 112).

Andersdalen.

a. Fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Mortensdalen til Otertindens nordre skraaning, over Balsfjordeidet, gjennem Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), til Lago, ned til Balsfjordens strand ved Indre Tomasjord, langs stranden til Lavangsdalens munding (111, 113, 131), op gjennem denne dal til munningen av Smalavagge og gjennem Anderskjæften til Andersdalen (119, 120, 132, 133).

b. Fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Postdalen, østenom Øvergaard og forbi Storvandet til Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) og videre ovennævnte vei a til Andersdalen.

Tromsdalen.

De ovenfor under distriktet Andersdalen nævnte veier a og b fra det østre omraades grænse indtil Smalavagge i Lavangsdalen (120), [nemlig a. fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Mortensdalen til Otertindens nordre skraaning, over Balsfjordeidet, gjennem Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), til Lago, ned til Balsfjordens strand ved Indre Tomasjord, langs stranden til Lavangsdalens munding (111, 113, 131) og op gjennem denne dal til munningen av Smalavagge (119, 120); b. fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Postdalen, østenom Øvergaard og forbi Storvandet til Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111), ned til Balsfjordens

i nämnda dal, genom Mortensdalen till Otertindens norra sluttning, över Balsfjordeidet, genom Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), till Lago och till Lakselvdalens östra sida (111, 112).

Andersdalen.

a. Från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Mortensdalen till Otertindens norra sluttning, över Balsfjordeidet, genom Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), till Lago, ned till Balsfjordens strand vid Indre Tomasjord, längs stranden till Lavangsdalens mynning (111, 113, 131), upp genom nämnda dal till Smalavaggens mynning och genom Anderskjæften till Andersdalen (119, 120, 132, 133);

b. från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Postdalen, öster om Øvergaard och förbi Storvandet till Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) samt vidare den under a här ovan upptagna vägen till Andersdalen.

Tromsdalen.

De här ovan under distriktet Andersdalen upptagna vägarna a och b från östra områdets gräns till Smalavagge i Lavangsdalen (120) [nämlig a. från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Mortensdalen till Otertindens norra sluttning, över Balsfjordeidet, genom Tverdalen (94, 95, 96, 97, 98, 99), till Lago, ned till Balsfjordens strand vid Indre Tomasjord, längs stranden till Lavangsdalens mynning (111, 113, 131) och upp genom nämnda dal till Smalavaggens mynning (119, 120); b. från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Postdalen, öster om Øvergaard och förbi Storvandet till Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111), ned till Bals-

strand ved Indre Tomasjord, langs stranden til Lavangsdalens munding (111, 113, 131), op gjennem denne dal til munningen av Smalavagge (119, 120)]; videre gjennem Lavangsdalen til Ramfjorden (121, 123), paa skraa over Fagerfjellets aksel, ned paa Breivikeidet ved gaarden Storslaatten (124), over eidet og gjennem Goatteročče til Tønsvikdalen (Goattevuobme) (125, 126).

Dødesfjellet.

Fra det østre omraades grænse ved Dødesvandet (G) ned i Ulebergskaret (240).

Alappen.

a. Fra det østre omraades grænse ved Dødesvandet (G) gjennem Ulebergskaret, over Divielven ved Uleberg og over Langfjellet til Skjeggefjellet (240, 240 a, 241, 243).

Denne vei kan alene anvendes av lapper fra Lainiovuoma lappeby.

b. Fra det østre omraades grænse i Læddovagge (H) gjennem denne dal, Guovddelasvagge og Beinelvdalen til Skjeggefjellet (243 a, 243).

Istinderne.

a. Fra det østre omraades grænse i Læddovagge (H) gjennem denne dal og Rævelvdalen (Rebisvuobme), ovenfor skoggrænsen nordenom Storfjellet og Alappen, ned gjennem lierne (275, 276, 277, 278, 295) og enten over Kirkeselven ved Bjørnstad og videre op paa Kletten (Gærgesvarddo) (296) eller over elven ved Brunes og videre oover Iselvdalen, hvor elven passerer ved Iselvmoen, op paa Kletten (297, 298, 299).

b. Fra det østre omraades grænse ved Dødesvandet (G) gjennem Ulebergskaret, over Divielven ved Uleberg, over Langfjellet og Skjeggefjellet (240, 240 a, 241, 243), nordenom Ruten, over Ræv-

fjordens strand vid Indre Tomasjord, längs stranden till Lavangsdalens mynning (111, 113, 131), upp genom nämnda dal till Smalavagges mynning (119, 120)]; vidare genom Lavangsdalen till Ramfjorden (121, 123), snett över Fagerfjellets »aksel», ned på Breivikeidet vid gården Storslaatten (124), över Breivikeidet och genom Goatteročče till Tønsviksdalen (Goattevuobme) (125, 126).

Dødesfjellet.

Från östra områdets gräns vid Dödesvandet (G) ned i Ulebergskaret (240).

Alappen.

a. Från östra områdets gräns vid Dödesvandet (G) genom Ulebergskaret, över Divielven vid Uleberg och över Langfjellet till Skjeggefjellet (240, 240 a, 241, 243).

Denna väg må ej användas av andra lappar än sådana som tillhör Lainiovuoma lappby.

b. Från östra områdets gräns i Læddovagge (H) genom nämnda dal, Guovddelasvagge och Beinelvdalen till Skjeggefjellet (243 a, 243).

Istinderne.

a. Från östra områdets gräns i Læddovagge (H) genom denna dal och Rævelvdalen (Rebisvuobme), ovan skogsgränsen norr om Storfjellet och Alappen, ned genom liderna (275, 276, 277, 278, 295) samt *antingen* över Kirkeselven vid Bjørnstad och vidare upp på Kletten (Gærgesvarddo) (296) eller över nämnda älvt vid Brunes och vidare uppför Iselvdalen, där elven passeras vid Iselvmoen, upp på Kletten (297, 298, 299);

b. från östra områdets gräns vid Dödesvandet (G) genom Ulebergskaret, över Divielven vid Uleberg, över Langfjellet och Skjeggefjellet (240, 240 a, 241, 243), norr om Ruten, över Ræv-

elven ca. en kilometer ovenfor Kristianamo, ovenfor skoggrænsen nordenom Storfjellet og Alappen, ned gjennem lierne (246, 276, 277, 278, 295) og enten over Kirkeselven ved Bjørnstad og videre op paa Kletten (Gærgesvarddo) (296) eller over elven ved Brunes og videre opover Iselvdalen, hvor elven passerer ved Iselvmoen, op paa Kletten (297, 298, 299).

Denne vei kan alene anvendes av lapper fra Lainiovuoma lappeby.

c. Fra det østre omraades grænse ved Jiednjaskuppejavrre (J) gjennem Iselvdalen paa vestsiden av elven til Vakkertfjellet (Duolbbaoalgge, Rundskarfjellet) og Kletten (Gærgesvarddo) (366, 367, 299).

d. Fra det østre omraades grænse i Gutturvagge (K) forbi Paavemoen og gjennem Grønhaugskaret og Klokkerdalens ned i Kjervelvdalen (de tre sidstnævnte skar og daler tilsammen: Gælovagge) (371, 303).

Hjerttinden.

a. Fra det østre omraades grænse i Skindskaret (L) over denne dal, gjennem Lapskaret (langs Lapskartangen, over Galggočacea og gjennem Galgordda) til Ridogiedde (paa Bangmoen nær landeveien i nærheten av gården Movinkel) (384 a, 412 a), over moen til landeveien (412), som følges til Jora-Tverelven, over denne elv og videre efter den opryddede flyttevei østenom og nordenom gaardene Kjøllhaugen og Fosshaugen (385), ned til Fosshaug bro (386), over denne og enten etter landeveien til Sætermoen (389, 388, 388 a, 393) eller vestenom landeveien forbi gaardene Steindal, Asplund og Steinsrud til Hundtorpmyren, Sæterelven og Sætermoen (389, 389 a, 388 a, 393), videre over Kobbrygveien, opover haugene (394) til den store myr

elven omkring en kilometer ovanför Kristianamo, ovan skogsgränsen norr om Storfjellet och Alappen, ned genom liderna (246, 276, 277, 278, 295) samt antingen över Kirkeselven vid Björnstad och vidare upp på Kletten(Gærgesvarddo) (296) eller över nämnda älvs vid Brunes och vidare uppför Iselvdalen, där älven passeras vid Iselvmoen, upp på Kletten (297, 298, 299).

Denna väg må ej användas av andra lappar än sådana som tillhör Lainiovuoma lappby.

c. Från östra områdets gräns vid Jiednjaskuppejavrre (J) genom Iselvdalen på västra sidan älven till Vakkertfjellet (Duolbbaoalgge, Rundskarfjellet) och Kletten (Gærgesvarddo) (366, 367, 299);

d. från östra områdets gräns i Gutturvagge (K) förbi Paavemoen samt genom Grønhaugskaret och Klokkerdalens ned i Kjervelvdalen (de tre sistnämnda dalarna i förening: Gælovagge) (371,303).

Hjerttinden.

a. Från östra områdets gräns i Skindskaret (L) över denna dal, genom Lapskaret (längs Lapskartangen, över Galggočacea och genom Galgordda) till Ridogiedde (på Bangmoen nära landsvägen i närheten av gården Movinkel) (384 a, 412 a), över mon till landsvägen (412), som följes till Jora-Tverelven, över denna älvs samt vidare efter den uppröjda flyttningsvägen öster och norr om gårdarna Kjöllhaugen och Fosshaugen (385), ned till Fosshaug bro (386), över denna och antingen efter landsvägen till Sætermoen (389, 388, 388 a, 393) eller väster om landsvägen förbi gårdarna Steindal, Asplund och Steinsrud till Hundtorpmyren, Sæterelven och Sætermoen (389, 389 a, 388 a, 393), vidare över Kobbrygvägen, uppför kullarna (394) till den stora my-

søndenfor Høgdabækken (bækken fra Langvandet), langs denne myr, over Høgdabækken nær Langvandet, op gjennem Alroliene (liene mellom Store Ala og Orta (Guivegvarre)), gjennem Alamoske (398), over Grønfjellet til Skoelven, som passeres ved Rundhaugen (399), forbi Fossmosæteren, mellom Vakkerlaatfjellet og Överlifjellet (310, 311) til Matvandet (294), østenom og nordenom Matfjellet (293, 264), over Tømmerelven og op paa Raisavarddo (265, 266, 267 eller 268).

b. *Enten* samme vei som den ovenfor under **a** nævnte vei til haugene mellom Kobbrygveien og den store myr søndenfor Høgdabækken (394) og derfra vestover mellom Lervasfjell og Langvandet och forbi dettes vestre ende op paa Orrefjell (395, 397, 397 a) *eller* den under **a** nævnte vei til Alamoske (398) og derfra over fjellet til Stenvand (400).

Liveltskaret.

a. Fra det østre omraades grænse i Vasskaret (M) til Straumsli-Tverelven, langs denne elv og i en bue mellom Barduelven og gaarden Straumsliens indmark op til og over broen ovenfor Straumslien (409 a), derfra paa skraa op igjennem lien til flytteveien paa Rubben og videre efter denne vei ned til Sørdalselven, over denne elv ved Sørdalsbroen (424 a, 426), efter landeveien til i nærheten av Øylund (431), derfra op i lien, etter liene og haugene paa Bjørnefjellets nordøstside, til Suivenjunne (nordenden av Bjørnefjell) og videre til Kobbrygskaret (431 a, 432).

b. Samme vei som den ovenfor under **a** nævnte vei indtil Sørdalsbroen (426), derfra over en mo paa vestsiden av Sørdalselven og videre nordenom Tverelven op i Melhusskaret, over Erigaščacca til Liveltskaret, gjennem dette og vesten-

ren söder om Högdabækken (bäcken från Langvandet), längs nämnda myr, över Högdabækken nära Langvandet, upp genom Alroliderna (liderna mellan Store Ala och Orta [Guivegvarre]), genom Alamoske (398), över Grönfjellet till Skoelven, som passeras vid Rundhaugen (399), förbi Fossmosæteren, mellan Vakkerlaatfjellet och Överlifjellet (310, 311) till Matvandet (294), öster och norr om Matfjellet (293, 264), över Tømmerelven och upp på Raisavarddo (265, 266, 267 eller 268);

b. *antingen* samma väg som den här ovan under **a** beskrivna vägen fram till kullarna mellan Kobbrygvägen och den stora myren söder om Högdabækken (394) samt därifrån västerut mellan Lervasfjell och Langvandet och förbi dettas västra ända upp på Orrefjell (395, 397, 397 a) *eller* den under **a** nämnda vägen till Alamoske (398) och därifrån över fjället till Stenvand (400).

Liveltskaret.

a. Fran östra områdets gräns i Vasskaret (M) till Straumsli-Tverelven, längs denna älvs och i en båge mellan Barduelven och gården Straumsliens inmark upp till och över bron ovanför Straumslien (409 a), därifrån snett upp genom liden till flyttningvägen på Rubben och vidare efter denna väg ned till Sørdalselven, över denna älvs vid Sørdalsbron (424 a, 426), efter landsvägen till närheten av Øylund (431), därifrån upp i liden, efter liderna och höjderna på nordöstra sidan av Bjørnefjell, till Suivenjunne (norra ändan av Bjørnefjell) och vidare till Kobbrygskaret (431 a, 432);

b. samma väg som den här ovan under **a** beskrivna vägen fram till Sørdalsbron (426), därifrån över en mo på västra sidan av Sørdalselven och vidare norr om Tverelven upp i Melhusskaret, över Erigaščacca till Liveltskaret, genom detta

om og nordenom Lifjellet til Kobbrygskaret (440, 442, 443, 444, 433, 432).

c. Fra det østre omraades grænse i Salvasskaret (N) enten i skogen til den gamle bro over Dittielven og derfra til fjells eller straks tilfjells og over Dittielven paa den nye i § 10 litr. g nævnte bro ved skoggrænsen, videre rundt nordenden av Rubben til Sørdalsbroen (419, 422 eller 421 b, 422; 424 a, 426), derfra videre til Kobbrygskaret efter en av de ovenfor under a og b nævnte veier.

Snørken.

a. Samme vei som den ovenfor under distriktet Liveltskaret nævnte vei a indtil Kobbrygskaret (432), [nemlig fra det østre omraades grænse i Vasskaret (M) til Straumsli-Tverelven, langs denne elv og i en bue mellem Barduelven og gaarden Straumsliens indmark op til og over broen ovenfor Straumslien (409 a), derfra paa skraa op gjennem lien til flytteveien paa Rubben og videre etter denne vei ned til Sørdalselven, over denne elv ved Sørdalsbroen (424 a, 426), efter landeveien til i nærheten av Øylund (431), derfra op i lien, etter liene og haugene paa Bjørnefjells nordøstside, til Suivenjunne (nordenden av Bjørnefjell) og videre til Kobbrygskaret (431 a, 432)]; derfra over Lifjellets nordre ende og den ret op for gaarden Livelta liggende høide Eldhushaugen, nordenom Livelta, over landeveien og ret ned til Salangs-elven, som passerer like ovenfor Klubb-fossen (434, 438), op gjennem lien like søndenfor indmarken paa gaarden Høyland og over Snørken til Sagvasbotn (439, 448).

b. Samme vei som den ovenfor under a nævnte vei indtil Sørdalsbroen (426), derfra over en mo paa vestsiden av

samt väster och norr om Lifjellet till Kobbrygskaret (440, 442, 443, 444, 433, 432);

c. från östra områdets gräns i Salvasskaret (N) antingen genom skogen till den gamla bron över Dittielven och därifrån till fjälls eller omedelbart upp mot fjället och över Dittielven på den nya, i 10 § g) omförmålda bron vid skogsgränsen, vidare runt Rubbens norra ända till Sördalsbron (419, 422 eller 421 b, 422; 424 a, 426), därifrån vidare till Kobbrygskaret efter endera av de under a och b här ovan upptagna vägarna.

Snörken.

a. Samma väg som den här ovan under distriktet Liveltskaret nämnda vägen a fram till Kobbrygskaret (432) [nämligen från östra områdets gräns i Vas-skaret (M) till Straumsli-Tverelven, längs denna älvs och i en båge mellan Barduelven och gården Straumsliens inmark upp till och över bron ovanför Straumslien (409 a), därifrån snett upp genom liden till flyttningvägen på Rubben och vidare efter denna väg ned till Sørdalselven, över denna älvs vid Sørdalsbron (424 a, 426), efter landsvägen till närlheten av Öylund (431), därifrån upp mot liden, efter liden och höjderna på nordöstra sidan av Bjørnefjell, till Suivenjunne (norra ändan av Bjørnefjell) och vidare till Kobbrygskaret (431 a, 432)]; därifrån över Lifjellets norra ända och den rakt upp från gården Livelta liggande höjden Eldhushaugen, norr om Livelta, över landsvägen och rakt ned till Salangs-elven, som passeras strax ovanför Klubb-fossen (434, 438), upp för liden strax söder om inmarken på gården Høyland och över Snörken till Sagvasbotn (439 448);

b. den här ovan under a nämnda vägen fram till Sørdalsbron (426), därifrån över en mo på västra sidan av Sör-

Sørdalselven og videre nordenom Tverelven, gjennem Melhusskaret og Jørenskaret (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b), ned til landeveien i Salangsdalen, et kort stykke efter landeveien, over Salangselven ved Sørflaten, op i lien mellom Sørflaten og Solbakken, videre op i Soliskaret og over fjellet til Sagvasbotn (451 a, 451, 453 a, 448).

c. Samme vei som den ovenfor under distriktet Liveltskaret nævnte vei **c** indtil Sørdalsbroen (426), [nemlig fra det østre omraades grænse i Salvasskaret (N) enten i skogen til den gamle bro over Dittielven og derfra tilfjells *eller* straks tilfjells og over Dittielven paa den nye i § 10 litr. g nævnte bro ved skoggrænsen, videre rundt nordenden av Rubben til Sørdalsbroen (419, 422 eller 421 b, 422; 424 a, 426)]; derfra *enten* den ene *eller* den anden av ovennævnte veier **a** og **b** til Sagvasbotn.

Stormyrbotn.

Gjennem Stordalen fra riksgrænsen (P) paa østsiden av Stordalselven til et stykke ovenfor Røddalselvens (Raudalselvens, Sisjokkas) munding (495), over Stordalselven op under og langs flaaget paa Rødberget (Rauberget) til nær Røddalselven, langs denne elv paa dens søndre side, søndenom eller nordenom Rødvandet (Rauvandet), over Sisčacca til søndre ende av Stormyrbotn og ned gjennem denne dal paa den ene eller anden side av elven (496, 499, 500, 501).

Gratangen.

Samme vei som ovenomhandlede vei til distriktet Stormyrbotn frem til Stormyrbotn (501), [nemlig gjennem Stordalen fra riksgrænsen (P) paa østsiden av Stordalselven til et stykke ovenfor Røddalselvens munding (495), over Stordalselven op under og langs flaaget paa Rødberget (Rauberget) til nær Røddalselven, langs denne elv paa dens

dalselven och vidare norr om Tverelven, genom Melhusskaret och Jörenskaret (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b), ned till landsvägen i Salangsdalen, ett kort stycke längs landsvägen, över Salangselven vid Sørflaten, upp i liden mellan Sørflaten och Solbakken, vidare upp i Solliskaret samt över fjället till Sagvasbotn (451 a, 451, 453 a, 448);

c. samma väg som den här ovan under distriktet Liveltskaret nämnda vägen **c** fram till Sørdalsbron (426) [nämligen från östra områdets gräns i Salvasskaret (N) antingen genom skogen till den gamla bron över Dittielven och därifrån till fjälls *eller* omedelbart upp mot fjället och över Dittielven på den nya, i 10 § g) omförändrade bron vid skogsgränsen, vidare runt Rubbens norra ända till Sørdalsbron (419, 422 eller 421 b, 422; 424 a, 426)]; därifrån endera av ovan nämnda vägar **a** och **b** till Sagvasbotn.

Stormyrbotn.

Genom Stordalen från riksgränsen (P) på östra sidan Stordalselven till ett stycke ovanför Røddalselvens (Raudalselvens, Sisjokkas) mynning (495), över Stordalselven upp under och längs fjällbranten på Rødberget (Rauberget) till närheten av Røddalselven, längs denna älvs på dess södra sida, söder eller norr om Rødvandet (Rauvandet), över Sisčacca till södra ändan av Stormyrbotn och ned genom denna dal längs endera sidan av älven (496, 499, 500, 501).

Gratangen.

Samma väg som den här ovan upptagna vägen till distriktet Stormyrbotn fram till Stormyrbotn (501) [nämligen genom Stordalen från riksgränsen (P) på östra sidan Stordalselven till ett stycke ovanför Røddalselvens mynning (495), över Stordalselven upp under och längs fjällbranten på Rødberget (Rauberget) till närheten av Røddalselven,

søndre side, søndenom eller nordenom Rödvandet, over Siscacca til søndre ende av Stormyrbotn og ned gjennem denne dal paa den ene eller anden side av elven (496, 499, 500, 501)]; derfra gjennem Suobdeggaska til Fjordbotneidet (Jalggisaiddé) og over Aidevarre (Ritavarre) til dalen ovenfor gaarden Lotternes (502).

Denne vei anvendes ogsaa ved tilbakeflytning til Stormyrbotn.

Harjangen.

Ingen bestemt flyttevei.

B. Sommerdistrikter.

Nordnesset.

Sommer- og höstflytning.

Fra det østre omraades grænse ved Rovvejokka (A) østenom eller vestenom Agjek til Larsbergdalen (Liikavuomi) og derfra ovenfor skoggrænsen ut paa Nordnesset (10, 11, 11 a, 12).

Falsnesfjellet.

Sommer- og höstflytning.

a. Fra det østre omraades grænse ved Lavkkajokka (B) op gjennem Vesegasvagge til Nuortavagge, videre gjennem Kvitskaret, ned i Skibotndalen og paa vestre side av Skibotnelven til Kielvskaret og derfra till Falsnesfjellet (23 a, 23 b, 23 c, 24).

b. Fra det østre omraades grænse (C) ned i Juovagge (25 c).

Lyngsdalen.

Sommer- och höstflytning.

a. Fra det østre omraades grænse i Sørdalen (D^{II}) gjennem denne dal, videre gjennem Kitdalen oppe i lien ovenfor gaardene Grønlien, Heggemoen og Oldelund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes (36), over Storfjordelven, over moen østenfor gaarden Mælen, videre op i lien mellom gaardene Mælen og Gjedsten frem til

längs denna älvs på dess södra sida, söder eller norr om Rödvandet, över Siscacca till södra ändan av Stormyrbotn och ned genom denna dal längs endera sidan av älven (496, 499, 500, 501)]; därifrån genom Suobdeggaska till Fjordbotneidet (Jalggisaiddé) och över Aidevarre (Ritavarre) till dalen ovanför gaarden Lotternes (502).

Denna väg användes jämväl vid återflytningen till Stormyrbotn.

Harjangen.

Ingen bestämd flyttningsväg.

B. Sommardistrikt.

Nordnesset.

Sommar- och höstflytning.

Fran östra områdets gräns vid Rovvejokka (A) öster eller väster om Agjek till Larsbergdalen (Liikavuomi) och därifrån ovanför skogsgränsen ut på Nordnesset (10, 11, 11 a, 12).

Falsnesfjellet.

Sommar- och höstflytning.

a. Från östra områdets gräns vid Lavkkajokka (B) upp genom Vesegasvagge till Nuortavagge, vidare genom Kvitskaret, ned i Skibotndalen samt på västra sidan av Skibotnelven till Kielvskaret och därifrån till Falsnesfjellet (23 a, 23 b, 23 c, 24);

b. från östra områdets gräns (C) ned i Juovagge (25 c).

Lyngsdalen.

Sommar- och höstflytning.

a. Från östra områdets gräns i Sørdalen (D^{II}) genom nämnda dal, vidare genom Kitdalen uppe i liden ovanför gårdena Grönlien, Heggemoen och Oldelund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes (36), över Storfjordelven, över mon öster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram

broen over Gievdnejokka (47, 50), derfra i lien ovenfor gaardene til fjellakslen ovenfor gaarden Sandören, ned til munningen av elven fra Langdalen (Stallovagge), efter stranden forbi Elvevollen, op i lien mellem denne gaard og Skrevollen samt ovenfor gaardene til Stendalselven (elven som falder ut ved Selnes), over fjellplataaet østenom Ritavarre og Njallavarre frem til Lyngsdalen omtrent to kilometer ovenfor gaardene (51, 52, 62, 57), til Ungajokka, over Ungačacea til Kvalvikdalen, gjennem Goalssevagge, over vandskillet til Røddalen, gjennem denne dal til Kjosen og langs stranden ut til Jøvikhalvøen (58, 59).

b. Den under **a** nævnte sommer- og høstvei indtil broen over Gievdnejokka (50), derfra gjennem Gievdnevagge paa nordsiden av elven, over Stallovagge til Skogsbergdalen (kartets Stendalen) og derfra til samme vei **a** i Stendalen (dalen ved Selnes) (60, 61, 62).

Rendalen.

Sommer- og høstflytning.

Samme veier som de ovenfor under distriktet Lyngsdalen nævnte sommer- og høstveier indtil Kvalvikdalen (58) [nemlig **a.** fra det østre omraades grænse i Sørdalen (D^{II}) gjennem denne dal, videre gjennem Kittdalen oppe i lien ovenfor gaardene Grønlien, Heggemoen og Olderlund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes (36), over Storfjordelven, over moen østenfor gaarden Mælen, videre op i lien mellem gaardene Mælen og Gjedsten frem til broen over Gievdnejokka (47, 50), derfra i lien ovenfor gaardene til fjellakslen ovenfor gaarden Sandören, ned til munningen av elven fra Langdalen (Stallovagge), efter stranden forbi Elvevollen, op i lien mellem denne gaard og Skrevollen samt ovenfor gaardene til Sten-

5—190815

till bron över Gievdnejokka (47, 50), därifrån i liden ovanför gårdarna till »fjällakseln» ovanför gården Sandören, ned till mynningen av älven från Langdalen (Stallovagge), utefter stranden förbi Elvevollen, upp i liden mellan nämnda gård och gården Skrevollen samt ovanför gårdarna till Stendalselven (älven som utfaller vid Selnes), över fjällplatå öster om Ritavarre och Njallavarre fram till Lyngsdalen omkring två kilometer ovanför gårdarna (51, 52, 62, 57), till Ungajokka, över Ungačacea till Kvalvikdalen, genom Goalssevagge, över vattendelaren till Røddalen, genom denna dal till Kjosen och längs stranden ut till Jövikhalvön (58, 59);

b. den under **a** nämnda sommar- och höstvägen till bron över Gievdnejokka (50), därifrån genom Gievdnevagge på älvens norra sida, över Stallovagge till Skogsbergdalen (kartans Stendalen) och därifrån fram till nyssnämnda väg **a** i Stendalen (dalen vid Selnes) (60, 61, 62).

Rendalen.

Sommar- och höstflytning.

Samma vägar som de här ovan under distriktet Lyngsdalen upptagna sommar- och höstvägarna fram till Kvalvikdalen (58) [nämligen **a.** från östra områdets gräns i Sørdalen (D^{II}) genom nämnda dal, vidare genom Kittdalen uppe i liden ovanför gårdarna Grønlien, Heggemoen och Olderlund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes (36), över Storfjordelven, över mon öster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram till bron över Gievdnejokka (47, 50), därifrån i liden ovanför gårdarna till »fjällakseln» ovanför gården Sandören, ned till mynningen av älven från Langdalen (Stallovagge), utefter stranden förbi Elvevollen, upp i liden mellan nämnda gård och gården Skrevollen samt

dalselven (elven som falder ut ved Selnes), over fjellplataet østenom Ritavarre og Njallavarre frem til Lyngsdalen omtrent to kilometer ovenfor gaardene (51, 52, 62, 57), til Ungajokka og over Ungačacea til Kvalvikdalen (58); **b.** fra broen over Gievdejokka (50) paa ovennævnte sommer- og høstvei **a** gjennem Gievdejokka paa nordsiden av elven, over Stallovagge til Skogsbergdalen (kartets Stendalen) og derfra til samme vei **a** i Stendalen (dalen ved Selnes) (60, 61, 62)]; fra Kvalvikdalen op paa Goalssevarres østre skraaning, ned til Lyngseidet paa dettes høieste punkt (56), op over Rottenvikaksla, over Rottenvikelven og frem til Fastdalen (63), gjennem denne dal og *enten* gjennem Tyttebærdalen og forbi Storsteinnes i lien nordost om gaardene, op langs Storsteinneselven og forbi Troldvandet til munningen av Garjelvagge (Stortindelvens dal) (64, 65, 67, 68) *eller* direkte gjennem Garjelvagge til denne dals munding (63, 68), videre i lien østenom Jægervandet til Botnelven, som passeres ca. 1,5 kilometer fra munningen, i lien ovenfor gaardene langs Sørlenangens østre strand til Hesjebugten (Hesjeberget), over fjellakslen til Nordlenangen, hvor elven som falder ut i fjordbunden passeres *enten* ca. to kilometer fra munningen (69, 71) *eller* oppe i dalen ca. fire kilometer fra munningen (69, 70, 71), videre efter fjellsiden østenom Nordlenangen utover til Straumen samt derfra tilfjells (72).

Lakselvdalen.

Sommerflytning.

a. Fra det østre områdets grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Mortensdalen, over Balsfjordeidet, gjennem Tver-

ovanför gårdarna till Stendalselven (älven som utfaller vid Selnes), över fjällplatån öster om Ritavarre och Njallavarre fram till Lyngsdalen omkring två kilometer ovanför gårdarna (51, 52, 62, 57), till Ungajokka och över Ungačacea till Kvalvikdalen (58); **b.** från bron över Gievdejokka (50) på ovannämnda sommar- och höstväg **a** genom Gievdejokka på älvens norra sida, över Stallovagge till Skogsbergdalen (kartans Stendalen) och därifrån fram till samma väg **a** i Stendalen (dalen vid Selnes) (60, 61, 62)]; från Kvalvikdalen upp på Goalssevarres östra sluttning, ned till Lyngseidet på dess högsta punkt (56), upp över Rottenvikaksla, över Rottenvikelven och fram till Fastdalen (63), genom denna dal och *antingen* genom Tyttebærdalen och forbi Storsteinnes i liden nordost om gårdarna, upp längs Storsteinneselven och förbi Troldvandet till mynningen av Garjelvagge (Stortindelvens dalgång) (64, 65, 67, 68) *eller* direkt genom Garjelvagge till denna dals mynning (63, 68), vidare i liden öster om Jægervandet till Botnelven, som passeras omkring 1.5 kilometer från mynningen, i liden ovanför gårdarna vid »Sørlenangens östra strand till Hesjebugten (Hesjeberget), över »fjällakseln» till Nordlenangen, där älven som utfaller i nämnda fjord passeras *antingen* omkring två kilometer från mynningen (69, 71) *eller* uppe i dalen omkring fyra kilometer från mynningen (69, 70, 71), vidare efter fjällsidan öster om Nordlenangen till Straumen samt därifrån upp i fjällen (72).

Lakselvdalen.

Sommarflytning.

a. Från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Mortensdalen, över Balsfjordeidet, genom Tverdalen på dess

dalen paa dennes sørre side (94, 95, 96, 98, 99) og til Lago (111) samt *enten* til Lakselvdalens østside (112) og videre til Gukkesvagges munding (73) og over nedre delen av Lakselvdalen (74, 75) *eller* over Kirstifjellet til Stoksedalen (113, 114).

b. Fra det østre omraades grænse i Parasdalens (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Postdalen, øst- enom Øvergaard og forbi Storvandet til Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) og *enten* til Lakselvdalens østside (112) og videre till Gukkesvagges munding (73) og over nedre delen av Lakselvdalen (74, 75) *eller* over Kirstifjellet til Stoksedalen (113, 114).

Høstflytning.

Den ovenfor under **b** nævnte sommervei, dog saaledes at der fra Øvergaard ogsaa kan flyttes over Vidjikfjellets nordskraaninger og gjennem Mortensdalen til Postdalens østre ende (108, 95, 94), hvorhos der under flytning fra Øvergaard gjennem Postdalen kan tages hvileplads i Vidjikfjellets sydvestreskraanning (106, 105, 104).

Stormheimen.

Sommerflytning.

Samme vei som den ovenfor under distriktet Lyngsdalen nævnte sommer- og høstvei **a** indtil broen over Gievdnejokka (50), [nemlig fra det østre omraades grænse i Sørdalen (D^{II}) gjennem denne dal, videre gjennem Kitdalen opp i lien ovenfor gaardene Grønlien, Heggemoen og Olderkund og gjennem skogen langs Kirkenesaasen til gaarden Kirkenes (36), over Storfjordelven, over moen øst- enfor gaarden Mælen, videre op i lien mellom gaardene Mælen og Gjedsten frem til broen over Gievdnejokka (47, 50)]; derfra gjennem Gievdnevagge og Gukkesvagge (60, 61, 73), over Lakselvdalens nedre del, over strømmen mellom

södra sida (94, 95, 96, 98, 99) och till Lago (111) samt *antingen* till Lakselvdalens östra sida (112) och vidare till Gukkesvagges mynning (73) och över nedre delen av Lakselvdalen (74, 75) *eller* över Kirstifjellet till Stoksedalen (113, 114);

b. från östra områdets gräns i Parasdalens (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Postdalen, öster om Øvergaard och förbi Storvandet till Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) samt *antingen* till Lakselvdalens östra sida (112) och vidare till Gukkesvagges mynning (73) och över nedre delen av Lakselvdalen (74, 75) *eller* över Kirstifjellet till Stoksedalen (113, 114).

Høstflytning.

Den här ovan under **b** upptagna sommarvägen, dock att även må användas väg från Øvergaard över Vidjikfjellets norra slutning och genom Mortensdalen till Postdalens östra ända (108, 95, 94), varjämte vid flytning från Øvergaard genom Postdalen må begagnas viloplats på Vidjikfjellets sydvästra slutning (106, 105, 104).

Stormheimen.

Sommarflytning.

Samma väg som den här ovan under distriktet Lyngsdalen upptagna sommar- och höstvägen **a** till bron över Gievdnejokka (50) [nämligen från östra områdets gräns i Sørdalen (D^{II}) genom nämnda dal, vidare genom Kitdalen uppe i liden ovanför gårdarna Grønlien, Heggemoen och Olderkund samt genom skogen längs Kirkenesaasen till gården Kirkenes (36), över Storfjordelven, över mon öster om gården Mælen, vidare upp i liden mellan nämnda gård och gården Gjedsten fram till bron över Gievdnejokka (47, 50)]; därifrån genom Gievdnevagge och Gukkesvagge (60, 61, 73), över nedre delen av Lakselvdalen, över strömmen mellan

Sjøvasbotn og Sørfjorden (74, 75, 76, 77), forbi gaarden Stordalen og over Skagjavagge (78, 79), langsmed lien forbi Sjursnes og op gjennem Lavangsdalen til Nakkevuobme (82, 83).

Høstflytning.

Samme vei som under sommerflytningen, dog saaledes at renen søndenfor gaarden Stordalen skal føres over Sør-fjorden (78, 76).

Endvidere kan følgende biveier anvendes:

- a.** Fra Nakkejavrre gjennem Čuonjavagge og Skagjavagge (82, 81, 80, 79).
- b.** Fra Vela i Gukkesvaggens munding gjennem Rievsatvagge til Gievnednevagge (73, 60).

Andersdalen.

Sommerflytning.

a. Fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Mortensdalen, over Balsfjordeidet, gjennem Tverdalens paa dennes sondre side (94, 95, 96, 98, 99), til Lago (111), over Kirstifjellet til Stoksedalen (113, 114), under eller ovenfor bergskränten ovenfor Ytre Tomasjord, til Gattelašvagge (114 a, 115 eller direkte til 115), gjennem denne dal og over fjellpasset til Laksvandeidet, som passeres østenom Laksvandet (116, 117), ovenfor skoggrænsen paa Ørnestindens sydvestre aksel, gjennem Lavangsdalen til Smalavaggens munding (118, 119, 120) og gjennem Anderskjæften til Andersdalen (132, 133).

b. Fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Postdalen, østenom Övergaard og forbi Storvandet til Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) og videre den ovenfor under **a** nævnte sommervei til Andersdalen.

Høstflytning.

Fra Tverbotndalen gjennem Anders-

Sjøvasbotn och Sörfjorden (74, 75, 76, 77), förbi gården Stordalen och över Skagjavagge (78, 79), längs liden förbi Sjursnes och upp genom Lavangsdalen till Nakkevuobme (82, 83).

Höstflyttning.

Samma väg som under sommarflytningen, dock med det undantag att renarna söder om gården Stordalen förs över Sörfjorden (78, 76).

Vidare må användas följande bivägar

- a.** Från Nakkejavrre genom Čuonjavagge och Skagjavagge (82, 81, 80, 79);
- b.** från Vela i Gukkesvaggens mynning genom Rievsatvagge till Gievnednevagge (73, 60).

Andersdalen.

Sommarflytning.

a. Från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Mortensdalen, över Balsfjordeidet, genom Tverdalens på dess södra sida (94, 95, 96, 98, 99), till Lago (111), över Kirstifjellet till Stoksedalen (113, 114), under eller ovan fjällbranten ovanför Ytre Tomasjord, till Gattelašvagge (114 a, 115 eller direkt till 115), genom sagda dal och över fjällpasset till Laksvandeidet, som passeras öster om Laksvandet (116, 117), ovanför skogsgränsen på Ørnestindens sydvästra »aksel», genom Lavangsdalen till Smalavaggens mynning (118, 119, 120) och genom Anderskjæften till Andersdalen (132, 133);

b. från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Postdalen, öster om Övergaard och förbi Storvandet till Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) samt vidare den här ovan under **a** upp-tagna sommarvägen fram till Andersdalen.

Höstflyttning.

Från Tverbotndalen genom Anders-

dalen og Anderskjæften til Lavangsdalen (134, 132, 120), gjennem sidstnævnte dal, ovenfor skoggrænsen paa Ørnestindens sydvestre aksel til Laksvandeidet, som passeres østenom Laksvandet (119, 118, 117, 116), over fjeldpasset til Gattelašvagge, gjennem denne dal og ovenom fjellskrænten ovenfor Ytre Tomasjord til Stoksedalen og over Kirstifjellet til Lago (115, 114, 113, 111), forbi Storvandet, østenom Övergaard, gjennem Postdalens och längsmed fjellet paa Parasdalens vestside till det østre omraades grænse (110, 108, 106, 104, 103, 94, E).

Dog kan der fra Øvergaard tillike flyttes over Vidjikfjellets nordskraaninger og gjennem Mortensdalen til Postdalens østre ende (108, 95, 94), hvorhos der under flytning fra Øvergaard gjennem Postdalens kan tages hvileplads i Vidjikfjellets sydvestre skraaning (106, 105, 104).

Tromsdalen.

Sommerflytning.

Samme veier som de ovenfor under distriktet Andersdalen nævnte sommerveier **a** og **b** fra det østre omraades grænse til Smalavagge i Lavangsdalen (120), [nemlig **a.** fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen, gjennem Mortensdalen, over Balsfjordeidet, gjennem Tverdalen paa dennes sondre side (94, 95, 96, 98, 99), til Lago (111), over Kirstifjellet til Stoksedalen (113, 114), under eller ovenfor bergskränten ovenfor Ytre Tomasjord, til Gattelašvagge (114 a, 115 eller direkte til 115), gjennem denne dal og over fjellpasset til Laksvandeidet, som passeres østenom Laksvandet (116, 117), ovenfor skoggrænsen paa Ørnestindens sydvestre aksel og gjennem Lavangsdalen til Smalavagges munding (118, 119, 120); **b.** fra det østre omraades grænse i Parasdalen (E) langsmed fjellet paa vest-

dalen och Anderskjæften till Lavangsdalen (134, 132, 120), genom sistnämnda dal, ovanför skogsgränsen på Ørnestindens sydvästra »aksel» till Laksvandeidet, som passeras öster om Laksvandet (119, 118, 117, 116), över fjällpasset till Gattelašvagge, genom denna dal och ovan fjällbranten ovanför Ytre Tomasjord till Stoksedalen och över Kirstifjellet till Lago (115, 114, 113, 111), förbi Storvandet, öster om Övergaard, genom Postdalens och längs västra fjällslutningen i Parasdalen till östra områdets gräns (110, 108, 106, 104, 103, 94, E).

Dock må tillika användas väg från Övergaard över Vidjikfjellets norra sluttning och genom Mortensdalen till Postdalens östra ända (108, 95, 94), varjämte vid flytning från Övergaard genom Postdalens må begagnas viloplatser på Vidjikfjellets sydvästra sluttning (106, 105, 104).~

Tromsdalen.

Sommarflytning.

Samma vägar som de här ovan under distriktet Andersdalen upptagna sommarrvägarna **a** och **b** från det östra områdets gräns till Smalavagge i Lavangsdalen (120) [nämligen **a.** från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal, genom Mortensdalen, över Balsfjordeidet, genom Tverdalen på dess södra sida (94, 95, 96, 98, 99), till Lago (111), över Kirstifjellet till Stoksedalen (113, 114), under eller ovan fjällbranten ovanför Ytre Tomasjord, till Gattelašvagge (114 a, 115 eller direkt till 115), genom sagda dal och över fjellpasset till Laksvandeidet, som passeras öster om Laksvandet (116, 117), ovanför skogsgränsen på Ørnestindens sydvästra »aksel» och genom Lavangsdalen till Smalavagges mynning (118, 119, 120); **b.** från östra områdets gräns i Parasdalen (E) längs västra fjällsluttnin-

siden av dalen, gjennem Postdalen, østenom Øvergaard og forbi Storvandet til Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) og videre den ovenfor under **a** nævnte sommervei indtil Smalavagges munding (120)]; videre gjennem Lavangsdalen og *enten* langs fjordstranden i Ramfjordbotn til Bjørkeneselven (121, 123, 123 a) *eller* over Saltdalen, ned til og langs fjordstranden til Bjørkeneselven (121, 122, 123, 123 a), videre langs denne elv til skoggrænsen paa Fagerfjellet, paa skraa over Fagerfjellets aksel, ned paa Breivikeidet ved gaarden Storslaatten (124), over eidet og gjennem Goatteročče til Tønsvikdalen (Goattevuobme) (125, 126).

Høstflytning.

a. Fra Tønsvikdalen gjennem Goatteročče og over Breivikeidet til gaarden Storslaatten (126, 125, 124).

b. Fra Tromsdalen nordenom Tromsdalstind og over Breivikeidet til gaarden Storslaatten (129, 127, 124).

c. Fra dalen mellom Møllendalsakslen og Tromsdalstind over Breivikeidet til gaarden Storslaatten (128, 127, 124).

Fra Storslaatten fortsætter de under **a**, **b** og **c** anførte veier *enten* paa skraa over Fagerfjellets aksel ned til skoggrænsen ved Bjørkeneselven, langs denne elv til fjordstranden søndenfor gaarden Fagerelven og videre til Saltdalen (123 a, 123, 122, 121), med ret til at ta hvileplads i Bjørnskaret (124 a), *eller* gjennem Bjørnskaret og Čuonjavagge til Saltdalen (124 a, 81, 80, 122, 121); fra Saltdalen gjennem Lavangsdalen (120) og videre de ovenfor under distriktet Andersdalen nævnte høstveier til det østre omraades grænse, [nemlig ovenfor skoggrænsen paa Ørnestindens sydvestre aksel til Laksvandeidet, som passeres østenom Laksvandet (119, 118, 117, 116), over fjellpasset til Gattelašvagge, gjennem denne dal og ovenom fjellskaanten

gen i nämnda dal, genom Postdalen, öster om Övergaard och förbi Storvandet till Lago (94, 103, 104, 106, 108, 110, 111) samt vidare sistnämnda under **a** upptagna sommarväg fram till Smalavagges mynning (120)]; vidare genom Lavangsdalen och *antingen* längs fjordstranden i Ramfjordbotn till Bjørkeneselven (121, 123, 123 a) *eller* över Saltdalen, ned till och längs fjordstranden till Bjørkeneselven (121, 122, 123, 123 a), vidare längs denna älvtill skogsgränsen på Fagerfjellet, snett över Fagerfjellets »aksel», ned på Breivikeidet vid gården Storslaatten (124), över Breivikeidet och genom Goatteročče till Tønsvikdalen (Goattevuobme) (125, 126).

Høstflyttning.

a. Från Tønsvikdalen genom Goatteročče och över Breivikeidet till gården Storslaatten (126, 125, 124);

b. från Tromsdalen norr om Tromsdalstind och över Breivikeidet till gården Storslaatten (129, 127, 124);

c. från dalen mellan Møllendalsakslen och Tromsdalstind över Breivikeidet till gården Storslaatten (128, 127, 124).

Från gården Storslaatten fortsätta de under **a**, **b** och **c** upptagna vägarna *antingen* snett över Fagerfjellets »aksel» ned till skogsgränsen vid Bjørkeneselven längs denna älvtill fjordstranden söder om gården Fagerelven och vidare till Saltdalen (123 a, 123, 122, 121), med rätt att använda viloplats i Bjørnskaret (124 a) *eller* genom Bjørnskaret och Čuonjavagge till Saltdalen (124 a, 81, 80, 122, 121); från sistnämnda dal genom Lavangsdalen (120) och vidare de här ovan under distriktet Andersdalen upptagna höstvägarna till östra områdets gräns [nämligen ovanför skogsgränsen på Ørnestindens sydvästra »aksel» till Laksvandeidet, som passeras öster om Laksvandet (119, 118, 117, 116), över

ovenfor Ytre Tomasjord til Stoksedalen og over Kirstifjellet til Lago (115, 114, 113, 111), forbi Storvandet, østenom Øvergaard, gjennem Postdalens langsmed fjellet paa Parasdalens vestside til det østre omraades grænse (110, 108, 106, 104, 103, 94, E). Dog kan der fra Øvergaard tillike flyttes over Vidjikfjellets nordskraaninger og gjennem Mortensdalen til Postdalens østre ende (108, 95, 94), hvorhos der under flytning fra Øvergaard gjennem Postdalens kan tages hvileplads i Vidjikfjellets sydvestre skraaning (106, 105, 104)].

Tamok.

Sommerflytning.

Fra det østre omraades grænse i Parasdalens (E) langsmed fjellet paa vestsiden av dalen (94) og videre *enten* gjennem Postdalens *eller* gjennem Mortensdalen.

Høstflytning.

a. Samme vei som ovennævnte sommervei, dog saaledes at der tillike kan flyttes over Vidjikfjellets nordskraaninger til Mortensdalen.

b. Fra Tamokdalen i Melkefjellets nordskraaning til det østre omraades grænse i Vasdaleen (Čaccevagge) (175 a, F^I).

Marknes.

Sommerflytning.

Fra det østre omraades grænse i Vasdaleen (Čaccevagge) (F^I eller F^{II}) til Tamokdalen, efter denne dal i lien ovenfor gaardene Höiset og Olsrød til Vitkovagge (Vitgarvagge) (172, 173), derfra *enten* gjennem Vitkovagge og Finskaret (138) ned i Marknesdalen (139, 139 a) eller ned i Kjusakdalen (Gjusakvagge) (138 a) *eller* fra Vitkovagge videre ned gjennem Tamokdalen og rundt om Hatt-

fjällpasset till Gattelašvagge, genom denna dal och ovan fjällbranten ovanför Ytre Tomasjord till Stoksedalen och över Kirstifjellet till Lago (115, 114, 113, 111), förbi Storvandet, öster om Øvergaard, genom Postdalens och längs västra fjällslutningen i Parasdalens till östra områdets gräns (110, 108, 106, 104, 103, 94, E). Dock må tillika användas väg från Øvergaard över Vidjikfjellets norra sluttning och genom Mortensdalen till Postdalens östra ända (108, 95, 94), varjämte vid flytning från Øvergaard genom Postdalens må begagnas viloplats på Vidjikfjellets sydvästra sluttning (106, 105, 104)].

Tamok.

Sommarflytning.

Fran östra områdets gräns i Parasdalens (E) längs västra fjällslutningen i nämnda dal (94) och vidare *antingen* genom Postdalens *eller* genom Mortensdalen.

Høstflytning.

a. Samma väg som nyssnämnda sommarväg, dock att för flytningen jämvälv må användas väg över Vidjikfjellets norra sluttning till Mortensdalen;

b. från Tamokdalen på Melkefjellets norra sluttning till östra områdets gräns i Vasdaleen (Čaccevagge) (175 a, F^{II}).

Marknes.

Sommarflytning.

Fran östra områdets gräns i Vasdaleen (Čaccevagge) (F^I eller F^{II}) till Tamokdalen, efter denna dal i liden ovanför gårdarna Höiset och Olsrød till Vitkovagge (Vitgarvagge) (172, 173), därifrån *antingen* genom Vitkovagge och Finskaret (138) ned i Marknesdalen (139, 139 a) eller ned i Kjusakdalen (Gjusakvagge) (138 a) *eller* från Vitkovagge vidare ned genom Tamokdalen och runt om Hatta-

tavarre samt gjennem Svensborgdalen paa dens østre side til Marknesdalen (175, 139, 139 a).

Høstflytning.

a. Fra Finskaret gjennem Kjusak-dalen og Stallovagge og vestenom Tamok-vandet til det østre omraades grænse i Vasdalens (138, 138 a, 158, 157, 156, 172, F^I eller F^{II}).

b. Fra Marknesdalen gjennem Svensborgdalen paa dens østre side, rundt Hattavarre til Tamokdalen, over denne dal og efter Melkefjellets nordskraaninger til det østre omraades grænse i Vasdalens (139 a, 139, 175, 175 a, F^{II}).

Dødesfjellet.

Sommer- og høstflytning.

Fra det østre omraades grænse ved Dødesvandet (G) ned i Ulebergskaret (240).

Dividalen.

Sommer- og høstflytning.

Fra det østre omraades grænse i Læddovagge (H) gjennem denne dal og enten gjennem Guovddelasvagge og Beineldalen til Skjeggefjellet (243 a, 243) eller ned i Rævelvdalen (Rebisvuobme) (275).

Altevand.

Sommer- og høstflytning.

Fra det østre omraades grænse i Čuno-vagge (I) gjennem denne dal til Gær-gesbatta ovenfor Jensvollsætrene, over Sarvesoalgge og gjennem Iselvdalen paa vestsiden av elven til Vakkerfjellet (366, 367).

Hjertinden.

Sommerflytning.

a. Fra det østre omraades grænse i Skindskaret (L) over denne dal, gjennem Lapskaret (langs Lapskartangen, over Galggočacea og gjennem Galgorrda) til Ridogiedde (paa Bangmoen nær landeveien i nærheten av gaarden Movinkel) (384 a, 412 a), over moen til

varre samt längs Svensborgdalens östra sida till Marknesdalen (175, 139, 139 a).

Höstflyttning.

a. Från Finskaret genom Kjusakdalens och Stallovagge och väster om Tamokvandet till östra områdets gräns i Vasdalens (138, 138 a, 158, 157, 156, 172, F^I eller F^{II});

b. från Marknesdalen genom Svensborgdalen på dess östra sida, runt Hattavarre till Tamokdalen, över denna dal och efter Melkefjellets norra sluttning till östra områdets gräns i Vasdalens (139 a, 139, 175, 175 a, F^{II}).

Dödesfjellet.

Sommar- och höstflyttning.

Från östra områdets gräns vid Dödesvandet (G) ned i Ulebergskaret (240).

Dividalen.

Sommar- och höstflyttning.

Från östra områdets gräns i Læddovagge (H) genom nämnda dal och antingen genom Guovddelasvagge och Beineldalen till Skjeggefjellet (243 a, 243) eller ned i Rævelvdalen (Rebisvuobme) (275).

Altevand.

Sommar- och höstflyttning.

Från östra områdets gräns i Čunovagge (I) genom denna dal till Gær-gesbatta ovanför Jensvollsætrene, över Sarvesoalgge och genom Iselvdalen på västra sidan älven till Vakkerfjellet (366, 367).

Hjertinden.

Sommarflytning.

a. Från östra områdets gräns i Skindskaret (L) över denna dal, genom Lapskaret (langs Lapskartangen, över Galggočacea och genom Galgordda) till Ridogiedde (på Bangmoen nära landsvägen i närheten av gården Movinkel) (384 a, 412 a), över mon till landsvägen (412),

landeveien (412), som følges til Jora-Tverelven, over denne elv og videre etter den opryddede flyttevei østenom og nordenom gaardene Kjøllhaugen og Fosshaugen (385), ned til Fosshaug bro (386), over denne og vestenom landeveien forbi gaardene Steindal, Asplund og Steinsrud til Hundtorpmyren, Sæterelven og Sætermoen (389, 389 a, 388 a, 393), vidare over Kobbrygveien, olover haugene (394) til den store myr søndenfor Høgdabækken (bækken fra Langvandet), langs denne myr, over Høgdabækken nær Langvandet, op gjennem Alroliene (liene mellom Store Ala og Orta (Guivegvarre)), gjennem Alamoske (398), over Grönfjellet til Skoelven, som passeres ved Rundhaugen (399), forbi Fossmosæteren og mellom Vakkerlaatfjellet og Øverlifjellet (310, 311) til Matvandet (294).

b. *Enten* samme vei som den ovenfor under **a** nævnte sommervei til haugene mellom Kobbrygveien og den store myr søndenfor Høgdabækken (394) og derfra vestover til Lervasfjell (396) eller den under **a** nævnte sommervei til Alamoske (398) og derfra over fjellet til Stenvand (400).

Høstflytning.

a. Fra Matvandet (294) mellom Vakkerlaatfjellet og Øverlifjellet, forbi Fossmosæteren (311, 310), over Skoelven ved Rundhaugen (399), over Grönfjellet, gjennem Alamoske (398), ned gjennem Alrolierne, over Høgdabækken nær Langvandet, langs den store myr søndenfor nævnte bæk, ned over haugene (394) til Kobbryggveien, over denne vei til Sætermoen (393) og derfra *enten* etter landeveien til Fosshaug bro (388 a, 388, 389, 386) eller vestenom landeveien til Sæterelven og Hundtorpmyren samt forbi gaardene Steinsrud, Asplund og Steindal til Fosshaug bro (388 a, 389 a,

6—190815

som følges till Jora-Tverelven, över denna älvs samt vidare efter den upp-röjda flyttningsvägen öster och norr om gårdarna Kjöllhaugen och Fosshaugen (385), ned till Fosshaug bro (386), över denna och väster om landsvägen förbi gårdarna Steindal, Asplund och Steinsrud till Hundtorpmyren, Sæterelven och Sætermoen (389, 389 a, 388 a, 393), vidare över Kobbrygvägen, uppför kullarna (394) till den stora myren söder om Högdabækken (bäcken från Langvandet), längs nämnda myr, över Högdabækken nära Langvandet, upp genom Alroliderna (liderna mellan Store Ala och Orta [Guivegvarre]), genom Alamoske (398), över Grönfjellet till Skoelven, som passeras vid Rundhaugen (399), förbi Fossmosæteren och mellan Vakkerlaatfjellet och Överlifjellet (310, 311) till Matvandet (294);

b. *antingen* samma väg som den här ovan under **a** omnämnda sommarvägen till kullarna mellan Kobbrygvägen och den stora myren söder om Högdabækken (394) samt därifrån väster ut till Lervasfjell (396) eller den under **a** omförmålda sommarvägen till Alamoske (398) och därifrån över fjället till Stenvand (400).

Höstflytning.

a. Från Matvandet (294) mellan Vakkerlaatfjellet och Överlifjellet, förbi Fossmosæteren (311, 310), över Skoelven vid Rundhaugen (399), över Grönfjellet, genom Alamoske (398), ned genom Alroliderna, över Högdabækken nära Langvandet, längs den stora myren söder om nämnda bæk, ned för kullarna (394) till Kobbrygvägen, över denna väg till Sætermoen (393) och därifrån *antingen* efter landsvägen till Fosshaug bro (388 a, 388, 389, 386) eller väster om landsvägen till Sæterelven och Hundtorpmyren samt förbi gårdarna Steinsrud, Asplund och Steindal till Fosshaug bro (388 a, 389 a,

389, 386); videre efter den opryddede flyttevei nordenom og østenom gaardene Fosshaugen og Kjøllhaugen, over Jora-Tverelven, langs landeveien frem til moen ved Ridogiedde, over denne mo, gjennem Lapskaret og over Skindskaret til det østre omraades grænse i denne dal.

b. Fra Stenvand (400) over fjellet til Alamoske (398), hvor den støter til den under **a** nævnte høstvei.

Liveltskaret.

Sommerflytning.

a. Fra det østre omraades grænse i Salvasskaret (N) op paa fjellet og over Dittielven paa den nye bro ved skogsgrensen, videre runt nordenden av Rubben til Sørdalsbroen (421 b, 422, 424 a, 426), derfra over en mo paa vestsiden av Sørdalselven og videre nordenom Tverelven op i Melhusskaret, over Eri-gaščacea til Liveltskaret, gjennem dette og vestenom og nordenom Lifjellet til Kobbryggskaret (440, 442, 443, 444, 433, 432).

b. Samme vei som den under **a** omhandlede sommervei indtil Sørdalsbroen (426), derfra over en mo paa vestsiden av Sørdalselven, videre nordenom Tverelven og gjennem Melhusskaret og Jørenskaret (Unna Muorrvaggaš, Aleb Muorrvagge), (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b).

c. Fra det østre omraades grænse i Vasskaret (M) til Straumsli-Tverelven, langs denne elv og i en bue mellom Barduelven og gaarden Straumsliens inmark op til og over broen ovenfor Straumslien (409 a), derfra paa skraa op igjennem lien til flytteveien paa Rubben og videre etter denne vei ned til Sørdalselven, over denne elv ved Sørdalsbroen (424 a, 426) og derfra videre en av de ovenfor omhandlede sommerveier **a** og **b**; dog maa veistrækningen

389, 386); vidare efter den uppröjda flyttningvägen norr och öster om går-darna Fosshaugen och Kjöllhaugen, över Jora-Tverelven, längs landsvägen fram till mon vid Ridogiedde, över denna mo, genom Lapskaret samt över Skindskaret till östra områdets gräns i denna dal;

b. från Stenvand (400) över fjället till Alamoske (398), där denna väg för-enar sig med den under **a** nämnda höst-vägen.

Liveltskaret.

Sommarflytning.

a. Från östra områdets gräns i Sal-vasskaret (N) upp mot fjället och över Dittielven på den nya bron vid skogs-gränsen, vidare runt Rubbens norra ända till Sördalsbron (421 b, 422, 424 a, 426), därifrån över en mo på västra sidan av Sørdalselven och vidare norr om Tver-elven upp i Melhusskaret, över Erigaš-čacea till Liveltskaret, genom detta samt väster och norr om Lifjellet till Kobbryggskaret (440, 442, 443, 444, 433, 432);

b. samma väg som den under **a** upp-tagna sommarvägen fram till Sördals-bron (426), därifrån över en mo på västra sidan av Sørdalselven, vidare norr om Tverelven samt genom Melhusskaret och Jørenskaret (Unna Muorrvaggaš, Aleb Muorrvagge) (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b);

c. från östra områdets gräns i Vasska-ret (M) til Straumsli-Tverelven, längs den-na älvd och i en båge mellan Barduelven och gården Straumsliens inmark upp till och över bron ovanför Straumslien (409 a), därifrån snett upp genom liden till flytt-ningsvägen på Rubben och vidare efter denna väg ned till Sørdalselven, över denna älvd vid Sørdalsbron (424 a, 426) samt därifrån vidare endera av nyss-nämnda sommarvägar **a** och **b**; dock må vägsträckan fram till Sørdalsbron såsom

til Sørdalsbroen alene da anvendes som sommervei, naar kalvningen ikke har foregaat i distriket Liveltskaret og overflytning ved Astojokka ikke kan ske.

Høstflytning.

a. *Enten* fra Kobbrygskaret nordenom og vestenom Lifjellet til Liveltskaret och över Erigaščacea till Melhusskaret (432, 433, 444, 443) eller fra Jørenskaret gjennem Melhusskaret (450 b, 450 a, 450, 443), vidare nordenom Tverelven, över en mo paa vestsiden av Sørdalselven til Sørdalsbroen och derfra ovenomhandlade sommervei a til det østre omraades grænse i Salvasskaret.

b. Fra Kobbrygskaret efter haugene og liene paa Bjørnefjellets nordøstside til landeveien i nærheten av Øylund och efter denne landevei til Sørdalsbroen (432, 431 a, 431, 426) och vidare ovenomhandlade sommervei a til det østre omraades grænse i Salvasskaret.

Snørken.

Sommerflytning.

a. Samme vei som den ovenfor under distriket Liveltskaret nævnte sommervei a indtil Sørdalsbroen (426), [nemlig fra det østre omraades grænse i Salvasskaret (N) op paa fjellet og over Dittielven paa den nye bro ved skoggrænsen, vidare rundt nordenden av Rubben til Sørdalsbroen (421 b, 422, 424 a, 426)]; derfra over en mo paa vestsiden av Sørdalselven och vidare nordenom Tverelven, gjennem Melhusskaret och Jørenskaret (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b), ned till landeveien i Salangsdalen, et kort stykke efter landeveien, over Salangselven ved Sørflaten, op i lien mellem Sørflaten och Solbakken, vidare op i Soliskaret och over fjellet til Sagvasbotn (451 a, 451, 453 a, 448).

b. Samme vei som ovenomhandlade vaarvei a til distriket Liveltskaret indtil Sørdalsbroen (426), [nemlig fra det

sommarväg användas endast de år kalvning icke försiggått i distriket Liveltskaret samt överflytning vid Astojokka icke kan ske.

Höstflytning.

a. *Antingen* från Kobbrygskaret norr och väster om Lifjellet till Liveltskaret och över Erigaščacea till Melhusskaret (432, 433, 444, 443) eller från Jørenskaret genom Melhusskaret (450 b, 450 a, 450, 443), vidare norr om Tverelven, över en mo på västra sidan av Sørdalselven till Sørdalsbron och därifrån ovannämnda sommarväg a till östra områdets gräns i Salvasskaret;

b. från Kobbrygskaret efter höjderna och liderna på nordöstra sidan av Björnefjell till landsvägen i närheten av Öylund och efter sagda landsväg till Sørdalsbron (432, 431 a, 431, 426) samt vidare ovanför nämnda sommarväg a till östra områdets gräns i Salvasskaret.

Snörken.

Sommarflytning.

a. Samma väg som den här ovan upptagna sommarvägen a till distriket Liveltskaret fram till Sørdalsbron (426) [nämligen från östra områdets gräns i Salvasskaret (N) upp mot fjället och över Dittielven på den nya bron vid skogsgränsen, vidare runt Rubbens norra ända till Sørdalsbron (421 b, 422, 424 a, 426)]; därifrån över en mo på västra sidan av Sørdalselven och vidare norr om Tverelven, genom Melhusskaret och Jørenskaret (440, 442, 443, 450, 450 a, 450 b), ned till landsvägen i Salangsdalen, ett kort stycke längs landsvägen, över Salangselven vid Sørflaten, upp i liden mellan Sørflaten och Solbakken, vidare upp i Soliskaret samt över fjället till Sagvasbotn (451 a, 451, 453 a, 448);

b. samma väg som den här ovan upptagna vårvägen a till distriket Liveltskaret fram till Sørdalsbron (426)

østre omraades grænse i Vasskaret (M) til Straumsli-Tverelven, langs denne og i en bue mellem Barduelven og gaarden Straumliens indmark op til og over broen ovenfor Straumslien (409 a), derfra paa skraa op igjennem lien til flytteveien paa Rubben og videre efter denne vei ned til Sørdalselven, over denne elv ved Sørdalsbroen (424 a, 426)]; derfra ovennævnte sommervei **a** til Sagvasbotn; dog maa veistrækningen til Sørdalsbroen alene da anvendes som sommervei, naar kalvningen ikke har foregaat i distriktet Snørken og overflytning ved Astojokka ikke kan ske.

Høstflytning.

Enten fra Sagvasbotn (448) over fjellet til Solliskaret, gjennem dette skar og ned gjennem lien mellem Sørflaten og Solbakken til Salangselven ved Sørflaten (453 a, 451, 451 a) eller fra Soløybotn (452) over fjellet til Salangselven ved Sørflaten (451, 451 a), derfra den ovenfor omhandlede sommervei **a** til det østre omraades grænse i Salvasskaret.

Stordalen.

Sommerflytning.

a. Gjennem Budalen fra riksgrænsen ved Vuoidasčacea (O), rundt Storklettens nordre ende (489), op i Stordalen til et stykke ovenfor Røddalselvens munding (495), over Stordalselven op under og langs flaaget paa Rødberget (Raubergerget) til nær Røddalselven, langs denne elv paa dens søndre side, søndenom eller nordenom Rødvandet, over Sisčacea til søndre ende av Stormyrbotn og ned gjennem denne dal paa østsiden (utenom indmarken paa det ubebodde bruk Høgstad) (496, 499, 500, 501).

b. Gjennem Stordalen fra riksgrænsen (P) paa østsiden av Stordalselven til et stykke ovenfor Røddalselvens munding (495) og derfra den under **a** nævnte

[nämligen från östra områdets gräns i Vasskaret (M) till Straumsli-Tverelven, längs denna älvs och i en båge mellan Barduelven och gården Straumliens inmark upp till och över bron ovanför Straumslien (409 a), därifrån snett upp genom liden till flyttningvägen på Rubben och vidare efter denna väg ned till Sørdalselven, över denna älvs vid Sørdalsbron (424 a, 426)]; därifrån ovannämnda sommarväg **a** till Sagvasbotn; dock må vägsträckan fram till Sørdalsbron såsom sommarväg användas endast de år kalvning icke försiggått i distriktet Snørken samt överflytning vid Astojokka icke kan ske.

Höstflytning.

Antingen från Sagvasbotn (448) över fjället till Solliskaret, genom denna dal samt ned för liden mellan Sørflaten och Solbakken till Salangselven vid Sørflaten (453 a, 451, 451 a) eller från Soløybotn (452) över fjället till Salangselven vid Sørflaten (451, 451 a), därifrån den här ovan under **a** upptagna sommarvägen till östra områdets gräns i Salvasskaret.

Stordalen.

Sommarflytning.

a. Genom Budalen från riksgränsen vid Vuoidasčacea (O), runt Storklettens norra ända (489), upp i Stordalen till ett stycke ovanför Røddalselvens mynning (495), över Stordalselven upp under och längs fjällbranten på Rødberget (Rauberget) till närheten av Røddalselven, längs denna älvs på dess södra sida, söder eller norr om Rødvandet, över Sisčacea till södra ändan av Stormyrbotn och ned genom denna dal på dess östra sida (utanför inmarken på den obebodda gården Høgstad) (496, 499, 500, 501);

b. genom Stordalen från riksgränsen (P) på östra sidan Stordalselven till ett stycke ovanför Røddalselvens mynning (495) samt därifrån den under **a** upp-

vei til Stormyrbotn og ned gjennem denne dal.

c. Fra riksgränsen söndenför Bössefjellene (Reure) (Q) söndenom Nævertind (Bæssečokka) och Næverfjell (Bæsek), vestenom sidstnævnte fjell ned i Bukkedalen, op gjennem denne dal, over Bratbakken og gjennem Røddalen (Raudalen) til Rødvandets (Rauvandets) vestre ende og derfra den under **a** nævnte vei til Stormyrbotn og ned gjennem denne dal.

Høstflytning.

a. Fra nordre ende av Stormyrbotn (501) i liene paa den ene eller anden side av dalen til dalens søndre ende, over Sisčacca, söndenom eller nordenom Rødvandet, langs Røddalselven paa dens søndre side, hen under og langs flaaget paa Rødberget (Rauberget) ned til og over Stordalselven et stykke ovenfor Røddalselvens munding (500, 499, 496, 495), ned gjennem Stordalen, rundt Storklettens nordre ende (489) og op gjennem Budalen til riksgränsen ved Vuoidasčacca (O).

b. Samme vei som ovennævnte høstvei **a** indtil Stordalselven et stykke ovenfor Røddalselvens munding (495) og derfra op gjennem Stordalen paa Stordalselvens østre side til riksgränsen (P).

c. Samme vei som ovennævnte høstvei **a** indtil Rødvandets vestre ende (499), derfra gjennem Røddalen, over Bratbakken, ned gjennem Bukkedalen, vestenom Næverfjell och söndenom dette fjell, Nævertind och Bössefjellene till riksgränsen (Q).

Foranstaltninger paa flytteveier.

§ 10.

Den norske stat paatar sig at træffe følgende foranstaltninger av hensyn til lappenes flytninger:

a. Paa flytteveien gjennem Parasda-

tagna vägen till Stormyrbotn och ned genom denna dal;

c. från riksgränsen söder om Bössefjellene (Reure) (Q) söder om Nævertind (Bæssečokka) och Næverfjell (Bæsek), väster om sistnämnda fjäll ned i Bukkedalen, upp genom denna dal, över Bratbakken och genom Røddalen (Raudalen) till Rødvandets (Rauvandets) västra ända och därifrån den under **a** upptagna vägen till Stormyrbotn och ned genom denna dal.

Høstflyttning.

a. Från norra ändan av Stormyrbotu (501) i liderna på endera sidan dalen till dalens södra ända, över Sisčacca, söder eller norr om Rødvandet, längs Røddalselven på dess södra sida, vidare längs fjällbranten på och under Rødberget (Rauberget) ned till och över Stordalselven ett stycke ovanför Røddalselvens mynning (500, 499, 496, 495), ned genom Stordalen, runt Storklettens norra ända (489) och upp genom Budalen till riksgränsen vid Vuoidasčacca (O);

b. samma väg som den här ovan upptagna höstvägen **a** fram till Stordalselven ett stycke ovanför Røddalselvens mynning (495) och därifrån upp genom Stordalen på Stordalselvens östra sida till riksgränsen (P);

c. samma väg som den här ovan upptagna höstvägen **a** fram till Rødvandets västra ända (499), därifrån genom Røddalen, över Bratbakken, ned genom Bukkedalen, väster om Næverfjell samt söder om detta fjäll, Nævertind och Bössefjellene till riksgränsen (Q).

Åtgärder på flyttningsvägar.

10 §.

Norska staten förbinder sig att av hänsyn till lapparnas flyttingar vidtaga följande åtgärder:

a) att på flyttningsvägen genom Paras-

len i Lyngen herred at la anbringe et ledningsgjärde langs Gievdnejokkas sönre bred ved det sted, hvor renen pleier at vade over elven.

b. Paa flytteveien over den i Storfjorden i Lyngen herred utløpende bæk Gievdnejokka at la opføre en bro og anbringe et gjärde paa denne bæks sönre bred fra broen nedover til gjärdet omkring den nærliggende gaards indmark, forat renen kan ledes ind paa broen.

c. Paa flytteveien over Sördalselven i Bardu herred at la fjerne nogle midlertidige gjärder, som er blit opført paa begge sider av broen over elven til beskyttelse for landeveien.

d. I henhold til grundeiernes samtykke at la oprydde og utbedre flytteveien langs Rubben i Bardu herred.

e. I henhold til grundeierens samtykke at la oprydde og gjøre brukbar flytteveien i Bardu herred mellom de paa kartbilagene nr. 4 og 6 avmerkede punkter 440 og 442 og opføre en mindre bro over Jorbmebækken for raiddeflytting.

f. I henhold til grundeierens, Henning Petersens, samtykke og paa de av ham angivne vilkaar at la anbringe et gjärde paa hans eiendom Lavangen i mündingen av Lavangsdalen i Balsfjord herred.

g. Paa flytteveien over Dittiskaret i Bardu herred at la opføre en bro over Dittielven ved skoggrænsen.

dalen i Lyngens härad låta anbringa ett ledningsgärde längs Gievdnejokkas södra strand vid den plats, där renarna pläga vada över älven;

b) att på flyttningsvägen över den i Storfjorden inom Lyngens härad utfallande Gievdnejokka låta uppföra en bro och för renarnas inledande å bron anbringa ett gärde på bäckens södra strand från bron fram till stängslet omkring den invid liggande gården inmark;

c) att på flyttningsvägen över Sördalsälven inom Bardu härad låta avlägsna de tillfälliga gården, som till skydd för landsvägen blivit uppförda på hægge sidorna av bron över älven;

d) att i enlighet med vederbörande jordägares medgivande låta uppröja och iståndsätta flyttningsvägen längs Rubben i Bardu härad;

e) att i enlighet med jordägarens samtycke låta uppröja och sätta i brukbart skick flyttningsvägen i Bardu härad mellan de å två vid denna konvention fogade kartor (bilagorna n:r 4 och 6) angivna punkterna 440 och 442 samt för raidflyttingen uppföra en mindre bro över Jorbmebäcken;

f) att i enlighet med vederbörande jordägares, Henning Petersen, samtycke och på villkor, som av honom angivits, låta uppföra ett gärde på hans gård Lavangen i mynningen av Lavangsdalen i Balsfjords härad; samt

g) att på flyttningsvägen över Dittiskaret i Bardu härad låta uppföra en bro över Dittielven vid skogsgränsen.

§ 11.

Omkostningene ved de i § 10 under litr. a, d, e og f nævnte foranstaltninger og disses vedlikehold betales av den svenske stat. Den norske stat betaler omkostningene ved de i § 10 under

11 §.

Kostnaderna för verkställande av de i 10 § a), d), e) och f) nämnda åtgärder och för deras vidmakthållande skola ersättas av svenska staten. Norska staten vidkännes däremot själv kostnaderna

litr. b og c nævnte foranstaltninger og disses vedlikehold. Omkostningene ved opførelsen og vedlikeholdet av broen over Dittielven betales med en halvdel av hvert av de to riker.

Gjærder til beskyttelse mot skade ved ren.

§ 12.

Det skal være tillatt for den svenske stat paa egen bekostning at la anbringe paa nedennævnte steder gjærder for dermed at hindre renens videre fremkomst (spærregjærder):

a. I Lyngen herred langs grænsen for det i § 85 beskrevne østre omraade i Troms fylke tvers over Garanas-suorgge, ovenfor den store Norddals-slaatten (ca. to km. ovenfor Gaskasuorggebækken's utløp), og over Gaskasuorgge, der hvor denne dal er smalest, et litet stykke ovenfor dens munding.

b. I Maalselv herred langs det østre omraades grænse tvers over Tver-elvdalen og over Rostadalen.

c. I Bardu herred inden det østre omraade fra Gaiccaluokta i Altevandet til et punkt i nærheten av Multojokkas krok, derfra under Dorrovare og Nausti til et punkt i nærheten av Anavaselvens krok, derfra til Divielven og videre langs dennes vestre bred til øvre Divifos, derfra paa elvens østside langs Skakteraa-sen til Skakterkløften; dette gjærde opføres, forsaavidt det av hensyn til terrängforholdene hensigtsmæssig kan ske, saaledes at saavidt mulig lavmarkene i Sarivoma og den øvre del av Dividalen kommer til at ligge østenfor gjærdet.

d. Over passagen ved Staggonjunes i Bardu herred.

e. Over Čunovagge i Maalselv herred fra et fremspringende brat syd-vestgaaende flaag paa nordre side av

för de åtgärder, som avses i 10 § b) och c), samt för dessa åtgärders vidmakthållande. Kostnaderna för uppförande och vidmakthållande av bron över Dittielven gällas till hälften av vartdera riket.

Gården till förebyggande av skada av renar.

12 §.

Svenska staten skall äga rätt att på egen bekostnad låta på nedan nämnda platser anbringa gården, avsedda att hindra renars vidare framkomst (spärrningsgården):

a) i Lyngens härad längs gränsen för det i 85 § beskrivna östra området i Troms fylke tvärs över Garanassuorgge, ovanför den stora Norddalsslättern (omkring två kilometer ovanför Gaskasuorggebäckens utlopp), och över Gaskasuorgge, där denna dal är smalast, ett litet stycke ovanför dess mynning;

b) i Maalselvens härad längs östra områdets gräns tvärs över Tverelvdalen och över Rostadalen;

c) i Bardu härad inom östra området från Gaiccaluokta i Altevandet till en punkt i närheten av Multojokkas krök, därifrån under Dorrovare och Nausti till en punkt i närheten av Anavaselvens krök, därifrån till Divielven och vidare längs denna västra strand till øvre Divifos, därifrån på älvens östra sida längs Skakteraa-sen till Skakterklyftan; detta gärde uppföres, i den mån av hän-syn till terrängförhållandena lämpligen kan ske, så, att så vitt möjligt lavmar-kerna i Sarivoma och øvre delen av Dividalen komma att ligga öster om gjärdet;

d) över passagen vid Staggonjunes i Bardu härad;

e) över Čunovagge i Maalselvens härad från ett framskjutande, brant, i sydväst sig sträckande fjällstup på norra

Kirkestind, langs dette flaag til Čunojokka, hvor denne elv danner en større fos, og videre i vestlig retning op langs fjellsiden, indtil den bratte fjellväg möter. Gjærdets längde er anslaat til ca. 1020 meter.

f. I Bardu herred i närheten av riksgränsen ved Pålno.

§ 13.

I henhold til vedkommende grundeieres og bruksberettigedes samtykke og de förstes erkläring om avstaaelse av fornöden grund skal det endvidere være tillatt for den svenska stat paa egen bekostning och paa de av de fastboende stillede vilkaar, bl. a. med hensyn til pladsen, at la anbringe spærregjærder paa nedennævnte steder:

- a. Ovenfor den nu vanlig benyttede havnegang paa gaarden Odden i Lyngen herred.
- b. Ovenfor den nu vanlig benyttede havnegang paa gaarden Lien i Lyngen herred.
- c. Over Loppuskaret i Lyngen herred ovenfor skoggränsen.
- d. Ovenför gaarden Björnsund i Bardu herred.
- e. Ovenför gaardene Liland, Nordli og Foslund i Bardu herred.

§ 14.

Forsaavidt vedkommende grundeiere og bruksberettigede gir sit samtykke, skal der fra den norske stats side intet være til hinder för, at den svenska stat paa egen bekostning och paa vilkaar, bl. a. med hensyn til pladsen, hvorom enighet med de private maatte opnaaes, lar anbringe spærregjærder paa nedennævnte steder:

- a. I Marknesdalen i Balsfjord herred.
- b. I Lappe- eller Bjørkaasskaret i Maalselv herred.

sidan av Kirkestind, längs detta stup till Čunojokka, där denna älvs bildar en större fors, och vidare i västlig riktning upp längs fjällsidan till dess den branta fjällväggen möter; gjärdets längd anslås till omkring 1,020 meter; samt

f) i Bardu härad i närheten av riksgränsen vid Pålno.

13 §.

I enlighet med vederbörande jordägares och nyttjanderättshavares samtycke och de förras medgivande att avstå erforderlig mark skall svenska staten vidare äga att på egen bekostnad och på de av de bofasta betingade villkor, bland annat med hänsyn till sträckningen, låta anbringa spärrningsgården på nedannämnda platser:

- a) ovanför den för närvarande vanligen begagnade betesmarken på gården Odden i Lyngens härad;
- b) ovanför den för närvarande vanligen begagnade betesmarken på gården Lien i Lyngens härad;
- c) över Loppuskaret i Lyngens härad, ovanför skogsgränsen;
- d) ovanför gården Björnsund i Bardu härad; samt
- e) ovanför gårdarna Liland, Nordli och Foslund i Bardu härad.

14 §.

För den händelse vederbörande jordägare och nyttjanderättshavare lämna sitt samtycke, möter från norska statens sida ej hinder för att svenska staten på egen bekostnad och på de villkor, som kunna med rättsägarna överenskommas, bland annat om sträckningen, låter anbringa spärrningsgården på nedannämnda platser:

- a) i Marknesdalen i Balsfjords härad;
- b) i Lappe- eller Bjørkaasskaret i Maalselvens härad; samt

e. I Sivertskaret i samme herred.

§ 15.

Under forudsætning av, at det ved senere undersøkelse maatte godtgjøres, at opførelse av et gjærde i det pass, som leder til Didnovagge i Lyngen herred, ikke vil være til skade for de fastboende, vil den norske stat, i mangel av mindelig overenskomst med grundeierne, med hjemmel i lovgivningen søke avstaat fornøden grund til opførelse av et spærregjærde, naar den svenske stat maatte meddele, at den ønsker at la gjærdet opføre.

I tilfælde blir gjærdet at bekoste opført af den svenske stat, som likeledes betaler erstatningen for den avstaaede grund og utgiftene ved taksten.

§ 16.

Hvad der er bestemt i § 15, gjælder ogsaa med hensyn til adgang for den svenske stat til at vedlikeholde et gjærde, som i sin tid er opført i passet mellem Juovagge og Garanassuorgge i Lyngen herred.

§ 17.

Om de i §§ 12—16 nævnte spærregjærder skal følgende gjælde:

a. Samtlige gjærder skal opføres saaledes, at de freder mot ren.

b. Ren maa ikke slippes gjennem gjærdene. Dog kan flytning med ren foregaa gjennem gjærdet mellem Gaiccaluokta og Skakterkløften og gjennem gjærdene i Čunovagge og i passet mellem Juovagge og Garanassuorgge. Derhos gjælder forbudet mot at slippe ren gjennem gjærdene overhovedet ikke Pålno gjærdet.

c. Den svenske stat pligter at vedlikeholde gjærdene i forsvarlig stand i konventionstiden.

c) i Sivertskaret i samma härad.

15 §.

Därest svenska staten ger tillkänna, att den önskar låta uppföra ett gärde i det pass, som leder till Didnovagge i Lyngens härad, och vid undersökning framgår, att gärdet icke länder till skada för de bofasta, men godvillig överenskommelse med jordägarna ej kan träffas, skall norska staten med tillämpning av gällande lag söka genomdriva avträdandet av erforderlig mark för ett sådant spärrningsgärde.

Gärdets uppförande även som ersättningen för avträdd mark och kostnaderna för värderingsförrätningen skola betalas av svenska staten.

16 §.

Vad 15 § innehåller gäller även i fråga om rätt för svenska staten att vidmäthålla ett gärde, som finnes uppfört i passet mellan Juovagge och Garanassuorgge i Lyngens härad.

17 §.

I fråga om de i 12—16 §§ omförmälda gärdens gälle följande bestämmelser:

a) Samtliga gärdena skola uppföras så, att de freda mot renar.

b) Renar må icke släppas genom gärdena. Dock må flyttning med renar ägra rum genom gärdet mellan Gaiccaluokta och Skakterklyftan även som genom gärdena i Čunovagge samt i passet mellan Juovagge och Garanassuorge. I fråga om gärdet vid Pålno gäller över huvud icke forbudet mot renars genomsläppande.

c) Svenska staten åligger att hålla gärdena i försvarligt skick under den tid konventionen gäller.

d. De i § 12 under litr. a, b, c og d nævnte gjærders nøiagtige plads skal bestemmes av fylkesmanden efter undersøkelse paa stedet av dertil opnævnte norske og svenske tjenestemænd.

Ved bestemmelsen av gjærdenes beliggenhet kan mindre avvikeler fra beskrivelsene i § 12 tillates, om særlige forhold paa stedet gjør dette hensigtsmæssigt.

e. Paa samme maate som anført i litr. d skal det bestemmes, hvor de i § 12 litr. a, b, c og d omhandlede gjærder skal forsynes med led eller grinder og til hvilke tider disse skal holdes aapne. Ledlene eller grindene maa anbringes saaledes, at de mindst mulig vanskeliggjør kreaturbeitning og utnyttelse av slaatter paa den anden side av gjærdet eller anden nødvendig færdsel.

f. De i § 12 litr. e og §§ 13, 14 og 15 nævnte gjærders nøiagtige plads skal bestemmes av den norske lappfoged efter samråd med vedkommende fastboende og den svenske lappfoged.

g. I de foran i litr. f og i § 16 nævnte gjærder skal anbringes de ledellergrinder, som er fornødne for de fastboende og, forsaaavidt angaar gjærdene i Čunovagge og passet mellom Juovagge og Garanassuorge, som kræves for gjennemflytning med ren.

§ 18.

Den, som benytter led eller grind i noget av de i §§ 12—16 nævnte gjærder, skal umiddelbart efter benyttelsen stænge ledet eller grinden.

§ 19.

Har eier eller bruker av jord eller nogen av hans husfolk latt led eller grind staa aopen, og er ren som følge derav kommet gjærdet og har

d) Strækningen av de i 12 § a), b), c) och d) nämnda gärdena skall närmare bestämmas av fylkesmannen efter lokal undersökning av därtill utsedda svenska och norska tjänstemän.

Vid sträckningens bestämmande må mindre avvikeler från beskrivningarna i 12 § äga rum, där detta med hänsyn till särskilda lokala förhållanden är att anse såsom ändamålsenligt.

e) På samma sätt som föreskrives här ovan i d) skall bestämmas platsen för led eller grindar, som skola anbringas å de i 12 § a), b), c) och d) omförmälda gärden, och vilka tider sådana led eller grindar skola hållas öppna. Leden eller grindarna skola anbringas så, att de så litet som möjligt försvåra kreatursbetning och begagnande av slätter på andra sidan gärdena eller annan nödvändig genomfart.

f) Det närmare angivandet av sträckningen för de i 12 § e) samt 13, 14 och 15 §§ omförmälda gärdena skall tillkomma norske lappfogden efter samråd med svenska lappfogden och vederbörande bofaste.

g) Å de gärden, som omförmålas under f) i denna § samt i 16 §, skola anbringas sådana led eller grindar som äro av nöden för de bofasta och, såvitt angår gärdena i Čunovagge samt passet mellan Juovagge och Garanassuorgge, som erfordras för genomflytning med renar.

18 §.

Den som begagnar led eller grind å något av de gärden, varom i 12—16 §§ är fråga, skall omedelbart efter begagnandet stänga ledet eller grinden.

19 §.

Har ägare eller brukare av jord eller nogen av hans husfolk försummat att stänga led eller grind, och hava i följd därav renar kommit genom gärdet, vare

voldt skade paa hans mark, er han ikke berettiget til erstatning for skaden.

§ 20.

De mellem det offentlige og visse fastboende i Troms fylke i sin tid indgaaede og senere tinglæste overenskomster, hvorved de fastboende har forpligtet sig til at vedlikeholde gjærder til værn mot skade ved ren eller til at avstaa grund til flyttevei for lappar, vil den norske stat opretholde, forsaavidt de angaar trakter, hvor svensk renbeiting skal kunne foregaa ifølge nærværende konvention.

§ 21.

Finder landshøvdingen, at det til forebyggelse av skade ved ren er ønskelig, at bestemt slaatteland eller sætervold utenfor det i § 85 beskrevne østre omraade indgjærdes, kan han derom rette forestilling til fylkesmanden. Denne sender forestillingen til den i § 92 nævnte takstbestyrer, som sammen med to av ham tilsgatte mænd av det i § 93 omhandlede utvalg foretar besigtelse. Grundeieren og den svenske lappefoged meddeles betimelig underretning om tid og sted for forretningen. Ved denne skal det undersøkes, hvorvidt markens indgjærding kan medføre væsentlig ulempe for grundeieren eller andre. Findes dette ikke at være tilfælde, skal der avgives skjøn over, hvor og hvorledes gjærdet i tilfælde skal opføres. Herunder blir at iagttaa, at gjærdet skal opføres af galvanisert jern- eller staaltraad paa stolper, at det blir 1,25 meter høit og under særlige forhold om fornødent høiere samt at det ogsaa freder mot storfæ og hest. Ved forretningen avgives endvidere skjøn over gjærdets antagelige kostende. Likesaa fastsættes der en frist af mindst

han icke berättigad till ersättning för skada, som renarna därvid vållat.

20 §.

Tinglästa överenskommelser, enligt vilka vissa bofasta i Troms fylke äro gent emot norska staten förpliktade att underhålla gården till förebyggande av skada av renar eller att tillhandahålla mark till flyttningsväg för lappar, komma att av norska staten vidmakthållas, såvitt de avse område, där enligt denna konvention svenska renar skola äga beta.

21 §.

Finner landshövdingen, att det till förekommande av skada av renar är önskvärt, att visst slätterland eller viss sättervall utanför det i 85 § beskrivna östra området inhägnas, må han därom göra framställning hos fylkesmannen. Denne sänder framställningen till den i 92 § omnämnda syneförman, som i förening med två av honom tillkallade gode män av den i 93 § omförmälda nämnd verkställer syn på stället; och skola jordägaren och den svenska lappfogden i god tid underrättas om tid och plats för förrätningen. Vid förrätningen skall undersökas, huruvida markens inhägnande kan medföra väsentligt inträng för ägaren eller annan. Finnes så icke vara fallet, skola förrättningsmännen utlåta sig om var och på vad sätt gjærdet må uppföras; och skall därvid iakttagas, att gjærdet skall bestå av galvaniserad järn- eller ståltråd på stolpar, att dess höjd bör vara 1,25 meter, såvida icke särskilda omständigheter påkalla större höjd, samt att det bör vara ägnat att freda även mot nötkreatur och hästar. Vid förrätningen avgives tillika utlåtande rörande de kostnader upp-

et aar, inden hvilken gjærdet skal være opført, efter at landshøvdingens neden nævnte bestemmelse er meddelt fylkesmanden.

Skjønnet skal desuden avgi uttalelse om, hvorvidt forholdene paa stedet er saadanne, at snetryk, sneskred eller lignende kan forvolde ekstraordinære utgifter til gjærdets vedlikehold. Findes saa at være tilfælde, skal skjønnet fastsætte et vist beløp, dog ikke over fem og tyve procent av anlægsbeløpet, som bidrag til vedlikeholdet.

Hvis landshøvdingen inden seks maaneder efter at ha erholdt kundskap om skjønnets avgivelse meddeler fylkesmanden, at gjærdet ønskes opført, og tilstiller han derhos fylkesmanden anlægsbeløpet og eventuelt det ovennævnte bidrag, skal fylkesmanden spørre grundeieren, om han er villig til at opføre gjærdet mot at erholde skjønsbeløpet og i tilfælde nævnte bidrag. Erklærer grundeieren sig villig hertil, utbetaler fylkesmanden beløpet til ham, efterhvert som gjærdet opføres.

Efter omstændigheterne kan fylkesmanden dog frafalde kravet om gjærdets opførelse og stille beløpet til fri raadighet for grundeieren.

Er denne uvillig til at opføre gjærdet eller til i tilfælde at motta beløpet uten pligt til at opføre gjærdet, skal fylkesmanden besørge dets opførelse. De hermed forbundne omkostninger skal betales af den svenske stat.

Naar gjærdet er opført, tilfalder det grundeieren.

Fra det tidspunkt, da gjærdet er eller skulde ha været fuldført, eller i tilfælde fra det tidspunkt, da eieren maatte ha mottat skjønsbeløpet til fri raadighet, har i konventionstiden eieren av vedkommende slaatteland eller sætervold

förandet av gjærdet kan komma att betinga, och bestämmes viss tid, ej kortare än ett år, inom vilken gjærdet skall vara uppfört, efter det landshövdingen, på sätt nedan nämnes, fattat beslut i ämnet och detsamma meddelats fylkesmannen.

Förrättningsmännen skola därjämte uttala sig om, huruvida förhållandena på platsen äro sådana, att snötryck, sneskred eller dylikt kan förorsaka extraordinära kostnader för gjærdets underhåll. Prövas så vara fallet, skall såsom bidrag till underhållet beräknas ett visst beløp, dock icke över tjugufem procent av det, vartill stängslets uppförande skattats.

Lämnar landshövdingen inom sex månader efter det han erhållit kännedom om förrättningsmännens utlatande, fylkesmannen meddelande om att gjærdets uppförande påyrkas, och tillställer han därjämte fylkesmannen det beräknade beløpet för uppförandet och för underhållsbidrag där sådant ifrågakommer, skall fylkesmannen tillspörja jordägaren, huruvida denne är villig att uppföra gjærdet mot beløppets utbekommande. Förklrar jordägaren sig vara därtill villig, har fylkesmannen att till honom utbetalा beløpet, i den mån gjærdet uppföres.

Fylkesmannen äger ock, i händelse om ständigheterna därtill giva anledning, att, utan påkallande av åtagande från jordägarens sida om gjærdets uppförande, till denne överlämna beløpet till fritt förfogande.

Vill jordägaren icke åtaga sig gjærdets uppförande eller utan sådant åtagande mottaga erbjudet kostnadsbeløpp, skall fylkesmannen ombesörja gjærdets uppförande; och skola de därmed förenade utgifter gäldas av svenska staten.

og mulige bruksberettigede ikke krav paa erstatning for skade ved ren paa slaatelandet eller sætervolden, medmindre renen, saafremt gjærdet er opført, er kommet indenfor dette, uagtet det har været i forsvarlig stand.

Utgiftene ved skjønsforretningene betales av svenske offentlige midler.

II. Nordland fylke.

Beiteomraadene i fylket og i visse tilgrænsende svenske trakter. Renbeitedistrikter. Renantal.

§ 22.

I Nordland fylke maa svenske lapper ikke indflytte med ren i andre omraader end de, som beskrives i denne §. Hvert av disse skal utgjøre et renbeitedistrikt. I renbeitedistriktena maa ikke komme ind flere svenske ren end i denne § anføres.

Renbeitedistriktena er følgende:

Balvand

(i Fauske og Saltdal herreder).

Grænser: Laamitjern (straks nordenfor riksros nr. 238), bækken til Eidevand, dette vand, bækken till Laamivand, dette vand, Laamielven, Langvandet, Sjönstaaelven, Ørevand, Gjemgamstrømmen, Nedrevand, Finneidstrømmen, Fauskeviken, Skjerstadfjorden, Saltdalsfjorden, Saltelven, Junkerdalselven, Graddiselven til Njallavarreelvens munding, denne elv til riksgrænsen og riksgrænsen til Laamtjern.

Høieste renantal: 4 450.

Sedan gjærdet är uppfört, tillfaller det jordägaren.

Alltfrån den tid, då gjærdet fullbordats eller borde vara fullbordat, eller då ägaren mottagit kostnadsbeloppet till fritt förfogande, vare, så länge konventionen gäller, ägare eller brukare av slätterlandet eller sätervallen icke berättigad till ersättning för skada, som därå vållats av renar, med mindre gjærdet blivit uppfört och hållas i försvarligt skick, men renarna det oaktat kommit innanför det-samma.

Kostnaderna för förrättnings, varom här förmåles, skola betalas av svenska staten.

II. Nordlands fylke.

Betesområden i fylket och vissa angränsande svenska trakter. Renbetesdistrikt. Renantal.

22 §.

I Nordlands fylke må svenska lappar ej inflytta med renar till andra än de områden som beskrivas i denna §. Dessa områden skola vart för sig bilda särskilda renbetesdistrikter. I distrikten må icke inkomma flera svenska renar än som för varje distrikt här upptagas.

Distrikten äro följande:

Balvand

(i Fauske och Saltdals härad).

Gränser: Laamitjern (strax norr om riksrosset n:r 238), bäcken till Eidevand, denna sjö, bäcken till Laamivand, denna sjö, Laamielven, Langvandet, Sjönstaaelven, Ørevand, Gjemgamstrømmen, Nedrevand, Finneidstrømmen, Fauskeviken, Skjerstadfjorden, Saltdalsfjorden, Saltelven, Junkerdalselven, Graddiselven till Njallavarreelvens mynning, sist-nämnda älvtill riksgrænsen samt denna græns till Laamtjern.

Högsta renantal: 4,450.

Lønsdalen

(i Saltdal og Mo herreder).

Grænser: Dypenaaga fra riksgrænsen til sammenløpet med Lønselven, derfra rette linjer over Kjemaavatnet til høidepunktet 1 222 i Ølfjellets nordøstre styrtning, Ølfjellets høieste top (1 754), Skavlens høieste top (1 475) og Stabursdalsfjellets høieste top (1 368) i grænsen mellem Saltdal og Mo herreder, denne grænse til Lønselven, denne elv til vandskillet ved Stödi (686), videre Gubbeltaaen til dennes sammenløp med Stokka og denne elv til riksgrænsen ved høidepunktet 832 samt riksgrænsen til Dypenaaga.

*Høieste renantal: 3 800.**Bolna*

(i Mo herred).

Grænser: Grænsen mellem Saltdal og Mo herreder fra Lønselven til Bjellaaga, denne elv til dens sammenløp med Randalselven, denne elv til Gubbeltaaens munding, denne elv til vandskillet ved Stödi (686) og videre Lønselven til det punkt, hvor elven skjæres av ovennævnte herredsgrænse.

*Høicste renantal: 1 500.**Nasa*

(i Mo herred).

Grænser: Stokka fra riksgrænsen ved høidepunktet 832 til sammenløpet med Gubbeltaaen, denne elv til sammenløpet med Randalselven, denne elv til riksgrænsen og riksgrænsen til Stokka.

Renbeistedistriket skal danne et fælles beiteomraade med en trakt i Arjeplog sogn i Sverige. Denne har følgende grænser: Laisälvens tilløp fra riksgrænsen straks nordenfor Nasafjäll, Laisälven til munden av den bæk, som fra vandene vestenfor Skertasåive rinder ned i nævnte elv, denne bæk indtil utløpet av det nordligste af nævnte vand, derfra rette linjer til Tjäulatjåkkos nordre top og til

Lønsdalen

(i Saltdals och Mo härad).

Gränser: Dypenaaga från riksgränsen till sammanflödet med Lönselven, därifrån räta linjer över Kjemaavatnet till höjdpunkten 1,222 på Ölfjellets nordöstra brant, Ölfjellets högsta topp (1,754), Skavlens högsta topp (1,475) och Stabursdalsfjellets högsta topp (1,368) på gränsen mellan Saltdalens och Mo härad, vidare nämnda gräns till Lönselven, denna älvd till vattendelaren vid Stödi (686), vidare Gubbeltaaen till dess sammanflöde med Stokka och denna älvd till riksgränsen vid höjdpunkten 832 samt riksgränsen till Dypenaaga.

*Högsta renantal: 3,800.**Bolna*

(i Mo härad).

Gränser: gränsen mellan Saltdals och Mo härad från Lönselven till Bjellaaga, sistnämnda älvd till dess sammanflöde med Randalselven, denna älvd till Gubbeltaaens mynning, denna älvd till vattendelaren vid Stödi (686) och vidare Lönselven till den punkt, där älven skärs av omförmålda häradsgräns.

*Högsta renantal: 1,500.**Nasa*

(i Mo härad).

Gränser: Stokka från riksgränsen vid höjdpunkten 832 till sammanflödet med Gubbeltaaen, denna älvd till sammanflödet med Randalselven, denna älvd till riksgränsen och sagda gräns till Stokka.

Distriktet skall tillsammans med en trakt i Arjeplogs socken i Sverige utgöra ett gemensamt betesområde. Nämnda trakt har följande gränser: Laisälvens tillflöde från trakten av riksgränsen strax norr om Nasafjäll, Laisälven till mynningen av den bæk, som från sjöarna väster om Skertasåive rinner in i nämnda älvd, denna bæk till utloppet av den nordligaste av dessa sjöar, därifrån räta

Jullegatjåkkos midterste top samt over Gabriåives top til grænsen mellem Norrbottens og Västerbottens län, videre denne grænse til riksgrænsen og riksgrænsen til Laisälvens tillöp nordenfor Nasafjäll.

Renbeitedistriket er beregnet at kunne yde beite til 500 ren og den svenska trakt til 1 000 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles beiteområade er 1 500.

*Andfjellet
(i Mo herred).*

Grænser: Randalselven fra riksgrænsen til sammenløpet med Virvaselven, denne elv, Virvandet og Boneselven til riksros nr. 224 samt riksgrænsen til Randalselven.

Renbeitedistriket skal danne et fælles beiteområade med en trakt i Sorsele sogn i Sverige. Denne har følgende grænser: Grænsen mellem Norrbottens og Västerbottens län fra riksros nr. 225 til Vindelälven, denne elv til det punkt, hvor den i en skarp vinkel bøier av mot sydøst, derfra bækken, som rinder forbi riksros nr. 224, til riksgrænsen samt riksgrænsen til riksros nr. 225.

Renbeitedistriket er beregnet at kunne yde beite til 1 500 ren og den svenska trakt til 300 ren, hvorfor det samlede *høieste renantal* for det fælles beiteområade er 1 800.

*Kjerringfjellet
(i Mo herred).*

Grænser: Boneselven fra riksros nr. 224 til Virvandet, dette vand, Virvaselven til sammenløpet med Randalselven, denne elv til sammenløpet med Messingaaga (østre), denne elv til sondre ende av tjernet ved Eli-voldene, derfra rette linjer over Lille Kjerringfjell til dette fjells sydligste

linjer till Tjäulatjåkkos norra topp och till Jullegatjåkkos mellersta topp samt över Gabriåives topp till grænsen mellan Norrbottens och Västerbottens län, vidare denna græns till riksgrænsen och riksgrænsen till Laisälvens tillflöde norr om Nasafjäll.

Betet har beräknats förslå, i distriket till 500 renar och i den svenska trakten till 1,000 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma betesområdet utgör 1,500.

*Andfjellet
(i Mo härad).*

Grænser: Randalselven från riksgrænsen till sammanflödet med Virvaselven, denna älvd, Virvandet och Boneselven till riksrosset nr 224 samt riksgrænsen till Randalselven.

Distriket skall tillsammans med en trakt i Sorsele socken i Sverige utgöra ett gemensamt betesområde. Nämnda trakt har följande gränser: gränsen mellan Norrbottens och Västerbottens län från riksrosset nr 225 till Vindelälven, denna älvd fram till den punkt, där den i skarp vinkel viker av mot sydost, därifrån den bäck, som rinner förbi riksrosset nr 224, till riksgrænsen samt riksgrænsen fram till riksrosset nr 225.

Betet har beräknats förslå, i distriket till 1,500 renar och i den svenska trakten till 300 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma betesområdet utgör 1,800.

*Kjerringfjellet
(i Mo härad).*

Grænser: Boneselven från riksrosset nr 224 till Virvandet, denna sjö, Virvaselven till dess sammanflöde med Randalselven, denna älvd till dess sammanflöde med Messingaaga (östra), denna älvd till södra ändan av tjärnen vid Eli-voldene, därifrån räta linjer över Lille Kjerringfjell till detta fjälls sydligaste

top (1 013) og over Junkerfjellet til riksros nr. 222 samt riksgransen til riksros nr. 224.

Høieste renantal: 1 500.

Kalvandet

(i Mo herred).

Grænser: Rette linjer fra riksros nr. 222 over Junkerfjellet til Lille Kjerringfjells sydligste top (1 013), Rismaalsfjellets nordligste top (1 090), Østerdalsknabbens top (1 120) og Plura elv (510) ved Sprutfossen, nævnte elv til Store Kalvandet, dette vand, elven mellem dette vand og Lille Kalvandet, dette vand og Lille Uma elv til riksgransen samt riksgransen til riksros nr. 222.

Høieste renantal: 1 500.

Kobbervandet

(i Mo herred).

Grænser: Rette linjer fra et punkt ved Messingaaga (østre) fire kilometer fra dens utløp i Ranenelven til høidepunktet 604 paa Durmaalshaugen, høidepunktet 483 paa Gløsen, høidepunktet 635 paa Grønfjellets vestre skraaning, et punkt 1 200 meter ret syd for høidepunktet 811 paa samme fjells sydøstre skraaning, Rismaalsbækens munding i Kobbervaselven, Østerdalsknabbens top (1 120), Rismaalsfjellets nordligste top (1 090), Lille Kjerringfjells sydligste top (1 013) og sørre ende av tjernet ved Elivoldene, dette tjern og Messingaaga til ovennævnte punkt fire kilometer fra elvens utløp i Ranenelven.

Høieste renantal: 1 300.

Melkfjellet

(i Mo herred).

Grænser: Lille Uma elv fra riksgransen til Lille Kalvandet, dette vand elven fra dette vand til Store Kalvandet, dette vand, Plura elv til Sprutfossen, derfra en ret linje til det punkt,

topp (1,013) och över Junkerfjellet till riksrosset n:r 222 samt riksgränsen till riksrosset n:r 224.

Högsta renantal: 1,500.

Kalvandet

(i Mo härad).

Gränser: räta linjer från riksrosset n:r 222 över Junkerfjellet till Lille Kjerringfjells sydligaste topp (1,013), Rismaalsfjellets nordligaste topp (1,090), Österdalsknabbens topp (1,120) och Plura älvd (510) vid Sprutfossen, nämnda älvd till Store Kalvandet, denna sjö, älven mellan samma sjö och Lille Kalvandet, denna sjö och Lille Uma älvd till riksgränsen samt sagda gräns till riksrosset n:r 222.

Högsta renantal: 1,500.

Kobbervandet

(i Mo härad).

Gränser: räta linjer från en punkt vid Messingaaga (östra) fyra kilometer från denna älvd utlopp i Ranenelven till höjdpunkten 604 på Durmaalshaugen, höjdpunkten 483 på Glösen, höjdpunkten 635 på Grønfjellets västra slutning, en punkt 1,200 meter rakt söder om höjdpunkten 811 på samma fjälls sydöstra slutning, Rismaalsbækens inflöde i Kobbervaselven, Østerdalsknabbens topp (1,120), Rismaalsfjellets nordligaste topp (1,090), Lille Kjerringfjells sydligaste topp (1,013) och södra ändan av tjärnen vid Elivoldene, denna tjärn och Messingaaga till ovan nämnda punkt fyra kilometer från älvens utlopp i Ranenelven.

Högsta renantal: 1,300.

Melkfjellet

(i Mo härad).

Gränser: Lille Uma älvd från riksgränsen till Lille Kalvandet, denna sjö, älven från samma sjö fram till Store Kalvandet, denna sjö, Plura älvd till Sprutfossen, därifrån en rät linje till den punkt,

hvor bækken i dalen mellem Klimpen og Slagfjellet løper sammen med bækken fra høiden 934 i Slagfjellet, videre en ret linje til østre ende av vandet (836) mellem Slagfjellet og Lapfjellet, dette vand, Sæterbækken til sammenløpet med bækken fra Østskaret, denne bæk til sørde ende av tjernet i myren østenfor Klubben, derfra en ret linje til vandskillet i skaret mellem Klubben og Sauakslen, videre bækken sydover til dens sammenløp med Glonkabækken, rette linjer til høiden 760 ca. to kilometer sydost for Umbugten fjellstue og til riksgrænsen ved Umbugtens østre strand samt riksgrænsen til Lille Uma elv.

Høieste renantal: 1 800.

Mofjellet

(i Mo herred).

Grænser: Bækken fra skaret mellem Klubben og Sauakslen fra dens sammenløp med Glonkabækken til vandskillet i nævnte skar, derfra en ret linje til sørde ende av tjernet i myren østenfor Klubben, dette tjern og bækken i Østskaret til sammenløpet med Umskarbækken, denne bæk til munningen av bækken fra Fisktjern, denne bæk og Fisktjern til dets nordre ende, derfra en ret linje til et punkt ved Rødvandets sørde strand en kilometer vestenfor Tvervandselvens munding, denne strand til Bjørndalens munding, derfra en ret linje til det punkt, hvor bækken fra Nordre Sløikoldtjern falder ut i Selaaen, denne elv til dens sammenløp med Tveraaen, derfra rette linjer til fjellhumpen 495 i Vestre Mofjellets nordskraaning, eidet mellem de to vestligste av Smaavandene og over Kobberfjellet til Akerselvens utløp av Store Akersvand, dette vands nordre strand til bugten nordøst om Stornesodden samt

8—190815

där bækken i dalen mellan Klimpen och Slagfjellet sammanflyter med den bäck, som kommer från höjden 934 å Slagfjellet, vidare en rät linje till östra ändan av sjön (836) mellan Slagfjellet och Lapfjellet, denna sjö, Sæterbækken till sammanflödet med bäcken från Østskaret, denna bäck till södra ändan av tjärnen i myren öster om Klubben, därifrån en rät linje till vattendelaren i dalen mellan Klubben och Sauakslen, vidare den mot söder rinnande bäcken till dess sammanflöde med Glonkabækken, räta linjer till höjden 760 omkring två kilometer sydost om Umbugtens fjällstuga och till den punkt på riksgränsen, där denna skäres av Umbugtens östra strand, samt riksgränsen till Lille Uma älvd.

Högsta renantal: 1,800.

Mofjellet

(i Mo härad).

Gränser: bäcken från dalen mellan Klubben och Sauakslen från dess sammanflöde med Glonkabækken till vattendelaren i nämnda dal, därifrån en rät linje till södra ändan av tjärnen i myren öster om Klubben, denna tjärn och bäcken i Østskaret till dess sammanflöde med Umskarbækken, denna bäck till mynningen av bäcken från Fisktjern, sistnämnda bäck och Fisktjern till dess norra ända, därifrån en rät linje till en punkt på Rødvandets södra strand en kilometer väster om Tvervandselvens mynning, nämnda strand till Bjørndalens mynning, därifrån en rät linje till den punkt, där bäcken från Nordre Sløikoldtjern utfaller i Selaaen, denna älvd till dess sammanflöde med Tveraaen, därifrån räta linjer till höjden 495 på Vestre Mofjellets nordsluttning, näset mellan de två västligaste Smaavandene och över Kobberfjellet till Akerselvens utflöde ur Store Akersvand, denna sjös norra strand till bukten

derfra en ret linje over Langkjönlien til Glonkabækvens sammenløp med bækken fra skaret mellem Klubben og Sauakslen.

Høieste renantal: 1 500.

Spjeltfjelldalen

(i Hemnes og Hatfjelldal herreder).

Grænser: Græsvandet (Gräskejaure) fra riksgrænsen til Oksfjellelvens munding, denne elv til Okstindbræen, denne bræs søndre rand til grænsen mellem Hemnes og Korgen herreder, denne herredsgrænse til den fjeldtop (1 868), hvor den støter sammen med grænsen mellem Hatfjelldal og Hemnes herreder, denne herredsgrænse til fjelltoppen med høidetallet 1 751, derfra en ret linje mot sydøst til nedre rand av den længst mot øst fremskyttende bræ, videre bækken herfra til dens sammenløp med Spjeltfjellelven ca. to kilometer syd for Spjelthaugen, Spjeltfjellelven til munningen av Smaaskoglibækken (bækken fra høiden 782 paa Stekvasakslen), derfra en ret linje til det punkt paa riksgrænsen, hvor denne skjæres af Tverelven ca. to kilometer søndenfor riksros nr. 216, samt riksgrænsen til Græsvandet.

Renbeite listriktet skal danne et fælles beiteomraade med en trakt i Tärna sogn i Sverige. Denne har følgende grænser: Gräskejaure (Græsvandet) fra riksgrænsen til vandets østre ende, derfra rette linjer til toppene 1137 og 1069 paa Mieskattjåkko, et punkt fire kilometer ret nordøst for riksros nr. 216, Snuotatjåkkos nordøstligste top, toppen 1554 paa Båimåive og det punkt paa riksgrænsen, hvor denne skjæres af Tverelven ca. to kilometer søndenfor riksros nr. 216, samt videre riksgrænsen til Gräskejaure.

Renbeitedistriket er beregnet at kunne yde beite til 1 200 ren og den svenske trakt til 600 ren, hvorfor det samlede

nordost om Stornesodden samt därifrån en rät linje över Langkjönlien till Glonkabækvens sammanflöde med bäcken från dalen mellan Klubben och Sauakslen.

Högsta renantal: 1,500.

Spjeltfjelldalen

(i Hemnes och Hatfjelldals härad).

Gränser: Græsvandet (Gräskejaure) från riksgränsen till Oksfjellelvens mynning, denna älvd till Okstindbræen, denna jökelns södra kant till gränsen mellan Hemnes och Korgens härad, denna häradsgräns till den fjälltopp (1,868), där den stöter tillsammans med gränsen mellan Hatfjelldals och Hemnes härad, denna häradsgräns till fjälltoppen med höjdsiffran 1,751, därifrån en rät linje åt sydost till nedre ändan av den längst mot öster framskjutande jökeln, vidare den härifrån rinnande bäcken till dess sammanflöde med Spjeltfjellelven omkring två kilometer söder om Spjelthaugen, Spjeltfjellelven till mynningen av Smaaskoglibækken (bäcken från höjden 782 på Stekvasakslen), därifrån en rät linje till den punkt på riksgränsen, där denna skäres av Tverelven omkring två kilometer söder om riksrosset nr 216, samt riksgränsen till Græsvandet.

Distriktet skall tillsammans med en trakt i Tärna socken i Sverige utgöra ett gemensamt betesområde. Nämnda trakt har följande gränser: Gräskejaure (Græsvandet) från riksgränsen till sjöns östra ända, därifrån räta linjer till topparna 1,137 och 1,069 på Mieskattjåkko, en punkt fyra kilometer rakt nordost om riksrosset nr 216, Snuotatjåkkos nordostliga topp, toppen 1,554 på Båimåive och fram till den punkt på riksgränsen, där denna skäres av Tverelven omkring två kilometer söder om riksrosset nr 216, samt vidare riksgränsen till Gräskejaure.

høieste renantal for det fælles beiteområade er 1 800.

Rainesen

(i Hatfjelldal herred).

Grænser: Harvandet, Harvasbækken til dens sammenløp med Tiplingelven, denne elv samt Østre og Vestre Tiplingen til Tiplingelvens indløp i sidstnævnte vand, derfra en ret linje til Vestre Hundelvens utløp av det vestligste av Nedre Čevlarsvandene, dette vand og bækken til det østligste af disse vand (1 000) samt dette vand til dets østligste ende, derfra en ret linje over Čevlarsfjellets høieste top (1 257) til nordvestre ende av vandet med høide-tallet 1 075, dette vand, Ranserelven og Ranseren til riksgrænsen samt riksgrænsen til Harvandet.

Høieste renantal: 2 500.

Fjellvaaktind

(i Hatfjelldal herred).

Grænser: Rette linjer fra Harvasbæk-kens sammenløp med Tiplingelven til høidepunktet 1 153, Susenfjellets top (1 208), høidepunktet 1 110 i Simskar-fjellet og spidsen av den mot øst frem-skytende vinkel, som grænsen mellem Hatfjelldal og Vefsn herreder danner paa dette fjell, videre denne herreds-grænse sydover til Gilmečes top (1 073), en linje ret mot øst til Simskarelven, denne elv, Tiplingelven og Tiplingene til Harvasbækken's munding.

Høieste renantal: 2 300.

Store Kjukkelvandet

(i Hatfjelldal og Vefsn herreder).

Grænser: Tiplingelven fra dens indløp i Vestre Tiplingen til Simskarelvens mun-ding, denne elv til et punkt ret østenfor Gilmečes top (1 073), derfra en ret linje til nævnte top, videre grænsen mellem Hat-

Betet har beräknats förslå, i distriktet till 1,200 renar och i den svenska trakten till 600 renar, i följd varav sammanlagda *högsta renantalet* för det gemensamma betesområdet utgör 1,800.

Rainesen

(i Hatfjelldals härad).

Grænser: Harvandet, Harvasbækken till dess sammanflöde med Tiplingelven, denna älvs samt Østre och Vestre Tiplingen till Tiplingelvens inflöde i sistnämnda sjö, därifrån en rät linje till västra Hundelvens utlopp ur det västra av de Nedre Čevlarsvandene, denna sjö och bäcken till den östra sjön (1,000) samt sistnämnda sjö till dess östra ända, därifrån en rät linje över Čevlarsfjellets högsta topp (1,257) till nordvästra ändan av sjön med höjdsiffran 1,075, denna sjö, Ranserelven och Ransen till riksgränsen samt denna gräns till Harvandet.

Högsta renantal: 2,500.

Fjellvaaktind

(i Hatfjelldals härad).

Grænser: räta linjer från Harvasbæk-kens och Tiplingelvens sammanflöde till punkten 1,153, Susenfjellets topp (1,208), höjdpunkten 1,110 på Simskarfjellet och spetsen av den mot öster framskjutande vinkel, som gränsen mellan Hatfjelldals och Vefsens härad bildar på Simskarfjellet, vidare denna gräns mot söder till Gilmečes topp (1,073), en linje rakt mot öster till Simskarelven, denna älvs, Tiplingelven och Tiplingene till Harvasbækken's mynning.

Högsta renantal: 2,300.

Store Kjukkelvandet

(i Hatfjelldals och Vefsens härad).

Grænser: Tiplingelven från dess in-flöde i Vestre Tiplingen till Simskarelvens mynning, sistnämnda älvs till en punkt rakt öster om Gilmečes topp (1,073), därifrån en rät linje till sagda

fjelldal og Vefsn herreder til Kvigtinds top (1 703), derfra rette linjer til det søndre Maasskarfjells top (1 546), Biseggens top (1 335), Rørskartinds top (1 456) og Nordre Bisegvands nordre ende, videre Bisegvasdraget gjennem Nordre og Søndre Bisegvand til kroken (735) vest for Lille Kjukkelen, derfra ret linje til vestligste bugt i Store Kjukkelvand, videre en linje gjennem nævnte vand nordenom den store holmen i vandet frem til dets sydøstligste bugt, derfra en ret linje til vandet med høidetallet 886 i Viermadalen, derfra den elv, som fra sydøst falder ut i vandet, indtil dens utspring i Store Børgefjell, derfra en ret linje til et punkt i grænsen mellom Nordland og Nord-Trøndelag fylker en kilometer sydvest for fjelltoppen 1 326, videre vandskillet over høidepunktene 1 194 og 1 168 samt Flaafjellets top (1 375) til Govlektinds topp (1 327), derfra rette linjer til nordvestre ende av det med høidetallet 1 075 betegnede vand og over Čevlarsfjellets høieste top (1 257) til østre ende av det østligste av Nedre Čevlarsvandene, dette vand og bækken til det vestligste av disse vand samt dette vand til Vestre Hundelvens utløp og derfra en ret linje til Tiplingelvens indløp i Vestre Tiplingen.

Høieste renantal: 1 800.

*Golverskaret
(i Vefsn herred).*

Grænser: Rette linjer fra Löipskartindens (Golvertindens) høieste top (1 677) til toppen 1 364 paa Golverfjellet, til høidepunktet 1 073 i Bolkskaret, over Golvernasen til Simskarelvens sammenløp med Bisegelven (412), til Rørskartinds top (1 456), til Biseggens top (1 335), til det søndre Maasskarfjells top (1 546) og til Kvigtinds top (1 703)

topp, vidare grænsen mellan Hatfjeldals och Vefsens härader till Kvigtinds topp (1,703), därifrån räta linjer till södra Maasskarfjells topp (1,546), Biseggens topp (1,335), Rörskartinds topp (1,456) och Nordre Bisegvands norra ända, vidare Bisegvattendraget genom Nordre och Södra Bisegvand till kröken (735) väster om Lille Kjukkelen, därifrån en rät linje till västligaste bukten av Store Kjukkelvand, vidare en linje genom sagda sjö norr om den stora holmen i sjön fram till dess sydöstra vik, därifrån en rät linje till sjön med höjdsiffran 886 i Viermadalen, därifrån den älvd, som från sydost infaller i nämnda sjö, till dess källa i Store Børgefjell, därifrån en rät linje till en punkt på grænsen mellan Nordlands och Nord-Trøndelags fylken en kilometer sydväst om fjälltoppen 1,326, vidare vattendelaren över höjdpunkterna 1,194 och 1,168 samt Flaafjellets topp (1,375) till Govlektinds topp (1,327), därifrån räta linjer till nordvästra ändan av den med höjdsiffran 1,075 betecknade sjön och över Čevlarsfjellets högsta topp (1,257) till östra ändan av det östra av de Nedre Čevlarsvandene, denna sjö och bäcken till den västra sjön samt sistnämnda sjö till Vestre Hundelvens utlopp och därifrån en rät linje till Tiplingelvens inflöde i Vestre Tiplingen.

Högsta renantal: 1,800.

*Golverskaret
(i Vefsens härad).*

Gränser: räta linjer från Löipskartindens (Golvertindens) högsta topp (1,677) till toppen 1,364 på Golverfjellet, till höjdunkten 1,073 i Bolkskaret, över Golvernasen till Simskarelvens sammanflöde med Bisegelven (412), till Rørskartinds topp (1,456), till Biseggens topp (1,335), till södra Maasskarfjells topp (1,546) och till Kvigtinds topp (1,703) samt vidare

samt videre nordover grænsen mellem Hatfjelldal og Vefsn herreder til Løip-skartindens høieste top (1 677).

Høieste renantal: 800.

§ 23.

Saafremt norsk rendrift optages i Balvand renbeitedistrikt, skal der træffes avtale mellem de to riker om de ændringer i konventionens bestemmelser om behandling av spørsmaalet om skaderstatning, som saadan rendrift maatte gjøre paakrävet.

I de øvrige i § 22 nævnte renbeitedistrikter har ikke andre end svenske lapper adgang til at la ren beite i den for disse tillatte tid, uten forsaavidt fornødent er under tillatt gjennemflytning.

Fra hvilke sogn i Sverige indflytning kan foregaa.

§ 24.

I renbeitedistrikten Balvand, Lønsdalen, Bolna og Nasa kan alene lapper fra Arjeplog sogn flytte ind med ren, i renbeitedistrikten Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet og Melkfjellet alene lapper fra Sorsele sogn og i renbeitedistrikten Mofjellet og Spjeltfjelldalen alene lapper fra Tärna sogn samt i renbeitedistrikten Rainesen, Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet og Golverskaret alene lapper fra Vilhelmina sogn.

Beitetid.

§ 25.

Ren, som er anmeldt til beitning i nogen af renbeitedistrikten Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet og Golverskaret, maa ikke komme ind i Norge før den 5 juli og maa være ført bort fra norsk omraade senest den 16 august.

mot norr grænsen mellan Hatfjelldals och Vefsens härad till Löipskartindens högsta topp (1,677).

Högsra renantal: 800.

23 §.

Säframt norsk renskötsel upptages i Balvands renbetesdistrikt, skall mellan rikena träffas överenskommelse om de ändringar i konventionens bestämmelser om behandling av frågor om skadeersättning, som därav pakallas.

I de övriga renbetesdistrikter, som omnämglas i 22 §, må, under den tid svenska lappar äga där uppehålla sig med renar, andra än sådana lappar ej låta renar beta i vidare mån än som erfordras under tillaten genomflyttning.

Från vilka socknar i Sverige inflytning kan försiggå.

24 §.

I renbetesdistrikten Balvand, Lønsdalen, Bolna och Nasa må allenast lappar från Arjeplogs socken inflytta med renar, i distrikten Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet och Melkfjellet allenast lappar från Sorsele socken, i distrikten Mofjellet och Spjeltfjelldalen allenast lappar från Tärna socken samt i distrikten Rainesen, Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet och Golverskaret allenast lappar från Vilhelmina socken.

Betested.

25 §.

Renar, som anmälts skola beta i något av renbetesdistrikten Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet och Golverskaret, må icke inkomma i Norge före den 5 juli och skola vara bortförda från norskt område senast den 16 augusti.

Ren, som er anmeldt til beitning i nogen af de øvrige renbeitedistrikter, maa ikke komme ind i Norge før den 1 juli og maa være ført bort fra norsk omraade før utgangen av august maaned.

Bygsel i visse renbeitedistrikter.

§ 26.

Efterhvert som de bygselkontrakter, hvorved visse lapper fra Arjeplog, Sorsele og Tärna sogn maatte ha faat adgang til at la sine ren beite i visse omraader i Helgeland, bortfalder ved den bygselberettigedes død eller opsigelse af kontrakten eller av anden grund, skal i den tid konventionen bestaar foruten dennes bestemmelser gjælde følgende særskilte forskrifter:

a. Fylkesmanden skal gi de svenske lapper, som landshøvdingen utser, bygselkontrakt paa adgang til at la sine ren beite i juli og august maaneder i renbeitedistrikte Bolna, Nasa, Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet, Melkfjellet, Mofjellet og Spjeltfjelldalen.

b. I hvert av de nævnte renbeitedistrikter kan en eller flere lapper gives bygselkontrakt. Dog maa der ikke gives kontrakt til saa mange lapper, at det for renbeitedistriktet i § 22 fastsatte høieste renantal overskrides.

c. Skulde antallet av de saaledes beiteberettigede lappers ren komme til at overstige det for renbeitedistriktet fastsatte høieste renantal, skal landshøvdingen bestemme, hvor mange ren enhver av lappene kan føre paa beite i distriktet.

d. Enhver bygselkontrakt skal være gjældende for hele den tid, hvori konventionen har gyldighet. Dog kan saadan kontrakt naarsomhelst opsiges

Renar, som anmeldts skola beta i något av de övriga renbetesdistrikten, må icke inkomma i Norge före den 1 juli och skola vara bortförda från norskt område före utgången av augusti.

S. k. bygsel i vissa renbetesdistrikt.

26 §.

I den mån s. k. bygselkontrakt, vari-genom vissa lappar från Arjeplogs, Sorsele och Tärna socknar erhållit med-givande att låta sina renar beta inom vissa områden i Helgeland, förfalla ge-nom sådan lapps död eller genom upp-sägning av kontrakt eller av annan an-ledning, skola under den tid konven-tionen gäller, utöver dess föreskrifter, följande särskilda bestämmelser lända till esterrättelse:

a) Fylkesmannen skall för de svenska lappar som landshövdingen bestämmer utfärda bygselkontrakt, innefattande rätt att låta renar under juli och augusti månader beta i renbetesdistrikten Bolna, Nasa, Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet, Melkfjellet, Mofjellet och Spjeltfjelldalen.

b) Inom vart och ett av ifrågavarande renbetesdistrikt kunna en eller flera lappar erhålla bygselkontrakt, dock icke så många att det för distriktet i 22 § bestämda högsta renantal överskrides.

c) Skulle antalet renar, tillhörande de lappar, vilka sålunda erhållit upplåtelse inom visst distrikt, överstiga det för distriktet fastställda högsta renantalet, skall landshövdingen bestämma huru många renar varje lapp må låta beta inom distriktet.

d) Bygselkontrakt skall gälla under hela den tid förevarande konvention äger giltighet. Kontraktet kan dock när som helst av lappen uppsägas. Sker

av den beiteberettigede lap. Sker dette, skal kontrakt oprettes med anden lap. Dette gjælder ogsaa, naar den bygselberettigede lap dør eller ophører med rendrift.

Ønsker bygselberettiget laps enke at benytte sin mands kontrakt, har hun hertil adgang, saalænge hun lever ugift. Samme adgang har arvingene efter bygselberettiget lap og efter hans enke, saalænge dödsboet ikke er skiftet, dog ikke længere end fem aar fra dödsfaldet.

e. Efter avtale med landshövdingen kan fylkesmanden hæve bygselkontrakt, hvis indehavers forhold gjør saadant ønskelig.

f. Lap, som faar bygselkontrakt, skal erlägge en avgift av treti kroner en gang for alle og en aarlig avgift av fem og tyve øre for hvert fulde femtital ren, som han anmelder for aaret.

g. Skulde der i noget af heromhandlede renbeitedistrikter alene være en lap, som har bygselkontrakt, skal han anses som renbeitedistrikts formand. Er der blot to saadanne lapper, bestemmer landshövdingen for hvert aar, hvem av dem skal være formand og næstformand.

§ 27.

Fra det tidspunkt, da nærværende konvention trær i kraft, skal dens bestemmelser, utenfor de i § 26 litr. a—f indeholdte, i fornøden utstrækning ha anvendelse paa de svenske lapper, som da maatte ha bygselkontrakt. Hvert bygselomraade skal danne et renbeitedistrikt.

I de bygselkontrakter, som maatte bli oprettet inden konventionens ikrafttræden, skal optages de grænser og renantal for vedkommende omraader, som er nævnt i § 22.

sådan uppsägning, skall kontrakt upprättas med annan lapp. Så skall ock ske, därest lapp, som erhållit upplåtelse, dör eller upphör med renskötsel.

Änka efter lapp, som innehäft bygselkontrakt, äger njuta det tillgodo så länge hon lever o gift. Samma rätt tillkommer arvingarna efter sådan lapp eller efter hans änka så länge dödsboet är oskiftat, dock icke längre än fem år från dödsfallet.

e) Efter överenskommelse med landshövdingen må sylkesmannen häva bygselkontrakt, om lappens förhållande gör sådant önskvärt.

f) Lapp, som erhållit bygselkontrakt, skall erlägga dels en gång för alla en avgift av trettio kronor, dels ock en årlig utskyld av tjuguem öre för varje fullt femtional renar, som han för året anmält.

g) Finnes i något av ifrågavarande renbetesdistrikt endast en lapp, som erhållit bygselkontrakt, skall så anses som vore han förmän inom distriktet. Finnas endast två sådana lappar, bestämmer landshövdingen för varje år, vilken av dem skall anses såsom förmän och andre förmän.

27 §.

Från den tid då denna konvention träder i kraft skola dess bestämmelser, med undantag av de i 26 § a)—f) intagna, i tillämpliga delar gälla även i fråga om de svenska lappar, som då innehava bygselkontrakt; och skall varje bygselomräde utgöra ett renbetesdistrikt.

I de bygselkontrakt som kunna komma att upprättas före konventionens ikraftträdande skola upptagas de i 22 § angivna gränser och renantal för varje område.

§ 28.

Hvis der i de første tre aar, efterat kontrakt paa det nuværende bygselomraade Kobbervandet og Silbotnet er bortfaldt, maatte komme ren fra renbeitedistriktet Kobbervandet i juli eller august maaned ind paa mark, som ligger utenfor renbeitedistriktet, men indenfor grænsene for nævnte bygselomraade, skal de i §§ 175—177 indeholdte forskrifter om besiddelsestagelse og realisation av ren ved offentlig tjenestemand samt bestemmelserne i §§ 179 og 180 om betaling av visse beløp for renens ophold paa utilatt omraade ikke ha anvendelse, hvorimot de øvrige forskrifter om ren, som uberettiget opholder sig i det fremmede rike, skal anvendes.

Det samme gjelder, saafremt i de første tre aar, efterat kontrakt paa det nuværende bygselomraade Saufjellet og Melkfjellet er bortfaldt, ren fra renbeitedistriktet Melkfjellet i juli eller august maaned maatte komme ind paa det utenfor distriket liggende Slagfjell.

Inderster i bygselomraadet Grundvand.

§ 29.

Der skal intet være til hinder for, at norsk indehaver av bygsel paa omraadet Grundvand i Mo og Hemnes herreder, om han saa ønsker, indtar svenske lapper som inderster, forsaavidt det maatte være forenlig med det renantal, som maatte bli vedtat for omraadet.

Flytteveier.

§ 30.

I de deler av Nordland fylke, hvor svenske lapper har adgang til at indflytte med ren, skal de i den utstræk-

28 §.

Skulle under de första tre åren, efter det kontrakt angående nuvarande bygselområdet Kobbervandet och Silbotnet förfallit, renar från renbetesdistriktet Kobbervandet i juli eller augusti månad inkomma på mark, som ligger utanför distriket men inom gränserna för sagda bygselområde, skola de i 175—177 §§ innehållade föreskrifterna om renars omhändertagande och försäljning genom offentlig myndighets försorg samt bestämmelserna i 179 och 180 §§ om avgift för renars uppehåll å otillatet område ej äga tillämpning, varemot övriga stadgeanden i fraga om renar, som olovligt uppehalla sig i det främmande riket, skola tillämpas.

Detsamma gäller, därest under de första tre åren efter det kontrakt angående nuvarande bygselområdet Saufjellet och Melkfjellet förfallit, renar från renbetesdistriktet Melkfjellet i juli eller augusti månad inkomma på det utanför distriket belägna Slagfjell.

S. k. inderster (sprintare) i bygselområdet Grundvand.

29 §.

Skulle nuvarande eller blivande norsk innehavare av bygselområdet Grundvand i Mo och Hemnes härad vilja mottaga svenska lappar såsom s. k. inderster (sprintare) i området, skall hinder därför ej möta, så framt det låter förena sig med bestämmelse om renantal, som kan bliva bestämt för området.

Flyttningvägar.

30 §.

I de delar av Nordlands fylke, inom vilka svenska lappar äga flytta med renar, skola de, i den mån vissa flytt-

ning, hvori visse flytteveier hittil har været anvendt, benytte disse under flyttingene.

Gjærder til beskyttelse mot skade ved ren.

§ 31.

Det skal være tillatt for den svenske stat paa egen bekostning at la anbringe spærregjærder paa nedennævnte steder:

- a. I Ankenes herred tvers over Skam-dalsbakkan og
- b. i samme herred tvers over Nord-dalen ca. en kilometer vestenfor Stations-holmen.

Den svenske stat pligter at vedlike-holde gjærdene i forsvarlig stand i konventionstiden.

Gjærdenes nøiagtige plads skal be-stemmes av den norske lappefoged efter samraad med vedkommende fastboende og den svenske lappefoged.

Gjærdene skal opføres saaledes, at de freder mot ren.

Ren maa ikke slippes gjennem gjærdene.

I gjærdene skal anbringes de led eller grinder, som er fornødne for de fast-boende. Hvor gjærdene skal forsynes med led eller grinder, skal bestemmes paa samme maate som ovenfor fastsat med hensyn til pladsen for gjærdene.

Den, som benytter led eller grind i noget av gjærdene, skal umiddelbart efter benyttelsen stænge leddet eller grinden.

Hvad der er bestemt i § 19, skal ha tilsvarende anvendelse paa disse gjærder.

Overgangsbestemmelser for en del av Hat-fjelldal herred.

§ 32.

I den del av Hatfjelldal herred, som ligger mellem linjer trukket i nord fra riksros nr. 213 over høieste punkt paa

9—190815

ningsvägar hittills plägat användas un-der flytningen, för framtiden följa dessa.

Gården till förebyggande av skada av renar.

31 §.

Svenska staten skall äga rätt att på egen bekostnad låta på nedan nämnda platser anbringa spärrningsgården:

- a) i Ankenes härad tvärs över Skam-dalsbakkan och
- b) i samma härad tvärs över Nord-dalen omkring en kilometer väster om Stationsholmen.

Svenska staten åligger att hålla gär-den i försvarligt skick under den tid konventionen gäller.

Det närmare angivandet av sträck-ningen för gärdena tillkommer norske lappfogden efter samråd med svenska lappfogden och vederbörande bofaste.

Gärdena skola uppföras så, att de freda mot renar.

Renar må icke släppas genom gär-den.

Å gärdena skola anbringas sådana led eller grindar, som äro av nöden för de bofaste. Platsen för led eller grindar skall bestämmas på samma sätt som nyss är sagt i fråga om angivandet av sträckningen för gärdena.

Den som begagnar led eller grind å något av gärdena skall omedelbart om-besörja dess tillstångande.

Vad i 19 § är stadgat skall äga till-lämpning å ifrågavarande gärden.

Övergångsbestämmelser för en del av Hat-fjelldals härad.

32 §.

I den del av Hatfjelldals härad, som ligger mellan linjer, dragna i norr från riksrosen n:r 213 över högsta punkten

Jofjell, langs den bæk, som derfra løper ut i Favnvandet, gjennem dette vand og vasdraget derfra til Varnvandet samt gjennem dette vand, og i syd fra riksros nr. 209 gjennem Skarmodalselven og Unkervandet, skal lapper tilhørende Vapstens lappeby i Västerbottens län ha adgang til at la sine ren beite i maanederne juli og august i aarene 1923, 1924 og 1925 inden en avstand fra riksgrænsen av femten kilometer.

§ 33.

Det i § 32 nævnte omraade skal utgjøre et renbeitedistrikt.

§ 34.

Med hensyn til den i § 32 nævnte renbeitning skal gjælde de bestemmelser, som indeholdes i loven angaaende lappene av 2 juni 1883 med senere ændringer og tillæg.

§ 35.

Kommer ren tilhørende Vapstens lappeby ind i det i § 33 nævnte renbeitedistrikt i noget av aarene 1923, 1924 eller 1925 utenfor juli eller august maaneder, skal vedkommende tjenestemand i Norge derom underrette landshövdingen eller den svenske lappefoged. Blir ikke renen ved deres forføining utdrevet av Norge, skal utdrivning foretages ved den norske lappefogeds forføining og skal omkostningene herved erstattes av den svenske stat.

Voldes skade under ovennævnte rens utilatte ophold i renbeitedistriket, skal den erstattes efter de i ovennævnte lov av 2 juni 1883 for Nordland fylke gjældende forskrifter og skal behandlingen av saadant erstatningskrav finde sted efter samme lov.

på Jofjell, längs den bäck, som därifrån løper ut i Favnvandet, genom denna sjö och vattendraget därifrån till Varnvandet och genom denna sjö samt i söder från riksröset nr 209 genom Skarmodalselven och Unkervandet, skola lappar tillhörande Vapstens lappby i Västerbottens län vara berättigade att under juli och augusti månader åren 1923, 1924 och 1925 låta renar beta inom ett avstånd av femton kilometer från riksgränsen.

33 §.

Det i 32 § omförmälda område skall utgöra ett renbetesdistrikt.

34 §.

I fråga om den i 32 § avsedda renbetningen skola nu gällande lagbestämmelser rörande de lappar, som med renar flytta mellan Sverige och Norge, äga tillämpning.

35 §.

Komma under något av åren 1923, 1924 och 1925 renar tillhörande Vapstens lappby å annan tid än juli eller augusti månad in i det i 33 § omförmälda renbetesdistrikt, skall vederhörande tjänsteman i Norge därrom underrätta landshövdingen eller den svenska lappfogden. Varda ej renarna genom deras försorg utdrivna ur Norge, skall sådan utdrivning ombesörjas av den norske lappfogden; och skola kostnaderna här för ersättas av svenska staten.

Vållas under renarnas olovliga uppehåll i distriket skada, skall den ersättas i enlighet med de för Nordlands fylke tillämpliga föreskrifterna i nu gällande lag; och varde frågor om sådan skadeersättning behandlade enligt samma lag.

Adgang til at la ren overskride riksgrænsen.

§ 36.

De svenske lapper i nedennævnte lappebyer, som om sommeren søger beite for sine ren paa den svenske side av riksgrænsen, skal ha adgang til paa nedenførte vilkaar at la sine ren i juli og august maaneder overskride riksgrænsen og opholde sig i de nedenfor beskrevne omraader i Norge, idet hver lappebys ren dog alene tillates at overskride riksgrænsen, hvor denne berører lappebyens omraade i Sverige:

a. Rautasvuoma og Kalasvuoma lappebyer i Jukkasjärvi sogn og Norrkaitum lappeby i Gellivare sogn i et omraade med følgende grænser:

En linje, som paa en kilometers avstand følger Ofotbanen paa dens øndre side fra riksgrænsen til Norddalsbroen, derfra fjellstupet mot Norddalen og Hunddalen indtil den fra fjellet Brandten kommende bæk, derfra rette linjer mellem følgende fjelltopper og høidepunkter: Sildviktind (1 357), Blaaisen (1 485), 1 246, 1 435, Vombtind (1 497) og høidepunktet 1 262 paa Sælkačokka, videre rundt Skamdalsbotn efter høidepunktene 1 083, 1 231, 1 012 og 1 270, derfra en ret linje til toppen 1 247 paa Tverdalsfjellet, dog med den lempning i grænsen, at den følger det i § 31 litr. a nævnte gjærde, som forudsættes opført tvers over Skamdalsbakken, videre i rette linjer til Stortind (1 537), Losifjell (1 213) og nordre ende av det i § 31 litr. b nævnte gjærde, som forudsættes opført tvers over Norddalen, derfra nævnte gjærde og en ret linje fra dettes øndre ende til Sælkačokka (1 732), derfra rette linjer til Tverfjell (1 064), nordre ende av Mid-

Rätt att låta renar överskrida riksgränsen.

36 §.

Svenska lappar, som tillhör nedanförnämnda lappbyar och som under sommaren söka bete för sina renar på svenska sidan om riksgränsen, skola i enlighet med vad här nedan sägs hava rättighet att låta renarna under juli och augusti månader överskrida gränsen och uppehålla sig inom nedan angivna områden i Norge; dock må varje lappbys renar överskrida gränsen allenast på den sträcka, där densamma berör denna lappbys svenska område.

a. Rautasvuoma och Kalasvuoma lappbyar i Jukkasjärvi socken samt Norrkaitums lappby i Gellivare socken inom ett område med följande gränser:

En linje som på en kilometers avstånd följer Ofotbanan på dess södra sida från riksgränsen till Norddalsbron, därifrån fjällstupet mot Norddalen och Hunddalen fram till den från fjället Brandten kommande bäcken, därifrån räta linjer mellan följande fjälltoppar och höjdpunkter: Sildviktind (1,357), Blaaisen (1,485), 1,246, 1,435, Vombtind (1,497) och höjdpunkten 1,262 på Sælkačokka, vidare runt Skamdalsbotn efter höjdpunkterna 1,083, 1,231, 1,012 och 1,270, därifrån en rät linje till toppen 1,247 på Tverdalsfjell, dock med sådan jämkning i gränsen att den följer det i 31 § a) omförmålda gärde som är avsett att uppföras tvärs över Skamdalsbakken, vidare räta linjer till Stortind (1,537), Losifjell (1,213) och norra ändan av det i 31 § b) omförmålda gärde som är avsett att uppföras tvärs över Norddalen, därifrån nämda gärde och en rät linje från dess södra ända till Sælkačokka (1,732), där-

dagsvatnet, Kjelvatnets vestre ende og Langvatnets (Guovddelasjavres) nordre ende; dog skal ren fra Norrkaitum lappby alene kunne opholde sig i områdets sydlige del.

b. Mellanbyn og Sörkaitum lappbyer i Gellivare sogn og Sirkas och Tuorpon lappbyer i Jokkmokk sogn i et område med fölgende gränsar:

Rette linjer fra Langvatnets (Guovddelasjavres) nordre ende til höiden 1 045 nord for Baugevatnets vestre ende, Mannfjellets midtre top (1 039) och höidepunktet 725 i samme fjells söndre skraaning, derfra fjellstupet runt Storvatnet indtil höidepunktet 778 paa Eidryggen, derfra rette linjer til Björnefjell (1 051), utlopet av Čierregjavraš, höiden 600 vestenfor Steingjerdevatnet, nordre ende av vandet med höidetallet 540 østenfor Galločokka, Helligaklas top (937), vestre ende av Heggvatnet, höiden 408 mellan Hellemobotn och Hevstenjavre, Hevnefjellets höieste top (1 114), Bortičokkas top (1 171), toppen 1 027 paa Slættočorro, vestre ende av Varreviejekajavrre, Langvatnets vestre ende, Storskogvatnets østre ende, Little Værivatnets østre ende, Löytavatnets vestre ende, over eidet mellom Sisvatnet och Rundvatnet til Blaamanden (1 571) och til Laamivatnets vestre ende samt derfra efter Laamivatnet, Eidevatnet och Laamitjern til riksgränsen.

c. Semisjaur-Njarg lappby i Arjeplog sogn i et område med fölgande gränsar:

Njallavarreelven fra riksgränsen til barskoggränsen, barskoggränsen til Graddiselven, hvor denne bøier mot vest, videre rette linjer til en høi fos i Ytterbækken like ovenfor skoggränsen, til Litlfjellets top (740), til Øvre Viskisvatnets sydöstre ende och över Viskisnasen och den med höidetallet 1 029 betegnede

iifrån räta linjer till Tverfjell (1,064), norra ändan av Middagsvatnet, västra ändan av Kjelvatnet och norra ändan av Langvatnet (Guovddelasjavre); dock må renar från Norrkaitums lappby uppehålla sig allenast i områdets sydliga del.

b. Mellanbyns och Sörkaitums lappbyar i Gellivare socken samt Sirkas och Tuorpoms lappbyar i Jokkmokks socken i ett område med följande gränser:

Räta linjer från Langvatnets (Guovddelasjavres) norra ända till höden 1,045 norr om Baugevatnets västra ända, Mannfjellets mellersta topp (1,039) och höjdpunkten 725 å samma fjälls södra sluttning, därifrån fjällstupet runt Storvatnet fram till höjdpunkten 778 på Eidryggen, därifrån räta linjer till Björnefjell (1,051), utloppet för Čierregjavraš, höiden 600 väster om Steingjerdevatnet, norra ändan av den med höjdsiffran 540 betecknade sjön öster om Galločokka, Helligaklas topp 937, västra ändan av Heggvatnet, höiden 408 mellan Hellemobotn och Hevstenjavre, Hevnefjellets högsta topp (1,114), Bortičokkas topp (1,171), toppen 1,027 på Slættočorro, västra ändan av Varreviejekajavrre, Langvatnets västra ända, Storskogvatnets östra ända, Little Værivatnets östra ända, Löytavatnets västra ända, över näset mellan Sisvatnet och Rundvatnet till Blaamanden (1,571) och till Laamivatnets västra ända samt därifrån efter Laamivatnet, Eidevatnet och Laamitjern till riksgränsen.

c. Semisjaur-Njargs lappby i Arjeplogs socken i ett område med följande gränser:

Njallavarreelven från riksgränsen till barrskogsgränsen, sistnämnda gräns till den punkt där Graddiselven kröker mot väster, vidare räta linjer till en hög fors i Ytterbækken strax ovan skogsgränsen, till Litlfjellets topp (740), till Øvre Vis-

top til Dypenaaga samt denne elv til riksgränsen.

d. Vilhelmina södra lappby i Vilhelmina sogn i et område med fölgende gränsor:

Ranseren, Ranserelven till nordvestre ende av det med höidetallet 1 075 betegnede vand, en ret linje till toppen av Govlektind (1 327), vidare vandskillet över Flaafjell (1 375) samt höidepunkterna 1 168, 1 194, 1 326 och 1 340, derfra en ret linje till vandet med höidetallet 1 067 samt vidare bækken fra dette vand til riksgränsen.

e. Frostvikens norra lappby i Frostvikens sogn i et område med fölgende gränsor:

Det under litr. d nævnte områdets sydgräns från riksgränsen till gränsen mellan Nordland och Nord-Trøndelag fyller, vidare denne fylkesgränsen till et punkt en kilometer sydväst för fjelltoppen 1 326 och derfra en ret linje till nordre ende av vandet med höidetallet 966 överst i Sipmekdalen samt Sipmekelven och Sipmeksjöene till riksgränsen.

§ 37.

Paa den i § 36 omhandlade renbeiting skal fölgande särskilte bestemmelser ha anvendelse:

a. Lappene maa ikke flytte ind i området. Dog skal de fornødne vogtere følge renen og ha adgang til at opslaa vagttelt i området.

b. Renen skal vogtes med saadan omsorg, at den ikke gjør skade og at sammenblanding med norske ren saavidt mulig hindres. Sker sammenblanding, skal de svenska lapper paa forlangende yde bistand til, at de norske ren kan faaes utskilt.

Inden de svenska ren forlater områ-

kisvatnets sydöstra ända samt över Vis-kisnasen och den med höjdsiffran 1,029 betecknade toppen till Dypenaaga även-som denna älvd till riksgränsen.

d. Vilhelmina södra lappby i Vilhelmina socken i ett område med följande gränser:

Ranseren, Ranserelven till nordvästra ändan av den med höjdsiffran 1,075 betecknade sjön, en rät linje till toppen av Govlektind (1,327), vidare vatten-delaren över Flaafjell (1,375) samt höjd-punkterna 1,168, 1,194, 1,326 och 1,340, därifrån en rät linje till sjön med höjd-siffran 1,067 samt vidare denna sjös avlopp till riksgränsen.

e. Frostvikens norra lappby i Frostvikens socken i ett område med följande gränser:

det under d) nämnda områdets sydgräns från riksgränsen till gränsen mellan Nordlands och Nord-Trøndelags fylken, vidare nämnda fylkesgräns till en punkt en kilometer sydväst om fjälltoppen 1,326 och därifrån en rät linje till norra ändan av sjön med höjdsiffran 966 överst i Sipmekdalen samt Sipmekelven och Sipmeksjöarna till riksgränsen.

37 §.

Beträffande utövningen av den i 36 § omförmälda rättighet skola gälla följande särskilda bestämmelser:

a) Lapp må ej inflytta i det norska betesområdet, dock skola nödiga vaktare åtfölja renarna med rätt att å området uppslå vakttält.

b) Renarna skola vaktas med sådan omsorg, att de icke vålla skada och att sammanblandning med norska renar så vitt möjligt förebyggdes. Uppstår sammanblandning, skola de svenska lapparna efter anmaning biträda vid utskiljning av de norska renarna.

De svenska lapparna skola, innan deras

det, skal de svenska lappar derhos sørge for, at de norske ren, som maatte være kommet blandt deres ren, blir utskilt, og itide varsle de norske reneiere om tid og sted for utskilningen.

Har norske ren fulgt med svenske ren til Sverige, skal de svenska lappar paa forlangende av eieren yde bistand til, at de norske ren kan faaes utskilt. Indtil utskilning finder sted, skal de svenska lappar omsorgsfuldt vogte de norske ren.

c. Skade, som voldes av de svenska lappar eller ren, skal ersättas. Behandlingen av krav paa erstatning for saadan skade skal i fornöden utstrækning foregaa overensstemmende med de i § 186 indeholdte forskrifter.

renar lämna området, föranstalta om utskiljande av norska renar, som kunna hava sammanblandats med de svenska renarna, samt i god tid lämna de norska renägarna meddelande om tid och plats för skiljningen.

Hava norska renar medföljt svenska renar till Sverige, skola de svenska lapparna medverka till utskiljande av de norska renarna, där sådant påkallas av renägaren. Intill dess skiljning ägt rum skola renarna omsorgsfullt vårdas av de svenska lapparna.

c) Skada, som vållas av de svenska lapparna eller renarna, skall ersättas; och skola i avseende å behandling av frågor om ersättning för sådan skada bestämmelserna i 186 § lända till efterättelse.

III. Fælles bestemmelser for Troms og Nordland fylker.

Lappenes anmeldelser. Formænd og næstformænd.

§ 38.

De lappar, som vil gjøre bruk av sin adgang til at flytte med ren til Norge, skal inden utløpet av januar maaned anmelde dette for den svenska lappfoged. Anmeldelsen skal derhos indeholde opgave over:

- a. Anmelderens og medfølgende husfolks og renvogteres navne og alder og hvilken lappéby han tilhører;
- b. for hvilke andre personer anmelderen har ren til bevogtning;
- c. det antal ren, som agtes medført for hver enkelt persons vedkommende;
- d. de renmerker, hver av dem benytter; er saadan opgave engang git, behøver ved senere anmeldelser alene mulige ændringer at opgives;
- e. det renbeitedistrikt, hvor beitningen skal foregaa.

III. Gemensamma bestämmelser för Troms och Nordlands fylken.

Lapparnas anmälningar. Förmän och andre förmän.

38 §.

Lapp, som vill begagna sig av rättigheten att med renar inflytta i Norge, skall före januari månads utgång anmäla detta för den svenska lappfogden. Anmälningen skall dessutom innehålla uppgift om:

- a) den anmälde jämte medföljande husfolks och renvaktares namn och ålder även som den lappby han tillhör;
- b) de andra personer, för vilka den anmälde har renar i sin vård;
- c) det antal renar, som skall medföras för envar i anmälningen avsedd person;
- d) de renmärken var och en av dem använder, dock att, när uppgift härom en gång är lämnad, senare anmälningar allenast behöva omfatta uppgift om ändringar; samt

I anmeldelser, som gjælder Troms fylke, heri indbefattet de i § 2 nævnte deler av Ankenes herred, skal der meddeles opgave om, hvorvidt renbeitingen skal foregaa alene i sommerdistrikt eller ogsaa i vaardistrikt. I sidste tilfælde opgives de særskilte distrikters navne og antallet av de ren, som skal beite i hvert af dem.

Hvilken opgave derhos skal avgives av lap, som vil holde melkejet i det østre omraade i Troms fylke, bestemmes i § 80.

§ 39.

For hvert renbeitedistrikt skal de dertil anmeldte lapper inden utgangen av februar maaned av sin midte vælge en formand og en næstformand.

For Troms fylke skal formænd og næstformænd vælges særskilt for vaardistrikten og særskilt for sommerdistrikten. Naar et vaardistrikt og et sommerdistrikt har samme grænser og der til det sidste ikke er anmeldt andre lapper end til det første, skal der alene vælges en formand og en næstformand.

§ 40.

Den svenske lappefoged skal paase, at valgene paa formænd og næstformænd foregaar i rette tid og paa rette maate.

For de valgte utfærdiger landshøvdingen beskikkelse.

§ 41.

Inden midten av mars maaned skal landshøvdingen sende fylkesmanden fortegnelse over de anmeldte lapper med de i § 38 nævnte opgaver og underretning om, hvem der er beskikket til formænd og næstformænd. Fortegnelsen skal være ledsaget av den svenske

e) det renbetesdistrikt, inom vilket betningen skall försiggå.

I anmälan, som avser Troms fylke, häri inbegripna de i 2 § nämnda delar av Ankenes härad, skall lämnas uppgift huruvida betningen skall försiggå allelnast i sommardistrikt eller även i vårdistrikt samt i senare fallet angivas de särskilda distrikts namn och vilket antal renar skall beta i varje distrikt.

Vilka ytterligare uppgifter skola lämnas av lapp, som vill hålla mjölkande getter inom östra området i Troms fylke, stadgas i 80 §.

39 §.

För varje renbetesdistrikt skola de lappar, som anmeldt sig att dit flytta, före utgången av februari månad bland sig utse en förman och en andre förman.

För Troms fylke skola förmän och andre förmän väljas särskilt för vårdistrikten och särskilt för sommardistrikten. Därest ett vårdistrikt och ett sommardistrikt hava samma gränser och till det senare icke anmeldts andra lappar än till det förra, skola allenast en förman och en andre förman väljas.

40 §.

Den svenske lappfogden skall tillse att val av förmän och andre förmän företagas i rätt tid och ordning.

För de valda skall utfärdas förordnande av landshövdingen.

41 §.

Före mitten av mars månad skall landshövdingen tillsända fylkesmannen förteckning över de anmeldta lapparna med de i 38 § nämnda uppgifter och tillika meddela, vilka som utsetts till förmän och andre förmän. Förteckningen skall åtföljas av den svenska lappfogdens intyg att, så-

lappefogeds bevidnelse om, at de opgivne renantal er rigtige og at der ikke er opført andre ren end saadanne, som lappene har adgang til at la beite i Norge, dette dog alene i den utstrækning hvori lappefogden er istand til at uttale sig derom.

Av fortægnelsen skal fornødne utdrag sendes av landshøvdingen til formændene og næstformændene og av fylkesmanden til den norske lappefoged, lensmændene og mulige andre takstbestyrere.

§ 42.

Avgir lap anmeldelse saa sent, at den ikke kan medtages paa landshøvdingens fortægnelse, har han ikke adgang til i det paagjældende aar at flytte ind med sine ren eller la dem medfølge indflyttende lap.

Henvisning til andet renbeitedistrikt.

§ 43.

Efter overenskomst med landshøvdingen kan fylkesmanden henvise anmeldt lap med de anmeldte ren til et andet renbeitedistrikt inden fylket. Bestemmelse om saadan henvisning maa gjennem landshøvdingen i betimelig tid meddeles vedkommende lap.

Nærværende forskrift har ikke anvendelse paa lap, som har bygselkontrakt.

Formandens og næstformandens myndighed og pligter.

§ 44.

Formanden har myndighet til at gi renbeitedistrikts lapper de paalæg og av dem kræve den bistand, som han maatte finde fornøden, for at han skal kunne vareta de ham i nærværende konvention paalagte pligter.

vitt han är i stånd att därömt uttala sig, de uppgivna renantalen äro riktiga och å förteckningen ej upptagas andra renar än sådana som lapparna äga rätt att låta beta i Norge.

Nödigt utdrag av förteckningen skall överlämnas, av landshövdingen till formännen och andre förmännen samt av fylkesmannen till norske lappefogden och länsmannen eller dem som eljes förordnats till syneförman (takstbestyrere).

42 §.

Gör lapp anmälana så sent, att den icke kan upptagas på landshövdingens förteckning, har han icke rätt att under året inflytta med renar eller låta sina renar åtfölja inflyttande lapp.

Hänvisning till annat renbetesdistrikt.

43 §.

Efter överenskommelse med landshövdingen må fylkesmannen hänvisa lapp, som anmält sig till visst renbetesdistrikt, att med de anmeldta renarna flytta till annat distrikt inom fylket. Beslut om sådan hänvisning skall genom landshövdingen i god tid meddelas lappen.

Denna bestämmelse skall dock icke äga tillämpning å lapp, som erhållit bygselkontrakt.

Förmannens och andre förmannens befogenhet och skyldigheter.

44 §.

Förmannen har befogenhet att meddela lapparna i renbetesdistrikten de föreskrifter och av dem kräva den medverkan, som han finner vara av nöden för fullgörande av de förpliktelser, som enligt denna konvention ålliga honom.

Det tillkommer derhos formanden med hensyn til ansvar for skade ved ren at handle paa vegne av renbeitedistrikts lapper og til derunder ogsaa at indgaa forlik om erlæggelse av erstatning og omkostninger.

§ 45.

Det paaligger formanden

- a. at indfinde sig i sit renbeitedistrikts senest til samme tid som de dit først ankomende lapper eller, om han er formand i sommerdistrikt og nogen af de til dette anmeldte lapper allerede fra vaaren av opholder sig der, senest samtidig med de lapper, som først indflytter fra sommeren av,
- b. at forblí i distriket, indtil lappene har fraflyttet dette,
- c. straks ved sin ankomst til distriket og senest inden otte dager at forevise sin beskikkelse for den eller de takstbestyrere, inden hvis bestillingskreds renbeitedistriktet er beliggende, og at underrette takstbestyreren eller takstbestyrerne om, hvor han har tat ophold i distriket,
- d. i de renbeitedistrikter, hvor fylkesmanden finder det paakrævet, at opgi til lensmanden for videre bekjendtgjørelse et eller flere bekvemt beliggende steder i renbeitedistriktet, hvor der skal være stationert renvogtere, til hvem melding om omstreifende og skadegjørende ren kan ske,
- e. straks at underrette takstbestyreren eller takstbestyrerne, naar han skifter opholdssted inden distriket og naar han forlater dette,
- f. saavidt mulig til enhver tid at holde sig underrettet om forkynelser,
- g. at holde sig underrettet om de til distriket hørende lappers opholdssteder,
- h. at søke oplyst, om der i renbeitedistriket er lapper og ren uten beret-

Det tillkommer honom dessutom att i frågor rörande ersättning för skada av renar föra talan för lapparna i distriket och därvid jämväl ingå förlikning i fråga om skadeersättning och kostnader.

45 §.

Förmannen åligger:

- a) att infinna sig i sitt renbetesdistrikts senast samtidigt med de lappar, som först inflytta, eller, om han är forman i sommardistrikts och några till detta anmeldta lappar redan under våren befina sig där, senast samtidigt med dem som först inflytta under sommaren;
- b) att kvarstanna i distriket till dess lapparna flyttat därifrån;
- c) att omedelbart vid ankomsten till distriket och sist inom åtta dagar uppvisa sitt förordnande för den eller de syneförman, inom vilkas tjänstgöringsområde distriket är beläget, och underrätta dem om var han tagit boplatser inom distriket;
- d) att inom distrikts, där fylkesmannen finner sådant vara av nøden, hos länsmannen, för vidare kungörande, uppgiva en eller flera lämpligt belägna platser inom distriket, där vaktmanskap skall vara förlagt för att mottaga anmeldan om kringströvande och skadegörande renar;
- e) att omedelbart underrätta syneförmannen eller, om flera syneförman finns, dessa, när han byter boplatser och när han lämnar distriket;
- f) att såvitt möjligt städse hålla sig underrättad om delgivningar;
- g) att hålla sig underrättad om de till distriket hörande lapparnas boplatser;
- h) att söka skaffa sig kännedom om huruvida lappar eller renar olovligent uppehålla sig inom distriket eller huru-

tigelse og om der er indkommet flere ren end efter nærværende konvention tillatt samt i tilfælde at anmeldte saadant,

i. at søke oplyst, ved hvis ren opgivne skade er voldt,

j. at indfinde sig ved takstforretninger og erstatningssøksmaal og at yde lappfogden den bistand, som denne paa tjenestens vegne med føie kan kræve,

k. at paase, at de gjældende bestemmelser om renvogtning og renbeitning overholdes, og hos lensmanden eller lapppeopsynet at anmeldte overtrædelser samt at træffe saadanne forføininger, som er paakrævet til fremme af forsvarlig og velordnet rendrift og til forebyggelse av skade og ulempe for de fastboende, saasom at tilse, at vogtere utsendes og stationeres paa bestemte steder, at bortløpne ren tilbakeføres og at de fastsatte flytteveier følges,

l. at iøvrig foreta det, som efter nærværende konvention paaligger ham.

vida större antal renar än enligt denna konvention är medgivet inkommit och i så fall därörom göra anmälän;

i) att söka utreda genom vilkens eller vilkas renar uppgiven skada blivit vållad;

j) att infinna sig vid syneförrättnigar och rättegångar om ersättning samt lämna norske lappfogden den medverkan, som denne skälichen kan å tjänstens vägnar kräva;

k) att tillse det gällande bestämmelser om bevakning och renbetning efterlevas och hos länsmannen eller tillsynningsväsendet anmäla överträdelser, även som att vidtaga sådana åtgärder som äro av nöden för uppehållande av försvarlig och välordnad renskötsel samt förebyggande av skada och intrång för de bofasta, såsom att ombesörja att renvaktare utsändas eller utsättas på bestämda platser, att bortlupna renar återhämtas samt att, där vissa flyttningvägar äro föreskrivna, dessa följas; samt

l) att i övrigt fullgöra vad enligt denna konvention åligger honom.

§ 46.

Næstformanden skal gjøre tjeneste som formand, naar denne er forhindret fra at utføre tjenesten.

Formanden kan derhos for enkelte tilfælder overdra til næstformanden at gjøre tjeneste som formand.

At næstformanden er blit behandlet eller har gjort tjeneste som formand i noget tilfælde, hvor han ikke efter foranstaende hadde beføjelse dertil, har dog ikke nogen indflydelse paa forføiningens gyldighed.

De i § 45 litr. d, f, h, i, j, k og l indeholdte paabud gjælder næstformanden, alene naar han gjør tjeneste som formand. Iøvrig har nævnte § anvendelse ogsaa paa næstformanden.

46 §.

När formannen är förhindrad att tjänstgöra, träder andre formannen i hans ställe.

Förmannen kan därjämte för särskilda tillfällen uppdraga åt andre förmannen att tjänstgöra såsom förman.

Skulle i något fall, då andre förmannen tjänstgjort såsom förman eller såsom sådan behandlats, befogenhet därtill, efter vad nu är sagt, ej hava tillkommit honom, må sådant likväl ej rubba giltigheten av vad han gör och låter.

De skyldigheter, som i 45 § d), f), h), i), j), k) och l) äro stadgade beträffande förman, skola åligna andre förman allennast när han tjänstgör såsom förman, men i övrigt äge sagda § tillämpning jämväl å andre förman.

*Lappenes pligt til at følge sine ren.***§ 47.**

Lap, som har anmeldt sig til indflytning i Norge, skal samtidig med renen indflytte i dette rike og i det renbeitedistrikts, hvortil han har anmeldt sig, og forbli der, saa længe renen beiter der, forsaa vidt ikke sygdom eller presserende forretninger nødvendiggjør hans fravær.

Gjælder anmeldelsen et renbeitedistrikts, som sammen med tilgrænsende svensk trakt skal utgjøre et fælles beiteomraade, er den anmeldte pliktig til paa nysnævnte maate at opholde sig inden den norske eller den svenske del av beiteområdet.

*Flytning.***§ 48.**

Flytning med ren skal foregaa uten unødig ophold.

Paa vanlig hvileplads, som i bebodd trakt findes paa flyttevei, kan lappene raste med renen indtil to døgn. Efter 15 juni maa dog ophold paa hvileplads i eller i nærheten av furuskog ikke være av længere varighet end et døgn.

§ 49.

For skade, som ren volder paa flyttevei, skal erstatning ikke erlægges, med mindre skaden er voldt ved, at lappene uten nødvendighet har latt renen spre sig.

§ 50.

Naar beite-, veir- eller sneforhold eller mørke maatte gjøre det nødvendig at fravike flyttevei, skal lappene ta vei der, hvor mindst skade voldes.

*Lapparnas skyldighet att åtfölja sina renar.***47 §.**

Lapp, som anmält sig till inflytning i Norge, skall samtidigt med renarna inflytta till detta rike och det renbetesdistrikts, dit han anmält sig, samt stanna i distrikts så länge renarna beta där, med mindre sjukdom eller viktiga angelägenheter föranleda hans frånvaro.

Avser anmäljan ett distrikts som tillsammans med angränsande svensk trakt skall utgöra ett gemensamt betesområde, vare den anmälde pliktig att, på sätt nu är sagt, uppehålla sig inom den svenska eller den norska delen av betesområdet.

*Flytning.***48 §.**

Flytning med renar skall försiggå utan onödigt uppehåll.

Å sedvanlig viloplats, som inom bebodd trakt förekommer å flytningväg, må lapparna kvarstanna med renar intill två dygn. Efter den 15 juni må dock uppehåll på viloplats i furuskog eller i dess närhet icke göras längre än ett dygn.

49 §.

För skada, som renar vålla å flytningväg, utgår ej ersättning i vidare mån än såvitt den förorsakats därigenom att lapparna onödigtvis låtit renarna sprida sig.

50 §.

Skulle betes-, väderleks- eller snöförhållanden eller mörker göra det nödvändigt att avvika från flytningväg, åligger det lapparna att taga väg där minsta skada förorsakas.

§ 51.

Lappene maa ikke hindres i benytelsen av tillatt flyttevei.

Stænges saadan vei, skal fylkesmannen foranledige den igjen aapnet.

Er stængsel opført over flyttevei, skal der anbringes led, som let kan aapnes og har den for flytningen tilstrækkelige bredde.

Twist om leddets anbringelse og bredde avgjøres av fylkesmannen, efter at han har git landshøvdingen anledning til at uttale sig.

Det paaligger de lapper, som har aapnet led, efter avbenyttelsen av leddet at lukke det.

§ 52.

Begjærer grundens eier eller bruker flyttevei omlagt og skaffer anden tjenlig flyttevei, kan fylkesmannen efter at ha indhentet landshøvdingens uttalelse tillate omlægningen, naar denne ikke er til væsentlig ulempe for lappene.

Fylkesmannen kan efter överenskomst med landshøvdingen ogsaa uten saadan begjæring beslutte flyttevei omlagt, naar omlægningen er særlig ønskelig og ikke til væsentlig uleilighet for lappene. Grundens eier er pliktig til at avstaa til staten den for omlægningen fornødne grund mot erstatning av den norske statskasse. Erstatningens størrelse bestemmes i mangel av överenskomst ved saadant skjøn, som omhandles i lov nr. 14 av 27 juli 1896 om tvungen avstaaelse av grund til gaardsvei m. v., dens § 3.

51 §.

Lapparna må icke hindras från att begagna sig av tillåten flyttningsväg.

Stänges sådan väg, skall den på fylkesmannens föranstaltande åter öppnas.

Finnes stängsel uppfört över flyttningsväg, skall därå anordnas led, som lätt kan öppnas och har för flytningen tillräcklig bredd.

Twist om anbringande av led och om dess bredd skall avgöras av fylkesmannen, sedan han lämnat landshøvdingen tillfälle att yttra sig.

Det åligger lappar, som öppnat led, att, sedan de betjänat sig av ledet, stänga detsamma.

52 §.

Begär ägare eller brukare av mark, varöver flyttningsväg framgår, att vägen skall omläggas, och anskaffar han annan tjänlig flyttningsväg, mä fylkesmannen efter inhämtande av landshøvdingens yttrande medgiva den begärda omläggningen, om den icke är till väsentlig olägenhet för lapparna.

Efter överenskommelse med landshøvdingen äge fylkesmannen och utan sådan ansökning föreskriva omläggning av flyttningsväg, när omläggningen finnes synnerligen önskvärd och icke är till väsentlig olägenhet för lapparna. Ägare av mark, varöver den nya vägen skall framgå, vare i ty fall pliktig att till staten avstå den för omläggningen behövliga marken mot ersättning av norska statskassan. Ersättningens belopp bestämmes i brist av överenskommelse genom uppskattning, som omförmäles i § 3 av norska lagen nr 14 av den 27 juli 1896 om tvångsavträdande av mark till gårdsväg m. m.

§ 53.

Naar lappene bruker ren for flytning av sine eiendeler (flytter med raidde), skal de, selv om dette sker uten forbindelse med hjordens flytning, overensstemmende med § 49 være fri for erstatningspligt, saafremt de følger tillatt flyttevei eller anden vei, som pleier anvendes for raiddeflytning.

Hvad der er bestemt i §§ 51 og 52, skal ogsaa gjælde for raiddevei, som ikke falder sammen med renflyttevei.

53 §.

Då lapparna begagna sig av renar för förflyttande av sina tillhörigheter (flytta med raid), skall, ändå att sådant sker utan samband med hjordens flytning, frihet från ersättningsskyldighet i enlighet med 49 § äga rum, så framt lapparna draga fram å tillåten renflyttningsväg eller å annan väg, som plägar användas för raidflytning.

Vad i 51 och 52 §§ stadgas gälle och i fråga om raidväg, som ej sammanfaller med renflyttningsväg.

Bevogtning av renen.

§ 54.

Lappene skal under flytningen til og fra Norge og under opholdet der holde renen under bevogtning, saa den ikke volder skade eller kommer ind i andet renbeitedistrikts end det, hvorigjennem flytteveien gaar, eller ind paa omraade, hvor svensk renbeitning overhovedet er forbudt.

Under flytning skal renen dag og nat følges af mandskap for renens bevogtning.

Under ophold underveis paa hvile- eller beiteplads skal renen likeledes stedse følges af vogtere, som har at paase, at hjorden ikke unødig sprer sig.

Saavidt mulig skal renvogterne paase, at der ikke blir efterlatt ren under flytningen. Sker dette allikevel, skal det straks meldes til formanden, som snarest mulig har at træffe foranstaltninger til at faa de efterlatte ren indsamlet og tilbageført til hjorden.

Ved flytning nedenfor skogsgrensen i bebygget trakt skal renen altid holdes samlet.

Under flytning om vaaren maa renen

Bevakning av renar.

54 §.

Lapparna skola under flytningen till och från Norge samt under vistelsen där hålla renarna under bevakning, så att de ej vålla skada eller komma in i annat renbetesdistrikt än där flyttningsvägen framgar eller på område där svensk renbetning över huvud är tillåten.

Under flytning skola renarna dag och natt føljas av bevakningsmanskap.

Vid uppehåll, som under flytning görs på viro- eller betesplats, skola renarna jämvälv städse åtföljas av vaktare, som hava att tillse, att hjorden ej onödigtvis sprides.

Så vitt möjligt skola renvaktarna tillse, att renar ej under flytningen lämnas efter. Sker det ändock, skall anmälan genast göras hos förmannen, som snarast möjligt har att vidtaga åtgärder för deras insamlande och återförande till hjorden.

Vid flytning nedanför skogsgränsen i bebodd trakt skola renarna alltid hållas samlade.

Under flytning om våren må renarna

ikke slippes, førend hjorden er kommet frem til den beitetrakt, som lappene først skal benytte.

§ 55.

Under opholdet i renbeitedistriket skal et tilstrækkeligt antal renvogtere altid være i virksomhet. Bevogtningen skal foregaa ved gjætning og jevnlig sammendrivning av hjorden eller ved utsættelse af faste vagtposter paa dertil egnede steder i forbindelse med utsendelse og avløsning af vagtmanskap, som følger renens bevægelser. Senest den 5 august skal lappene i ethvert tilfælde, av hensyn til den forestaaende høstflytning, begynde jevnlig at drive renen sammen i hjord.

§ 56.

Efter overenskomst med landshøvdingen kan fylkesmanden fastsætte nærmere regler for bevogtningen i renbeitedistrikten.

Lappenes adgang til at ta trævirke.

§ 57.

I de renbeitedistrikter, hvor lappene lovlige flytter ind med ren, kan de overensstemmende med nedenstaende forskrifter ta til eget bruk løvtrær, busker, selvtørrede bartrær, nedfaldne kvister og grener, stubber og tørt vindfald i den utstrækning, saadant virke er nødvendig for dem, til

- a. brændsel,
- b. gammer (kaater),
- c. boder (bur) og stillinger for opbevaring av løsøre og matvarer,
- d. teltstænger, bohave og redskaper og
- e. gjærder for melkning, merkning og utskilning av ren (ringgjærder).

ej släppas förr än efter hjordens framkomst till den betestrakt lapparna ämna först begagna.

55 §.

Under uppehåll i renbetesdistrikts skall alltid tillräckligt antal vaktare vara i verksamhet. Bevakningen verkställes antingen genom vallning och ofta uppreatad sammandrivning av hjorden eller genom utsättande av fasta vaktposter på där till lämpliga platser samt utsändande och avlösning av vaktmanskap, som följer hjordens rörelser. Senast den 5 augusti skola lapparna, med hänsyn till den förestående höstflytningen, i alla händelser börja att med korta mellanrum sammandriva renarna i hjordar.

56 §.

Efter överenskommelse med landshövdingen kan fylkesmannen fastställa närmare regler för bevakningen i renbetesdistrikten.

Lapparnas rätt till skogsfångst.

57 §.

Inom renbetesdistrikts, dit lapparna lagligen inflytta med renar, äga de, i överensstämmelse med vad här nedan stadgas, att för eget behov taga lövträd, buskar, självtorkade barrträd, nedfallna kvistar och grenar, stubbar samt torra vindfällen, i den mån sådant virke erfordras till något av följande ändamål:

- a) bränsle,
- b) kåtor (gammer),
- c) bodar och ställningar för förvaring av løsören och matvaror,
- d) tältstänger, bohag och redskap, samt
- e) gården för mjölkning, märkning och skiljning av renar (ringgården).

§ 58.

Efter forslag av det offentlige skogvæsen kan fylkesmanden for begrænset tidsrum forby, at voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker tages paa omraader, hvor aavirkning øiensynlig kan medføre fare for skogens bevarelse eller foryngelse. Dog maa ved saadant forbud iagttages, at ikke utnyttelsen av tillatt beiteomraade derigjennem vanskeliggjøres i væsentlig grad. Herom skal landshövdingen gives anledning til at uttale sig, før beslutning fattes.

§ 59.

Voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker maa kun tages efter utvisning. Dog kan saadant trævirke tages uten utvisning

- a. til bohave og redskaper,
- b. til brændsel, teltstænger og stillinger ved rast under rengjætning og ved rast og nødtvungne ophold av kort varighet under flytning samt endvidere under ophold paa ny liggeplads (tilholdssted), dog saaledes at i sidstnævnte tilfælde utvisning skal begjæres senest tredje dag efter ankomsten,
- c. til mindre reparasjoner av ringgjærder, naar saadanne paa grund av uforutsette omstændigheter maa ske uten ophold, og
- d. saafremt utvisning ikke er foretatt til den bestemte tid og senest ti dage, efterat begjæring derom er mottaget av den, som skal foreta utvisningen.

Aavirkning uten utvisning maa dog ikke foregaa, hvis der paa stedet findes for øiemedet tjenligt virke av selvstørrede trær, nedfaldne kvister og grener, hugstbare stubber, tørt vindfald

58 §.

Efter förslag av statens skogsförvaltning kan fylkesmannen för viss begränsad tid förbjuda, att växande lövträd eller buskar av björk eller al tagas på områden, där avverkning uppenbarligen kan medföra fara för skogens hevarande eller föryngring. Dock skall vid meddelande av sådant förbud iakttagas, att utnyttjande av tillåtet betesområde ej må därigenom i väsentlig mån försvåras. Innan beslut i ämnet meddelas, skall tillfälle lämnas landshövdingen att här om avgiva yttrande.

59 §.

Växande lövträd samt buskar av björk eller al må ej tagas annorledes än efter anvisning. Dock må även utan anvisning sådant virke tagas

- a) till bohag och redskap;
- b) till bränsle, tältstänger och ställningar, som erfordras under vila vid vallning av renar, under vila och nødtvunget, kortvarigt uppehåll vid flytning, så ock under uppehåll å ny boplatz, dock att i sistnämnda fall anvisning skall begäras sist å tredje dagen från ankomsten;
- c) till sådana smärre reparasjoner av ringgården som påkallas av oförutsedda omständigheter och ej kunna uppskjutas;
- d) då anvisning ej skett å därför bestämd tid och senast inom tio dagar sedan begäran därom tillhandakom den, som skall meddela anvisningen.

Avverkning utan anvisning må likväil ej äga rum, därest å platsen finnes för ändamålet användbart virke av självstorkade träd, nedfallna kvistar och grenar, avverkningsbara stubbar, torra vindfällen eller buskar av en eller vide. I fall som avses i b) vare avverkning utan anvisning ej heller tillåten, där vilan

eller ener- og vidjebusker. I de i litr. b nævnte tilfælder er aavirkning uten utvisning heller ikke tillatt, naar rasten eller opholdt finder sted paa eller i nærheten av nogen liggeplads (tilholdssted) eller noget bevogtningssted, som jevnlig av vedkommende lapper benyttes som saadant.

§ 60.

Formanden skal før utgangen av august maaned paa lappenes vegne begjære utvist det for det kommende aar nødvendige trævirke af voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker til nye ringgjaerde, gammer og opbevaringsbur. Er begjæringen ikke fremsat inden denne tid, kan utvisning av saadant trævirke til bruk i det efterfølgende aar alene ske, naar forholdene gjør det nødvendig for lappene at erholde trævirket og det er anbefalt av den norske lappfoged.

I de tilfælder, hvor utvisning efter § 59 forøvrig er fornøden, kan vedkommende lap eller formanden paa hans vegne naarsomhelst begjære utvist det nødvendige trævirke. Saadan begjæring bør saavidt mulig omfatte utvisning av alt, hvad rekvinrenten behøver samme aar.

§ 61.

Utvisning i statens skog begjæres hos vedkommende skogbetjent og i privat skog hos eieren eller hans stedfortræder.

Begjæringen skal indeholde oplysning om den tid, da rekvinrenten ønsker, at forretningen skal foregaa, og om det sted, hvor han ønsker at faa virket utvist, samt om mængden af virket og hvortil dette skal benyttes.

eller uppehållet äger rum på eller i närheten av någon boplats eller bevakningsplats, som av de ifrågavarande lapparna regelbundet begagnas.

60 §.

Förmannen skall före utgången av augusti månad å lapparnas vägnar begära anvisande av det virke av växande lötträd samt björk- och albuskar, som under nästkommande år erfordras till nya ringgården, kåtor och förvaringsbodar. Har begäran om anvisning icke framställts inom nämnda tid, må anvisande av dylikt virke för användning nästföljande år ej äga rum, med mindre förhållandena göra det nödvändigt för lapparna att erhålla virket och dess anvisande tillstyrkes av den norske lappfogden.

I de fall då anvisning enligt 59 § eljes är av nöden, kan vederbörande lapp eller förmannen på hans vägnar när som helst begära anvisande av det erforderliga virket. Sådan begäran bör så vitt möjligt avse allt det virke sökanden under året behöver få sig anvisat.

61 §.

Anvisning begäres beträffande staten tillhörig skog hos vederbörande skogsbetjänt och beträffande skog i enskild ägo hos ägaren eller hans ställföreträdare.

Begäran om anvisning skall innehålla uppgift om den tid, då sökanden önskar att förrätningen skall äga rum, och den plats, där han önskar få virket anvisat, samt om virkesmängden och om det ändamål, vartill virket skall användas.

§ 62.

Utvisningen foretages, forsaavidt angaar statens skog, av skogbetjenten og, forsaavidt angaar privat skog, av skogeieren eller, hvis denne saa ønsker, av en skogbetjent, saafremt det offentlige maatte ha ansat saadan i dette øiemed. Utvisningen skal finde sted til tid og sted, som skogbetjenten eller skogeieren bestemmer. Dog maa den foretages snarest mulig og senest ti dager efter begjæringens mottagelse. Om tid og sted for utvisningen blir rekvinrenten at meddele betimelig underretning.

Opstaar der ved utvisning, som foretages av skogeieren, uenighet mellem partene, kan rekvinrenten forlange utvisningen foretat av den offentlige skogbetjent, som fylkesmanden har bemyndiget dertil.

For foretagelse av utvisning erlägges ikke betaling.

§ 63.

Den, som har begjaert utvisning, pligter personlig eller ved stedfortræder at møte til berammet tid og sted.

Undlater rekvinrenten at la møte, skal han betale utgiftene ved den av skogbetjenten eller eieren foretagne reise. Forretningen omberammes med fornødent varsel. Rekvinrenten er uberettiget til aavirkning, indtil utvisning har fundet sted.

§ 64.

For utvisning gjelder følgende bestemmelser:

- Utvisningen skal ske under hensyn til skogens bevarelse og foryngelse.
- Utvisningen skal gives paa bekvemt sted for lappene.

62 §.

Anvisningen meddelas å statens skog av skogsbetjanten och å enskild skog av ägaren eller, om denne så önskar, av skogsbetjänt som kan hava blivit förordnad att tillhandagå med biträde av denna art. Förrättningen skall äga rum på tid och plats, som skogsbetjanten eller skogsägaren bestämmer; dock skall den företagas snarast möjligt och senast tio dagar efter det begäran där om tillhandakom skogsbetjänten eller ägaren. Sökanden skall i god tid underrättas om tid och plats för förrättningen.

Uppstår vid anvisning, som meddelas av skogsägaren, meningsskiljaktighet mellan parterna, äger sökanden påfordra, att anvisningen gives av skogsbetjänt, som fylkesmannen där till förordnat.

För anvisnings meddelande erlägges icke betalning.

63 §.

Den som sökt anvisning har att personligen eller genom ombud inställa sig på utsatt tid och plats.

Utebliver sökanden, åligger det honom att ersätta skogsbetjänten eller ägaren dennes resekostnad. Förrättningen utsättes i ty fall att äga rum å annan dag, ej tidigare än att sökanden kan inkallas och komma tillstädes; och äger sökanden under tiden ej rätt till avverkning, varom fråga är.

64 §.

Beträffande anvisning skola följande bestämmelser lända till efterrättelse:

- Vid anvisningens meddelande skall hänsyn tagas till skogens bevarande och föryngring.
- Anvisningen skall avse plats, som är för lapparna bekväm.

c. Voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker maa ikke utvises, hvis der i nærheten findes for øiemedet tjenligt virke av selvørrede trær, nedfaldne kvister og grener, hugstbare stubber, tørt vindfall eller ener- og vidjebusker. Av voksende trær skal først og fremst utvises uveksterlige og utvoksede.

d. Utvisningen maa ikke ske saaledes, at den fører til snauhugst. Dette gjelder dog ikke tomter, hvor ringgjærder skal opføres.

§ 65.

Ved den aavirkning, som er tillatt uten utvisning, gjelder følgende bestemmelser:

a. Aavirkningen maa ikke utøves paa saadan maate, at skogens bevarelse eller foryngelse sættes i fare. Dette paabud skal særskilt iagttages i skogbaandet, hvorved forstaas det nedenfor skogsgrænsen liggende skogbælte, med en bredde av et hundrede meter, hvor skogen er tæt, og større bredde, optil tohundrede meter, hvor den er tyndere.

b. Av voksende trær skal først og fremst aavirkes uveksterlige og utvoksede.

c. Snauhugst maa ikke i noget tilfælde finde sted.

§ 66.

Ved fældning av løvtrær skal høiden av den gjenstaaende stubbe ikke være over femten cm., regnet fra øverste rotgren, medmindre skare gjør det nødvendig at sætte igjen en større del av stammen. Avhugget skal saavidt mulig gjøres skraat og jævnt. Stubbens bark og næver samt rot- og stubbeskud maa ikke skades.

c) Växande lövträd samt björk- och albuskar må ej anvisas, om i närheten finnes för ändamålet användbart virke av självtorkade träd, nedfallna kvistar och grenar, avverkningsbara stubbar, torra vindfällen eller buskar av en eller vide. Av växande träd skola i första hand anvisas sådana som äro oväxtliga eller överåriga.

d) Anvisning må ej verkställas så, att den leder till kalavverkning. Detta gäller dock ej platser, där ringgården skola uppföras.

65 §.

Vid avverkning, som må äga rum utan anvisning, skola följande bestämmelser iakttagas:

a) Avverkningen må ej bedrivas på sådant sätt, att fara för skogens bevarande eller föryngring uppstår. Denna föreskrift skall särskilt iakttagas i skogsbandet, varmed förstas det nedanför skogsgränsen belägna skogsbältet, med en bredd av ethundra meter där skogen är tät och større bredd upp till tvåhundra meter där den är glesare.

b) Av växande träd skola i främsta rummet avverkas sådana som äro oväxtliga eller överåriga.

c) Kalavverkning må ej i något fall äga rum.

66 §.

Vid fällning av lövträd må höjden av den kvarlämnade stubben ej överstiga femton centimeter från översta rotgrenen, med mindre skare gör det nödvändigt att kvarlämna någon större del av stammen. Huggytan skall såvitt möjligt göras sned och jämn. Stubbens bark och näver samt rot och stubbeskott skola lämnas oskadade.

§ 67.

Løvtrær, som ikke inden en maaned skal benyttes til brændsel, skal slinnes (barkes) umiddelbart efter fældningen og lægges op slik, at de tørker.

§ 68.

Lappene maa ikke syre, bark- eller næverflække eller paa anden maate beskadige voksende trær eller busker, med mindre disse er utvist og senere anvendes som forutsat ved utvisningen. Uten hinder av dette forbud kan dog barkeren av vidjer tages til garvning av skind.

Forsaavidt bark til garvning eller næver til tækning av gammer ikke erholdes i tilstrækkelig mængde af trær, som utvises i andet øiemed, har lappene ret til saerskilt utvisning til fyldestgjørelse av behovet. Lappene er dog forpligtet til efter avbarkningen at indsamle og utnytte trærne til brændsel eller virke for andet husbehov.

§ 69.

For trævirke i statens skog erlægges ingen betaling.

Derimot betales for trævirke i privat skog. Dog kan selvørrede og vindfældte løvtrær, nedfaldne kvister og grener, stubber samt ener- og vidjebusker tages uten betaling.

I betimelig tid inden flytningen fra renbeitedistriktet skal lappene opgi for skogeieren, hvad de har tat af trævirke, som skal betales, og med ham istandbringe opgjør.

§ 70.

I mangel av mindelig overenskomst om betaling efter § 69 bestemmes denne

67 §.

Lövträd, som ej inom en månad skola begagnas till bränsle, skola randbarkas omedelbart efter fällandet och uppläggas så, att de torka.

68 §.

Lapparna ma icke syra, bark- eller näverfläka eller på annat sätt skada växande träd och buskar, med mindre de äro anvisade till avverkning och senare användas så som avsetts vid anvisningen. Utan hinder av detta förbud kan dock bark av vide tagas till garvning av skinn.

Där träd, som anvisats till avverkning, ej lämna erforderlig tillgång till bark för garvning eller näver för beläggning av kåta, äro lapparna berättigade att därutöver erhålla den utsyning, som är för ändamalet nödvändig, men vare de pliktiga att efter avbarkningen insamla och tillgodogöra sig träden till bränsle eller virke för annat husbehov.

69 §.

För virke, som tages i statens skog, erlägges ej någon betalning.

För virke, som tages i enskild skog, utgår dock mot betalning; dock må själv-torkade och vindfällda lövträd, nedfallna kvistar och grenar, stubbar samt en- och videbuskar tagas utan betalning.

Lapparna skola i god tid före flytningen från renbetesdistriktet för skogens ägare uppgiva myckenheten av taget virke, för vilket betalning skall utgå, och med honom träffa uppgörelse.

70 §.

Kan överenskommelse ej träffas om betalning, som enligt 69 § bör utgå,

ved skjøn av lensmanden eller den fylkesmanden bemyndiger dertil og to mænd.

Bestyreren opnævner mændene blandt de personer, som ifølge nærværende konvention skal tilkaldes for taksering af skade voldt av ren. Bestyreren og mændene har samme godtgjørelse som bestemt for takstforretninger i anledning af saadan skade.

Bestyreren tilsiger mændene og indkalder partene med varsel som for likskommisionen bestemt.

Skjønnet bestemmer ogsaa, hvilken af partene, den ene eller begge, skal betale omkostningene.

Skjønnet og bestemmelsen om omkostningene er ikke gjenstand for overskjøn eller paaanke.

skall ersättningen bestämmas efter värdering av länsmannen eller den, som fylkesmannen förordnar i hans ställe, och två gode män.

Länsmannen eller den av fylkesmannen förordnade syneförmannen utser gode männen bland de personer, som enligt denna konvention skola tillkallas för värdering av skada, som vållas av renar. Syneförmannen och gode männen åtnjuta samma gottgörelse som är bestämd för värdering av sådan skada.

Syneförmannen har att inkalla gode männen och parterna. De senare skola åtnjuta samma kallelsetid som är bestämd i avseende å inställelse inför förlikningskommisionen.

Vid synen avgöres ock, huruvida en-dera parten eller bægge skola betala förrättningskostnadern.

Värderingen och beslutet om förrättningskostnaderna må icke överklagas.

§ 71.

De belopp, som lappene skal betale for trævirke efter skriftlig overenskomst eller efter skjøn i henhold til § 70 og for omkostninger efter samme §, skal, hvis de ikke er erlagt til den berettigede, betales paa samme maate som i § 129 bestemt.

Det samme gjælder de utgifter, som skal betales efter § 63.

71 §.

De belopp, som enligt skriftlig överenskommelse eller på grund av värdering enligt 70 § skola av lapparna erläggas i ersättning för virke, så ock kostnader för värdering enligt sagda § skola, så framt de ej erlagts till den därtil berättigade, betalas i enlighet med föreskrifterna i 129 §.

Detsamma gäller ifråga om ersättning, som lapp har att utgiva enligt 63 §.

§ 72.

Trævirke, som av lappene lovlige er benyttet paa deres opholdssteder til gjærder, gammer, telstænger eller til lignende varige indretninger, eller som av dem er sammenlagt til fremtidig anvendelse, maa ikke av grundens eier eller bruker bortføres eller gjøres utjenlig for lappene uten disses samtykke. Overträdes dette forbud, kan lappene istedet-

72 §.

Virke, som lappar lagligen på sina boplatser använt till gården, kåtor, tältstänger eller liknande varaktigt bruk, eller som av dem hoplagts till framtidia användning, må icke utan deras samtycke av jordens ägare eller brukare bortföras eller göras obrukbart för dem. Sker det ändock, äga lapparna rätt att i stället utan anvisning taga även väx-

for det borttagne eller utjenliggjorte trævirke uten utvisning ta ogsaa voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker.

§ 73.

Naar fylkesmanden i særskilte tilfælder finder, at benyttelsen av lappenes faste hvilepladser eller liggepladser (tilholdssteder) øiensynlig medfører fare for skogens bevarelse eller foryngelse, kan han forby deres videre benyttelse. Dog skal dette ikke ske, hvis flytning paa tillatt flyttevei eller utnyttelsen av tillatt beiteomraade derigjennem vanskeliggjøres i væsentlig grad. Landshövdingen skal gives anledning til at uttale sig herom, før beslutning fattes.

§ 74.

Det er forbudt lappene at ha liggeplads (tilholdssted) i furuskog efter den 15 juni.

§ 75.

I statens skog kan lappene alene opføre ringgjærder paa sted, som er dem anvist av vedkommende skogbetjent, og i privat skog alene paa sted, som er dem anvist av eieren eller hans stedfortræder, eller, hvis eieren saa ønsker, av en skogbetjent, forsaavidt det offentlige maatte ha ansat saadan i dette øiemed. Lappene kan forlange skogbetjentens avgjørelse herom forelagt den norske lappfoged. Denne har ogsaa at bestemme stedet for ringgjærde, naar eieren eller hans stedfortræder undlater at meddele begjært besked herom, eller lappene ikke nøier sig med den anvisning, som er meddelt av ham.

Tomt for ringgjærde maa ikke være større end et hundrede meter i længde eller bredde. Flere tomter maa ikke ligge umiddelbart til hverandre. Mellem hver

ande løvträd samt buskar av björk och al.

73 §.

Skulle i något särskilt fall fylkesmannen finna, att utnyttjandet av fast vilo-plats eller boplats uppenbarligen med-för fara för skogens bevarande eller förtyngring, kan han förbjuda platsens vidare begagnande. Dock må det ej ske, om flytning på tillåten flyttningväg eller utnyttjande av tillåtet betesområde skulle därigenom i väsentlig grad försvåras; och skall landshövdingen erhålla tillfälle att härom uttala sig, innan beslut meddelas.

74 §.

Lapparna må icke efter den 15 juni hava boplats i furuskog.

75 §.

I skog, som tillhör staten, må ringgärde ej av lapparna uppföras å annan plats än den som anvisats av vederbörande skogsbetjänt. I skog, som är i enskild ägo, må sådant gärde ej uppföras å annan plats än som anvisats av ägaren eller hans ställföreträdare eller ock, om ägaren så önskar, av skogsbetjänt, som kan hava blivit för ändamålet förordnad. Lapparna äge rätt att få skogsbetjäntens beslut underställt norske lappfogden. Denne äge ock bestämma plats för ringgärde, när ägaren eller hans ställföreträdare underläter att i fråga därom meddela besked eller lapparna ej åtnöjas med anvisning, som av honom meddelats.

Tomt för ringgjärde må icke vara större än etthundra meter i längd eller bredd. Flera tomter må icke ligga ome-

tomt skal der være et skogbevokset bælte af mindst et hundrede meters bredde.

Fylkesmanden kan efter overenskomst med landshøvdingen paaby, at der i visse tilfælder eller inden visse omraader til ringgjærder helt eller delvis anvendes andet materiale end trævirke.

§ 76.

Under den renbeitning, som omhandles i § 36, maa de svenske lapper i vedkommende omraader alene ta trævirke til brændsel, stillinger for opbevaring af løsøre og matvarer og teltstænger for vagttelt. Til brændsel maa alene takes selvtørrede træ, nedfaldne kvister og grener, stubber, tørt vindfald og ener- og vidjebusker. Til teltstænger maa alene anvendes løvtræer.

Bestemmelserne i §§ 65, 66, 67, 68 første led, 69, 70, 71 og 72 har i forneden utstrækning tilsvarende anvendelse.

Opførelse av gjærder er forbudt.

delbart intill varandra. Mellan varje tomt skall finnas ett skogsbevuxet bälte av minst ethundra meters bredd.

Fylkesmannen må efter överenskomst med landshövdingen föreskriva, att i visst fall eller inom visst område ringgärde skall helt eller delvis uppföras av annat material än trävirke.

76 §.

Vid utövande av betesrätt, som tillkommer de svenska lapparna enligt 36 §, må de å de för sådant fall avsedda områden ej taga virke för annat ändamål än till bränsle, ställningar för förvaring av lösören och matvaror samt tältstänger till vakttält. Till bränsle må allenast tagas självtorrade träd, nedfallna kvistar och grenar, stubbar, torra vindfällen samt buskar av en och vide. Till tältstänger må endast användas lövträd.

Bestämmelserna i 65, 66 och 67 §§, 68 § första stycket samt 69, 70, 71 och 72 §§ skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Uppförande av gärden är förbjudet.

§ 77.

Lappene pligter under bruk av ild at iagtta følgende:

a. Ild maa ikke opgjøres paa saadanne steder eller under saadanne omstændigheter, at fare for skogbrand opstaar.

b. Ild, som er opgjort i skog eller mark, maa ikke forlates, førend den er fuldstændig slukket.

c. Er der opstaat ild i bunddækket eller i skogen, skal lappene gjøre, hvad der staar i deres magt for at faa den slukket. Kan de ikke selv slukke ilden, skal de uopholdelig tilkalde fornøden hjælp.

77 §.

Det aligger lapparna att vid handhavande av eld iakttaga följande föreskrifter:

a) Eld må icke uppgöras å sådan plats eller under sådana omständigheter att fara för skogseld föreligger.

b) Eld, som uppgjorts i skog och mark, må ej övergivas, förrän den blivit fullständigt släckt.

c) Uppkommer eld i markbetäckning eller i skog, skola lapparna vidtaga alla till buds stående åtgärder för eldens släckning. Kunna de ej själva släcka elden, skola de ofördröjligent tillkalla nödig hjälp.

Hvis der av vedkommende norske myndigheter for noget omraade utfærdiges bestemmelser for at hindre skogbrand, kan disse bestemmelser anvendes ogsaa paa svenske lapper inden området, forsaavidt bestemmelsen ikke undtar norske lapper.

Lappenes adgang til jagt og fiske.

§ 78.

I den tid av aaret, da de svenske lapper med hjemmel i nærværende konvention opholder sig med ren i Norge, er de berettiget til der at drive jagt og fiske i statens almenninger, umatrikulerte skoger og høifjeldsstrækninger like med landets egne borgere under iagttagelse av de for disse til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Lappene maa dog alene drive jagt og fiske til husbehov under opholdet i Norge.

Forsaavidt lovgivningen gir de borgere, som er bosat i det herred eller den bygd eller grænd, hvor almenningen, skogen eller høifjeldsstrækningen er beliggende, en jagt- eller fiskeret, som ikke tilstaaas landets øvrige borgere, har lappene ret til at drive jagt og fiske like med de førstnævnte.

Skulde adgang til jagt eller fiske være betinget af løsning af kort eller erlæggelse af avgift, har saadanne bestemmelser ikke anvendelse paa lappene.

I det østre omraade i Troms fylke maa lappenes adgang til fiske til husbehov ikke indskräckes ved bortforpagtning av elv eller vand, medmindre bortforpagtningen sker i fredningsøiemed overensstemmende med de forskrifter, som herom til enhver tid er gjeldende.

Därest bestämmelser med syfte att förebygga skogseld varda av vederbörande norska myndighet utfärdade beträffande visst område, och undantag ej göres för norska lappar, må dessa bestämmelser göras tillämpliga även å svenska lappar inom området.

Lapparnas rätt till jakt och fiske.

78 §.

Under den tid av året, då de svenska lapparna i enlighet med denna konvention uppehålla sig med renar i Norge, äro de berättigade att där lika med landets egna medborgare och under iakttagande av de bestämmelser, som gälla eller komma att gälla för dessa, idka jakt och fiske i statens allmänningar, omatrikuleraade skogar och högfjällsområden.

Jakten eller fisket må dock bedrivas allenast till husbehov under vistelsen i Norge.

För så vitt invånarna i visst härad, bygd eller by, där allmänningen, skogen eller högfjällssträckningen är belägen, enligt lag äga jakt- eller fiskerätt, som icke är medgiven landets övriga medborgare, skola och lapparna äga ena handa rätt som de förstnämnda.

Skulle rätten till jakt eller fiske varda beroende av løsande av jakt- eller fiskerkort eller erläggande av avgift, skall dylik bestämmelse icke äga tillämpning med avseende å lapparna.

Inom östra området av Troms fylke må lapparnas rätt till husbehovsfiske icke inskränkas genom upplåtelse av fiskerätt, så vida upplåtelsen ej skett i fredningssyfte i enlighet med föreskrifter, som härom kunna gälla eller varda meddelade.

Forbud mot paa norsk grund at opføre bygninger og gjærder.

§ 79.

Svenske lapper maa paa norsk grund ikke opføre eller la opføre andre bygninger end gammer (kaater) og boder (bur) for opbevaring av løsøre og matvarer eller andre gjærder end saadanne, som er nødvendige for melkning, merking og utskilning av ren.

Forbud mot paa norsk grund at holde andre dyr end ren og hund.

§ 80.

Svenske lapper maa paa norsk grund ikke holde andre dyr end ren og hund. Dog skal det være dem tillatt under deres lovlige ophold i Troms fylke at holde melkegjeter i det østre området paa nedennævnte vilkaar, saafremt der ikke er bekvem adgang til at kjøpe den fornødne melk:

a. Tillatelsen gjelder alene familieforsørger, som har barn under femten aar, der medfølger paa flytningen.

b. Saadan familieforsørger maa alene ha en melkegjet, saafremt han har et barn under femten aar, og to gjeter, saafremt han har flere barn under denne alder.

c. Lap, som vil gjøre bruk av denne tillatelse, maa i sin anmeldelse underrette herom og oplyse, hvor mange barn han har med sig og hvor gamle de er.

d. Al skade, som gjetene volder, skal erstattes av besidderen. Opholder flere besiddere av gjeter sig paa samme sted, er de alle for en og en for alle ansvarlige for skaden.

e. Med hensyn til krav paa erstatning for skade voldt av gjeter, finder i fornøden utstrækning de bestemmelser

Förbud mot uppförande å norskt område av byggnader och gärden.

79 §.

Svensk lapp må icke å norskt område uppföra andra byggnader än kåtor (gammar) eller bodar för förvaring av lössören och matvaror, ej heller andra gärden än sådana som äro nödvändiga för mjölkning, märkning och skiljning av renar.

Förbud mot att å norskt område hålla andra djur är renar och hundar.

80 §.

Svensk lapp må icke å norskt område hålla andra djur än renar och hundar. Dock skall lapp, som lagligen upphåller sig inom östra området i Troms fylke och som icke har bekvämi tillgång till inköp av mjölk, äga rätt att hålla mjölkande getter under följande villkor:

a) Rättigheten tillkomme allenast husbonde, som åtföljes av barn under femton år.

b) Husbonde må ej hålla mera än en get, om han medför ett barn under femton år och två getter, om han medför flera barn under nämnda ålder.

c) Lapp, som vill begagna sig av ifrågavarande rättighet, skall i sin anmälning giva detta tillkänna samt ange antalet av de barn han medför och deras ålder.

d) All skada, som vållas av getter, skall ersättas av innehavaren. Äro flera innehavare av getter boende å samma plats, ansvara de, en för alla och alla för en, för skadan.

e) I avseende å behandlingen av frågor om ersättning för skada, som vållas av getter, skola i tillämpliga delar lända till efterättelse de föreskrifter, som en-

tilsvarende anvendelse, som efter nærværende konvention gjælder krav paa erstatning for skade ved ren. Dog har bestemmelsene om formandens indkaldelse til takstforretning eller domstol i sak angaaende skade ved ren ikke anvendelse, idet i sak angaaende skade voldt av gjet dennes besidder blir at indkalde. Rettes erstatningsansvaret mot flere, indkaldes disse.

Heller ikke har konventionens bestemmelse om to besigelser i visse tilfælder av skade voldt av ren i Troms fylke anvendelse.

f. Erstatningsbeløp og omkostninger skal betales overensstemmende med forskriftene i § 129.

Lappenes erstatningsansvar for skade voldt av ren.

§ 81.

Lappene skal erstatte den skade, som deres ren volder i renbeitedistrikt paa

a. aker og eng, sætervold, multebærland og skog,

b. slaatteland (herunder indbefattet utengslaatter, myrslaatter, fjellslaatter m. v.), som er indhegnet eller som aar om andet har været brukt og brukes til slaat og ved hesje- eller stakstænger, grøster, rydning eller paa anden maate tydelig tilkjendegir sig som slaat,

c. avskaaren avling paa aker, eng, sætervold og paa slaatteland som under litr. b nævnt, deriblandt hø i saate, stak eller hesje,

d. havnegang, forsaavidt eieren eller brukeren derved kommer til at savne fornødent beite for det i havnegangen beitende bofæ.

§ 82.

For Troms fylke gjøres følgende indskrænkninger i den i § 81 litr. d givne

12—190815

ligt denna konvention gälla beträffande behandling av frågor om ersättning för skada av renar. Vad konventionen innehåller om förmans inkallande till syneförrättnings eller domstol i sak angående skada av renar äge dock ej tillämpning, utan skall i stället innehavaren eller, där yrkande om skadeersättning framställes mot flera, dessa inkallas.

Vad konventionen innehåller om anställande i visst fall av två besiktningar å skada, som av renar vällats inom Troms fylke, äge ej tillämpning.

f) Ersättningssbelopp jämte kostnader skola betalas i enlighet med föreskrifterna i 129 §.

Lapparnas skyldighet att ersätta skada, vällad av renar.

81 §.

Lapparna skola ersätta den skada, som deras renar inom renbetesdistrikt välla på:

a) aker och äng, sätervall, hjortronland och skog;

b) slätterland (häri inbegripna utängsslätter, myrslätter, fjällslätter), som är inhägnat eller är efter annat varit till höfångst brukat och därtill brukas samt genom hässjor, stackstänger, diken, röjning eller på annat sätt tydligt framträder såsom slätterland;

c) avbärgad gröda på åker, äng eller sätervall eller på slätterland som nämnts under b), däribland hø i såtar, stackar eller hässjor;

d) betesmark, om ägaren eller brukaren genom skadan kommit i saknad av erforderligt bete för de i marken betande hemdjuren.

82 §.

För Troms fylke gälla följande indskräckningar i den i 81 § d) stadgade

regel om erstatning for skade paa havnegang:

a. Skade voldt för 15 juni erstattes ikke.

Efter nævnte tid erstattes alene skade, som er voldt

b. i tidsrummet fra og med 15 til og med 23 juni indenfor en avstand av en halv km. regnet fra den ved gaarden liggende sammenhængende og regelmaessig gjødslede indmark,

c. i tidsrummet fra og med 24 til og med 30 juni indenfor en avstand av en km. regnet fra nævnte indmark, idet skaden dog ikke erstattes, naar den er voldt indenfor en avstand av trehundre meter nedenfor den naturlige skoggrænse,

d. i tidsrummet fra og med 1 til og med 7 juli indenfor en avstand av tre km. fra nævnte indmark.

e. Skade, som voldes efter 7 juli, erstattes uten hensyn til, i hvilken avstand fra indmarken eller sætervolden den er voldt, dog med den undtagelse, at manglen paa fornødent beite for bofæ, som er paa saeter, hvis huse ligger færre end seks km. fra gaardens indmark, alene erstattes, saafremt skaden er voldt indenfor en avstand av to km. fra sætervolden.

f. I sommerdistrikten Dividalen og Altevand skal dog bestemmelsene i litr. e ha anvendelse allerede fra og med 24 juni.

§ 83.

De i § 82 indeholdet indskrænkninger i retten til at erholde erstatning for skade paa havnegang i Troms fylke utelukker dog ikke erstatning, naar beiteadgangen av lappene er benyttet saaledes, at no-gen gaardbruker særskilt derved er blit bebyrdet i væsentlig grad, idet skaden

regeln om ersättning för skada å betesmark:

a) För skada, vällad före den 15 juni utgår ej ersättning.

Efter nämnda dag utgår ersättning allenast för skada, som vällats

b) under tiden från och med den 15 till och med den 23 juni inom ett avstånd av en halv kilometer från de invid gården varande, i ett sammanhang belägna, regelbundet gödslade inägorna;

c) under tiden från och med den 24 till och med den 30 juni inom ett avstånd av en kilometer från omförmälda inägor, dock att ersättning ej ifrågakommer där skadan vällats inom ett avstånd av trehundra meter nedanför den naturliga skogsgränsen;

d) under tiden från och med den 1 till och med den 7 juli inom ett avstånd av tre kilometer från sagda inägor.

e) Skada, som vällats efter den 7 juli, skall ersättas utan hänsyn till det avstånd från inägorna eller sätervallen, inom vilket den förekommit, dock med det undantag, att betesbrist för kreatur, som hållas på säter, vars byggnader äro belägna på längre avstånd från huvudgårdens inägor än sex kilometer, skall ersättas endast om skadan vällats inom ett avstånd av två kilometer från sätervallen.

f) I sommardistrikten Dividalen och Altevand skola bestämmelserna i e) äga tillämpning redan från och med den 24 juni.

83 §.

De i 82 § stadgade inskränkningar i rätten till ersättning för skada å betesmark inom Troms fylke utesluta icke ersättning, så framt betesrätten av lapparna begagnats sålunda, att någon jordbruksare särskilt därigenom i väsentlig mån betungats, i vilket fall skadan skall

isaafald erstattes uten hensyn til tidspunkt eller avstand.

§ 84.

Lappene er ikke pligtige til at erstatte skade, som renen indenfor det i § 85 beskrevne østre omraade i Troms fylke maatte volde paa aker, eng, sætervold, multebærland, løvskog, slaatteland, avskaaren avling eller havnegang, med mindre skaden skyldes saadant retsstridigt forhold fra laps side, som at han har revet ned gjærde eller hesje. Heller ikke skal erstattes skade voldt i nævnte omraade av ren paa barskog før 15 juni, medmindre den skyldes saadant retsstridigt forhold som nys nævnt.

§ 85.

Grænsene for det i § 84 nævnte østre omraade er følgende:

En ret linje fra riksros nr. 302 til Mandalselvens øverste kildesjø, derfra en ret linje til den nedre av Gjæsæsjokkas to kildesjøer, nævnte bæk, Rovvejokka, Skibotnelven og Lavkkajokka (Loakkajokka) til Lavkkajavrres (Loakkajavrres) sydvestre ende, derfra rette linjer til Vesegasvarres top og Nuorttavuoddevares top, videre en ret linje mot Hattefjellets høieste top indtil et punkt seks kilometer fra gaarden Hatten, videre rette linjer tvers over Garanassuorgge, hvis bæk skjæres ca. to kilometer ovenfor sammenløpet med bækken fra Gaskasuorgge, til nordenden av Gaskasuorggegaisse, over Gaskasuorgge til nordvestre top av Moskogaisse, tvers over Sördalen i sydvestlig retning til den bratte bergväg paa dalens vestseite samt over toppene av Mandfjellet og Markusfjellet til et punkt ved Yttre Markuselven 2,3 kilometer ovenfor dens utløp i Storfjordelven, derefter Yttre Markuselven til utløpet i Storfjordelven,

ersättas utan hänsyn till tid eller avstånd.

84 §.

Lapparna vare ej pliktiga att ersätta skada, som renarna inom ett i 85 § beskrivet östligt område i Troms fylke vålla på åker och äng, sätervall, hjortronland, lövskog, slätterland, avbärgad gröda eller betesmark, med mindre skadan beror av sådant rättsstridigt förhållande från lapps sida som att han nedrivit gärde eller hässja. Ej heller skall ersättning gällas för skada, som renarna före den 15 juni inom sagda område vålla i barrskog, utan så är att skadan beror av rättsstridigt förhållande, som nyss är nämnt.

85 §.

Gränserna för det i 84 § avsedda östra området äro följande:

En rät linje från riksrosset nr 302 till Mandalselvens översta källsjö, därifrån en rät linje till den nedre av Gjæsæsjokkas två källsjöar, nämnda bæk, Rovvejokka, Skibotnelven och Lavkkajokka (Loakkajokka) till Lavkkajavrres (Loakkajavrres) sydvästra ända, därifrån räta linjer till Vesegasvarres topp och Nuorttavuoddevares topp, vidare en rät linje i riktning mot Hattefjellets högsta topp fram till en punkt sex kilometer från gården Hatten, vidare räta linjer tvärs över Garanassuorgge, vars bæk skäres omkring två kilometer ovanför sammanflödet med bækken från Gaskasuorgge, till norra ändan av Gaskasuorggegaisse, över Gaskasuorgge till nordvästra toppen på Moskogaisse, tvärs över Sördalen i sydvästlig riktning till den branta bergväggen på dalens västra sida samt över topparna av Mandfjellet och Markusfjellet till en punkt vid Yttre Markuselven 2,3 kilometer ovanför dess utflöde i Storfjordelven, därefter Yttre

videre rette linjer til toppen av Paras, toppen av Vasdalstinden, vandskillet i Čaccevagge och Lemetfjellets top, derfra efter Tamokfjellets ryg til munningen av den bæk, som fra Melkefjellet falder ut i Vasdalselven ca. 2,5 kilometer østenfor gaarden Høiset, derfra denne bæk til dens utspring, videre rette linjer til Tverelvdalsfjellets top, til Mikkelifjellets vestre top, tvers over Rostadalen til Vestre Likkavarres top, tvers over Sördalen til fjelltoppen ca. to kilometer nord for Biellojokkas utløp i Dødesvandet samt over Sörlifjellet til Kuelvens utløp i Divielven, videre Kuelven til Langfjelltindens top, derfra rette linjer til Čoarđdajavrres söndre ende, Gævletgaisses (Maddanipas) høieste top, Jiednjaskuppejavvre, Njirpičokkas top, Bangklettens (Duolljegaisses) nordligste top, samme fjells sydligste top og skjæringspunktet mellem Skindskarelven og skoggrænsen, videre nævnte elv til Vasskarlevens utløp i denne og denne elv til dens kildesjø, derfra rette linjer til Basevarddos (Grønfjellets) top og til det punkt, hvor bækken fra Dabmokvagge falder ut i Barduelven, videre denne elv til Salvasskarelvens munding, denne elv til skoggrænsen, denne skoggrænse rundt Rubben indtil Ædnamnjoaskejokka og denne elv til Sördalselven, videre rette linjer til Spikaloabme, fjelltoppen mellem Sauskaret og Isdalen (Čalkkutvagge), vandskillet i Jo-Snekkerskaret og riksros nr. 270 samt derfra riksgrænsen til riksros nr. 302.

§ 86.

Bestemmelsen i § 84 er ikke til hinder for, at den norske stat og private til enhver tid utnytter og beskytter ved

Markuselven till dess utløpp i Storfjordelven, vidare räta linjer till toppen av Paras, toppen av Vasdalstinden, vattendelaren i Čaccevagge och Lemetfjellets topp, därifrån efter höjdryggen på Tamokfjellet till mynningen av den bæk, som från Melkefjellet utfaller i Vasdalselven omkring 2,5 kilometer öster om gården Höjsæt, därifrån denna bæk till dess källa, vidare räta linjer till Tverelvdalsfjellets topp, till Mikkelifjellets västra topp, tvärs över Rostadalen till toppen på västra Likkavarre, tvärs över Sördalen till fjälltoppen omkring två kilometer norr om Biellojokkas utløp i Dødesvandet samt över Sörlifjellet till Kuelvens utløp i Divielven, vidare Kuelven till Langfjelltindens topp, därifrån räta linjer till Čoarđdajavrres södra ända, Gævletgaisses (Maddanipas) högsta topp, Jiednjaskuppejavvre, Njirpičokkas topp, Bangklettens (Duolljegaisses) nordligaste topp, samma fjälls sydligaste topp samt skärningspunkten mellan Skindskarelven och skogsgrænsen, vidare nämnda älvtill Vasskarlevens inflöde näri och denna älvtill dess källsjö, därifrån räta linjer till toppen av Basevarddo (Grønfjellet) och till den punkt, där bäcken från Dabmokvagge faller ut i Barduelven, vidare denna älvtill Salvasskarelvens mynning, denna älvtill skogsgrænsen, denna græns runt Rubben till Ædnamnjoaskejokka och denna älvtill Sördalselven, vidare räta linjer till Spikaloabme, fjälltoppen mellan Sauskaret och Isdalen (Čalkkutvagge), vattendelaren i Jo-Snekkerskaret och riksrosen n:r 270 samt därifrån riksgrænsen till riksrosen n:r 302.

86 §.

Vad i 84 § är stadgat utgör ej hinder för norska staten eller enskilda att begagna och genom ingärdning eller be-

indhegning eller vagthold saavel nu bestaaende bruk, og bruksrettigheter av enhver art som saadanne, som senere maatte bli optat.

§ 87.

For skade, som voldes av ren inden et renbeitedistrikt, skal de til dette anmeldte lappar være ansvarlige i fælleskap.

§ 88.

Bestemmelsen i § 87 skal ikke ha anvendelse med hensyn til skade, som i mai eller juni voldes

a. inden en til renbeitedistriket Tamok hørende trakt med følgende grænser: Storfjordelven (Lyngselven) fra Balsfjordelvens munding og Paraselven til grænsen for det østre omraade, vidare denne grænse til Lemetfjellets top, derfra en ret linje til begyndelsen af den bæk, som fra dette fjell løper ut i Postdalselven, denne bæk til Postdalselven, denne elv til Nordkjoselven og denne elv til dens krok mellem Elvekroknes og Øvergaard samt derfra grænsen mellem renbeitedistriktenes Lakselvdalen og Tamok indtil Balsfjordelvens munding i Storfjordelven;

b. inden en trakt i renbeitedistriket Markusfjellet med følgende grænser: Storfjorden fra Storfjordelvens munding til grænsen for vaardistriket Horsnesfjellet, denne grænse til det østre omraades grænse, denne grænse til skoggrænsen paa sondre side av Sørdalen, derfra en ret linje til Storfjordelven ved Borrinjargga og denne elv til dens munding.

For skade, som i nævnte tid voldes inden den i litr. a beskrevne trakt, skal istedetfor de lappar, som har anmeldt sig til renbeitedistriket Tamok, de lappar i fælleskap være ansvarlige, som har

vakning skydda nu befintliga lägenheter och rättigheter inom området eller lägenheter och rättigheter, som framdeles kunna komma till stånd.

87 §.

För skada, som inom ett renbetesdistrikt vållats av renar, skola de lappar, som anmält sig till distriket, anses gemensamt ansvariga.

88 §.

Vad i 87 § är stadgat äge ej tilllämpning i avseende å skada, som under maj eller juni vållats:

a) inom ett till renbetesdistriket Tamok hörande område med följande gränser: Storfjordelven (Lyngselven) från Balsfjordelvens utlopp däri och Paraselven till gränsen för östra området, vidare denna gräns till Lemetfjellets topp, därifrån en rät linje till början av den bæk, som från samma fjäll nedrinner i Postdalselven, denna bæk till Postdalselven, denna älvtill Nordkjoselven och denna älvtill dess krök mellan Elvekroknes och Øvergaard samt därifrån gränsen mellan renbetesdistrikten Lakselvdalen och Tamok fram till Balsfjordelvens utlopp i Storfjordelven;

b) inom ett område i renbetesdistriket Markusfjellet med följande gränser: Storfjorden från Storfjordelvens mynning till gränsen för vaardistriket Horsnesfjellet, denna gräns fram till gränsen för östra området, denna gräns till skogsgränsen på södra sidan Sørdalen, därifrån en rät linje till Storfjordelven vid Borrinjargga och denna älvtill dess mynning.

För skada, som under ifrågavarande tid vållats inom det i a) avsedda området, skola, i stället för de lappar som anmält sig till renbetesdistriket Tamok, de lappar som anmält sig till distrikten

anmeldt sig til renbeitedistrikten Lakselvdalen, Andersdalen och Tromsdalen. Formanden i renbeitedistriket Lakselvdalen skal med hensyn til erstatningskrav for saadan skade gjøre tjeneste som formand for alle de anførte lapper paa samme maate som en formand i et renbeitedistrikts, hvor skade er voldt.

For skade, som i samme tid voldes inden den i litr. b beskrevne trakt, skal de lapper i fællesskap være ansvarlige, som har anmeldt sig til renbeitedistrikten Lyngsdalen, Rendalen, Lakselvdalen og Stormheimen, idet lappene i sidstnævnte distrikts dog ikke skal delta i ansvaret for skade voldt før 15 juni. Formanden i renbeitedistriket Lyngsdalen skal paa samme maate som nys nævnt gjøre tjeneste som formand for de anførte lapper.

§ 89.

For skade, som i tiden fra og med 1 maj til og med 14 juni er voldt av ren i den del af renbeitedistriket Salvasskaret, hvor i nævnte tid indflytning med ren ikke maa finde sted, skal de lapper, som er anmeldt til distrikten Liveltskaret og Snørken, svare i fællesskap, og som formand med hensyn til erstatningskrav for saadan skade skal formanden i Liveltskaret gjøre tjeneste.

§ 90.

For skade, som i tiden fra og med 1 maj til og med 14 juni er voldt av ren i den del af renbeitedistriket Stordalen, hvor i nævnte tid indflytning med ren ikke maa finde sted, skal de lapper, som er anmeldt til distrikten Stormyrbotten og Gratangen, svare i fællesskap, og som formand med hensyn til erstatningskrav for saadan skade skal formanden i Stormyrbotten gjøre tjeneste.

Lakselvdalen, Andersdalen och Tromsdalen anses gemensamt ansvariga; och skall förmannen i distriket Lakselvdalen hava att i avseende å ersättning för skadan företräda dem alla, på sätt eljes tillkommer förman i distrikts, inom vilket skada inträffat.

För skada, som under samma tid vällats inom det område, varom förmåles under b), skall gemensam ansvarighet ålliga de lappar som anmeldt sig till distrikten Lyngsdalen, Rendalen, Lakselvdalen och Stormheimen, dock att lapparna i sistnämnda distrikts ej skola taga del i ansvarighet för skada, som vällats före den 15 juni; och skola samtliga de ansvariga lapparna företrädas av förmannen i distriket Lyngsdalen.

89 §.

Har under tiden från och med den 1 maj till och med den 14 juni skada av renar vällats inom den del av renbetesdistriket Salvasskaret, dit under nämnda tid inflyttning med renar ej må äga rum, skola de lappar som anmeldts till distrikten Liveltskaret och Snörken gemensamt ansvara för skadan och i fråga om sådan ansvarighet företrädas av förmannen i distriket Liveltskaret.

90 §.

För skada, som under tiden från och med den 1 maj till och med den 14 juni vällats av renar i den del av renbetesdistriket Stordalen, dit under nämnda tid inflyttning med renar ej må äga rum, skola de lappar som anmeldts till distrikten Stormyrbotten och Gratangen vara gemensamt ansvariga; och skola de i fråga om sådan ansvarighet företrädas av förmannen i distriket Stormyrbotten.

§ 91.

Bestemmelsene i foranstaende §§ 87—90 om fællesansvar for skade ved ren skal ikke være til hinder for, at de fællesansvarlige lapper eller enkelte av dem ved svensk domstol helt eller delvis intalter den erlagte eller skyldige erstatning hos den eller de lapper, som de maatte kunne godtgjøre er eiere av de skadegjørende ren.

Takstmænd og takstforretning.

§ 92.

Den, som vil kræve erstatning for skade voldt af ren, maa begjære takstforretning avholdt. Begjæringen fremsættes, skriftlig eller mundtlig, for lensmanden eller anden av fylkesmanden ansat takstbestyrer. Fremsættes den mundtlig, skal takstbestyreren nedtegne den.

Takstbestyreren bør paase, at begjæringen indeholder oplysning om, hvor og naar skaden er voldt og hvori den bestaar.

§ 93.

Takstforretningen skal avholdes snarest mulig. Takstbestyreren bestemmer tid og sted for forretningen og tilsiger til at delta i denne to mænd av det i lov av 28 august 1854 § 18 omhandlede utvalg eller, hvis saadanne mænd ikke kan faaes tilstede til den fastsatte tid, av det almindelige lagrettes-(retsvidne-)mandtal. Dog bør skadelidtes naboer saavidt mulig ikke tilsiges. Det samme gjelder personer, paa hvis eindom renskadetakster ofte pleier holdes.

De tilsagte mænd skal saavidt mulig

91 §.

Vad i 87—90 §§ är stadgat om gemensam ansvarighet för skada av renar utgör ej hinder för de ansvariga eller vissa av dem att, i den man de förmå visa att skadan vällats av renar, tillhörande en eller flera särskilda lappar, vid svensk domstol föra talan om skyldighet för sådana renägare att slutligen vidkännas skadeersättningen.

Synemän och syneförrättnig.

92 §.

Vill någon fordra ersättning för skada, som vällats av renar, göra han ansökan om syneförrättnig (takstforretning). Ansökningen görs skriftligen eller muntligen hos länsmannen eller, om annan blivit av fylkesmannen förordnad till syneförman (takstbestyrer), hos denne. Gores framställningen muntligen, skall syneförmannen uppteckna dess innehåll.

Syneförmannen bör tillse, att ansökningen innehåller upplysning om var och när skadan inträffat samt vari den består.

93 §.

Förrättningen skall företagas snarast möjligt å tid och plats, som syneförmannen bestämmer. Att såsom synemän taga del i förrättningen skola genom syneförmannens försorg inkallas två män av den i norska lagen den 28 augusti 1854 § 18 omförmälda nämnd eller, om sådana icke skulle hinna komma tillstädés å den för förrättningen utsatta tiden, två av dem, som äro upptagna å den allmänna listan över lagrättsmän. Granne till målsäganden bör såvitt möjligt ej tillkallas, ej häller

gjøre tjeneste ved alle de forretninger, som maatte avholdes i umiddelbar rækkefølge i samme trakt.

§ 94.

Takstbestyreren indkalder formanden til forretningen. I indkaldelsen skal indtages indholdet af takstbegjæringen og en henstilen til formanden om at søke forlik indgaat med skadelidte eller at henskyte saken under voldgift.

Indkaldelsen skal forklyndes for formanden og gjenpart av indkaldelsen sendes skadelidte.

§ 95.

Naar lovlig forklyndelse har fundet sted, blir takstforretningen at avholde, selv om formanden ikke møter. I dette tilfælde bør takstbestyreren og takstmændene ha sin opmerksomhet særlig henvendt paa, at den fraværende ikke forurettet.

§ 96.

Enhver, som er tilstede, hvor takstforretning holdes, er pligtig til at gi forklaring om alt, som er ham bekjendt og som kan tjene til oplysning i saken. Vedkommende staar for indholdet af sin forklaring til ansvar, som om den var avgit for retten.

§ 97.

Takstbestyreren skal ved forretningens begyndelse foreholde takstmændene deres pligter og ansvar og protokollere, at saa er skeet.

Takstbestyreren skal saavidt mulig indhente og indta i protokollen oplysninger om de omstændigheter, som efter nærværende konvention har indflydelse

ägare av fastighet, varå syn å skada av renar ofta plägar hållas.

De inkallade synemännen skola såvitt möjligt tjänstgöra vid alla förrättnigar, som i omedelbar följd företagas å samma trakt.

94 §.

Till förrättningen har syneförmannen vidare att utfärda kallelse å lappförmannen. I kallelsen skall syneansökningens innehåll angivas och till lappförmannen riktas uppmaning att överväga lämpligheten av förlikning med målsäganden eller av frågans hänskjutande till skiljedom.

Kallelsen skall delgivas lappförmannen och avskrift av densamma tillställas målsäganden.

95 §.

Skulle lappförmannen, ehuru kallelse lagligen delgivits, utebliva från förrättningen, må denna ej därav uppehållas. I sådant fall böra syneförmannen och synemännen ägna synnerlig uppmärksamhet åt att den frånvarandes rätt tillgodoses.

96 §.

Envar, som tillstädeskommer vid syneförrättning, är pliktig att avgiva forklaring om allt som är honom bekant och kan tjäna till upplysning i saken. För innehållet av sin forklaring står han till ansvar så som om den vore avgiven inför rätta.

97 §.

Vid början av förrättningen skall syneförmannen erinra synemännen om deras förpliktelser och ansvar samt i protokollet göra anteckning att sådan erinran ägt rum.

Syneförmannen skall så vitt möjligt inhämta och i protokollet intaga upplysning om de omstændigheter, som enligt

paa erstatningsspørsmalet, saasom om naar skaden antages voldt, om skadens oprindelse og omfang, stedets beliggenhet og beskaffenhet og om det antagelige antal af de skadegjørende ren. Er der grund til at anta, at skaden helt eller delvis er voldt af ren, som ikke tilhører renbeitedistriket, skal takstbestyreren under forretningen søke oplyst dette forhold og hvem der eier de fremmede ren. Naar skaden er voldt paa havnegang, skal der gives oplysning om utstrækningen og beskaffenheten af gaardens havnegang samt om antallet af gaardens kreaturer.

§ 98.

Ved skadetaksten skal tages i betragtning markens beskaffenhet og frugtbarhet og avlingens godhet og hvorvidt bofæ maatte ha bidraget til skaden.

Gjælder skaden havnegang, skal der tages nøie hensyn til de omstændigheder, som efter nærværende konvention har indflydelse paa erstatningsspørsmalet, saa at den omstændighed, at ren har opholdt sig i havnegangen, i og for sig ikke betragtes som medførende forpligtelse til betale skadeserstatning.

§ 99.

Taksten avgives af takstbestyreren og takstmændene. De skal til protokollen avgi erklæring paa ære og samvittighed om, at taksten er sat efter overbevisning og bedste skjøn.

§ 100.

Finder takstbestyreren og takstmændene, at der er voldt skade, som efter nærværende konvention skal erstattes, skal takstforretningen avsluttes med beslutning om, at lappene i renbeitedistriket eller i de i §§ 88—90 nævnte

denna konvention kunna inverka på ersättningsfrågan, såsom tiden och sättet för skadans uppkomst, dess omfattning, platsens belägenhet och beskaffenhet samt sannolika antalet av de renar, som vållat skadan. Finnes anledning till antagande att skadan helt eller delvis förövats av renar, som ej tillhörer renbetesdistriket, skall syneförmannen under förrätningen söka åvägabringa upplysning om förhållandet och vem dessa renar tillhör. När fråga är om skada å bete, skall göras anteckning rörande omfattningen och beskaffenheten av gården betesmark även som antalet hemdjur å gården.

98 §.

Vid skadans värderande skall tagas i betraktande markens beskaffenhet och fruktbarhet, grödans godhet även som huruvida hemdjur medverkat till skadan.

I fråga om skada å bete skall noga tagas hänsyn till de förhållanden, som enligt denna konvention hava inflytande på fråga om ersättningsskyldigheten, så att den omständigheten att renar uppöhällt sig å betesmarken icke i och för sig betraktas såsom medförande förpliktelse att gälda skadeersättning.

99 §.

Värderingen verkställes av syneförmannen och synemänne. De skola till protokollet på heder och samvete avgiva förklaring att värderingen skett efter bästa förstånd och övertygelse.

100 §.

Finna syneförmannen och synemänne att skada, som enligt denna konvention bör ersättas, är för handen, skall förrätningen avslutas med beslut, innefattande åläggande för lapparna i renbetesdistriket eller, i de i 88—90 §§ omför-

tilfælder lappene i de der anførte renbeitedistrikter tilpligtes i fællesskap at betale skadelidte det beløp, hvortil skaden er taksert, og i tilfælde omkostningene.

§ 101.

Er der meningsforskjel ved nogen avgjørelse under takstforretningen, gjør flertallet utslaget. Er der ikke flertal for nogen av meningene, er takstbestyrerens stemme avgjørende.

§ 102.

Indgaar partene, inden takstbestyreren forlater stedet, forlik eller avtale om voldgift, blir forliket eller avtalen at indføre i protokollen med partenes og bestyrerens underskrifter.

§ 103.

Takstbestyreren skal la takstforretningens utfald forkynde for formanden og for skadelidte, om mulig inden forretningens avslutning. Det skal tilføres protokollen, hvorvidt saa er skeet.

§ 104.

Naar takstforretningen er vedtatt av partene eller fristen for begjæring om dens prøvelse ved domstol eller om anke er utløpet, uten at saadan begjæring er indkommet, sender takstbestyreren forretningen til fylkesmanden med opgave over de omkostninger, som er paaført det offentlige.

§ 105.

For Troms fylke kommer ovenstaaende bestemmelser om takstmænd og takstforretning alene til anvendelse med neden nævnte avvikeler:

a. Til at taksere skade voldt av ren skal der i de herreder, hvor svenske lapper har adgang til at la ren beite, være et utvalg av saa mange særskilte takstmænd, som fylkesmanden be-

mälda fall, lapparna i där nämnda renbetesdistrikt att gemensamt betala målsäganden det belopp, vartill skadan skattats och ifrågakommende kostnader.

101 §.

Yppas meningsskiljaktighet i fråga, som skall avgöras av syneförmannen och synemännen, gällle flertalets mening. Förekomma tre olika meningar, gällle den som syneförmannen omfattar.

102 §.

Träffas innan syneförmannen lämnar platsen förlikning eller överenskommelse om skiljedom, skall avtalet intagas i protokollet och förses med parternas och syneförmannens underskrift.

103 §.

Syneförmannen skall delgiva lappförmannen och målsäganden förrättnings utgång, såvitt möjligt före förrättnings avslutande, och i protokollet anteckna om sådant skett.

104 §.

Då syneförrättningen godkänts av parterna eller tiden för dess överklagande gått till ända utan att klagomål anförlts, har syneförmannen att till fylkesmannen översända handlingarna jämte förrättningsprotokollet tillika med uppgift angående de kostnader, för vilka norska statskassan svarar.

105 §.

Beträffande Troms fylke skola från förestående stadganden om syneförman och syneförrättning följande avvikeler äga rum.

a) För uppskattning av skada, som vållats av renar, skola i varje härad, där svenska lappar hava rätt att låta renar beta, finnas särskilda synemän. Antalet av dessa bestämmes av fylkes-

stemmer. Antallet maa ikke være større end efter omstændighetene paakrævet.

Fylkesmanden har dog adgang til at bestemme, at saadant utvalg ikke skal oprettes for alle de nævnte herreder, men at det for et herred oprettede utvalg skal gjøre tjeneste ogsaa i et eller flere av de andre herreder.

For de deler av Ankenes herred i Nordland fylke, som nævnes i § 2, skal det utvalg i Troms fylke gjøre tjeneste, som dettes fylkesmand bestemmer.

b. Inden juni maaneds utgang skal formandskapet istandbringe forslag paa et saa stort antal takstmænd som av fylkesmanden fastsat for herredet.

I forslaget maa alene medtages personer, som har fyldt fem og tyve aar, er vederhæftige og valgbare ved kommunale valg, har tilstrækkelig kjendskap til det norske sprog og er fortrolige med jordbruk.

Personer, paa hvis eiendom renskade-takster ofte pleier avholdes, bør saavidt mulig ikke medtages.

c. Snarest mulig og senest inden 15 juli sender formandskapet forslaget til fylkesmanden, som snarest sender det til landshøvdingen, for at denne kan gi vedkommende lapper adgang til at bli kjendt med forslaget og til at avgia forslag paa et lignende eller mindre antal mænd, hvilke i tilfælde maa ha de foran nævnte egenskaper.

Inden utgangen av januar maaned sender landshøvdingen formandskapets forslag tilbake til fylkesmanden og meddeler lappenes forslag.

d. Fylkesmanden bestemmer derpaa, hvilke personer skal være takstmænd. Dog skal altid medtages de personer, som er foreslaat baade av formandskapet og av lappene, forsaavidt de besidder de foreskrevne egenskaper.

mannen och må ej sättas högre än med hänsyn till förhållandena är nödvändigt.

Fylkesmannen äger dock förordna, att synemän icke skola utses för alla härad utan att synemännen inom ett härad skola tjänstgöra även i ett eller flera andra.

Inom de delar av Ankenes härad i Nordlands fylke, som omförmålas i 2 §, skall uppskattning verkställas av de synemän från Troms fylke, som därvarande fylkesman bestämmer.

b) Före juni månads utgång skola häradfullmäktige (formandskapet) upp-rätta förslag å synemän till det antal som av fylkesmannen bestämts för häradet.

Å förslag må ej upptagas annan än den som fyllt tjugufem år, är vederhäftig och valbar vid kommunala val, har erforderlig kunskap i norska språket och är förtrogen med jordbruk.

Ägare av fastighet, varå syn å skada av renar ofta plägar hållas, bör såvitt möjligt icke upptagas å förslag.

c) Så snart ske kan och senast före den 15 juli skola häradfullmäktige översända förslaget till fylkesmannen, som skyndsamt befordrar det till landshövdingen. Denne lämnar vederbörande lappar tillfälle att taga del av förslaget och att å sin sida avgiva förslag å personer, som enligt vad förut sagts äro behöriga att vara synemän, till högst det av fylkesmannen bestämda antal.

Före utgången av januari månad återsänder landshövdingen till fylkesmannen häradfullmäktiges förslag och meddelar samtidigt vilka personer blivit å lapparnas sida föreslagna.

d) Fylkesmannen förordnar därefter synemän. Den, som föreslagits av såväl häradfullmäktige som lapparna, skall, så framt han är behörig, förordnas.

Inden utgangen av mars maaned tilstiller fylkesmanden saavel formandskapet, takstbestyreren og underdommeren som landshövdingen fortegnelse over de mænd, han har valgt til takstmænd.

e. Takstmændene har at gjøre tjeneste i tre aar, regnet fra 1 mai i det aar, hvori de er valgt.

f. Er der spørsmaal om skade paa aker, eng, sætervold, slaatteland eller havnegang og begjæres takstforretning før 7 juli, skal den bestaa af to deler, nemlig af den første besigtelse og af den fornyede besigtelse med takst.

Den første besigtelse skal foretages snarest mulig. Den fornyede besigtelse med takst maa ikke foretages, førend der siden avholdelsen af den første besigtelse er hengaat tre uker eller, om denne fandt sted i juli maaned, fjorten dager. Dog maa den ikke i noget tilfælde holdes senere end 21 juli.

Er takstforretningen begjært senere end 6 juli eller angaar den alene skade paa andet end aker, eng, sætervold, slaatteland eller havnegang, foretages kun en besigtelse med takst, der skal finde sted snarest mulig.

g. Naar takstbestyreren har mottat begjæring om takstforretning, skal han bestemme, naar den første besigtelse og naar den fornyede besigtelse med takst eller i tilfælde den udelte takstforretning skal avholdes. Han tilsiger derhos to mænd av det af fylkesmanden bestemte utvalg af takstmænd til at besigte og taksere skaden. Mændene tilsiges turvis i den orden, hvori de er opført paa fylkesmandens fortegnelse. Dog forbigaaes den, som har lovlige forfalde, som er inhabil, som er skadelidtes nabo eller som befinder sig saa fjernt fra forretningsstedet, at vedkommendes deltagelse vilde medføre væsentlig større omkostninger end om en nærmere boende tilsiges. Den,

Före utgången av mars månad tillställer fylkesmannen såväl häradsfullmäktige, syneförmannen och domaren som landshövdingen förteckning över de utsedde synemännen.

e) Synemännen skola tjänstgöra under tre år, räknade från den 1 maj det är varunder de förordnats.

f) Är fråga om skada på åker, äng, sättervall, slätterland eller betesmark och påkallas syneförrättning före den 7 juli, skall för skadans bedömande hållas dels en första besiktning och dels en senare besiktning med värdering.

Den första besiktningen skall äga rum så snart som möjligt. Den senare må ej företagas förr än från den föregående förlutit en tid av tre veckor eller, om den första förrättningen ägt rum i juli månad, fjorton dagar; dock skall den ej i något fall hållas senare än den 21 juli.

Har syneförrättningen påkallats senare än den 6 juli, eller angår den allennast skada å annat än åker, äng, sättervall, slätterland eller betesmark, anställes endast en besiktning, varvid värdering ock äger rum. Denna förrättning skall företagas snarast möjligt.

g) Då syneförmannen mottagit framställning om syneförrättning, skall han bestämma tid för den eller de förrättningar för besiktning och värdering, som skola äga rum. Han har därjämte att inkalla två av de av fylkesmannen förordnade synemännen att besiktiga och värdera skadan. Synemännen inkallas turvis i den ordning, vari de finnas uppförda på fylkesmannens förteckning. Dock förbigås syneman, som av jäv eller laga förfall är hindrad eller som är granne till målsäganden eller som befinner sig så långt från förrättningsstället, att hans deltagande skulle medföra väsentligt större kostnad än om en närmare boende syn-

som saaledes maatte bli forbigaat, til-siges istedet ved første anledning, naar der ikke foreligger nogen saadan grund som nævnt til vedkommendes forbigaal-eelse.

h. Hvad § 95 bestemmer om takst-forretningens avholdelse, selv om formanden ikke møter, har anvendelse paa hver av de i litr. f nævnte besigtel-ser.

i. Ingen av partene har adgang til at møte med sakfører under den første besigtelse.

j. Den første besigtelse foretages av takstmændene uten taksbestyrerens nærvær. Takstmændene skal, foruten at be-sigte skaden, hos skadelidte, vedkom-mende lap eller lapper og andre til-stedeværende indhente fornødne oply-sninger vedkommende skaden. Takst-mændene bør til støtte for sin erindring kortelig nedtegne sine iagttigelser og de erholdte oplysninger.

k. Indgaar partene under den første besigtelse forlik eller voldgir de kravet, bør takstmændene paåse, at forliket eller voldgiftsav gjørelsen blir avfattet skrift-lig og forsynet med partenes under-skrift.

l. Forliket eller voldgiftsav gjørelsen maa skadelidte uopholdelig sende til takstbestyreren, som skal indsende dokumentet til fylkesmanden. Inden saa sker, skal takstbestyreren søke avhjulpet for-melle mangler ved forliket eller avgjø-relsen.

m. Den fornyede besigtelse med takst foretages av de samme takstmænd og av takstbestyreren under dennes ledelse.

Skulde en af takstmændene eller begge ha faat forfald, bør den fornyede be-sigtelse utsættes en kort tid, saafremt det derved kan opnaaes, at forfaldet ophører. I motsat fald maa der tilsiges en anden eller andre takstmænd.

man tjänstgjorde. Den, som sålunda blivit förbigången, skall i stället inkallas vid närmast inträffande tillfälle, då så-dan anledning till hans förbigående som nyss nämnts icke föreligger.

h) Vad i 95 § stadgas om syneför-rättnings företagande utan hinder av lappförmans uteblivande äge tillämp-ning i fråga om vardera av de besikt-ningar som avses i f).

i) Vid den första besiktningen må icke någondera parten anlita sakförare.

j) Den första besiktningen företages av synemännen utan att syneformannen är tillstädades. I sammanhang med själva besiktningen hava synemännen att av målsäganden, vederbörande lapp eller lappar även som andra tillstädadesvarande personer inhämta nödiga upplysningar rörande skadan. Synemännen böra till egen efterättelse göra korta minnesan-teckningar rörande gjorda iakttigelser och erhällna upplysningar.

k) Därest under den första besiktningen parterna ingå förlikning eller hänskjuta frågan till skiljedom, skola synemännen tillse, att förlikningen eller skiljeavtalet avfattas skriftligen och förses med parternas underskrift.

l) Förlikningen eller skiljedomen bör av målsäganden ofördöjligen insändas till syneformannen. Denne har att över-sända handlingen till fylkesmannen. In-nan så sker skall han söka avhjälpa formfel i handlingen, där sådant före-kommer.

m) Den senare besiktningen med värdering av skadan skall under led-ning av syneformannen företagas av samma synemän som verkställt den första besiktningen.

Skulle endera synemannen eller bäge vara hindrade av förfall, bør besiktningen uppskjutas någon kort tid, såframt detta kan leda till förfallets upphörande. I

n. Takstbestyreren skal ved den fornyede besigtelses begyndelse foreholde takstmændene deres pligter og ansvar og protokollere, at saa er skeet. Likesaa protokolleres tidspunktet for den første besigtelse.

Takstforretningens prøvelse.

§ 106.

Skadelidte og formanden kan begjære takstforretningen prøvet av domstol, forsaavidt angaaer forretningens taksering av skaden eller dens bedømmelse av beviset for de omstændigheter, som betinger adgangen til erstatning.

Hvis nogen af partene tillike mener, at takstforretningen lider av formelle feil eller at dens utfald helt eller delvis skyldes feilagtig forstaaelse av nærværende konventions bestemmelse om lappenes erstatningspligt eller anden feilagtig retsanwendung, og paastaar han av denne grund forretningen helt eller delvis opphævet eller forandret, maa han i begjæringen medta denne anke, som blir at avgjøre av samme domstol, som skal prøve takstforretningen iøvrig.

§ 107.

Fristen for begjæringens fremsættelse er fjorten dage, regnet fra den dag da takstforretningen blev forkynnt for vedkommende, denne dag ikke medregnet.

Begjæringen maa fremsættes skriftlig eller mundtlig for takstbestyreren. Fremmættes den mundtlig, skal takstbestyreren nedtegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløb er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstation, som skal bringe skriftet videre.

motstående fall utses annan eller andra synemän.

n) Vid början av den senare besiktningen skall syneförmannen erinra synemännen om deras förpliktelser och ansvar samt i protokollet göra anteckning att sådan erinran ägt rum. Likaså antecknas i protokollet tiden för den första besiktningen.

Syneförrättningens överklagande vid domstol.

106 §.

Målsäganden eller lappförmannen kan hos domstol överklaga syneförrättning, såvitt angår skadans uppskattande eller prövningen av bevis rörande de omständigheter, varå rätten till ersättning grundas.

Påstår part tillika, att syneförrättningen lider av formfel eller att dess utgång helt eller delvis beror på oriktig tillämpning av denna konventions bestämmelser rörande lapparnas ersättningsskyldighet eller eljes på felaktig rättstillämpning, och vill han att på sådan grund förrättningen skall helt eller delvis upphävas, skall yrkande härom framställas i sammanhang med förstnämnda klagan och avgöras av samma domstol.

107 §.

Tiden för klagomåls anförande vare fjorton dagar, räknade från den dag förrättningsmannens och synemännens beslut blev parten delgitet, sistnämnda dag ej medräknad.

Klagomål framställas, skriftligen eller muntligen, hos syneförmannen. Muntligt klagomål skall av honom upptecknas och underskrivas.

Har klagomål före klagotidens utgång i skriftlig avfattning avlämnats å sådan post-, telegraf- eller telefonstation, som

I begjæringen maa angives, hvad det er vedkommende er misfornøjet med, og i tilfælde hvori den angivelige formfeil eller retsfeil ved takstforretningen bestaar. Mangler skriftlig begjæring saadan angivelse, skal takstbestyreren søke manglen avhjulpet.

Takstbestyreren sender snarest mulig begjæringen og takstforretningen med mulige andre dokumenter til fylkesmanden.

det åligger att vidare befordra framställningen, skall det anses hava anförtts inom laga tid.

Klagomål skall angiva vad därmed åsyftas och, därest det gäller formfel eller felaktig rättstillämpning, vari felet består. Är skriftligt klagomål härutinnan bristfälligt avfattat, skall syneförmannen söka avhjälpa bristen.

Syneförmannen har att ofördröjlingen till fylkesmannen översända klagoskriften och protokollet över syneförrättningen jämte andra till ärendet hörande handlingar, där sådana finnas.

§ 108.

Domstolens prøvelse av takstforretningen skal saavidt mulig finde sted det samme aar, hvori denne blev avholdt.

§ 109.

Domstolen bestaar av vedkommende underdommer og to domsmænd. For Nordland fylke uttar dommeren disse blandt de for vedkommende herred valgte domsmænd i straffesaker overensstemmende med de herom til enhver tid gjældende bestemmelser. For Troms fylke uttar han domsmænd efter tur blandt de i § 105 litr. a omhandlede takstmænd for det herred, hvor skaden er skeet, og et av naboherredene, saaledes at en domsmand tages fra hvert herred. Paa samme maate uttages to varamænd.

§ 110.

Forøvrig kommer i den utstrækning, som er mulig og fornøden, til anvendelse de om offentlige meddomsretssakers behandling gjældende forskrifter, saaledes som de nu lyder i loven om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887 med ændringslover, dog med følgende avvikeler:

108 §.

Domstolens prövning av klagomålet skall så vitt möjligt äga rum det år, då syneförrättningen företogs.

109 §.

Domstolen består av underdomaren i orten och två meddomsmän. I Nordlands fylke skola meddomsmännens uttagas bland de för häradet valda meddomsmännen i brottmål, och varde därvid de för sådana mål gällande grunder tillämpade. I Troms fylke utses meddomsmännen i tur bland de i 105 § a) omförmälda synemännen för det härad där skadan vållats och ett av de angränsande häraden, på sådant sätt att en meddomsman tages från vartdera häradet. På samma sätt uttagas två ställföreträdere för meddomsmännens.

110 §.

I övrigt skola i tillämpliga delar gälla de för behandling av publika meddomsrättssaker gällande föreskrifter, sådana de för närvarande finnas upptagna i norska lagen om rättegång i brottmål (loven om rettergangsmaaten i straffesaker) den 1 juli 1887 med däri sedermera gjorda

a. Finder fylkesmanden, at begjæringen ikke er fremsat i rette tid, underretter han vedkommende part om, at sak av denne grund ikke vil bli fremmet. Fylkesmandens avgjørelse er endelig.

Det samme gjelder, om fylkesmanden finder, at skadelidtes begjæring av aneden grund ikke bør foranledige prøvelse ved domstol. I sidste tilfælde har dog skadelidte adgang til at reise erstatningssak mot formanden overensstemmende med de for borgerlige retstvister gjældende forskrifter. Behandling ved forlikskommissionen er unødvendig.

b. Forelæg bortfalder.

c. Tiltalebeslutning utfærdiges ikke.

Fylkesmanden opnævner en sakfører til at føre saken. Denne blir at anlægge i skadelidtes navn mot den paa skadetiden tjenstgjørende formand eller i tilfælde næstformand eller, saafremt disse er døde, mot den, som gjør tjeneste som formand paa den tid, da saken anlægges.

Den opnævnte sakfører uttar snarest mulig stevning, som han tilstiller dommeren med sakens øvrige dokumenter og med uttalelse om, naar og hvor saken antages at burde foretages.

Har formanden sakfører, sender dommeren denne dokumentene, som inden en av dommeren sat frist skal tilbakesendes med angivelse av de bevis, som fra formandens side agtes ført og med uttalelse om, hvor og naar saken antages at burde foretages. Har formanden ikke sakfører, undersøker dommeren — om saa er ønskelig og bekvemmelig kan ske, efter samraad med formanden, — hvorvidt andre eller flere bevis bør føres under saken.

Dommeren bestemmer derpaa tid og sted for sakens foretagelse og tilstiller skadelidtes sakfører stevningen med paa-

ändringar, dock under iakttagande av följande avvikeler:

a) Finner fylkesmannen att klagomål icke anförs inom laga tid, har han att underrätta klaganden om att dennes talan av sådan anledning icke kan upptagas. Fylkesmannens beslut härom får icke överklagas.

Detsamma gäller, om fylkesmannen finner att målsägandes klagan av annan anledning icke bör bliva föremål för prövning av domstol. I sistnämnda fall äger dock målsäganden att mot förmannen föra talan om ersättning enligt de för rättegång i tvistemål gällande bestämmelser, dock att behandling vid förlikningskommissionen ej erfordras.

b) Föreläggande av åklagarmyndigheten meddelas icke.

c) Särskilt beslut om åtals anställande (tilltalebeslutning) utfärdas icke. Fylkesmannen förordnar sakförare för målsäganden. Målet anhängiggöres å målsägandens vägnar mot förman eller andre förman som tjänstgjorde på den tid, då skadan inträffade, eller, så framtingen av dem lever, mot den förman som tjänstgör vid tiden för målets anhängiggörande.

Den utsedde sakföraren utfärdar ofördröjlingen stämning och låter denna jämte övriga handlingar i målet tillställas domaren, varvid han tillika avgiver förslag i fråga om ort och tid för målets upptagande.

Har förmannen sakförare, översänder domaren handlingarna till denne; och skall sakföraren inom tid som av domaren utsättes återställa handlingarna med angivande av de bevis som å förmannens sida skola åberopas och med förslag angående tid och ort för målets upptagande av rätten. Har förmannen icke sakförare, skall domaren — efter samråd med förmannen om detta anses

tegning herom og sakens øvrige dokumenter tillikemed opgave over de vidner, som formandens sakfører eller dommeren maatte ønske.

Skadelidtes sakfører besørger stevnningen forkynnt for formanden og underretter dennes sakfører om tid og sted for sakens foretagelse og indstevner alle vidner, ogsaa de av formandens sakfører eller dommeren opgivne, samt tilveiebringer mulige andre oplysninger.

d. Første gang nogen gjør tjeneste som domsmand, skal dommeren foreholde ham de pligter, som paahviler en domsmand, og ta imot hans forsikring om, at han saavel i denne sak som i alle fremtidige saker vil gi vel agt paa alt, som forhandles i retten, og at han vil dømme saaledes, som han vet sandest og rettest at være efter loven og sakens bevisligheter.

e. Uteblir formanden ved sakens foretagelse, blir saken dog at fremme, saafremt han har faat lovlig forkynELSE og ikke har godtgjort, at uteblivelsen skyldes lovlig forfal.

Møter sakfører for formanden, blir saken altid at fremme, naar retten ikke finder formandens nærvær nødvendig.

f. Bestemmelsen i lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887, dens § 322 jfr. § 366, angaaende spørsmål til tiltalte om hans personalia finder ikke anvendelse.

g. Skadelidte kan avhøres, dog uten edfæstelse.

h. Bestemmelsene i ovennævnte lovs §§ 373 og 377 finder ikke anvendelse.

i. Feil ved takstforretningen kommer ikke i betragtning, medmindre domstolen finder det sandsyntlig, at den har været bestemmende for forretningens resultat.

j. Fældende dom skal lyde paa, at lappene i renbeitedistriktet eller i de i

lämpligt och utan svårighet kan ske — undersöka huruvida ytterligare utredning bör åvägabringas i målet.

Domaren utsätter därefter tid och ort för målets behandling och sänder stämningen med påskrift härom ävensom övriga handlingar i målet till målsägandens sakförare med uppgift å vittnen, vilkas avhörande påkallas av förmannens sakförare eller domaren.

Målsägandens sakförare föranstalar därefter att stämningen delgives förmannen samt underrättar dennes sakförare om tid och ort för målets handläggning, varjämte han låter instämma alla vittnen, jämväl dem som påkallas av förmannens sakförare eller domaren, och åvägabringar annan utredning.

d) När någon första gången tjänstgör såsom meddomsman, skall domaren erinra honom om de plikter som ålliga en meddomsman och mottaga hans försäkran att han såväl i förevarande mål som i alla mål, i vilkas avgörande han framdeles kan komma att delta, skall giva noga akt på allt som förekommer inför rätten och döma så som han vet vara sannt och rätt enligt lagen och omständigheterna i målet.

e) Utebliver förmannen, då målet skall företagas till behandling, skall målet dock handläggas, så framt stämningen lagligen delgivits honom och han icke styrker laga förfall.

Kommer förmannen tillstädés genom sakförare, skall målet alltid upptagas till behandling, så framt icke rätten finner förmannens personliga inställelse nödvändig.

f) Den i lagen om rättegång i brottmål den 1 juli 1887, § 322 jämförd med § 366, intagna bestämmelsen angående frågor till svaranden beträffande hans levnadsomständigheter äger icke tillämpning.

§§ 88—90 nævnte tilfælder lappene i de der anførte renbeitedistrikter dømmes til i fællesskap at betale skadelidte erstatningsbeløpet og i tilfælde omkostningene.

k. Dommen skal forkynnes formanden i retten. Kan ikke dette ske, skal saksøkerens sakfører besørge fældende dom forkynnt for formanden.

Efter forkynnelsen sender saksøkerens sakfører dommen og sakens dokumenter til fylkesmanden med opgave over sakens, deri takstforretningens, samtlige omkostninger.

g) Målsäganden kan avhöras men må icke med ed bekräfta sin utsago.

h) Bestämmelserna i §§ 373 och 377 i nämnda lag äga icke tillämpning.

i) Fel vid syneförrättnings kommer ej i betraktande, med mindre domstolen finner sannolikt, att felet haft inverkan på det beslut som meddelats vid förrättningen.

j) Fällande dom skall innefatta åläggande för lapparna i renbetesdistriktet eller, i de i 88—90 §§ omförmälda fall, lapparna i där nämnda renbetesdistrikt att gemensamt gälda ersättningsbeloppet och ifrågakommende kostnader.

k) Domen skall delgivas förmannen under rättens sammanträde. Kan det ej ske, och är domen fällande, skall målsägandens sakförare ombesörja, att den delgives förmannen.

Sedan domen delgivits förmannen, skall målsägandens sakförare till fylkesmannen översända domen och handlingarna i målet jämte uppgift om samtliga kostnader, däri inberäknade kostnaderna vid syneförrättningen.

§ 111.

Hvis skadelidte eller formanden blot anker over, at takstforretningen lider av formelle feil eller at dens utfald helt eller delvis skyldes feilagtig anvendelse av nærværende konventions bestemmelser om lappenes erstatningspligt eller anden feilagtig retsanwendung, blir saadan anke at avgjøre av dommeren alene. Anken maainden saadan frist og paa saadan maate som foran i § 107 nævnt fremsættes for takstbestyreren, der skal oversende den til dommeren. Forinden dommeren træffer sin avgjørelse, skal han underrette motparten om anken og gi ham en passende frist til imøtegaelse. Det er overlatt til dommeren, hvorvidt han vil gi

111 §.

Menar målsägande eller förman att vid syneförrättning förekommit formfel eller att synemännens beslut helt eller delvis grundats å oriktig tillämpning av denna konventions bestämmelser om lapparnas ersättningsskyldighet eller eljes å felaktig rättstillämpning, och vill han allenast av sådan anledning överklaga förrättningen, skall klagomålet avgöras av domaren ensam. Klagomålet anföres inom samma tid och i den ordning som i 107 § sägs hos syneförmannen; och har denne att översända klagoskriften till domaren. Innan domaren meddelar beslut i målet, skall han lämna klagandens motpart underrättelse om klagomålet och förelägga honom viss tid för avgivande av

partene yderligere adgang til uttalelser. Dommeren har iøvrig at indhente de oplysninger, som han finder fornødne for sakens avgjørelse. Med hensyn til virkningen av feil ved takstforretningen gjelder ovennævnte forskrift i § 110 litr. i.

Dommieren lar sin avgjørelse forkynde for partene.

Anke.

§ 112.

Domstolens prøvelse av takstforretningen er endelig. Dog kan partene erklære anke mot dommen under paabehop av uriktig retsanvendelse eller av formelle feil ved dommen eller ved saksbehandlingen eller av uriktig avgjørelse fra domstolens side av anke over feil ved takstforretningen.

§ 113.

Ankefristen er fjorten dage, regnet fra dommens forkynndelsesdag, denne ikke medregnet.

Anken maa erklæres, skriftlig eller mundtlig, for takstbestyreren eller dommeren, hvilke, om anken er mundtlig, skal nedtegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløp er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstation, som skal bringe den videre.

Begjæringen maa angi, hvori den formentlige feil bestaar. Mangler skriftlig begjæring saadan angivelse, skal takstbestyreren eller dommeren søke manglen avhjulpet.

svaromål. Domaren tillkommer att bestämma huruvida tillfälle bör beredas parterna att vidare yttra sig i målet. På domaren ankommer att i övrigt inhämta de upplysningar, som han finner nödiga för målets avgörande. I fråga om verkan av fel vid syneförrätningen gäller vad ovan under 110 § i) föreskrivits.

Domaren föranstalar, att hans beslut delgives parterna.

Klagan över dom.

112 §.

Domstolens beslut får ej överklagas; dock är klagan tillåten, så vitt den avser att rättstillämpningen är felaktig eller att formfel förekommit vid sakens behandling inför domstolen eller i själva domen, eller att domstolen oriktigt bedömt klagan över fel vid syneförrätningen.

113 §.

Tiden för klagomåls anförande vare fjorton dagar,räknade från den dag domen blev parten delgiven, sistämnda dag ej medräknad.

Klagomål framställes, skriftligen eller muntligen, hos syneförmannen eller domaren. Denne har att uppteckna och underskriva klagomål, som anförs muntligen.

Har klagomål före klagotidens utgång i skriftlig avfattning avlämnats å sådan post-, telegraf- eller telefonstation som det åligger att vidare befordra framställningen, skall det anses hava anförs inom laga tid.

Klagomål skall angiva det förmenta fel, varpå klagan grundas. Är klagoskrift härutinnan bristfällig, skall syneförmannen eller domaren söka avhjälpa bristen.

§ 114.

Har takstbestyreren mottat erkläringen, sender han den til dommeren. Denne indsender den med fornødne dokumenter til Høiesterets Kjæremaalsutvalg og underretter samtidig den anden part om anken.

114 §.

Har klagomål mottagits av syneförmannen, har han att översända det samma till domaren. Denne befordrar det jämte de till saken hörande handlingar till högsta domstolens avdelning för besvärsomål (höiesterets kjæremaalsutvalg) och underrättar samtidigt klagandens motpart om klagomålet.

§ 115.

Anken har opsættende virkning.

115 §.

Har klagomål anförts, må domen ej verkställas.

§ 116.

Høiesterets Kjæremaalsutvalg avgjør anken med endelig virkning.

116 §.

Hos högsta domstolens avdelning för besvärsomål avgöres klagomålet slutgiltigt.

§ 117.

Urigtig retsanvendelse eller formelle feil kommer ikke i betragtning, med mindre Kjæremaalsutvalget finder det sandsynlig, at feilen har været bestemmende for dommen.

117 §.

Felaktig rättstillämpning eller formfel kommer icke i betraktande, med mindre besvärsavdelningen finner sannolikt att felet haft inverkan på sakens utgång.

§ 118.

Forøvrig kommer til anvendelse de om kjæremaal i straffesaker gjeldende forskrifter, saaledes som de nu lyder i loven av 1 juli 1887 (jfr. lov av 22 mai 1902) §§ 410, 411 og 412 andet led.

118 §.

I övrigt skola tillämpas de för besväri brottmål gällande föreskrifter, sådana de nu finns upptagna i §§ 410, 411 och 412, andra stycket, av lagen den 1 juli 1887, jämförd med lagen av den 22 maj 1902.

§ 119.

Foranstaende forskrifter har tilsvarende anvendelse likeoverfor dommerens avgjørelse av anke over feil ved takstforretningen.

119 §.

Förestående stadganden äga motsvarande tillämpning i fall då någon vill överklaga domarens beslut i anledning av klagomål över fel vid syneförrättning.

Forkyndelser.

Delgivning.

§ 120.

Forkyndelser for formanden skal foregaa paa det av ham i henhold til § 45 litr. c og e oppgivne opholdssted.

120 §.

Där meddelande skall delgivas förmannen, varde delgivningen verkställd å den plats som enligt 45 § c) eller e) blivit av honom anmäld såsom boplat.

Saafremt formanden opgir noget andet

sted end sit opholdssted som forkyn-
delsessted, bør det benyttes som saadant,
forsaavidt det ikke ligger fjernere fra
takstbestyrerens bopæl end opholdsstedet.

Forøvrig kan forkynelse for forman-
den foretages paa hvilket som helst sted,
hvor han maatte paatræffes.

§ 121.

Undlater formanden at underrette
takstbestyreren om sit opholdssted eller
at opgi andet forkynelsested, er forkyn-
else uforstået, saafremt takstbestyreren
ikke allikevel kjender formandens op-
holdssted i renbeitedistriket.

Det samme gjælder, forsaavidt angaaer
indkaldelse til takstforretning, naar for-
manden og næstformanden har fraflyttet
sit renbeitedistrikt uten at ha anvist no-
gen, som i deres sted kan motta forkyn-
else, eller naar ikke nogen av dem
endnu har indfundet sig i renbeitedis-
triket.

§ 122.

Forkynelse foretages av et stevnev-
idne paa den maate, at gjenpart av
dokumentet overleveres den, hvem det
gjælder, eller i hans fravær nogen anden
lap tilhørende renbeitedistriket. Pa-
atræffes ingen saadan lap, nedlægges do-
kumentet paa forkynelsesstedet i telt
eller gamme (kaate) eller opslaaes paa
formaalstjenlig maate.

§ 123.

Naar formanden skal indkaldes til
takstforretning eller rettergang, forkyn-
des indkaldelsen for ham senest otte og
fifti timer før forretningens eller rets-
møtets avholdelse, saafremt avstanden
fra hans opholdssted til forretnings- eller
retsstedet ikke er over tyve kilometer.
Er avstanden længere, forlænges varsels-

Uppgiver förmannen såsom delgiv-
ningsort annan plats än boplatsen, skall
delgivning ske å den sálunda uppgivna
platsen, med mindre denna är belägen
på större avstånd från syneförmannens
bostad än boplatsen.

Meddelande kan ock i varje fall del-
givas förmannen där han anträffas.

121 §.

Underläter förmannen att underrätta
syneförmannen om sin boplats eller att
uppgiva annan delgivningsort, och äger
syneförmannen icke ändock kännedom
om förmannens vistelseort i renbetes-
distriket, vare delgivning obehövlig.

När fråga är om inkallelse till syneförrättning, vare delgivning ock obehövlig, i händelse förmannen och andre förmannen flyttat från distriket utan att anvisa någon, som i deras ställe äger mottaga delgivning, så ock i det fall att icke någondera av dem ännu infunnit sig i distriket.

122 §.

Delgivning verkställes av en stäm-
ningsman (stevnevidne) sálunda, att av-
skrift av den handling, som skall del-
givas, överlämnas till den, som delgiv-
ningen avser, eller, om han ej träffas, till
annan lapp, tillhörande renbetesdistriket.
Anträffas ej någon sådan lapp, skall
handlingen kvarlämnas på delgivnings-
orten i tält eller kåta eller på lämpligt
sätt anslås.

123 §.

Då förmannen kallas till syneförrättning
eller domstolssammanträde, skall kallelsen
delgivas senast fyrtioåtta timmar före
förrättningen eller sammanträdet, om
avståndet från hans boplats till platsen
för förrättningen eller sammanträdet
icke överstiger tjugu kilometer. Är av-
ståndet längre, utsträckes delgivnings-

fristen med seks timer for hver tikilometer eller del derav.

§ 124.

Skal stevning til saksbehandling ved domstol forkynnes for formanden eller næstformanden paa et tidspunkt, da ingen av dem opholder sig og heller ikke pligter at opholde sig i renbeitedistrikts, sendes stevningen gjennem fylkesmanden til landshövdingen, som lar den forkynne paa den maate, som er foreskrevet for forkynnelser til svensk domstol. Varselsfristen er i dette tilfælde to maaneder. I lignende tilfælder foretages paa samme maate forkynnelser av takstforretninger, dommer, kjendelser eller andre avgjørelser.

Takstbestyrernes m. fl.'s godtgjørelser.

§ 125.

Taktsbestyreren tilkommer for tilsigelse av takstmænd og for bestyrelse og beskrivelse av takstforretning den til enhver tid for lensmænds bestyrelse av skjønsforretning, beskrivelse (utskrift med bekræftning) og tilsigelse fastsatte betaling og godtgjørelse.

For forkynnelser erlægges den for forkynelse i straffesak til enhver tid bestemte betaling eller godtgjørelse.

Takstmænd og domsmænd tilkommer den til enhver tid henholdsvis for skjønsmænd i borgerlig retstvist, naar de tages av det sædvanlige utvalg indenfor tinglaget, og for domsmænd i straffesak fastsatte betaling eller godtgjørelse.

Voldgiftsmænd tilkommer samme godtgjørelse som takstmænd. Er partene ikke enige om, hvem der skal betale voldgiftsmandens godtgjørelse, avgjøres dette av ham.

tiden med sex timmar för varje nymil eller del därav.

124 §.

Skall stämning till domstol delgivas förmannen eller andre förmannen då icke någondera av dem vistas inom renbetesdistrikt eller borde uppehålla sig där, sändes stämningen genom fylkesmannen till landshövdingen, som föranstalar att den delgives på sätt som är stadgat om delgivning av stämning till svensk domstol. I detta fall skall delgivningen verkställas minst två månader före sakens behandling vid domstolen. På enahanda sätt verkställes i nyssnämnda fall delgivning av beslut vid syneförrätning, dom eller annat avgörande.

Arvoden åt syneförman m. fl.

125 §.

För kallelse av syneman samt för ledning av syneförrätning även som utskrift och bestyrkande av syneprotokoll utgår till syneförman samma gottgörelse som är eller kan bliva bestämd såsom ersättning åt länsman för motsvarande bestyr med annan taxeringsförrätning (skjønsforretning).

För delgivning erlägges den gottgörelse som är eller kan bliva bestämd för delgivning i brottmål.

Till syneman utgår enahanda gottgörelse som är eller kan bliva bestämd för sådan syneman i tvistemål som tages ur den för ändamålet inom tingslaget utsedda allmänna nämnd. Meddomsman tillkommer samma gottgörelse som utgår eller kan komma att utgå till meddomsman i brottmål.

Till skiljeman utgår samma gottgörelse som till syneman. Äro parterna ej överens om vilkendera skall göttgöra

skiljemannen, äger han rätt att avgöra detta.

Omkostninger.

§ 126.

Naar et renbeitedistrikts lappor ved takstforretningsbeslutning eller dom tilpligtes at betale erstatning for skade ved ren, skal de samtidig paalægges i fælles-skap at betale de omkostninger, som takstforretningen og domstolsbehandlin-gen maatte ha paaført den norske stats-kasse. Størrelsen av disse omkostninger angives ikke i beslutningen eller dommen, men utregnes senere av fylkesmanden paa grundlag av takstbestyrerens, dommerens og den offentlig antagne sakførers op-gaver.

§ 127.

Paastaar den ene part sig tilkjendt erstatning hos den anden for sine omkostninger eller for sit tap av for-tjeneste, foranlediget ved takstforretnin-gen eller domstolsbehandling, avgjøres paastanden i takstforretningen og dom-men.

§ 128.

Lappene skal i takstforretningen og dommen helt eller delvis fritages for at betale omkostninger eller tap av for-tjeneste som nævnt i §§ 126 og 127, naar billighet findes at tale derfor, saasom naar der i betimelig tid av formanden ergjort et fyldestgjørende forlikstilbud eller naar domstolsbehandlingen er begjært av for-manden og dommen væsentlig nedsætter takstforretningens ansættelse av erstatningsbeløpet eller naar saadan behandling er begjært av skadelidte og dommen ikke forhøier beløpet. Fritar takstforretningen eller dommen lappene alene delvis for at betale omkostningene til det offent-lige, skal det til veiledning for fylkesman-

Förrättnings- och rättegångskostnader.

126 §.

Varda lapparna i renbetesdistrikt ge-nom beslut vid syneförrättning eller dom förpliktade att betala ersättning för skada, som vållats av renar, skola de ock förplikta att gemensamt gälda de kostnader som syneförrättningen eller rättegången medfört för norska stats-kassan. Beloppet av dessa kostnader skall icke angivas i beslutet eller domen men varde sedermera uträknat av fylkes-mannen på grundval av syneförmannens, domarens och den offentlige sakförarens uppgifter.

127 §.

Har endera parten av den andra fordrat ersättning för kostnader eller för förlorad arbetsförtjänst i anledning av syneförrättningen eller rättegången skall frågan prövas i beslutet vid syneförrättningen eller i domen.

128 §.

Lapparna skola i beslutet eller domen helt eller delvis befrias från att betala ersättning, som avses i 126 eller 127 §, om billighetsskäl tala häför, såsom att för-mannen inom skälig tid erbjudit tillfredsställande förlikning, eller att domstolen, i fall då syn överklagats av formannen, väsentligen nedsätter det vid synen be-stämda ersättningsbeløpet eller, om klagan förts av målsäganden, icke höjer sagda belopp. Varda genom beslutet eller domen lapparna allenast delvis be-friade från skyldighet att betala kostnaderna till norska statskassan, skall till vägledning för fylkesmannen angivas, huru stor bråkdel befrielsen omfattar.

den angives, hvor stor brøkdel fritagelsen omfatter.

Forskudsbeläning av offentlige midler.

§ 129.

Erstatningsbelöp, som et renbeitedistrikts lappar ved endelig takstforretning eller dom maatte bli paalagt at betale for skade ved ren og for skadelidtes omkostninger og tap av fortjeneste, skal tillikemed de omkostningar, som de pligter at erstatte den norske statskasse efter opgave fra fylkesmanden, paa dennes begjæring utbetales forskudsvis av svenska offentlige midler ved forføining av landshövdingen.

§ 130.

Hvad der i § 129 er sagt, gjælder ogsaa erstatningsbelöp i anledning av skade ved ren ifølge skriftligt forlik eller skriftlig voldgiftsavgjørelse.

Selv om noget forlik eller nogen voldgiftsavgjørelse ikke omfatter de omkostningar, som er paaført den norske statskasse og som lappene pligter at erstatte efter opgave av fylkesmanden, skal de dog betales paa samme maate som i § 129 nævnt.

§ 131.

Naar saadant forlik eller saadan voldgiftsavgjørelse som i § 130 nævnt indkommer til fylkesmanden og han finder, at dokumentet mangler tilfredsstillende oplysning om, hvem partene er, eller om hvor eller naar skaden er skeet, eller efterlater tvil om, hvorledes det skal forstaas, skal han søke manglene avhjulpet, forinden han sender det til

Förskottsbetalning av allmänna medel.

129 §.

Hava lapparna i något renbetesdistrikt blivit genom laga kraft ägande beslut vid syneförrätning eller genom dom, som vunnit laga kraft, förpliktade att utgiva ersättning för skada av renar och att ersätta målsägande för kostnad eller förlorad arbetsförtjänst, skall på framställning av fylkesmannen ersättningen jämte samtliga de kostnader lapparna enligt uppgift av fylkesmannen hava att erlägga till norska staten förskottsvis genom landshövdingen utbetalas av svenska allmänna medel.

130 §.

Vad i 129 § är stadgat gälle även i fråga om ersättningsbelopp, som lappar på grund av skriftlig förlikning eller skriftligen avfattad skiljedom hava att erlägga i anledning av att skada vållats av renar.

Skulle förlikning eller skiljedom i något fall icke omfatta de kostnader som i saken drabbat norska statskassan och som lapparna äro skyldiga att ersätta, skola dessa kostnader ändock i enlighet med uppgift av fylkesmannen utbetalas på sätt i 129 § är nämnt.

131 §.

Finner fylkesmannen, att i 130 § avsedd förlikning eller skiljedom, som överlämnats till honom för verkställighet, icke med tillräcklig tydlighet utmärker vilka parterna äro eller var och när skadan inträffat eller ejes lämnar rum för tvekan om dess rätta innebörd, skall han söka tillse, att bristerna avhjälpas innan han översänder handlingen till lands-

landshövdingen med begäring om betaling. Har det ikke været mulig at faa manglene tilfredsstillende avhjulpet, skal fylkesmanden nægte at oversende dokumentet til landshövdingen og herom underrette skadelidte.

§ 132.

Beløp, som overensstemmende med § 129 eller § 130 blir betalt av svenske offentlige midler, skal ved landshövdingens forføining indkræves hos den eller de erstatningspligtige, saafremt ikke landshövdingen i noget tilfælde maatte finde, at billighet taler for, at beløpet helt eller delvis gaar til endelig utgift for den svenske statskasse.

Ändring av distriktsgrænser.

§ 133.

Efter överenskomst med landshövdingen kan fylkesmanden bestemme saadanne mindre ändringer i grænsene mellem de enkelte renbeitedistrikter, som viser sig at være ønskelige.

hövdingen med begäran om utbetalning. Visar det sig omöjligt att på tillfredsställande sätt avhjälpa bristerna, skall fylkesmannen vägra att översända handlingen till landshövdingen och därmed underrätta målsäganden.

132 §.

Vad som i enlighet med 129 eller 130 § blivit av allmänna medel erlagt skall genom landshövdingens försorg återkrävas hos den eller de ersättningspliktige, så framtid icke i något fall landshövdingen finner med billighet överensstämma, att utgiften helt eller delvis stannar å svenska statskassan.

Ändring av distriktsgränser.

133 §.

Efter överenskommelse med landshövdingen må fylkesmannen föreskriva sådana mindre ändringar i gränserna mellan särskilda renbetesdistrikt som kunna visa sig vara önskvärda.

ANDEN AVDELING.

Norske lappers adgang til renbeitning i Sverige.

Fra hvilke norske områder renbeitning i Sverige kan foregaa. Beiteområdene.

§ 134.

Lapper fra Troms fylke og den del av Nordland fylkes fastland, som ligger nordenfor Rombaken og Ofotfjorden, skal ha adgang til at la ren til et samlet antal av 2 000 beite i de områader i Sverige, hvor lapper fra Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma lappbyer har beiteadgang for sine ren.

ANDRA AVDELNINGEN.

Norska lappars rätt till renbetning i Sverige.

Från vilka norska områden renar må föras på bete i Sverige. Betesområden.

134 §.

Lappar från Troms fylke och den del av Nordlands fylkes fastland som ligger norr om Rombaken och Ofotfjorden skola äga rätt att låta renar till ett sammanlagt antal av 2,000 beta i de områden i Sverige där betesrätt tillkommer lappar från Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma och Talma lappbyar.

§ 135.

Lapper fra Nordland fylke skal ha adgang til at la ren beite i de omraader i Norrbottens og Västerbottens län, hvor lapper fra Rautasvuoma og Kalasvuoma lappebyer og fra Gellivare, Jokkmokk, Arjeplog, Sorsele, Tärna og Vilhelmina sogn har beiteadgang.

§ 136.

Lapper fra Nord-Trøndelag fylke skal ha adgang til at indflytte med ren eller uten selv at flytte ind at la ren beite i den del av Blåsjö renbetesfjäll i Jämtlands län, som begränses i øst og syd av de fastsatte gränsen för hemmanen Stora Blåsjö och Jorm och i vest av riksgränsen.

Beitetid.

§ 137.

De i §§ 134 og 135 omhandlade ren maa ikke indkomme i Sverige för 1 oktober og være ført ut senest inden utlopet av april maaned.

§ 138.

De i § 136 omhandlade ren maa ikke komme ind i Sverige för 1 maj och maa være ført ut senest inden utgången av november maaned.

Rentælling.

§ 139.

Naar rentælling overensstemmende med § 7 finder sted i de omraader, hvor lapper fra Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma lappebyer har adgang til at la ren beite, skal de norske ren, som paa tællingstiden findes i omraadene, medtages ved tællingen. Renens eiere og vogtere er paa forlangende pligtige til at yde fornøden bistand ved tællingen.

135 §.

Lappar från Nordlands fylke skola äga rätt att låta renar beta i de områden i Norrbottens och Västerbottens län där lappar från Rautasvuoma och Kalasvuoma lappbyar samt från Gellivare, Jokkmokks, Arjeplogs, Sorsele, Tärna och Vilhelmina socknar hava betesrätt.

136 §.

Lappar från Nord-Tröndelags fylke skola äga rättighet att inflytta med renar eller, utan att själva inflytta, låta renar beta å den del av Blåsjö renbetesfjäll i Jämtlands län som begränsas i öster och söder av de fastställda rågångarna för hemmanen Stora Blåsjö och Jorm samt i väster av riksgränsen.

Betested.

137 §.

Renar, som omförmälas i 134 och 135 §§, må icke inkomma i Sverige före den 1 oktober och skola vara bortförda från svenskt område före utgången av april.

138 §.

Renar, som avses i 136 §, må icke inkomma i Sverige före den 1 maj och skola vara bortförda från svenskt område före utgången av november.

Renräkning.

139 §.

Då enligt 7 § renräkning äger rum inom de områden, där betesrätt tillkommer lappar från Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma och Talma lappbyar, skola de norska renar, som finns inom områdena vid tiden för räkningen, ingå i densamma. Renarnas ägare och vaktare vare pliktiga att på anfordran lämna nödigt biträde vid räkningen.

*Anmeldelser. Formænd og næstformænd.***§ 140.**

De lapper, som vil gjøre bruk av sin adgang til at indflytte med ren i Sverige, skal inden utløpet av juli maaned anmelde dette for den norske lappefoged. Anmeldelsen skal desuten indeholde opgave over:

- a. Anmelderens og medfølgende husfolks og renvogteres navn og alder;
- b. for hvilke andre personer anmelderen har ren til bevogtning;
- c. det antal ren, som agtes medført for hver enkelt persons vedkommende;
- d. de renmerker hver av dem benytter; er opgave herom en gang git, behøver ved senere anmeldelser alene mulige ændringer opgives;
- e. den lappeby eller, hvor det gjælder trakt, som indgaar under distriktsinddeling, det distrikt (skadeserstatningsomraade), hvor beitningen skal foregaa.

For indflytning til den i § 136 nævnte del av Blåsjö renbetesfjäll er anmeldelse ufor nøden.

§ 141.

Hvis den svenske regjering finder det paakrævet, at de lapper, som flytter til en viss trakt i Sverige, vælger formand og næstformand, har den adgang til hos den norske regjering at begjære utfærdiget bestemmelser i saa henseende.

§ 142.

Inden utgangen av august maaned skal fylkesmanden sende landshøvdingen fortegnelse over de anmeldte lapper med de i § 140 nævnte opgaver og, naar formand og næstformand er valgt, underretning om disses navne. Fortegnelsen skal være ledsaget av den norske lappefogeds bevidnelse om, at

*Lapparnas anmälningar. Förmän och andre förmän.***140 §.**

Lapp, som vill begagna sig av rättigheten att med renar inflytta i Sverige, skall före juli månads utgång hos norske lappfogden göra anmälan härom. Anmälningen skall dessutom innehålla uppgift om:

- a) den anmäldes jämte medföljande husfolks och renvaktares namn och ålder;
- b) de andra personer, för vilka den anmäldé har renar i sin vård;
- c) det antal renar, som skall medföras för en var i anmälningen avsedd person;
- d) de renmärken var och en av dem använder, dock att, när uppgift härom en gång är lämnad, senare anmälningar allenast behöva innehålla uppgift om ändringar; samt
- e) den lappby, inom vars område bettningen skall försiggå, eller, där fråga är om trakt som ingår i distriktsindelning, distriktet (skadeersättningsområdet).

I avseende å inflyttning till den i 136 § omförmälda delen av Blåsjö renbetesfjäll äge anmälan ej rum.

141 §.

Där svenska regeringen anser nödigt att lappar, som inflytta till viss trakt i Sverige, utse förman och andre förman, äger den hos norska regeringen påkalla utfärdande av bestämmelser i sådant hänseende.

142 §.

Före utgången av augusti månad har fylkesmannen att tillsända landshövdingen förteckning över de anmälda lapparna med de i 140 § nämnda uppgifter samt, där förman och andre förman utsetts, tillika meddela deras namn. Förteckningen skall åtföljas av norske lappfogdens intyg att, såvitt han är i stånd att

der ikke er opført andre ren paa fortægnelsen end saadanne, som lappene har adgang til at la beite i Sverige, og, forsaavidt angaar Troms fylke, at de opgivne renantal er rigtige, dette dog alene i den utstrækning, hvori lappefogden er istand til at uttale sig derom.

Av fortægnelsen skal fornødne utdrag sendes av fylkesmanden til formændene og næstformændene, naar saadanne er valgt, og av landshøvdingen til den svenske lappefoged og landsfiskalene.

§ 143.

Avgir lap anmeldelse saa sent, at den ikke kan medtages paa fylkesmandens fortægnelse, har han ikke adgang til i det paagjældende aar at flytte ind med sine ren eller la dem medfølge indflyttende norsk lap.

Henvisning til anden beitetrakt.

§ 144.

Efter overenskomst med fylkesmanden kan landshøvdingen henvise lap, som har anmeldt sig til en viss trakt, med de anmeldte ren til en anden trakt i länet. Bestemmelse om saadan henvisning maa gjennem fylkesmanden i betimelig tid meddeles vedkommende lap.

Formandens og næstformandens myndighed og pligter.

§ 145.

Formanden har myndighet til at gi de lapper, som staar under hans tilsyn, de paalæg og av dem kræve den bistand, som han maatte finde fornøden, for at han skal kunne vareta sine pligter ifølge nærværende konvention.

Naar der i renbeitedistrikt (skadeserstatningsomraade) opstaar spørsmål om skade ved ren, tilkommer det formanden

därom uttala sig, å förteckningen ej upptagas andra renar än sådana som lapparna äga rätt att låta beta i Sverige samt, beträffande lappar som inflytta från Troms fylke, att de uppgivna renantalen äro riktiga.

Nödigt utdrag av förteckningen skall överlämnas, av fylkesmannen till förmanen och andre förmannen, där sådana utsetts, samt av landshövdingen till svenska lappfogden och landsfiskalerna.

143 §.

Gör lapp anmälhan så sent, att den icke kan upptagas på fylkesmannens förteckning, har han icke rätt att under året inflytta med renar eller låta sina renar åtfölja inflyttande norsk lapp.

Hänvisning till annan betestrakt.

144 §.

Efter överenskommelse med fylkesmannen må landshövdingen hänvisa lapp, som anmält sig till viss trakt, att med de anmeldta renarna flytta till annan trakt inom länet. Beslut om sådan hänvisning skall genom fylkesmannen i god tid meddelas lappen.

Förmannens och andre förmannens befogenhet och skyldigheter.

145 §.

Förmannen har befogenhet att meddela de lappar som stå under hans tillsyn de föreskrifter och av dem kräva den medverkan som han finner vara av nöden för fullgörande av de förpliktelser som enligt denna konvention ålliga honom.

Där inom distrikt (skadeersättningsområde) fråga uppstår om skada av renar, tillkommer det förman att föra

at handle paa de norske lappers vegne og derunder ogsaa at indgaa forlik om erlaeggelse av erstatning og omkostninger.

§ 146.

Det paaligger formanden

- a. at indfinde sig i den svenske beitetrakt senest til samme tid som de dit først indflyttende norske lapper og at forbli der, indtil de har flyttet derfra,
- b. at holde sig underrettet om de til trakten hørende lappers opholdssteder;
- c. naar skade ved ren er voldt i trakten og der findes grund til at tro, at renen helt eller delvis har været norsk, da at søke oplyst, hvem der eier disse ren,
- d. at yde lappefogden den bistand, som denne paa tjenestens vegne med føie kan kræve,
- e. at paase, at de gjeldende bestemmelser om renvogtning og renbeitning overholdes og hos landsfiskalen eller lappeopsynet at anmelde overtrædelser, samt at træffe saadanne forføjninger, som er paakrævet til fremme af forsvarlig og velordnet rendrift og til forebyggelse af skade og ulempe for de fastboende, saasom at utsende renvogtere og la hente bortkomne ren,
- f. at iøvrig foreta det, som efter nærværende konvention paaligger ham.

§ 147.

Næstformanden skal gjøre tjeneste som formand, naar formanden er forhindret fra at utføre tjenesten.

Formanden kan derhos for enkelte tilfælder overdra til næstformanden at gjøre tjeneste som formand.

At næstformanden er blit behandlet eller har gjort tjeneste som formand i nogen tilfælde, hvor han ikke efter foran-

talan för de norska lapparna och därvid jämväl ingå förlikning i fråga om skadeersättning och kostnader.

146 §.

Förmannen åligger:

- a) att infinna sig i den svenska betestrakten senast samtidigt med de norska lappar, som först inflytta, och kvarstanna inom trakten till dess lapparna flyttat därifrån;
- b) att hålla sig underrättad om de till trakten hörande lapparnas boplatser;
- c) att, när inom trakten skada vållats av renar och anledning finnes till antagande att dessa helt eller delvis varit norska, söka utreda vem som är ägare till dessa renar;
- d) att lämna svenska lappfogden den medverkan som denne skäligen kan å tjänstens vägnar kräva;
- e) att tillse det gällande bestämmelser om bevakning och renbetning efterlevas och hos landsfiskalen eller tillsyningsväsendet anmäla överträdelser även som att vidtaga sådana åtgärder som äro av nöden för uppehållande av försvarlig och välordnad renskötsel samt förebyggande av skada och intrång för de bofasta, såsom att utsända renvaktare och låta återhämta bortlupna renar; samt
- f) att i övrigt fullgöra vad som enligt denna konvention åligger honom.

147 §.

När förmannen är förhindrad att tjänstgöra, träder andre förmannen i hans ställe.

Förmannen kan därjämte för särskilda tillfällen uppdraga åt andre förmannen att tjänstgöra såsom förman.

Skulle i något fall, då andre förmannen tjänstgjort såsom förman eller såsom sådan behandlats, befogenhet där-

staaende hadde beføielse dertil, har dog ikke nogen indflydelse paa forføiningens gyldighet.

De i § 146 litr. c, d, e og f indeholdte paabud gjælder næstformanden, alene naar han gjør tjeneste som formand. Iøvrig har nævnte § anvendelse ogsaa paa næstformanden.

*Lappenes pligt til at følge sine
ren.*

§ 148.

Lap, som har anmeldt sig til indflytning i Sverige, skal flytte ind i dette rike samtidig med renen og forbli der, saalænge renen beiter der, forsaavidt ikke sygdom eller vigtige forretninger kræver hans fravær.

§ 149.

Lap, som har rendrift i Troms fylke eller i den del av Nordland fylkes fastland, som ligger nordenfor Rombaken og Ofotfjorden, skal ha adgang til at la sine ren føres til Sverige under bevogtning af svensk lap, som pleier at flytte ind i Troms fylke.

Den som vil benytte sig av saadan adgang, skalinden juli maaneds utgang anmeldte dette for den norske lappefoged med oplysning om sit eget og den svenske laps navn, den lappby, som den svenske lap tilhører, antallet av ren, som skal medføres, og om renenes øremerker. Det som i § 142 er bestemt om anmeldelse skal ha tilsvarende anvendelse for anmeldelse efter nærværende §. Avgir lap anmeldelse saa sent, at den ikke kan medtas paa fylkesmandens fortegnelse, har han ikke adgang til i det paagjældende aar at la renen føres ind i Sverige.

till, efter vad nu är sagt, ej hava tillkommit honom, må sådant likvälv ej rubba giltigheten av vad han gör och låter.

De skyldigheter, som i 146 § c), d), e) och f) äro stadgade beträffande förman, skola åligga andre förman, allenast när han tjänstgör såsom förman, men i övrigt äge sagda § tillämpning jämväl å andre förman.

*Lapparnas skyldighet att åtfölja sina
renar.*

148 §.

Lapp, som anmeldt sig till inflyttning i Sverige, skall samtidigt med renarna inflytta till nämnda rike och så länge renarna där uppehålla sig kvarstanna hos dem, med mindre sjukdom eller viktiga angelägenheter föranleda hans frånvaro.

149 §.

Lapp, som driver renskötsel i Troms fylke eller i den del av Nordlands fylkes fastland som ligger norr om Rombaken och Ofotfjorden, skall äga rätt att låta sina renar införas i Sverige under bevakning af svensk lapp, som plägar inflytta i Troms fylke.

Den som vill begagna sig av sådan rättighet har att före juli månads utgång däröm göra anmeldan hos norske lappfogden med uppgift om sitt eget och den svenska lappens namn, den lappby den senare tillhör, antalet renar som skall medföras och renarnas märken. Vad i 142 § stadgas i fråga om anmeldan som där avses skall i tillämpliga delar gälla beträffande anmeldan enligt förevarande §. Göres anmeldan så sent att den icke kan upptagas på fylkesmannens förteckning, må renarna ej under året införas i Sverige.

*Forskudsbeløting av offentlige midler.***§ 150.**

Bestemmelsene i §§ 129—132, dog med undtagelse av, hvad §§ 129 og 130 jfr. § 126 andet led indeholder om omkostningers erstatning efter opgave af fylkesmanden, skal ha tilsvarende anvendelse, naar der er spørsmaal om betaling af erstatningsbeløp, som norske lapper i Sverige ifølge endelig avgjørelse eller skriftlig avfattet forlik eller voldsgiftsdom er pligtige til at betale for skade, som deres ren har voldt, eller for omkostninger eller tap av arbeidsfortjeneste.

*Lappenes adgang til jagt og fiske.***§ 151.**

Norske lapper, som med hjemmel i nærværende konvention lar sine ren beite i Sverige, er berettiget til under sit ophold der at drive jagt og fiske overensstemmende med de bestemmelser, som der gjelder eller kommer til at gjælde for svenske lapper. Dog maa jagten eller fisket ikke drives anderledes end til husbehov under opholdet i Sverige.

I Karesuando og Jukkasjärvi sogn maa de norske lappers ret til fiske til husbehov ikke indskrænkes ved bortforpagtning af fiskeret, medmindre bortforpagtningen sker i fredningsøieme med overensstemmende med de forskrifter, som herom til enhver tid er gjeldende.

*Svenske bestemmelser angaaende renbetning anvendes paa norske lapper.***§ 152.**

Forsaavidt ikke andet er bestemt i nærværende konvention, kommer i den utstrækning, som er mulig og fornøden, til anvendelse paa de norske lapper i

*Förskottsbetalning av allmänna medel.***150 §.**

Bestämmelserna i 129—132 §§, dock med undantag av vad 129 och 130 §§, jämförda med 126 §, andra punkten, innehåller om kostnaders utbetalande i enlighet med uppgift av fylkesmannen, skola äga motsvarande tillämpning, när fråga är om uttagande av ersättningsbelopp, som norska lappar i Sverige genom laga kraft ägande beslut eller skriftlig förlikning eller skriftligen avfattad skiljedom förpliktats utgiva för skada, som vållats av renar, eller för kostnad eller förlorad arbetsförtjänst.

*Lapparnas rätt till jakt och fiske.***151 §.**

Norska lappar, som i enlighet med denna konvention låta sina renar beta i Sverige, skola under sin vistelse därstädes äga rätt till jakt och fiske i enlighet med bestämmelser, som där gälla eller komma att gälla för svenska lappar; dock må jakten eller fisket bedrivas allennast till husbehov under vistelsen i Sverige.

Inom Karesuando och Jukkasjärvi socknar må de norska lapparnas rätt till husbehovsfiske icke inskränkas genom upplåtelse av fiskerätt, så vida upplåtelsen ej skett i fredningssyfte i enlighet med föreskrifter, som härom kunna gälla eller varда meddelade.

*Tillämpning å norska lappar av svenska bestämmelser rörande renbetning.***152 §.**

Beträffande norska lappar i Sverige skola, i den mån ej annat stadgas i förevarande konvention, i tillämpliga delar lända till efterättelse de bestämmelser

Sverige de bestemmelser, som der til enhver tid maatte være gjældende for svenske lappers renbeitning.

TREDIE AVDELING.

Bestemmelser fælles for svensk renbeitning i Norge og norsk renbeitning i Sverige.

Hvilke lapper har adgang til renbeitning i det fremmede rike.

§ 153.

Adgang til overensstemmende med nærværende konvention at la svenske ren beite i Norge har alene nomadiserende lap.

Som nomadiserende lap ansees alene den person av lappisk herkomst, som til stadighet personlig følger og bevogter sine ren og som ikke samtidig bruker, hvad der i svensk lovgivning betegnes som hemman eller nybygge, eller bistaar dermed.

Dog skal lapper fra Västerbottens län och Frostvikens norra lappeby i Jämtlands län ha adgang til at la sine ren beite i de for dem bestemte områader i Norge, selv om de ved siden av ren-driften driver jordbruk eller bistaar dermed, forutsat at de personlig følger og bevogter sine ren i den tid, saadan beitning foregaar.

Adgang til at la norske ren beite i Sverige har alene person av lappisk herkomst, som i Norge har rendrift.

Laps adgang til i visse tilfælder at la sine ren beite i det fremmede rike under bevogtning av anden lap er om-handlet i § 149 og § 154.

som där gälla eller kunna komma att gälla i avseende å svenska lappars renbetning.

TREDJE AVDELNINGEN.

Gemensamma bestämmelser för svensk renbetning i Norge och norsk renbetning i Sverige.

Vilka lappar hava rätt till renbetning i det främmande riket.

153 §.

Rättighet att i enlighet med denna konvention låta svenska renar beta i Norge tillkommer allenast nomadiserande lapp.

Såsom nomadiserande lapp anses allenast person av lappsk häromdst, som på stadigvarande sätt personligen följer och bevakar sina renar och icke samtidigt brukar hemman eller nybygge eller biträder vid bruket av sådan fastighet.

Dock skall lapp från Västerbottens län eller Frostvikens norra lappby i Jämtlands län, ändå att han vid sidan av renkötseln driver jordbruk eller biträder därvid, äga rätt att låta sina renar beta i de för dem avsedda områden i Norge, under förutsättning att han personligen följer och bevakar renarna under den tid sådan betning äger rum.

Rättighet att låta norska renar beta i Sverige tillkommer allenast person av lappsk häromdst, som i Norge driver renkötsel.

Hurusom i vissa fall lapp äger att låta sina renar under annan lapps vård beta i det främmande riket, därom stodgas i 149 och 154 §§.

Hvilke ren lappene kan ta med sig til det fremmede rike.

§ 154.

Lap, som har adgang til at flytte med ren fra sit hjemland til det andet rike, kan ta med sig, foruten sine egne, sin ægtfælles, sine umyndige barns og medfølgende tjeneres ren, alene ren tilhørende:

a. lap, som pleier fra sit hjemland at flytte til det andet rike, men som paa grund av omstændighetene et enkelt aar er forhindret fra at foreta saadan flytning,

b. lap, som har pleiet at foreta flytning til det andet rike, men paa grund av alder, sygdom eller fattigdom er ophört dermed,

c. umyndigt barn av lap som nævnt under litr. a og b,

d. uskiftet dödsbo efter lap, som har pleiet at flytte til det andet rike; retten til at medta saadanne ren gjælder kun i fem aar fra dödsfallet.

Foranstaaende bestemmelser skal ha tilsvarende anvendelse ved den i § 36 omhandlede renbeitning.

De fastboendes hunder.

§ 155.

Den som med forsæt eller av grov uagtsomhet volder, at ren ved hund eller paa anden utilbørlig maate ufredes paa sine tillatte opholdssteder, skal erstatte skaden. Er skaden voldt ved hund, erstattes den, selv om den ikke er voldt ved nogens forsæt eller uagtsomhet.

§ 156.

I renbeitedistrikter i Norge og i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker skal de fastboende paa det sted, hvor renen opholder sig, holde sine hunder

Vilka renar lapp kan medföra till det främmande riket.

154 §.

Lapp, som äger från sitt hemland inflytta med renar till det andra riket, må medföra — förutom sina egna, sin makes, sina omyndiga barns och medföljande tjänares renar — allenast renar tillhörande:

a) lapp, som plägar från hemlandet flytta till det andra riket, men på grund av omständigheterna något år är förhindrad att företa sådan flytning;

b) lapp, som har plägat flytta till det andra riket, men på grund av ålder, sjukdom eller fattigdom därmed upphört;

c) omyndigt barn av lapp, som i a) eller b) sägs;

d) oskiftat dödsbo efter lapp, som har plägat flytta till det andra riket, och må sådan rätt gälla endast under en tid av fem år från dödsfallet.

Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning vid renbetning, som avses i 36 §.

Bofastas hundar.

155 §.

Den, som med uppsåt eller av grovt vållande förorsakar, att renar genom hundar eller på annat otillbörligt sätt ofredas på tillåtna uppehållsstället, skall ersätta skadan. Har skadan vållats av hund, skall den ersättas, även om den icke förorsakats genom någons uppsåt eller vållande.

156 §.

I Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker, så ock i renbetesdistrikt i Norge skola, under den tid det främmande rikets lappar jämlikt denna kon-

bundne eller klubbede i den tid av aaret, da det fremmede rikes lapper i henhold til nærværende konvention opholder sig der med ren. Fylkesmanden eller landshøvdingen kan dog for visse trakter eller tilfælder tilstede fritagelse herfor, naar det kan ske, uten at det med paabudet tilsigtede øiemed forfeiles. Mens flytning med ren foregaar forbi en gaard, skal alle dens hunder holdes bundne eller indestängte.

De nærmere forskrifter om klubbens størrelse og klubningen forøvrig gives i Norge av fylkesmanden og i Sverige av landshøvdingen.

§ 157.

Hund, som har den vane at jage ren paa dennes tillatte opholdssted, skal, saafremt den ikke under renens tillatte ophold i trakten holdes bunden, indestängt eller klubbet, av politiet foranstaltet dræpt.

Den, som paatræffer hund, der er ifærd med at jage ren paa dennes tillatte opholdssted, kan ta hunden i besiddelse eller, saafremt dette ikke er mulig, paa stedet dræpe den. I begge tilfælder skal i Norge lensmanden og i Sverige landsfiskalen meddeles fornøden underretning. Hund, som er tat i besiddelse, skal tilbageleveres eieren mot, at denne erstatter besidderen de utgifter, besiddelsesestagelsen har medført. Kjendes ikke eieren, blir hunden at avlevere i Norge til lensmanden, som behandler den som hittegods, og i Sverige til landsfiskalen, som behandler den overensstemmende med gjældende bestemmelser om indsat bofæ. Melder eieren sig ikke, skal hunden dræpes.

vention där uppehålla sig med renar, den bofasta befolkningens hundar å den ort där renarna uppehålla sig hållas bundna eller vara försedda med klubba. Landshövdingen eller fylkesmannen äge dock för vissa trakter eller särskilda fall medgiva befrielse från denna föreskrift, där det finnes kunna ske utan att det med densamma avsedda ändamål förfelas. Under det flyttning med renar förbi gård försiggår, skola alla därvarande hundar hållas bundna eller instängda.

Bestämmelser om storleken av klubba även som närmare föreskrifter i övrigt i avseende på klubningen givs, i Sverige av landshövdingen och i Norge av fylkesmannen.

157 §.

Hund, som har till vana att jaga renar på tillåtet uppehållsställe, skall, så framt den icke hålls bunden, instängd eller klubbad under det renarna på tillåten tid uppehålla sig i trakten, dödas genom vederbörande polismyndighets försorg.

Den som påträffar hund jagande ren å tillåtet uppehållsställe må omhändertaga hunden eller, så framt detta visar sig omöjligt, genast döda densamma. I vartdera fallet skall underrättelse meddelas, i Sverige landsfiskalen och i Norge länsmannen. Omhändertagen hund skall återlämnas till ägaren mot att denne betalar ersättning för de utgifter omhändertaget medfört. Är ägaren okänd, skall bunden överlämnas, i Sverige till landsfiskalen, som har att förfara i enlighet med föreskrifterna om intaget hemdjur, och i Norge till länsmannen att behandlas såsom hittegods. Anmäler sig ägaren icke, skall hunden dödas.

Smitsom sygdom blandt ren.

§ 158.

Farsotartet sygdom blandt ren skal ansees at foreligge,

a. når der av renpest, rensyke eller miltbrand inden en renhjord har indtruffet mindst ti dødsfald i løpet av en maaned eller kortere tid, eller

b. når slabbo (renens smitsomme klovsyge) eller en hvilkensomhelst anden smitsom sygdom opträer blandt ren paa en saadan maate, at den norske veterinärdirektør og den svenska medicinalstyrelse er enige om, at sygdommen er farsotartet eller bør behandles som saadan.

§ 159.

Naar der i et omraade i Norge, hvorfra ren i henhold til nærværende konvention har adgang til at komme ind i Sverige, opträer farsotartet sygdom blandt norske ren eller sygdom, som kan mistænkes for at være farsotartet, skal fylkesmannen uopholdelig gjennem veterinärdirektøren underrette den svenska medicinalstyrelse om forholdet med opgave over antal kjendte sygdomstilfælder og dødsfald samt de iagttagne sygdomstegn.

Landshövdingen har tilsvarende pligt til gjennem medicinalstyrelsen at gi den norske veterinärdirektør underretning om sygdom blandt svenske ren i omraade i Sverige, hvorfra ren i henhold til konventionen har adgang til at komme ind i Norge.

§ 160.

Naar der i et omraade i det ene rike opträer farsotartet sygdom blandt ren, som i henhold til konventionen har

Smittosam sjukdom bland renar.

158 §.

Farsotartad sjukdom bland renar skall anses vara för handen,

a) när under loppet av en månad eller kortare tid minst tio renar i en hjord dött av renpest, rensjuka eller mjältbrand, eller

b) när slabbo (renens smittosamma klövsjukdom) eller annan smittosam sjukdom av vad slag som helst uppträder bland renar på sådant sätt, att medicinalstyrelsen i Sverige och veterinärdirektören i Norge äro överens om att sjukdomen är farsotartad eller bör behandlas såsom sådan.

159 §.

Där inom ett område i Sverige, vari från enligt denna konvention renar må inkomma i Norge, yppas farsotartad sjukdom bland svenska renar eller sjukdom, som kan misstänkas vara farsotartad, har landshövdingen att ofördrägligen genom medicinalstyrelsen meddela den norske veterinärdirektören underrättelse om förhållandet med uppgift om antalet kända sjukdomsfäll och dödsfall även som iakttagna sjukdomssymptom.

Fylkesmannen åligger motsvarande förfliktelse att genom veterinärdirektören meddela medicinalstyrelsen underrättelse om sjukdom bland norska renar inom område i Norge, varifrån enligt konventionen renar må inkomma i Sverige.

160 §.

Därest inom något område i det ena riket yppas farsotartad sjukdom bland renar, som enligt konventionen må komma in

adgang til at komme ind i det andet rike, kan i Norge vedkommende regeringsdepartement og i Sverige kongen utfærdige forbud mot, at ren fra omraadet kommer ind i riket.

Saadant forbud skal dog alene utfærdiges, hvis renens ophold i riket antages at medføre fare for smittens overførelse til ren eller bofæ dersteds, og denne fare derhos ikke findes at kunne avværges ved utfærdigelse af bestemmelser efter § 164, første led.

§ 161.

Naar der i et omraade i det ene rike blandt bofæ opträer en sygdom, som efter den norske veterinær direktørs og den svenske medicinalstyrelsens samstemmige mening er farsotartet og kan befrygtes at ville bli overført til det andet rike ved flytren, kan i Norge vedkommende regjeringsdepartement og i Sverige kongen utfærdige forbud mot, at ren fra omraadet kommer ind i riket.

§ 162.

Forbud, som er utfærdiget efter § 160 eller § 161, skal ophæves, naar fare for smittens utbredelse er ophört.

§ 163.

Naar ren fra det ene rike holder sig i det andet rike, skal renens eiere eller dens vogtere gjøre anmeldelse til lensmanden, landsfiskalen eller lappeopsynet i dette rike, hvis der inden en renhjord har indtruffet mindst ti dødsfald i løpet av en maaned eller kortere tid under ensartede sygdomstegn.

Fylkesmændene og landshövdingene skal underrette hverandre om saadanne anmeldelser.

i det andra riket, må i Sverige Kungl. Maj:t och i Norge vederörande regeringsdepartement meddela förbud mot att renar från sagda område komma in i riket.

Sådant förbud må dock ej meddelas, med mindre renarnas uppehåll i riket kan antagas medföra fara för smittans överförande till renar eller boskap därstädes och denna fara finnes ej kunna förebyggas genom bestämmelser, som utfärdas enligt första stycket i 164 §.

161 §.

Där bland boskap i ett område inom det ena riket yppas sjukdom, som enligt medicinalstyrelsens och veterinärdirektörens sammanstämmande mening är farsotartad och kan befaras bliva med flyttande renar överförd till det andra riket, må i Sverige Kungl. Maj:t och i Norge vederörande regeringsdepartement meddela förbud mot att renar från området komma in i riket.

162 §.

Förbud, som meddelats enligt 160 eller 161 §, skall upphävas, när fara för smittans spridning upphört.

163 §.

Där under renars uppehåll i främmande rike minst tio djur i samma hjord under loppet av en månad eller kortare tid avlidit under enahanda sjukdomssymptom, skall renarnas ägare eller vaktare hos länsmannen, landsfiskalen eller lapptillsyningsväsendet göra anmälhan om förhållandet.

Landshövdingar och fylkesmän skola meddela varandra underrättelse om sådana anmälningar.

§ 164.

Har der under rens ophold i det fremmede rike indtruffet tilfælde af renpest, rensyke eller miltbrand eller er der utbrutt sygdom, som efter § 158 litr. b er at anse som farsotartet, kan i Norge fylkesmanden efter at ha indhentet veterinær-direktørens uttalelse og i Sverige lands-hövdingen efter at ha indhentet medicinalstyrelsens uttalelse utfærdige paabud om isolering af hjord, hvori sygdomstilfælder har forekommet, eller om dens midlertidige flytning til et andet tjenligt opholdssted og om nedgravning, opbrænding eller tilintetgjørelse paaanden maade av døde dyr og smitteførende gjenstande. Omkostningene ved iværksættelsen av saadanne paabud skal bæres av reneierne.

Hvis disse paabud tilsidesættes eller viser sig utilstrækkelige til at hindre sygdommens bekjæmpelse og utbredelse til ren eller bofæ i det land, hvor de smittede ren opholder sig, og sygdommen derhos er at anse som farsotartet, kan i Norge fylkesmanden og i Sverige landshövdingen paaby, at vedkommende renhjorder skal føres tilbake til hjemlandet.

§ 165.

Opholder renen sig i det fremmede rike i strid med forbud utfærdiget i henhold til § 160 eller § 161 eller er der i henhold til § 164 utfærdiget paabud om, at ren skal føres tilbake til hjemlandet, skal reneierne eller myndighetene i renens hjemland snarest mulig føre renen ut av riket. Ogsaa offentlig tjenestemand i det rike, hvor renen opholder sig, kan om fornødent foreta utdrivning av hjordene.

164 §.

Har under renars uppehåll i det främmande riket yppats fall av renpest, ren-sjuka eller mjältbrand eller utbrutit sjukdom, som enligt 158 § b) är att anse såsom farsotartad, må i Sverige lands-hövdingen efter inhämtande av yttrande från medicinalstyrelsen och i Norge fylkesmannen efter veterinärdirektörens hörande meddela föreskrift om isolering av hjord, vari sjukdomsfall förekommitt, eller om sådan hjords förflyttande tillsvidare till annat lämpligt uppehållsställe samt om nedgrävning, uppbränning eller tillintetgörande på annat sätt av döda djur och smittförande föremål. Kostnad för verkställande av föreskrift, som nu är sagd, skall gällas av renägaren.

Skulle sådana föreskrifter åsidosättas eller visa sig otillräckliga för sjukdomens bekämpande och förebyggande av dess spridning till renar eller boskap i det land, där de smittade renarna uppehålla sig, och är sjukdomen att anse såsom farsotartad, må i Sverige landshövdingen och i Norge fylkesmannen föreskriva, att smittade renhjordar skola föras tillbaka till hemlandet.

165 §.

Uppehålla sig renar i det främmande riket i strid med forbud, som meddelats enligt 160 eller 161 §, eller har föreskrift om renars hemförande meddelats enligt 164 §, skall renarnas ägare eller myndighet i deras hemland snarast möjligt föra renarna ur riket. Tjänsteman i det rike, där renarna uppehålla sig, må ock, om så befinnes nödigt, föranstalta om deras utdrivning.

§ 166.

I de i § 165 nævnte tilfælder skal erstatning ydes for den skade, som efter forbudets eller forskriftens utfærdigelse er voldt av renen ved overførelse av smitte til ren eller bofæ, og for utgiftene ved den av tjenestemanden iværksatte utdrivning.

§ 167.

De beløp, som blir at erlægge efter § 164, første led, eller § 166 skal betales paa samme maate som i § 129 bestemt for de der nævnte beløp.

Ren, som uberettiget opholder sig i det fremmede rike.

§ 168.

Bestemmelsene i §§ 170—190 kommer til anvendelse,

- a. naar ren tilhørende nogen, som er bosat i det ene rike, opholder sig i det andet rike paa omraade, hvor det til enhver tid av aaret er forbudt at la ren fra det fremmede rike opholde sig, eller
- b. naar ren tilhørende nogen, som er bosat i det ene rike, opholder sig i det andet rike paa omraade, hvor det vistnok er tillatt at la ren fra det fremmede rike opholde sig til en bestemt tid av aaret, men ikke paa det tidspunkt dette sker, eller

c. naar svenske ren kommer ind i Norge paa omraade, hvor det vistnok paa vedkommende tidspunkt er tillatt at la ren fra Sverige opholde sig, men hvor renens eier da ikke har adgang til at la sine ren komme ind, eller

d. naar paa en tid, da lapper fra Troms fylke og den del av Nordland fylkes fastland, som ligger nordenfor Rombaken og Ofotfjorden, har adgang til at indflytte med ren i Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma eller Talma

166 §.

I fall, som avses i 165 §, skall ersättning gällas för den skada som, efter det förbudet eller föreskriften meddelats, vållats av renarna genom smittas överförande till renar eller boskap. Där utdrivning ombesörjs av tjänsteman, skall kostnaden därför också ersättas.

167 §.

Belopp, som skall gällas enligt 164 § första stycket eller 166 §, skall betalas i den ordning, som i 129 § stadgas för där avsedda belopp.

Renar, som olovlig uppehålla sig i det främmande riket.

168 §.

Bestämmelserna i 170—190 §§ skola lända till efterättelse,

a) därest renar, tillhörande någon som är bosatt i det ena riket, uppehålla sig i det andra riket å område, där det under varje tid av året är förbjudet att låta renar från det främmande riket uppehålla sig, eller

b) därest renar, tillhörande någon som är bosatt i det ena riket, uppehålla sig i det andra riket å område, där det visserligen är tillåtet att låta renar från det främmande riket uppehålla sig under viss tid av året men icke vid den tidpunkt, varom i det föreliggande fallet är fråga, eller

c) där svenska renar inkomma i Norge på område, där det visserligen är tillåtet att på den tid, varom fråga är, låta renar från Sverige uppehålla sig, men dit de ifrågavarande renarnas ägare icke har rätt att då låta sina renar inkomma, eller

d) där under tid, då lappar från Troms fylke och den del av Nordlands fylkes fastland som ligger norr om Rom-

lappebyers omraader, lap fra andet fylke indflytter med ren i noget av disse sven-ske omraader.

§ 169.

Fra bestemmelsene i § 168 gjælder følgende avvikeler:

1. I de tilfælder, som omhandles i § 168 litr b:

De i § 179 omhandlede beløp erlægges ikke, saafremt renen kommer ind i tidsrummet fra og med 15 juni til og med 30 september i renbeitedistriket Sarivoma eller i tidsrummet fra og med 1 maj til og med 14 juni i renbeite-distriket Rosta eller i de deler av distrikte Falsnesfjellet, Salvasskaret og Stordalen, hvor renbeitning ikke maa finde sted i sidstnævnte tidsrum.

2. I de tilfælder, som omhandles i § 168 litr. c:

Forskriftene om avhentning og utdrivning av renen og forskriftene om besiddelsestagelse og realisation av renen anvendes ikke,

a. saafremt renen, uten at dens eier flytter ind, er kommet umiddelbart fra Sverige ind i et omraade, hvor svenske ren da efter § 36 lovlige opholder sig, eller

b. saafremt ren, som ikke følges af en indflyttende lap, i et antal av under ethundrede er kommet ind i et renbeite-distrik, hvor svensk lap da lovlige opholder sig med sine ren, enten umiddelbart fra Sverige eller fra et omraade i Norge, hvor svenske lapper da efter § 36 har adgang til at la sine ren komme ind.

Forskriftene i §§ 170—190 anvendes overhovedet ikke paa svenske ren,

a. saafremt renen er medtaget av svensk lap, som da har adgang til at la sine ren op holde sig i omraadet, eller

baken och Ofotfjorden äga med renar inflytta i Könkämä, Lainiovuoma, Sari-vuoma eller Talma lappbys område, lapp från annat fylke företager inflyttning med renar i något av nämnda svenska områden.

169 §.

Från bestämmelserna i 168 § göras följande avvikeler:

1. I fall, som avses i 168 § b):

Betesavgift, som omnämnes i 179 §, erläggas icke, därest renar inkomma under tiden från och med den 15 juni till och med den 30 september i renbetesdistriket Sarivoma eller under tiden från och med den 1 maj till och med den 14 juni i distriket Rosta eller i de delar av distrikten Falsnesfjellet, Salvasskaret och Stordalen, där under sistnämnda tid renbetning ej må äga rum.

2. I fall, som avses i 168 § c):

Föreskrifterna om renars avhämtande eller utdrivning samt bestämmelserna om omhändertagande och försäljning av renar tillämpas icke:

a) om renarna, utan att deras ägare inflyttar, från Sverige omedelbart inkommit på ett område, där jämligt 36 § svenska renar då lagligen uppehålla sig;

b) om i ett renbetesdistrik, där svensk lapp lagligen uppehåller sig med renar, andra renar, som ej åtföljas av inflyttande lapp och vilkas antal understiger etthundra, inkomma antingen omedelbart från Sverige eller från ett område i Norge, dit svenska lappar då jämlikt 36 § äga låta sina renar inkomma.

Föreskrifterna i 170—190 §§ skola överhuvud icke äga tillämpning å svenska renar:

a) om renarna medtagits av svensk lapp, som då har rätt att låta renar uppehålla sig i området;

b. saafremt renen tilhører svensk lapp, som da har adgang til at flytte ind i omraadet efter anmeldelse, men har undlatt saadan, eller

c. saafremt renen er kommet fra et renbeitedistrikts i Norge, hvor eieren lovlige opholder sig med sine ren, eller

d. saafremt renen er kommet fra et omraade i Norge, hvor svenske lapper da efter § 36 har adgang til at la sine ren komme ind, til et andet saadant omraade.

b) om renarna tillhör svenska lappar, som då har rätt att efter anmälan inflytta i området men icke gjort sådan anmälan;

c) om renarna inkommit från ett renbetesdistrikts i Norge, varest deras ägare lagligen uppehåller sig med sina renar;

d) om renarna inkommit från ett område i Norge, dit svenska lappar då jämligt 36 § hava rätt att låta sina renar inkomma, till ett annat sådant område.

§ 170.

Vedkommende tjenstemand i det rike, hvor renen ulovlig opholder sig, skal, saasnart han blir vidende herom, underrette den tjenstemand i det andet rike, som er bemyndiget til at motta saadan underretning, om forholdet og om renens opholdssted og antagelige antal. Underretningen skal meddeles i telegram eller, naar dette ikke lar sig gjøre, i brev. Kan underretningen bekvemmelig gives i telefon, skal ogsaa ske.

Samtidig med nævnte underretning skal der ogsaa sendes telegrafisk underretning av samme indhold, fra Sverige til vedkommende fylkesmand og fra Norge til vedkommende landshövding, hvorhos lapp fra det fremmede rike skal underrettes om forholdet, forsaavidt dette bekvemmelig kan ske.

§ 171.

Inden hvert av rikene skal i den utstrækning, hvori det findes hensigtsmæssigt, visse personer være bemyndiget til at motta saadan underretning som nævnt i § 170. Bemyndigelsen skal for hver person omfatte et bestemt omraade i det fremmede rike, fra hvilket underretning

170 §.

Vederbörande tjänsteman i det rike, där renar olovliga uppehälla sig, skall, så snart han erhåller kännedom om förhållandet, därom underrätta den som i det andra riket är satt att mottaga sådan underrättelse; och varde därvid renarnas uppehållsort samt ungefärliga antal uppgivna. Underrättelsen skall meddelas genom telegram eller, där detta ej låter sig göra, i brev. Kan underrättelsen lämpligen meddelas i telefon, skall det dock ske.

Samtidigt med den underrättelse som nu är nämnt skall från Sverige till vederbörande fylkesman och från Norge till vederbörande landshövding avlätas telegrafiskt meddelande av enahanda innehåll, varjämte, där så bekvämligen kan ske, lapp från det främmande riket skall underrättas om förhållandet.

171 §.

Inom varje riket skola, i den mån finnes lämpligt, vissa personer förordnas att emottaga sådan underrättelse som i 170 § avses. Förordnandet skall för varje person innefatta bemyndigande att från visst i förordnandet angivet område i det främmande riket mottaga under-

kan sendes ham om, at ren fra hans hjemland ulovlig opholder sig der.

Ved valget av disse personer skal det haves for øie, at underretningen kan naa frem paa en saa bekvem og hurtig maate, som omstændighetene tillater. Fylkesmændene og landshøvdingene skal meddele hverandre de bemyndigede personers navne og adresse samt det omraade bemyndigelsen gjelder.

Er saadan bemyndigelse ikke git og meddelt til det andet rike, tilligger det vedkommende lappefoged at motta underretninger fra den del av det fremmede rike, som grænser til hans tjenestedistrikt.

§ 172.

Saafremt i den tid renbeitning lovlige finder sted i et renbeitedistrikt ren opholder sig i tilgrænsende omraade, hvor svensk renbeitning overhovedet ikke eller ikke paa den tid, hvorom der er spørsmaal, kan foregaa, skal istedetfor den underretning, som er foreskrevet i § 170, underretning meddeles formanden i distriket eller, naar flere distrikter grænser til det omraade, hvor renen überettiget opholder sig, og det ikke vites, hvorfra den er kommet, til formanden i et av disse distrikter, hvorhos, om saa findes formaalstjenlig, ogsaa andre svenske lapper skal underrettes. Formanden skal inden otte og firty timer derefter la iværksætte utdrivning til omraade i Norge, hvor renen kan beite, eller til Sverige.

Antages formanden ikke uten væsentlig tidsspilde eller utgift at kunne underlettes, blir underretning at meddele overensstemmende med § 170.

rättelse, att renar från den förordnades hemland olovligt där uppehålla sig.

Vid valet av sådana personer skall tagas i betraktande, att underrättelse må kunna tillställas dem så bekvämt och skyndsamt som omständigheterna medgiva. Landshövdingar och fylkesmän skola meddela varandra de förordnades namn och adress samt det område i det främmande riket förordnande avser.

Har ej förordnande, som nu är sagt, givits och meddelande däröm avlätts, tillkommer det vederörande lappfogde att mottaga underrättelse från den del av det främmande riket som gränsar till hans tjänstgöringsområde.

172 §.

Därest under tid da renbetning lagligen äger rum i ett renbetesdistrikt renar inkomma å angränsande område, där svensk renbetning över huvud icke eller icke vid den tid varom fråga är ma äga rum, skall, i stället för underrättelse som är föreskriven i 170 §, meddelande avlätas till förmannen i distriket eller, där flera distrikter gränsa till det område där renarna uppehålla sig och det ej är känt varifrån renarna inkommit, till förmannen i något av dessa distrikter, varjämte, om så finnes ändamålsenligt, även andra svenska lappar skola underrättas. Förmannen skall inom fyrtioåtta timmar därefter låta sätta i verket renarnas bortdrivande till område i Norge, där de må beta, eller till Sverige.

Prövas förmannen icke utan väsentlig tidspillan eller kostnad kunna underrättas, skall underrättelse meddelas i enlighet med 170 §.

§ 173.

Renens eier er, naar han blir vidende om, at renen ulovlig opholder sig i det fremmede rike, pligtig til uten ophold at la den avhente og utdrive overensstemmende med forskriftene i § 174, enten til renens hjemland eller til et omraade i det fremmede rike, hvor den paa vedkommende tidspunkt lovlig kan op holde sig.

Vedkommende tjenestemand og lapper eller fastboende i det omraade, hvor renen ulovlig opholder sig, kan ta renen under bevogtning eller utdrive den.

§ 174.

Ved avhentning og utdrivning av ren fra omraade, hvor ren tilhørende landets egne borgere pleier at være eller i det foreliggende tilfælde vitterlig op holder sig, maa kun medtages ren, som er forsynet med merker, som benyttes av reneiere i det fremmede rike, og umerkede kalver, som følger simler med saadant merke.

Inden renen føres ut av omraadet, skal den ren, som saaledes skal lates tilbake, utskilles fra de øvrige i nærvær av vedkommende tjenestemand eller lap fra omraadet. Dog kan den fremmede ren straks føres bort, saafremt tjenestemanden eller lap fra omraadet erklærer, at der ikke findes ren, som skal lates tilbake.

Saafremt den fremmede ren er sammenblandet med ren fra omraadet og er under bevogtning av derværende lapper, skal disse samle dyrene og gi den, som vil avhente den fremmede ren, anledning til at utskille den ren, som han har ret til at bortføre.

173 §.

Renarnas ägare är, då han erhåller kännedom om att de olovliga uppehålla sig i det främmande riket, pliktig att ofördröjligt låta i enlighet med vad här nedan i 174 § föreskrives avhämta och utdriva dem, antingen till deras hemland eller till sådant område i det främmande riket, där de lagligen må uppehålla sig vid ifrågavarande tidpunkt.

Vederbörande tjänsteman, så ock lappar eller bofasta å den trakt, där renarna olovliga uppehålla sig, må taga renarna under bevakning eller utdriva dem.

174 §.

Skola renar avhämtas eller bortdrivas från något område, där renar tillhörande landets egna medborgare pläga finnas eller veterligen för tillfället uppehålla sig, må medtagas allenast djur, försedda med märken, som begagnas av renägare i det främmande landet, även som omärkta kalvar, som följa honrenar med sådana märken.

Innan bortförandet äger rum, skola de renar, som alltså böra kvarlämnas, utskiljas från de övriga i närväro av vederbörande tjänsteman eller lappar från trakten; dock må de främmande renarna strax bortföras, om tjänstemannen eller lapp från trakten förklrarar, att bland dem icke finnas renar, som böra kvarlämnas.

Därest de främmande renarna äro sammanblandade med renar från trakten och stå under bevakning av därvarande lappar, skola dessa samla djuren och lämna den som vill avhämta de främmande renarna tillfälle att utskilja dem han har rätt att bortföra.

§ 175.

Opholder renen sig fremdeles paa utillatt omraade fjorten dager, efterat den i §§ 170 eller 172 nævnte underretning er sendt, uten at nogen har indfundet sig for at avhente den, kan i Norge fylkesmanden og i Sverige landshövdingen bestemme, at renen skal af vedkommende tjenestemand tages i besiddelse, om fornødent ved nedskyting, og realiseres i levende eller dræpt tilstand paa hensigtsmæssig maate.

Saadan bestemmelse kan ogsaa gives, selv om nogen har indfundet sig for at avhente renen, naar den fremdeles findes der tre uker, efter at den i §§ 170 eller 172 omhandlede underretning er avsendt, og dette antages at maatte tilregnes den, som har indfundet sig for at hente renen.

§ 176.

Ved besiddelsestagelse og realisation efter § 175 skal vedkommende tjenestemand opta fortægnelse over de solgte ren, med opgave over deres omtrentlige alder, deres kjøn og øremerker. Av merkene tages nøiagtige avklip.

§ 177.

Det tiloversblevne av realisationsutbyttet efter fradrag av hvad der skal betales ifølge §§ 179, 182 og 184 samt av utgiftene ved besiddelsestagelsen og realisationen, skal tilstilles renens eier, saafremt salget er skeet i Norge, av fylkesmanden, og saafremt salget er skeet i Sverige, av landshövdingen. Er eieren ukjendt og ikke melder sig inden etaar efter realisationen, tilfalder beløpet statskassen i renens hjemland og anvendes til foranstaltninger, som staar i forbindelse med rendriften.

175 §.

Har meddelande enligt 170 eller 172 § avlätits, och uppehålla sig de renar som meddelandet avser ännu fjorton dagar därefter å otillåtet område, utan att någon infunnit sig för att bortföra den, må i Sverige landshövdingen och i Norge fylkesmannen förordna, att renarna skola av tjänsteman i landet omhändertagas, om så erfordras genom nedskjutning, samt levande eller döda försäljas på sätt efter omständigheterna prövas lämpligt.

Sådant förordnande må ock meddelas, där någon inställt sig för renarnas bortförande men de likvälv finnas kvar då tre veckor förflyttit från det meddelande enligt 170 eller 172 § är avsänt och detta är att tillräkna den som inställt sig för deras avhämtande.

176 §.

Vid omhändertagande och försäljning, som i 175 § avses, skall tjänsteman som därmed har befattning upprätta förteckning över de salda renarna, utvisande dessas ungefärliga ålder samt kön och öronmärken. Av märkene skola tagas noggranna avklipp.

177 §.

Vad som återstår av försäljningssumman, efter avdrag av det som enligt 179, 182 och 184 §§ skall gällas även som av kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen, skall tillställas renarnas ägare, om försäljningen sker i Norge genom fylkesmannen, och om den äger rum i Sverige genom landshövdingen. Är ägaren okänd och giver han sig ej tillkänna inom ett år från försäljningen, skall beløpet tillfalla statskassan i renarnas hemland och användas till åtgärder, som äga samband med renskötseln.

§ 178.

Melder renens eier sig inden realisation efter § 175 hos vedkommende tjene-stemand, skal renen paa begjæring utleveres ham, saafremt han forpligter sig til straks at bortføre den fra forbudt omraade og han antages at være i stand hertil.

§ 179.

For renens ophold paa utiladt omraade erlægges for hver ren, kalver under et aar ikke medregnet, tyve øre for den dag, paa hvilken det ulovlige forhold indtraadte, og ti øre for hver følgende dag.

Har det ulovlige ophold fundet sted inden Troms fylkes fastland, heri indbefattet de deler av Ankenes herred, som omhandles i § 2, i løpet av tidsrummet fra og med 1 mai til og med 30 september, og tilhører renen svensk lapp, som har beiteadgang i fylket, nedsættes beløpene til henholdsvis ti og fem øre, hvorhos de, saafremt underretning efter § 172 er meddelt formand, først beregnes fra dette tidspunkt.

Beløpene tilfalder statskassen i det fremmede rike. De skal anvendes til foranstaltninger, som staar i forbindelse med rendriften.

178 §.

Därest renarnas ägare före försäljning varom i 175 § sägs anmäler sig hos vederbörande tjänsteman, skola renarna utlämnas till honom, såframt han förbinder sig att omedelbart bortföra dem från området och prövas vara i stand därtill.

179 §.

För renarnas uppehåll a otillåtet område skall erläggas en betesavgift för varje ren, kalvar under ett års ålder ej inbegripna. Denna avgift utgör för första dagen av uppehållet tjugu öre och för varje följande dag tio öre.

Har det olovliga uppehållet ägt rum a Troms fylkes fastland, däri inbegripna de i 2 § omförmällda delar av Ankenes härad, under tiden från och med den 1 maj till och med den 30 september, och tillhöra renarna svensk lapp, som har rätt till betning inom fylket, utgör avgiften allenast tio öre för första dagen och fem öre för varje följande dag; och skall, så framt underrättelse enligt 172 § meddelats förman, avgiften löpa först från den dag detta skett.

Avgift, som i denna § avses, tillfaller statskassan i det främmande riket och skall användas till åtgärder, som stå i samband med renskötseln.

§ 180.

Det tilkommer i Norge fylkesmanden og i Sverige landshövdingen efter indhentede troværdige oplysninger at bestemme, for hvor mange dage og ren de i § 179 nævnte beløp skal betales. Antages det, at renens utdrivning er blit opholdt uten skyld fra eierens side, har fylkesmanden eller landshövdingen

180 §.

Det tillkommer i Sverige landshövdingen och i Norge fylkesmannen att efter inhämtande av tillförlitliga upplysningar bestämma för huru många dagar och renar den i 179 § nämnda avgift skall utgå. Finnes att renarnas bortdrivande blivit utan ägarens vällande uppehållet, har landshövdingen eller fylkesmannen

ved beregningen at ta det hensyn hertil, som findes rimelig.

Fylkesmandens eller landshövdingens bestemmelse skal ikke fattes, før tyve dage er hengaat, siden underretning efter § 170 eller § 172 er avsendt.

Saa fremt bøter efter § 192 litr. a ilægges, bortfalder betaling efter § 179.

§ 181.

Blir renen avhentet uten iagttagelse av forskriften i § 174, kan i Norge fylkesmanden og i Sverige landshövdingen efter indhentede oplysninger bestemme, at der særskilt skal betales et beløp fra fem og tyve til femhundre kroner. Dog maa dette ikke ske, medmindre der foreligger nogen anledning til at anta, at der i den bortførte hjord fandtes ren fra det fremmede rike.

§ 182.

Foruten det i § 179 nævnte beløp skal der betales erstatning for de ved renens ulovlige ophold voldte utgifter, saasom for meddelelse av underretning i henhold till § 170 eller § 172 og for arbeidet med samling, bevogtning, utskilning og utdrivning av renen. I mangel av overenskomst skal i Norge fylkesmanden og i Sverige landshövdingen bestemme erstatningens størrelse paa grundlag av vedkommende tjenestemands legitimerte opgaver.

§ 183.

Forinden fylkesmanden eller landshövdingen fattar bestemmelse om de i § 179 nævnte beløp og erstatning efter § 182, skal de saavidt mulig tilveiebringe oplysning om, hvem renen tilhører.

Bestemmelsen skal uten at angi navn paa reneierne alene gaa ut paa, at »ved-

att vid avgiftens beräknande taga den hänsyn till förhållandet, som finnes skälig.

Landshövdingens eller fylkesmannens beslut må ej meddelas förr än tjugu dagar förflutit från det underrättelse enligt 170 eller 172 § avsändes.

I fall då böter enligt 192 § a) utga, skall betesavgift ej ifrågakomma.

181 §.

Varda renar avhämtade utan iakttagande av vad i 174 § är sagt, kan i Sverige landshövdingen och i Norge fylkesmannen efter inhämtande av upplysningar bestämma en särskild avgift till belopp från tjugufem till femhundra kronor; dock må sådant ej ifrågakomma, med mindre någon anledning föreligger till antagande att i den bortförda hjorden funnits renar från det främmande riket.

182 §.

Förutom betesavgift, som i 179 § är nämnt, skall gällas ersättning för de av renarnas olovliga uppehåll föranledda utgifter, såsom för meddelande av underrättelse enligt 170 eller 172 § samt för arbete med samlande, bevakning, utskiljande och bortdrivande av renarna. Beloppet av sådan ersättning varde, där ej överenskommelse däröm träffas, bestämt, i Sverige av landshövdingen och i Norge av fylkesmannen på grundval av vederbörande tjänstemans uppgifter och verifikationer.

183 §.

Innan landshövdingen eller fylkesmannen fattar beslut rörande erläggande av avgift, som nämnes i 179 §, och ersättning enligt 182 §, skall han såvitt möjligt utreda vem renarna tillhörta.

Beslut skall dock, utan angivande av namn å renägarna, endast innehålla för-

kommande lapper» tilpligtes at erlægge beløpet og erstatningen.

§ 184.

Endvidere skal erstattes skade, som under renens ophold i det fremmede rike voldes av renen eller lapper, som har fulgt den.

§ 185.

Vil nogen fordre erstatning for utgifter efter § 182 eller for skade av ren efter § 184 og underretning efter § 170 eller § 172 ham bekjendt ikke allerede er sendt, skal han snarest mulig meddele forholdet til vedkommende tjenestemand i sit hjemland. Forsømmes dette, bortfalder erstatning for utgifter og skade, som er voldt, før meddelelse sendtes.

Endvidere bortfalder adgang til erstatning for utgifter til utdrivning efter § 182, naar fylkesmanden eller landshøvdingen finder, at utdrivningen er foretaget under forhold, hvor renens umiddelbare tilbakevenden maatte antages overveiende sandsynlig.

§ 186.

Med hensyn til krav paa erstatning efter § 184 for skade voldt av ren i Norge anvendes de om takstmænd, takstforretning og takstforretningens prøvelse og om anke indeholdte bestemmelser, som ikke særskilt gjælder Troms fylke, saavelsom bestemmelsene om takstbestyrernes m. fl.'s godtgjørrelser og omkostninger, dog med nedennævnte tillæg og avvikeler:

a. Den svenske lappefoged er berettiget til selv eller ved stedfortræder at

pliktande för »vederbörande lappar» att erlägga avgiften och ersättningen.

184 §.

Skada, som under renarnas uppehåll i det främmande riket vållas av renarna eller av lappar som åtföljt dem, skall ock ersättas.

185 §.

Vill någen fordra ersättning för utgifter, som omförmälas i 182 §, eller för sådan skada av renar som avses i 184 § och är ej, efter vad han har sig bekant, meddelande redan avlåtet efter ty i 170 eller 172 § sägs, skall han, så snart ske kan, om förhållandet underrädda vederbörande tjänsteman i hemlandet. Försummas det, må ej ersättning utgå för utgifter som gjorts, innan meddelande avlåtes, eller för skada, som därörinnan inträffat.

Ersättning enligt 182 § för utdrivning utgår ej heller, om landshövdingen eller fylkesmannen finner utdrivningen hava skett under sådana förhållanden, att renarnas omedelbara återvändande kunnat antagas vara övervägande sannolikt.

186 §.

Beträffande behandling av frågor om ersättning enligt 184 § för skada, som av renar vållats i Norge, skola de om synemän och syneförrättning samt syneförrättningens överklagande vid domstol och klagan över dom intagna bestämmelser, som icke särskilt gälla Troms fylke, så ock föreskrifterna om förrättnings- och rättegångskostnader samt om gottgörelse åt synemän m. fl. äga tillämpning, dock med följande tillægg och avvikeler:

a) Den svenske lappfogden äger att själv

møte ved forretningen og vareta vedkommende lappers tarv og til derunder ogsaa at indgaa forlik. Hvis disse eller nogen av dem møter, er de ogsaa selv berettiget til at tale sin sak. Om tid og sted for takstforretningens avholdelse underretter takstbestyreren lappefogden i betimelig tid, om mulig ved telegram eller telefon. Er skaden voldt inden et renbeitedistrikt, hvor norsk renbeitning lovlige foregaar, og antages den helt eller delvis at skyldes norske ren, skal uten lappefogden ogsaa den norske formand underrettes om tid og sted for forretningens avholdelse, saafremt dette kan ske uten væsentlig forsinkelse av forretningen.

b. Takstbestyreren og takstmændene skal under forretningen saavidt mulig bringe paa det rene, hvem renen tilhører. Finder de, at saavel norske som svenske ren har voldt skaden, skal de angi dette, men alene taksere den skade, som ansees voldt av de svenske ren.

c. Beslutning, hvorved skadelidte tilkjendes erstatning for skade voldt av svenske ren, skal lyde paa, at vedkommende svenske lapper», hvis navne ikke skal nævnes i beslutningen, tilpligtes at betale skadelidte takstbeløpet med omkostninger.

d. Er ikke lappefogden eller stedfortræder tilstede ved takstforretningen, skal takstbestyreren uopholdelig tilstille lappefogden utskrift.

e. Skadelidte, lappefogden og lap, som ved takstforretningen selv har talt sin sak, kan begjære forretningen prøvet ved meddomsretten eller erklære anke. Saken blir i alle tilfælder at anlægge mot lappefogden.

f. Lappefogden skal indstevnes til saksbehandlingen ved rekommanderet brev eller ved telegram og gives en frist af mindst en maaned.

eller genom ombud tillstådeskomma vid syneförrättnings och föra talan för vederbörande lappar, med rätt jämväl att därvid ingå förlikning. Anmäler sig lapp själv såsom sakägare, må han också föra talan. Syneformannen underrättar i god tid, om möjligt genom telegram eller telefon, lappefogden om tid och plats för förrättningen. År skadan vällad inom renbetesdistrikt, där norsk renbetning alligen försiggår, och kan det antagas, att den helt eller delvis förorsakats av norska renar, skall, förutom lappefogden, jämväl den norske förmannen underrättas om tid och plats för förrättningen, så framt detta kan ske utan att densamma därigenom i väsentlig mån försernas.

b) Syneformannen och synemännen hava att under förrättningen såvitt möjligt utreda vem renarna tillhör. Finna de att såväl norska som svenska renar vällat skadan, skola de, med uttalande härom, värdera allenast den skada, som kan anses vällad av de svenska renarna.

c) Beslut, varigenom ersättning tillerkännes målsägande för skada, som vällats av svenska renar skall, utan angivande av namn å viss renägare, innehålla förpliktande för »vederbörande svenska lappar» att gälda skadan jämte kostnader.

d) År ej lappefogden eller annan, som han satt i sitt ställe, tillstådes vid förrättningen, skall avskrift av protokollet ofördöjligen genom syneformannens föranstaltande tillställas honom.

e) Målsäganden eller lappefogden så och lapp, som fört talan vid syneförrättningen, äger överklaga förrättningen eller domen. Målet skall under alla omständigheter anhängiggöras mot lappefogden.

f) Lappfogden skall till domstolen instämnas genom rekommenderat brev eller telegram och åtnjuta stämningstid av en månad.

g. Fældende dom skal gives saadan form som bestemt i litr. e for takstforretning.

§ 187.

Vil nogen fordre erstatning efter § 184 for skade, som er voldt av ren i Sverige, skal han anmeldte dette for landsfiskalen i distriket. Denne skal sammen med to av ham opnævnte næmndemän besigte den opgivne skade. Den norske lappefoged er berettiget til selv eller ved stedfortræder at møte ved forretningen og vareta vedkommende lappers tav og til derunder ogsaa at indgaa forlik. Melder lapp sig som rette vedkommende, er han ogsaa selv berettiget til at tale sin sak. Om tid og sted for takstforretningens avholdelse underretter landsfiskalen lappefogden i betimelig tid, om mulig ved telegram eller telefon. Kan det antages, at en opgit skade helt eller delvis er voldt av svenske ren, skal derhos vedkommende svenske ordningsmand tilkaldes.

Ved forretningens begyndelse skal landsfiskalen foreholde næmndemändene deres pligter og ansvar og protokollere, at saa er skeet. Landsfiskalen skal saavært mulig indhente og indta i protokollen oplysninger om de omstændigheter, som har indflydelse paa erstatningsspørsmalet, saasom om naar skaden antages voldt, om skadens oprindelse og omfang, stedets beliggenhet og beskaffenhet og om det antagelige antal af de skadegjørende ren.

Ved skadetaksten skal tages i betragtning markens beskaffenhet og frugtbarhet og hvorvidt bofæ maatte ha bidrat til skaden.

Landsfiskalen og næmndemändene skal takse skaden og til protokollen give erkæring paa ære og samvittighet

g) Fällande dom skall erhålla sådan avfattning som i c) är föreskriven för beslut vid syneförrättnings.

187 §.

Vill någon för skada, som av renar vällats i Sverige, fordra ersättning enligt 184 §, skall han härom göra anmälan hos landsfiskalen i orten. Denne har att i förening med två næmndemän, som av honom utses, besiktiga den uppgivna skadan. Den norske lappfogden äger att själv eller genom ombud tillstådeskomma vid förrättningen och föra talan för vederbörande lappar, med rätt jämvälv att därvid ingå förläning. Anmäler sig lapp själv såsom sakägare, må han också föra talan. Landsfiskalen underrättar i god tid, om möjligt genom telegram eller telefon, lappfogden om tid och plats för förrättningen. Kan det antagas, att uppgiven skada helt eller delvis förorsakats av svenska renar, skall jämvälv vederbörande svenska ordningsman inkallas.

Vid början av förrättningen skall landsfiskalen erinra næmndemännan om deras förpliktelser och ansvar samt i protokollet göra anteckning om att sådan erinran ägt rum. Landsfiskalen skall såväl möjligt inhämta och i protokollet intaga upplysning om de omständigheter, som kunna inverka på ersättningsfrågan, såsom tiden och sättet för skadans uppkomst, dess omfattning, platsens belägenhet och beskaffenhet samt sannolika antalet av de renar, som vällat skadan.

Vid skadans värderande skall tagas i betraktande markens beskaffenhet och fruktbarhet samt huruvida hemdjur medverkat till skadan.

Landsfiskalen och næmndemännan hava att uppskatta skadan; och skola de till

om, at taksten er sat efter overbevisning og bedste skjøn.

Landsfiskalen og nämndemändene skal under forretningen saavidt mulig bringe paa det rene, hvem de skadegjørende ren tilhører. Finder de, at saavel svenske som norske ren har medvirket til skaden, skal de angi dette, men alene taksere den skade, som er voldt av de norske ren.

Landsfiskalens og nämndemändenes beslutning, hvorved skadelidte tilkjendes erstatning, skal lyde paa, at »vedkommende norske lapper», hvis navne ikke skal nævnes i beslutningen, tilpligtes at betale skadelidte takstbeløpet.

Er ikke lappefogden eller stedfortræder tilstede ved takstforretningen, skal landsfiskalen uopholdelig tilstille lappefogden utskrift.

Er skadelidte eller lappefogden eller lap, som ved takstforretningen selv har talt sin sak, misfornøjet med forretningen, kan de senest den nittende dag efter forretningens avholdelse indbringe saken for domstol.

Landsfiskalen og nämndemändene tilkommer godtgjørelse efter reisereglementet. Godtgjørelsene skal, saafremt skaden findes at være voldt av norske ren, betales paa samme maate som skaderstatningen, men ellers av skadelidte.

protokollet på heder och samvete avgiva förklaring, att uppskatningen skett efter bästa förstånd och övertygelse.

Landsfiskalen och nämndemännen hava att såvitt möjligt utreda vem skadegörande renar tillhörta. Finna de, att såväl svenska som norska renar medverkat till skadan, skola de, med uttalande här om, värdera allenast den skada, som kan anses vållad av de norska renarna.

Beslut, varigenom 'skadeersättning' av norske lappar tillerkännes målsäganden, skall, utan angivande av namn å viss renägare, innehålla förpliktande för »vederbörande norske lappar» att ersätta skadan.

Är ej lappfogden eller annan, som han satt i sitt ställe, tillstädes vid förrätningen, skall avskrift av protokollet ofördöjligen genom landsfiskalens föranstaltande tillställas honom.

Är målsäganden eller lappfogden eller lapp, som fört talan vid förrätningen, missnöjd med denna, stände honom fritt att sist å nittionde dagen från förrätningen anhängiggöra saken vid domstol.

Landsfiskalen och nämndemännen njute ersättning enligt gällande resereglemente. Ersättningen skall, i händelse skada anses vållad av norska renar, gäldas på samma sätt som skadeersättningen, men eljest betalas av målsäganden.

§ 188.

Forsaavidt de beløp, som i henhold til nogen av §§ 179, 181, 182 og 184 skal betales i anledning av svenske rents ulovlige ophold i Norge, ikke er betalt umiddelbart til vedkommende tjenerstemand eller berettigede, skal fylkesmannen sende bestemmelser og legitimerte opgaver herom til landshøvdingen. Be-

188 §.

I händelse belopp, som enligt någon av 179, 181, 182 och 184 §§ skall betalas i anledning av norske renars olovliga uppehåll i Sverige, icke omedelbart erläggas till vederbörande tjänsteman eller målsägande, skall landshövdingen till fylkesmannen översända beslut rörande bellopet med tillhörande uppgifter och

løpene skal ved dennes forføining utbetales av svenske offentlige midler.

Hvad saaledes er bestemt, skal ha tilsvarende anvendelse, naar beløp, som skal betales i anledning av norske rents ulovlige ophold i Sverige, ikke umiddelbart betales til tjenestemand eller vedkommende berettigede.

De saaledes utbetalte beløp skal indkræves hos renens eier, saafremt ikke fylkesmanden eller landshøvdingen i noget tilfælde finder, at billighet taler for, at beløpene helt eller delvis gaar til endelig utgift av offentlige midler.

§ 189.

Bestemmelsene i §§ 170—188 kommer ikke til anvendelse paa ren, som i sit hjemland er blit sammenblandet med ren fra det andet rike og som følger disse, naar de vender tilbage over riksgrænsen.

Eieren av ren, som saaledes opholder sig i det fremmede rike, kan forlange, at dyrene skal utlevereres ham. Vedkommende lappefoged skal da uten omkostninger for eieren la avholde utskilning. Hvis saadant forlangende ikke fremsættes og renen er fulgt med lapper, som har beiteadgang i renens hjemland, er disse lapper forpligtet til omhyggelig at vogte de medtagne ren til næste flytning over riksgrænsen og da at medbringe dyrene og utlevere dem til den av hjemlandets reneiende lapper, som først paatræffes og er villig til at motta dem.

§ 190.

Følgende overgangsbestemmelser skal gjælde, naar ren tilhørende svensk lapp, som har beiteadgang inden Troms fylke, i løpet av tidsrummet fra og med 1 mai til og med 30 september opholder

verifikationer, och skall genom fylkesmannens föranstaltande beloppet utbetalas av norska allmänna medel.

Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning där belopp, som skall betalas i anledning av svenska renars olovliga uppehåll i Norge, icke omedelbart erläggas till vederbörande tjänsteman eller målsägande.

Belopp, som sålunda utbetalts, skall återkrävas hos renägaren, så framt icke i något fall landshövdingen eller fylkesmannen finner med billighet överensstämma, att utgiften helt eller delvis stannar å statskassan.

189 §.

Föreskrifterna i 170—188 §§ äga ej tillämpning i fråga om renar, som i hemlandet sammanblandats med renar från andra riket och åtfölja dessa, när de återvända över riksgränsen.

Ägare av renar, som sålunda uppehålla sig i det främmande riket, må påfordra att djuren utlämnas till honom; och skall i ty fall vederbörande lappfogde utan kostnad för ägaren föranstalta om deras utskiljande. Varder yrkande härom ej framställt, och hava renarna åtföljt lappar, som äga betesrätt i renarnas hemland, åligger det sagda lappar att omsorgsfullt bevaka de medföljande renarna till nästa flyttning över gränsen samt då medföra djuren och utlämna dem till den av hemlandets renägande lappar som först påträffas och är villig att mottaga dem.

190 §.

För det fall att renar, tillhörande svensk lapp som äger betesrätt inom Troms fylke, under tiden från och med den 1 maj till och med den 30 september uppehålla sig inom fylkets fastland

sig inden fylkets fastland paa omraade, hvor svensk renbeitning hittil har været tillatt, men hvor saadan nu er forbudt:

a. De i § 179 omhandlede beløp er lægges ikke i de første fem aar efter konventionens ikraftræden og skal i de derpaa følgende fem aar først beregnes, efter at der er hengaat otte og firti timer, siden underretning efter § 170 eller § 172 er avsendt.

b. Bestemmelsene om besiddelsestagelse og realisation av ren anvendes ikke i de første fem aar efter konventionens ikraftræden.

§ 191.

Hvis i den tid, da svensk renbeitning lovlige finder sted, antallet av ren i et renbeitedistrikt i Norge overstiger det efter nærværende konvention tillatte høieste antal med ethundrede, kan fylkesmanden, saafremt der ikke er adgang til utdrivning efter § 173, paalægge distriktsformand inden otte dager efter paalæggets mottagelse at la det antal ren, som overstiger det for distriket tillatte, utdrive af dette, enten til Sverige eller til omraade i Norge, hvor renen paa vedkommende tidspunkt lovlige kan op holde sig. Undlater formanden at efterkomme paalægget, kan norsk tjenestemand iværksætte utdrivningen.

Er overskridelsen av renantallet godt gjort ved rentælling efter § 8, er paalæg til formanden om utdrivning ufor neden, og kan da saadan umiddelbart iværksættes af den norske tjenestemand.

Findes antallet av norske ren i de omraader i Sverige, hvor beiteadgang tilkommer svenske lapper fra Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma lappbyer, at overstige 2 100, kan landshøvdingen gi den norske lappefoged anledning til inden fjorten dager efter med

å område, där svensk renbetning förut varit tillåten men enligt denna konvention förbjudes, skola följande övergångsbestämmelser gälla:

a) Avgift för betningen ifrågakommer ej under de första fem åren efter konventionens ikraftträande och utgår under nästföljande fem år först sedan fyrtioåtta timmar förflyttit från det underrättelse enligt 170 eller 172 § avsänts.

b) Bestämmelserna angående omhändertagande och försäljning av renar skola icke tillämpas under de första fem åren från konventionens ikraftträande.

191 §.

Skulle, under tid då svensk renbetning lagligen äger rum, antalet renar i ett renbetesdistrikt i Norge med ethundra överstiga det högsta antal, som enligt denna konvention må beta inom distriket, och är ej sådant fall för han den att renarna jämlikt 173 § må utdrivas, äge fylkesmannen förelägga förmannen att inom åtta dagar efter erhållen del av beslutet föranstalta, att så stort antal som överstiger det tillåtna utdrives ur distriket antingen till Sverige eller till sådant område i Norge, där renar vid ifrågavarande tidpunkt lagligen må uppehålla sig. Åsidosättes sådant föreläggande, må utdrivningen verkställas genom norsk myndighets försorg.

Varder det tillåtna antalets överskridande ådagalagt vid renräkning var om i 8 § förmåles, vare föreläggande som nu är sagt ej erforderligt, utan må renarna omedelbart genom norsk myndighets försorg utdrivas.

Finnes antalet norska renar inom de områden i Sverige, där betesrätt tillkommer svenska lappar från Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma och Talma lapp

delelsens mottagelse at foranstalte utdrevet til Norge det antal ren, som overstiger 2000. Blir renen ikke inden nævnte tid utdrevet, kan utdrivning iværksættes af svensk myndighet.

Er utdrivningen iværksat af tjenstemand, skal utgiftene ved utdrivningen erstattes av det rike, hvorfra renen er kommet.

Med hensyn til erstatningens betaling og indkraevning hos reneieren skal bestemmelsene i § 188 ha anvendelse.

byar, överstiga 2,100, äge landshövdingen lämna den norske lappfogden tillfälle att inom fjorton dagar efter erhållen del av meddelandet föranstalta, att så stort antal som överskrider 2,000 utdrives till Norge. Varda de ej utdrivna inom nämnda tid, må utdrivningen verkställas genom svensk myndighets försorg.

Har utdrivningen verkställts av myndighet, skola utgifterna därfor ersättas av det rike varifrån renarna kommit.

Med avseende å ersättningens betalning och återkrävande av renägaren skola bestämmelserna i 188 § äga tillämpning.

*Straffbestemmelser. Paatale. Forkyndelse.
Fuldbyrdelse.*

§ 192.

Forsaavidt ikke den almindelige lovgivning medfører høiere straf, straffes med bøter lap,

a. hvis ren opholder sig i det fremmede rike paa omraade, hvor det til enhver tid av aaret er forbudt at la ren fra hans hjemland opholde sig, eller hvor det vistnok er tillatt at la ren fra dette op holde sig en bestemt tid av aaret, men ikke paa det tidspunkt dette sker, eller hvor vistnok ren fra hans hjemland paa dette tidspunkt kan opholde sig, men hvor han da ikke har adgang for sine ren,

b. som flytter ind i det fremmede rike med andre ren end dem, han efter § 154 har adgang til at ta med sig, eller forøvrig lar andre end saadanne ren komme ind der,

c. som flytter ind i det fremmede rike med et antal ren, som med ti procent overstiger det i hans anmeldelse opgivne, eller hvis anmeldelse i anden hen seende viser sig at være uriktig eller

*Straffbestämmelser. Åtal. Delgivning.
Verkställighet.*

192 §.

Där icke enligt allmän strafflag högre straff skall ådömas, straffes med böter lapp,

a) vilkens renar uppehålla sig i det främmande riket å område, där det under varje tid av året är förbjudet att låta renar från hans hemland uppehålla sig, eller där det visserligen är tillåtet att låta renar från lappens hemland uppehålla sig under viss tid av året men icke vid den tidpunkt varom fråga är, eller där renar från lappens hemland visserligen vid ifrågavarande tidpunkt ma uppehålla sig men dit denne lapp icke har rätt att då låta renar inkomma;

b) som till det främmande riket inflyttat med andra renar än dem han enligt 154 § äger medföra eller eljes låter andra än sådana renar dit inkomma;

c) vilken till det främmande riket medför renar till ett antal, som med tio procent overstiger det i hans anmälau upptagna, eller vilkens anmälau i annat avseende visar sig vara oriktig eller ofull-

ufuldstændig angaaende et forhold av betydning,

d. som uagtet beskikket som formand eller næstformand undlater at gjøre tjeneste som saadan eller at utføre noget ham paahvilende tjenesteplicht eller viser forsømmelighet ved utførelsen av saadan pligt,

e. som undlater at efterkomme eller er forsømmelig ved utførelsen av noget ham av formanden med hjemmel av § 44 eller § 145 git paalæg eller undlater eller er forsømmelig med at yde bistand, som kræves i henhold til de nævnte §§,

f. som undlater eller er forsømmelig med at yde bistand ved rentælling, som kræves efter § 8 eller § 139,

g. som undlater at efterkomme nogen med hjemmel av § 43 eller § 144 git bestemmelse om henvisning til andet distrikt eller anden trakt,

h. som uten gyldig grund undlater at følge fastsat flyttevei, hvor der er aker, eng, slaatte, sætervold eller havnegang, i sidste tilfælde dog alene, saafremt skade derved er voldt, hvad enten den kan kræves erstattet eller ikke,

i. som undlater at efterkomme paabudet i § 47 eller § 148 om at følge renen,

j. som undlater at efterkomme noget i §§ 48, 50 eller 51 om flytning indeholdt paabud eller overtræder noget der nævnt forbud,

k. som undlater at efterkomme noget i §§ 54 eller 55 om bevogtning af ren indeholdt paabud eller nogen med hjemmel av § 56 fastsat forskrift eller viser forsømmelighet ved efterkommelsen deraf,

l. som forstyrre tælling eller utskilling av ren,

m. som under bruken av sin adgang til at la ren overskride riksgrænsen flytter ind med renen i strid med § 37

ständig i fråga om något förhållande, som äger betydelse;

d) som, efter att hava förordnats till förman eller andre förman, underläter att tjänstgöra i sådan egenskap eller i något avseende åsidosätter honom åliggande tjänsteplicht eller visar försumlighet vid dess utförande;

e) som underläter att efterkomma föreskrift, vilken i enlighet med 44 eller 145 § meddelats honom av förmannen, eller eljes undandrager sig medverkan, som jämlikt nämnda §§ påkallats, eller och visar försumlighet vid efterkommande av sådan föreskrift eller lämnande av dylik medverkan;

f) som undandrager sig honom enligt 8 eller 139 § åliggande förpliktelse att biträda vid renräkning, eller visar försumlighet vid fullgörande av sådan förpliktelse;

g) som underläter att ställa sig till efterrättelse beslut, som på grund av 43 eller 144 § meddelats i fråga om hänvisning från ett renbetesdistrikt till ett annat eller från en trakt till en annan;

h) som utan giltig anledning underläter att följa föreskriven flyttningväg, där den går fram över eller invid åker, äng, slätter, sättervall eller betesmark, i sistnämnda fall dock endast såvida därigenom uppkommer skada, vare sig denna är av beskaffenhet att föranleda ersättningsskyldighet eller icke;

i) som åsidosätter den i 47 eller 148 § stadgade skyldighet att åtfölja renarna;

j) vilken åsidosätter föreskrift, som 48, 50 eller 51 § innehåller i fråga om lappars skyldigheter under flytning;

k) som åsidosätter förpliktelse, vilken enligt 54 eller 55 § åligger honom i avseende å bevakning av renar eller som enligt 56 § kan varda föreskriven, eller

eller som undlater at efterkomme paabudene i nævnte § om bevogtning og utskilning av ren,

n. som overskrider sin adgang efter §§ 57—76 til at ta trævirke eller tar trævirke uten utvisning, hvor saadan er foreskrevet, eller forøvrig undlater at efterkomme eller overtræder noget i nævnte §§ indeholdt eller med hjemmel av §§ 58, 73 eller 75 af fylkesmanden git paabud, forbud eller forskrift,

o. som undlater at efterkomme noget i § 77 om bruk av ild indeholdt paabud eller overtræder noget der git forbud eller nogen med hjemmel derav utfærdiget bestemmelse,

p. som overskrider sin adgang efter § 78 til jagt eller fiske,

q. som overtræder noget i § 79 indeholdt forbud mot at opføre bygninger og gjærder eller forskrifterne i § 80 om adgangen til at holde andre dyr end ren og hund,

r. som undlater at meddele den i § 157 foreskrevne underretning om, at hund er tat i besiddelse eller dræpt, eller at avlevere hund, som er tat i besiddelse,

s. som undlater at efterkomme noget i § 163 eller i § 165 om sygdom blandt ren indeholdt eller med hjemmel ay § 164 utfærdiget paabud.

visar försumlighet vid fullgörande av sådan förpliktelse;

l) som stör renräkning eller skiljning av renar;

m) som, vid utövande av rätt att låta renar överskrida riksgränsen, i strid med 37 § inflyttar i Norge med renar eller åsidosätter de i samma § givna föreskrifter om renars bevakande och om skiljning av renar;

n) som överskrider sin rätt till skogsfångst enligt 57—76 §§ eller verkställer avverkning utan anvisning, där sådan är föreskriven, eller i övrigt åsidosätter bestämmelse i någon av nämnda §§ eller föreskrift, som enligt 58, 73 eller 75 § meddelas av fylkesmannen;

o) som åsidosätter någon av de föreskrifter i fråga om handhavande av eld, som meddelats i 77 § eller på grund av stadgande i samma § varda utfärdade;

p) som överskrider sin rätt till jakt eller fiske enligt 78 §:

q) som överträder det i 79 § meddelade förbud mot vissa byggnaders och gårdens uppförande eller de i 80 § givna föreskrifter rörande rätt att hålla andra djur än renar och hundar;

r) som underläter att, på sätt i 157 § stadgas, meddela underrättelse om omhändertagande eller dödande av hund eller avlämna hund, som omhänder tagits; eller

s) som i fråga om sjukdom bland renar åsidosätter förpliktelse, som enligt 163 eller 165 § åligger honom eller på grund av 164 § kan varda föreskriven.

§ 193.

Har laps husfolk eller tjener begaat nogen i § 192 litr. n nævnt forseelse, blir ogsaa husbonden at straffe med böter, naar ikke omständighetene gjør det sandsynligt, at forseelsen er begaat mot hans vilje.

193 §.

Har laps husfolk eller tjänare begatt förseelse, som avses i 192 § n), varde jämväl husbonden dömd att böta, där ej omständigheterna göra sannolikt, att förseelsen ägt rum mot hans vilja.

§ 194.

Med böter straffes den, som

- undlater at efterkomme det i § 18 eller § 31 indeholdte paabud om stængning av led eller grind,**
- hindrer lap i at benytte tillatt flyttevei,**
- ufredrer ren paa saadan maate som i § 155 nævnt,**
- undlater at efterkomme noget i § 156 indeholdt paabud eller nogen med hjemmel av samme § utfærdiget forskrift om at binde, indestænge eller klubbe hunder.**

§ 195.

Paa samme maate som nævnt i §§ 192 og 194 straffes den, som bevirker eller medvirker til, at nogen der omhandlet förseelse begaas.

§ 196.

De i §§ 192—195 nævnte forseelser paatales alene av den offentlige paatalemyndighet, i Norge efter begjæring av fylkesmanden og i Sverige efter ordre av landshövdingen. Dog kan saadan förseelse som nævnt i § 194 litr. c alene paatales efter begjæring av fornærmede eller vedkommende formand.

Adgang til straffeforfølgning for förseelse omhandlet i § 192 litr. a bortfalder, saafremt der fattes saadan bestemmelse som nævnt i § 180.

§ 197.

Böter, som i noget av rikene er idømt lap for nogen i §§ 192—195 nævnt förseelse eller som i Norge for saadan förseelse er vedtat, skal betales av offentlige midler i den skyldiges hjemland overensstemmende med forskriften i §§ 129 og 150 om forskudsbetaling.

194 §.

Med böter straffes envar, som

- åsidosätter den skyldighet i avsende å tillstångande av led eller grind, varom i 18 eller 31 § stadgas;
- hindrar lapp från att begagna sig av tillåten flyttningväg;
- förorsakar att renar ofredas på sätt i 155 § sägs; eller
- åsidosätter bestämmelse, som i 156 § meddelas i fråga om hundars bindande, instängande eller förseende med klubba, eller föreskrift, som givits på gruند av nämnda §.

195 §.

Den, som anstiftar förseelse, varom i 192 eller 194 § är sagt, eller eljes gör sig skyldig till delaktighet i sådan förseelse, straffes ävenledes med böter, där ej i fall som avses i 192 § högre straff skall ådömas.

196 §.

Förseelse, som avses i 192—195 §§, må åtalas allenast av allmän åklagare, och må åtal ej anställas, med mindre i Sverige landshövdingen därom förordnar och i Norge fylkesmannen framställer begäran om åtal. Åtal för förseelse, som avses i 194 § c), må ej anställas utan efter anmälan av målsägande eller förman.

Ej heller må åtal för förseelse, som avses i 192 § a), äga rum, där betesavgift enligt 180 § blivit bestämd.

197 §.

Böter, som genom laga kraft ägande beslut i ettdera riket ådömts lapp för förseelse, varom i 192—195 §§ sägs, eller som i Norge blivit för sådan förseelse i laga ordning godkända till erläggande, skola av myndighet i den felandes hemland utbetalas av allmänna medel

Fuldbyrdelsen av dommen eller forelægget skal derpaa finde sted i lappens hjemland overensstemmende med de der gjældende regler.

i enlighet med vad i 129 eller 150 § är stadgat i fråga om förskottsbetalning i där avsedda fall.

Bötesstraffet skall därefter i lappens hemland verkställas i den ordning som i allmänhet där gäller för verkställighet av sådant straff.

§ 198.

Forkyndelse i straffesak mot lap, som tilhører og opholder sig i det fremmede rike, skal ved forføining i Norge av fylkesmanden og i Sverige av landshövdingen foregaa paa den maate, som i almindelighet er foreskrevet for forkynnelser i straffesaker i vedkommende rike.

198 §.

Skall i brottmål, som anhängiggjorts i ettdera riket, handling delgivas lapp, vilken är medborgare i det andra riket och där uppehåller sig, skall delgivningen verkställas genom föranstaltande i Sverige av landshövdingen och i Norge av fylkesmannen och äga rum i den ordning, som i allmänhet gäller för delgivning i det rike, där den verkställes.

Tjenestemænds pligt til at paase konventionen overholdt.

§ 199.

Det paaligger vedkommende offentlige tjenestemænd at paase,

- a. at ikke andre lapper end de, som har ret dertil, flytter med ren eller lar saadanne komme ind i det andet rike,
- b. at vedkommende lapper ikke lar komme ind i det andet rike flere eller andre ren end de, som de har adgang til at la beite der.

Vedkommende offentlige tjenestemænd, særlig fylkesmændene og landshövdingene, skal paase, at lappene ikke krænkes i utøvelsen av sine rettigheter.

Tjänstemäns skyldighet att övervaka konventionens iakttagande.

199 §.

Det åligger vederbörande ämbets- och tjänstemän att tillse:

- a) att icke andra lappar än sådana, som äga rätt därtill, flytta med renar in i det andra riket eller eljes låta renar beta därstädes;
- b) att vederbörande lappar icke låta flera eller andra renar komma in i det andra riket än dem som de äga rätt att låta där beta.

Å andra sidan skola vederbörande ämbets- och tjänstemän, särskilt landsmördingar och fylkesmän, tillse, att lapparna ej förnärmas i utövande av dem tillagda rättigheter.

Den almindelige lovgivnings anvendelse.

§ 200.

De i hvert rike i almindelighet gjældende lover og øvrige bestemmelser kommer, med de i nærværende konvention omhandlede ændringer og tilføielser, til anvendelse paa de fremmede lapper under deres ophold i riket.

Kartbilag.

§ 201.

Som bilag til nærværende konvention vedligger følgende karter:

1. Kart i maalestokken 1 : 200 000 over en del av Troms fylke med tilstøtende strøk i Nordland fylke og i Sverige, hvorpaa er avlagt grænsene for det i § 1 omhandlede beiteomraade i Troms fylke og for de i § 2 omhandlede trakter i Ankenes herred i Nordland fylke og i Karesuando og Jukkasjärvi sogn i Sverige, som skal benyttes i forbindelse med visse deler av beiteomraadet i Troms fylke, samt for det i § 85 beskrevne østre omraade i Troms fylke.

2. Kart i maalestokken 1 : 100 000, sammensatt av blad N 8 Salangen og N 9 Narvik av Topografisk kart over Norge, hvorpaa er avlagt grænsene for det i § 1 omhandlede beiteomraade i Troms fylke og for de i § 2 under a og b omhandlede trakter i Ankenes herred i Nordland fylke, forsaaavidt disse grænser falder indenfor disse kartblades ramme.

Dette kartbilag er at betragte som et supplerende speciaalkart til kartbilag nr. 1 og har i tilfælde av uoverensstemmelser forrang fremfor dette.

Den allmänna lagstiftningens tillämpning.

200 §.

De i vartdera riket i allmänhet gällande lagar och förordningar skola, med de av bestämmelserna i denna konvention föranledda ändringar och tillägg, äga tillämpning i fråga om de främmande lapparna under deras uppehåll i riket.

Kartbilagor.

201 §.

Såsom bilagor till denna konvention fogas vid densamma följande kartor:

1. Karta i skala 1 : 200,000 över en del av Troms fylke med angränsande områden i Nordlands fylke och i Sverige, å vilken karta inlagts gränserna dels för det i 1 § omförmälda betesområdet i Troms fylke och de i 2 § omnämnda trakter i Ankenes härad i Nordlands fylke samt i Karesuando och Jukkasjärvi socknar i Sverige som skola begagnas i samband med vissa delar av betesområdet i Troms fylke och dels för det i 85 § beskrivna östra området i Troms fylke.

2. Karta i skala 1 : 100,000, sammansatt av blad N 8 Salangen och blad N 9 Narvik av Topografisk kart över Norge, å vilken karta inlagts gränserna för det i 1 § omförmälda betesområdet i Troms fylke och för de i 2 § a) och b) omnämnda trakter i Ankenes härad i Nordlands fylke, i den mån dessa gränser falla inom det av kartbladen omfattade område.

Denna bilaga är att anse såsom en supplerande speciaalkarta till kartbilagan n:r 1 och har i fall av bristande överensstämmelse vitsord.

3. Kart i maalestokken 1 : 200 000, sammensat av bladene nr. 1 Rostojaure, nr. 4 Torneträsk och nr. 3 Sjangeli av Generalstabens karta över Norra Sverige, hvorpaa er avlagt gränsene för de i § 2 under c—g omhandlede trakter i Karesuando och Jukkasjärvi sogn.

Dette kartbilag er at betragte som et supplerende specialkart til kartbilag nr. 1 og har i tilfælde av uoverensstemmelser forrang fremfor dette.

4. Kart i maalestokken 1 : 200 000 over en del av Troms fylke med tilstøtende strøk i Nordland fylke og i Sverige, hvorpaa er avlagt gränsene för de i § 5 A omhandlede vaardistrikter i Troms fylke och de i § 9 A beskrevne vaarflytteveier samt gränsene för det i § 85 beskrevne østre områade i Troms fylke.

5. Kart i maalestokken 1 : 100 000, sammensat av ovennævnte kartblader N 8 Salangen og N 9 Narvik, hvorpaa er avlagt gränsene för de i § 5 A omhandlede vaardistrikter, forsaavdigt de falder indenfor disse kartbladers ramme.

Dette kartbilag er at betragte som et supplerende specialkart til kartbilag nr. 4 og har i tilfælde av uoverensstemmelse forrang fremfor dette.

6. Kart i maalestokken 1 : 200 000 over en del av Troms fylke med tilstøtende strøk i Nordland fylke og i Sverige, hvorpaa er avlagt gränsene för de i § 5 B omhandlede sommerdistrikter i Troms fylke och de i § 9 B beskrevne sommer- och höstflytteveier samt gränsene för det i § 85 beskrevne østre områade i Troms fylke och för de i § 2 under c—g omhandlede trakter i Karesuando og Jukkasjärvi sogn.

7. Kart i maalestokken 1 : 100 000, sammensat av ovennævnte kartblader N 8 Salangen og N 9 Narvik, hvorpaa er avlagt gränsene för de i § 5 B omhand-

3. Karta i skala 1:200,000, sammansatt av bladen n:r 1 Rostojaure, n:r 4 Torneträsk och n:r 3 Sjangeli av generalstabens karta över norra Sverige, å vilken karta inlagts gränserna för de i 2 § c)—g) omnämnda trakter i Karesuando och Jukkasjärvi socknar.

Denna bilaga är att anse såsom en supplerande specialkarta till kartbilagan n:r 1 och har i fall av bristande överensstämmelse vitsord.

4. Karta i skala 1:200,000 över en del av Troms fylke med angränsande trakter i Nordlands fylke och i Sverige, å vilken karta inlagts gränserna för de i 5 § A omförmälda vårdistrikt i Troms fylke och de i 9 § A beskrivna vårflyttningvägar samt gränserna för det i 85 § beskrivna östra området i Troms fylke.

5. Karta i skala 1:100,000, sammansatt av förenämnda kartblad N 8 Salangen och N 9 Narvik, å vilken karta inlagts gränserna för de i 5 § A omförmälda vårdistrikt, i den mån dessa gränser falla inom det av kartbladen omfattade område.

Denna bilaga är att anse såsom en supplerande specialkarta till kartbilagan n:r 4 och har i fall av bristande överensstämmelse vitsord.

6. Karta i skala 1:200,000 över en del av Troms fylke med angränsande trakter i Nordlands fylke och i Sverige, å vilken karta inlagts gränserna för de i 5 § B omförmälda sommardistrikter i Troms fylke, de i 9 § B beskrivna sommar- och höstflyttningvägar samt gränserna för det i 85 § beskrivna östra området i Troms fylke och för de i 2 § c)—g) omförmälda trakter i Karesuando och Jukkasjärvi socknar.

7. Karta i skala 1:100,000, sammansatt av förenämnda kartblad N 8 Salangen och N 9 Narvik, å vilken karta inlagts gränserna för de i 5 § B omför-

lede sommerdistrikter, forsaavidt de falder indenfor disse kartbladers ramme.

Dette kartbilag er at betragte som et supplerende specialkart til kartbilag nr. 6 og har i tilfælde av uoverensstemmelse forrangен fremfor dette.

8. Kart i maalestokken 1 : 100 000 over deler av Nordland fylke med tilstøtende strek i Troms og Nord-Trøndelag fylker og i Sverige, sammensat av følgende blade af Topografisk kart over Norge: L 9 Lødingen, M 9 Ofoten, N 9 Narvik, L 10 Hamarøy, M 10 Tysfjord, N 10 Skjomen, L 11 Nordfold, M 11 Hellemobotn, L 12 Sørfold, M 12 Riddoalgge, L 13 Saltdalen, M 13 Sulitelma, K 14 Beiardalen, L 14 Junkerdalen, K 15 Dunderlandsdalen, L 15 Nasa, K 16 Umbugten, L 16 Virvand, K 17 Krutfjeld, J 18 Hatfjelldalen, K 18 Skarmoden, J 19 Børgefjeld og K 19 Ranseren.

Paa dette kartbilag, som er delt i tre deler (a, b og c), er avlagt grænsene for de i § 22 omhandlede renbeitedistrikter i Nordland fylke og de i samme paragraf omhandlede svenske trakter, som skal benyttes i forening med visse tilstøtende renbeitedistrikter i Norge, samt for de i § 36 omhandlede omraader i Nordland fylke og i Grong herred i Nord-Trøndelag fylke, hvor visse svenske lapper skal ha adgang til at la ren komme ind.

9. Kart i maalestokken 1 : 200 000, sammensat av bladene nr. 25 Nasafjäll og nr. 32 Tärna av Generalstabens karta över norra Sverige, hvorpaa er avlagt grænsene for de i § 22 omhandlede trakter i Sverige, som skal benyttes i forening med visse tilstøtende renbeitedistrikter i Norge.

Dette kartbilag er at betragte som et supplerende specialkart til kartbilag nr. 8

mälda sommardistrikt, i den mån dessa gränser falla inom det av kartbladen omfattade område.

Denna bilaga är att anse såsom en supplerande specialkarta till kartbilagan n:r 6 och har i fall av bristande överensstämmelse vitsord.

8. Karta i skala 1 : 100,000 över delar av Nordlands fylke och angränsande trakter i Troms och Nord-Tröndelags fylken samt i Sverige, sammansatt av följande blad av Topografisk kart over Norge: L 9 Lödingen, M 9 Ofoten, N 9 Narvik, L 10 Hamarøy, M 10 Tysfjord, N 10 Skjomen, L 11 Nordfold, M 11 Hellemobotn, L 12 Sörfold, M 12 Riddoalgge, L 13 Saltdalen, M 13 Sulitelma, K 14 Beiardalen, L 14 Junkerdalen, K 15 Dunderlandsdalen, L 15 Nasa, K 16 Umbugten, L 16 Virvand, K 17 Krutfjeld, J 18 Hatfjelldalen, K 18 Skarmoden, J 19 Börgefjeld och K 19 Ranseren.

Å denna kartbilaga, som består av tre särskilda delar, a), b) och c), hava inlagts gränserna för de i 22 § omförmälda renbetesdistrikt i Nordlands fylke och de i samma § omnämnda svenska trakter, som skola begagnas i samband med vissa angränsande renbetesdistrikt i Norge, samt för de i 36 § avsedda områden i Nordlands fylke och i Grongs härad i Nord-Tröndelags fylke, i vilka vissa svenska lappar skola äga rätt att låta renar inkomma.

9. Karta i skala 1 : 200,000, sammansatt av bladen n:r 25 Nasafjäll och n:r 32 Tärna av generalstabens karta över norra Sverige, å vilken karta inlagts gränserna för de i 22 § omförmälda trakter i Sverige, som skola begagnas i samband med vissa angränsande renbetesdistrikt i Norge.

Denna bilaga är att anse såsom en

og har i tilfælde av uoverensstemmelse forrangен fremfor dette.

I tilfælde av uoverensstemmelse mellem den i nærværende konvention givne beskrivelse af grænser og disse grænsers avlægning paa ovennævnte kartbilag skal beskrivelsen være den avgjørende.

Det samme gjelder i tilfælde av uoverensstemmelse mellem beskrivelsen af flytteveiene og disses avlægning paa kartene, idet avlægningen alene tilsigter at antyde, hvor veiene gaar.

Konventionens ikrafttræden og varighet m. m.

§ 202.

Nærværende konvention trær i kraft den 1 januar 1923 og forblir gjeldende til og med den 31 december 1952. Saa fremt den ikke senest tre aar før sidstnævnte dag er blit op sagt af noget av rikene, skal den fremdeles være gjeldende for ti aar og saa fremdeles for ti aar ad gangen, hvis den ikke opsiges tre aar før den forlængede konventionstids utløp.

Naar konventionen er bortfaldt, gjelder igjen første kodicil og tillæg til grænsetraktaten av 7/18 oktober 1751 og artikel 1 i konventionen av 26 oktober 1905 angaaende flytlappenes ret til renbete m. m.

Den norske lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikene Norge og Sverige og den svenske forordning av 6 juni 1883 angaaende de lapper, som flytter med ren mellem kongerikene Sverige og Norge, med senere ændringer og tillæg skal være gjeldende indtil utgangen av aaret 1922.

Den i henhold til kompromis mellem

supplerande specialkarta till kartbilagan n:r 8 och har i fall av bristande överensstämmelse vitsord.

I händelse av bristande överensstämmelse mellan den i förevarande konvention innehållade beskrivning av gränser och dessa gränsers inläggning å förenämnda kartbilagor, skall beskrivningen äga vitsord.

Detsamma gäller vid bristande överensstämmelse mellan beskrivningen av flyttningvägarna och dessas inläggning å kartorna, i ty att inläggningen avser allenast att antyda vägarnas sträckning.

Konventionens ikraftträdande och tiden för dess giltighet m. m.

202 §.

Denna konvention träder i kraft den 1 januari 1923 och gäller till och med den 31 december 1952. Därest densamma icke minst tre år före sistnämnda dag blivit av ettdera riket uppsagt, skall den gälla ytterligare tio år; och skall den allt framgent anses förlängd för en tiderymd av tio år, om den icke minst tre år före utgången av nästföregående tioårsperiod uppsagts.

Då konventionen upphört att gälla, skola första kodicillen eller tillägget till gränstraktaten den 7/18 oktober 1751 och artikel 1 i konventionen den 26 oktober 1905 angående flytlapparnas rätt till renbete m. m. åter träda i tillämpning.

Svenska förordningen den 6 juni 1883 rörande de lappar, som med renar flytta emellan konungarikena Sverige och Norge, samt norska lagen den 2 juni samma år angående lappene i kongerikene Norge och Sverige skola, med i dessa författningar sedermera gjorda ändringar och tillägg, gälla intill utgången av år 1922.

de to riker av 29 mars 1909 indledede voldgiftssak hæves.

Den tvist, som i enlighet med kompromiss mellan de båda rikena av den 29 mars 1909 anhängiggjorts vid skiljedomstol, nedlägges.

§ 203.

De kontraherende parter er enige om at erklære, at det som konventionen indeholder om de rettigheter og forpligtelser, som for det ene rikes lappar skal gjælde i det andet rike, ikke paa nogen av sidene maa paaberopes til støtte for paastande om den retslige stilling, som bør tillkomme lappene, naar konventionen har ophört at gjælde. Hvad særskilt angaaer bestemmelsene i § 26, skal disse ikke præjudicere spørsmaalet om de svenske lappers retslige stilling i der nævnte omraader.

§ 204.

Denne konvention skal, saasnart ske kan, ratificeres og ratifikationsdokumentene utveksles i Stockholm senest fire maaneder efter undertegningens datum.

Utfærdiget i Kristiania, i to eksemplarer, den 5 februar 1919.

IHLEN.
(L. S.)

203 §.

De fördragsslutande parterna äro överens om det förklarande, att vad konventionen innehåller i fråga om rättigheter och förpliktelser, som för ettdera rikets lappar skola gälla inom det andra riket, icke må å någondera sidan åberopas till stöd för yrkande i fråga om den rättsliga ställning, som bör tillkomma lapparna, när konventionen upphört att gälla. Vad särskilt angår bestämmelserna i 26 § skola dessa icke præjudiciera spørsmålet om de svenska lapparnas rättsliga ställning i där avsedda områden.

204 §.

Denna konvention skall så snart ske kan ratificeras och ratifikationerna utväxlas i Stockholm senast fyra månader efter undertecknadets datum.

Utfärdat i Kristiania, i två exemplar, den 5 februari 1919.

FREDRIK RAMEL.
(L. S.)

INDHOLD.

	Side.
Konventionen av 8 april 1913 angaaende indledning av forhandlinger	1
Befuldmægtigede til at indgaa nærværende konvention	2

Første avdeling.

Svenske lappers adgang til renbeitning i Norge.

I. Troms fylke og visse tilgrænsende trakter.

Beiteomraadet i fylket. § 1	2—3
Trakter, som skal benyttes i forbindelse med visse deler av beiteomraadet i fylket. § 2 .	4—6
Fra hvilke lappbyer indflytning kan foregaa. § 3	6
Rental. Beitetid. Renbeitedistrikter. § 4	6
Renbeitedistrikttene. § 5:	
A. Vaardistrikttene	6—16
B. Sommerdistrikttene	16—22
§ 6	22
Rentællinger. §§ 7—8	22—23
Flytteveier. § 9	23—45
Til vaardistrikttene	23—32
» sommerdistrikttene	32—45
Foranstaltninger paa flytteveier. §§ 10 og 11	45—47
Gjærder til beskyttelse mot skade ved ren. §§ 12—21	47—53

II. Nordland fylke.

Beiteomraadene i fylket og i visse tilgrænsende svenske trakter. Renbeitedistrikter. Renantal. §§ 22 og 23	53—61
Fra hvilke sogn i Sverige indflytning kan foregaa. § 24	61
Beitetid. § 25	61—62
Bygsel i visse renbeitedistrikter. §§ 26—28	62—64
Inderster i bygselomraadet Grundvand. § 29	64
Flytteveier. § 30	64—65
Gjærder til beskyttelse mot skade ved ren. § 31	65
Overgangsbestemmelser for en del av Hatfjelldal herred. §§ 32—35	65—66
Adgang til at la ren overskride riksgrænsen. §§ 36 og 37	67—70

III. Fælles bestemmelser for Troms og Nordland fylker.

Lappenes anmeldelser. Formænd og næstformænd. §§ 38—42	70—72
Henvisning til andet renbeitedistrikt. § 43	72
Formandens og næstformandens myndighed og pligter. §§ 44—46	72—75

	Side.
Lappenes pligt til at følge sine ren. § 47	75
Flytning. §§ 48—53	75—77
Bevogtning av renen. §§ 54—56	77—78
Lappenes adgang til at ta trævirke. §§ 57—77	78—87
Lappenes adgang til jagt og fiske. § 78	87
Forbud mot paa norsk grund at opføre bygninger og gjærder. § 79	88
Forbud mot paa norsk grund at holde andre dyr end ren og hund. § 80	88—89
Lappenes erstatningsansvar for skade voldt av ren. §§ 81—91	89—95
Takstmænd og takstforretning. §§ 92—105	95—102
Takstforretningens prøvelse. §§ 106—111	102—107
Anke. §§ 112—119	107—108
Forkyndelser. §§ 120—124	108—110
Takstbestyrernes m. fl.'s godtgjørelser. § 125	110
Omkostninger. §§ 126—128	111—112
Forskudsbetaling av offentlige midler. §§ 129—132	112—113
Ændring av distriktsgrænser. § 133	113

Anden avdeling.

Norske lappers adgang til renbeitning i Sverige.

Fra hvilke norske omraader renbeitning i Sverige kan foregaa. Beiteomraadene.	
§§ 134—136	113—114
Beitetid. §§ 137 og 138	114
Rentælling. § 139	114
Anmeldelser. Formænd og næstformænd. §§ 140—143	115—116
Henvisning til anden beitetrakt. § 144	116
Formandens og næstformandens myndighet og pligter. §§ 145—147	116—118
Lappenes pligt til at følge sine ren. §§ 148 og 149	118
Forskudsbetaling av offentlige midler. § 150	119
Lappenes adgang til jagt og fiske. § 151	119
Svenske bestemmelser angaaende renbeitning anvendes paa norske lapper. § 152	119—120

Tredie avdeling.

Bestemmelser fælles for svensk renbeitning i Norge og norsk renbeitning
i Sverige.

Hvilke lapper har adgang til renbeitning i det fremmede rike. § 153	120
Hvilke ren lappene kan ta med sig til det fremmede rike. § 154	121
De fastboendes hunder. §§ 155—157	121—122
Smitsom sygdom blandt ren. §§ 158—167	123—126
Ren, som uberettiget opholder sig i det fremmede rike. §§ 168—191	126—140
Straffebestemmelser. Paatale. Forkyndelse. Fuldbyrdelse. §§ 192—193	140—144
Tjenestemænds pligt til at paase konventionen overholdt. § 199	144
Den almindelige lovgivnings anvendelse. § 200	145
Kartbilag. § 201	145—149
Konventionens ikrafttræden og varighed m. m. § 202	148—149
Reservation. § 203	149
Konventionens ratificering. § 204	149

161

Stockholm 1919. Kungl. Boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner.
190815

